BENEDICTI

PAPÆ XIV.

BULLARIUM.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI

PAPÆ XIV.

BULLARIUM.

TOMUS PRIMUS,

IN QUO CONTINENTUR CONSTITUTIONES, EPISTOLÆ, ALIAQUE EDITA AB INITIO PONTIFICATUS USQUE AD ANNUM MDCCXLVI.

Volumen 3.

EDITIO NOVA, SUMMO STUDIO CASTIGATA.

MECHLINIÆ,
Typis P.-J. Hanicq, typographi Celsiss. Domini *principis de Mean*, Archiepiscopi Mechliniensis.

Superiorum permissu. — 1826.

ANNO 1744.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI PAPÆ XIV.

CONSTITUTIONES, EPISTOLÆ etc.

QUÆSTIONI PROPOSITÆ

CXIII.

An Filii ex adulterio procreati legitimentur per subsequens matrimonium, disserendo rescribitur.

Venerabili Fratri Archiepiscopo Sancti Dominici in Insula Hispaniola.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

REDDITÆ Nobis altero abhinc Mense fuerunt Literæ tuæ XXVII. Maji proxime elapsi ad Nos scriptæ, ac Typis impressæ, quibus occurrentem istic cujusdam facti speciem enarras, et Exordium.

PONT. A. V.

Nostram super eo sententiam requiris. Non te latere arbitramur, nullum Nos diem vacuum habere, quum gravissimis assiduc curis, atque negotiis non tam occupemur, quam pene jam obruamur; in hisce præsertim asperitatibus rerum, quibus undique conflictamur, et quarum famam ad vestras quoque oras pervasisse, non dubitamus. Sed tamen, ut compertum sit omnibus, quanti te facimus, Venerabilis Frater, et quanto dignitatem Episcopalis characteris, quo præfulges, in honore habemus, aliqua temporis spatia reperire, et colligere studuimus, eaque in evolvendis privatæ Bibliothecæ Nostræ libris insumpsimus, quo possemus propositæ abs te quæstioni respondere. Quod quidem præsentibus Nostris Literis facimus, non tamen ex auctoritate Apostolicæ Sedis, quam, meritis licet imparibus, obtinemus, sed meram sustinentes personam Doctoris privati, cujus vitæ ætas fere omnis in Sacrorum Canonum studiis, quamvis non magno fortasse fructu, exacta est. Neque enim visa Nobis est ea quæstio Pontificiæ Decisionis Oraculo indigere, quemadmodum ex inferius dicendis Fraternitas Tua probe poterit intelligere.

Facti species et Dubium.

§. 1. Itaque casus est. Vir Nobilis uxoratus rem habuit, stante matrimonio, cum libera Muliere, pari cum ipso natalium nobilitate, duosque filios ex ea procreavit. Defuncta vero Uxore, matrimonium contraxit cum prædicta Muliere, quæ duos, ut præfertur, filios ei pepererat. Horum alter jam mortem obierat; atque ille procul dubio natus erat priore Uxore in vivis agente. Alter superstes est, sed nondum satis est exploratum, an eâdem prima Uxore vivente conceptus, aut natus fuerit. Dubitatur de utroque, an legitimi sive spurii sint habendi; seu potius, an per subsequens matrimonium cum ipsorum Matre contractum, ambo censendi sint legitimati.

Regula juris quae-

§. 2. Porro, admissa Canonici juris regula, quam Nos verissimam judicamus, quamque,

ut paulo infra patebit, a nemine in dubium revocari posse arbitramur : quod nempe, licet proles ante matrimonium nata, legitima fiat per subsequens matrimonium inter Parentes rite contractum ; attamen id dumtaxat locum habeat, quum copula intercesserit inter liberum et liberam, non autem ubi alter ex Parentibus matrimonio ligatus foret : tunc enim proles ante secundas nuptias nata nequaquam fit legitima, quamvis Adulter, post mortem prioris Uxoris, verum, et legitimum cum ejus Matre contrahat matrimonium ; hac inquam regula semel admissa, evidens est, filium illum præmortuum, qui natus est prima Uxore superstite, legitimum non evasisse per matrimonium cum ipsius Matre contractum, postquam prima Uxor e vivis excesserat.

ANNO 1744. ad legitimationem prolis ante matrim procreatæ

Filius ex adulterio generatus, et natus, constante matrimonio, non legitimatur per subsequens matrimon.

§. 3. Quod vero ad alterum filium adhuc viventem attinet; si constaret saltem hunc natum esse post mortem primæ Uxoris, quam illius Pater habuerat, quamvis ea superstite conceptus fuisset; in arduam illam controversiam deduceremur, quæ inter Doctores, ut nosti, agitatur, an scilicet, pro statuenda prolis legitimatione, ejusdem nativitatis tempus attendi debeat, an præterea habenda sit ratio temporis ejusdem conceptus; in qua controversia, satis, ut prædiximus, ardua, quum inveniantur Textus Textibus contrarii, cumque Doctores Doctoribus, Tribunalia Tribunalibus adversentur ; si a Nobis judicium nostrum in casibus particularibus interponendum foret, non aliter id a Nobis fieret, quam secundum sententiam in Tribunalibus et Curia illius Regionis receptam, in qua esset pronunciandum.

Dubitari posset, ubi natus esset uxore defuncta.

§. 4. Cum vero hactenus, ut scribis, incertum sit, quo tempore filius ille vivens conceptus, quove in lucem editus fuerit, solumque constet de morte prioris Uxoris, et de secundo cum Altera Muliere matrimonio : supervacaneum, extraneumque remanet examen præfatæ controversiæ, an, ad effectum legitimationis

In dubio favendum, proli.

PONT. A. V. prolis, tempus nativitatis dumtaxat, an etiam tempus conceptus attendi debeat. Sed in his facti circumstantiis; quum certum sit matrimonium inter illius Parentes rite contractum, incertum vero tempus, quo filius idem conceptus, et in lucem editus fuit; si nostrum de eo judicium exquireretur, filium hunc legitimum censeremus, quum Judex in dubio debeat in bonum et commoda prolis propensus esse.

§. 5. Equidem intelligimus, hanc nostram responsionem neque desiderio tuo, neque præconceptæ opinioni satisfacturam. Non desiderio, inquam; propterea quod utrosque præfatos filios, per subsequutum inter Parentes matrimonium, legitimatos fuisse declarari velles: Neque porro opinioni, quam foves; eo quod existimes filios etiam ex adulterio procreatos legitimari, superveniente matrimonio inter Adulteram et Patrem, Conjuge jam defuncta. Verum æquo animo feras volumus, Nos ad hæc asseverando reponere, quod filii ante matrimonium nati legitimantur utique per subsequens matrimonium, si tamen ex soluto et soluta fuerint procreati, ut, inhærendo Canonicis sanctionibus, definitum fuit a Prædecessore Nostro Alexandro Papa III. in *Cap. Conquestus, Qui filii sint legitimi;* Secus autem, si iidem filii orti sint ex Patre, qui de eo tempore cum alia Muliere matrimonio conjunctus erat; licet ea postea e vivis sublata, aliam illam duxerit, ex qua prolem susceperat; ut idem Alexander III. respondit in *Cap. Tanta, Qui filii sint legitimi;* cujus verba sunt, quæ sequuntur. *Tanta est vis matrimonii, ut qui antea sunt geniti, post contractum matrimonium legitimi habeantur. Si autem Vir, vivente Uxore sua, aliam cognoverit, et ex ea prolem susceperit, licet post mortem Uxoris eandem duxerit, nihilominus spurius erit filius, et ab hæreditate repellendus; præsertim si in mortem Uxoris prioris alteruter eorum aliquid fuerit machinatus.*

Textus, quibus innititur Regula.

§ 6. Neque vero postremis hisce verbis commoveri debes, ac si ex illis colligi posset, minime ab Alexandro definitum fuisse, quod proles ex adulterio suscepta, per subsequens matrimonium legitimari nequeat; sed illud dumtaxat, quod nempe proles legitima non fiat, si contra vitam prioris Uxoris alteruter ex Parentibus adulteris machinatus fuerit. Etenim animadvertere te oportet verbum illud a Pontifice usurpatum, *præsertim;* quod idem sonat, ac *multo magis;* ita ut vera Decretalis illius sententia sit, quod quum proles ex adulterio suscepta pro spuria perpetuo sit habenda, et ab hæreditate repellenda, etiamsi legitimum postea ineatur inter Parentes matrimonium; multo magis id procedet, ubi alteruter in prioris Uxoris mortem fuerit machinatus. Ex quo minime sequitur, quod proles ex adulterio nata, si machinatio absit, legitimetur per subsequens matrimonium; sed palam fit, ejusmodi prolem ex adulterio susceptam, ideoque per subsequens matrimonium neutiquam legitimandam, multo majori ratione legitimam nunquam fieri, si alter ex Parentibus adulteris contra vitam prioris Uxoris sit machinatus. Qua de re optime opportuneque disserit *Gonzales in Cap.* 6. *num.* 6. *Qui filii sint legitimi*, per hæc verba: *Arguit Alexander III. de minori ad majus: Nam si filii spurii non legitimantur per subsequens Parentum matrimonium; multo minus per matrimonium nullum, quale est, quod contrahitur, quum alter ex Conjugibus in necem Conjugis machinatus est.*

ANNO 1744.

Dictio *Præsertim*, non est taxativa.

§. 7. Sane a te dissimulata non fuit dispositio relatæ Decretalis Alexandri III. in *citat. Cap. Tanta*, *Qui filii sint legitimi;* quin immo ultro fateris, communem Doctorum opinionem eam esse, quæ nuper a Nobis exposita fuit; nimirum prolem ex adulterio progenitam, per subsequens matrimonium nequaquam legitimari. Verumtamen aperte declaras, nullam sententiam, quantumvis communi Canonistarum calculo compro-

Rationes Archiepiscopi contra sententias.

PONT. A. V. batam, apud te valere, nisi eadem in Textu Canonico fundata sit, illique innitatur; hanc autem sententiam, de qua agitur, minime dici posse Canonico Textui innixam esse; quoniam, inspecta præcitata Decretali Alexandri III. non quidem mutila, atque contracta, prout jacet in nostra Decretalium collectione a Gregorio IX. confecta, sed in sua integritate; manifeste, ut putas, agnoscitur, ideo Pontificem illegitimam declarasse prolem illam ex adulterio procreatam, quamvis ejus Pater, defuncta priore Uxore, Adulteram sibi matrimonio junxisset; quia nimirum Alexandri ætate vigebat adhuc ea disciplina, qua interdictum erat Adultero, etiam post mortem prioris Uxoris, matrimonium cum Adultera valide contrahere; et quia, tota Decretali perlecta, perspicuum est, in eo casu, præter adulterium, adfuisse etiam machinationem Adulteræ contra vitam prioris uxoris. Quibus positis, deinde concludis, quod quum, juxta præsentem Ecclesiæ disciplinam, Adulterium præcedens non habeatur pro impedimento dirimente matrimonium inter mæchum et mæcham, nisi conjunctum sit vel cum machinatione, vel cum fide data futuri matrimonii; cumque in proposita facti specie nullum indicium adsit machinationis in prioris Uxoris necem intentatæ; nullum propterea adduci valeat obstaculum adversus prolis legitimationem, sequuto jam inter ipsius Parentes legitimo matrimonio; atque adeo tuum illud systema firmiter, ut putas, stabilitur; nimirum, subsequente matrimonio, legitimari prolem etiam ex adulterio susceptam, quoties adulterio non accedat aut machinatio adversus prioris Conjugis vitam, aut promissio matrimonii post prioris Conjugis mortem inter Adulteros contrahendi.

Opiniones communes non spernendæ. §. 8. Profecto, ut ingenue loquamur, Venerabilis Frater, displicet Nobis tua hæc ingeniosa ratiocinatio, in qua nescio quid arrogantius et audacius, quam par est, introspicere videmur. Nobis etenim persuasum manet, opiniones Do-

ctorum communes non ita facile parvipendendas esse; idque didicimus ex celeberrimo vestrate Melchiore Cano, qui in suo Tractatu de Locis Theologicis lib. VIII. Cap. 7. ita de communibus Canonistarum sententiis, in his, quæ pertinent ad doctrinam Canonum, loquitur: *In hujusmodi Canonum interpretatione Ecclesiæ Judices, et administri concordem omnium Jureconsultorum sententiam amplectuntur. Qui enim in actionibus, vel Judiciis Ecclesiasticis, suo sensu, et non communi Jurisperitorum omnium duceretur, sine dubio, suo illum judicio Ecclesia coerceret.* ANNO 1744.

§. 9. Præterea minus recte Nobis videris de compilatione Decretalium Gregorii IX. judicare. Non hic agitur de Gratiani Decreto, quod, utpote privata auctoritate confectum, tantam vim habet, quantam Textus in eodem adducti ex se ipsi habere noscuntur. Non agitur de aliqua ex aliis quinque Decretalium Compilationibus, quæ Gregorii XI. opus præcesserant, et quarum nonnullæ a privatis Auctoribus concinnatæ fuerunt. Res est de sexta illa compilatione, quam Gregorius Pontifex a Sancto Raymundo de Pennafort adornari jussit, quamque approbatione Pontificia munivit, mandans, ut ea sola deinceps in Tribunalibus, et Scholis deberet usurpari. En illius verba in Præfatione Decretalium: *Volentes igitur, ut hac tantum Compilatione universi utantur in Judiciis, et in Scholis, districtius prohibemus, ut quis præsumat aliam facere, absque auctoritate Sedis Apostolicæ.* De auctoritate Textus Decretalium.

§. 10. Non latuit Gregorium, multa in Decretalibus resecata fuisse ab earum Compilatore, quum idem Pontifex in dicta Præfatione hoc ipsum innuat, iis verbis: *Resecatis superfluis:* Voluit tamen singulis Constitutionibus præfixum manere nomen earum Auctoris. Idem quoque deinceps præstitit Bonifacius VIII. in sua Compilatione Libri VI. similium Decretalium a Romanis Pontificibus conditarum, quibus, licet multimode, In Decretalibus, in Sexto, in Clementinis multa resecata sunt auctoritate Pontificum.

PONT. A. V.

ubi opus fuit, a se immutatis, atque truncatis, nihilominus præfixum reliquit auctorum nomen; siquidem ipse Bonifacius sic loquitur in Procemio : *Pluribus plane resecatis, reliquis quibusdam ex eis abbreviatis, aliquibus in toto vel in parte mutatis, multisque correctionibus, detractionibus, et additionibus, prout expedire vidimus, factis in ipsis.* Constat etiam Clementem Papam V. pari modo se gessisse, dum suo Clementinarum Libro inseruit Concilii Viennensis Constitutiones, tamquam a se ipso factas in eodem Concilio, quamvis, Synodo peracta, eas resecasset, atque mutasset, uti testatur Joannes Andreas in Glossa ad Præfationem earundem Clementinarum : *Demum per peritiores fecit illas recenseri, qui aliquas et paucas in totum reservaverunt, aliquas mutaverunt quoad verba, mente servata; in aliquibus menti et verbis detraxerunt, et addiderunt; et has, licet non sub his verbis in Concilio publicatæ fuissent, voluit sub nomine Concilii reservari.* Quod pariter testatur Bernardus Guidonus, auctor illius ætatis, in suo Codice manuscripto, qui in Bibliotheca nostra Vaticana asservatur; idemque legitur in duabus Historiis de vita ejusdem Pontificis a Balutio publicatis.

Sicut etiam in Textibus Digestorum, et Codicis.

§. 11. Qua in re prædicti Pontifices, Gregorius, Bonifacius, et Clemens, exemplum sequuti sunt Triboniani, aliorumque doctissimorum Jurisconsultorum, qui veteres Leges, Responsa Prudentum, et præcedentium Imperatorum Codices in Corpus Juris nostri Civilis redigentes, non dubitarunt, quæcumque opus erant, emendare, corrigere, et immutare, et nihilominus Auctorum nomina singulis Responsis et Legibus præfixa reliquerunt; accedente nimirum expressa Justiniani Imperatoris approbatione; cujus hæc verba sunt, in promulgatione Pandectarum, et Codicis, Senatui Populoque Constantinopolitano perscripta : *Tanta autem a Nobis antiquitati habita est reverentia, ut nomina Prudentum taciturnitati tradere nullo modo patiamur; sed unus-*

quisque eorum, qui Auctor Legis fuit, Nostris Digestis inscriptus est, ut si quid Legibus eorum supervacuum, vel imperfectum, aut minus idoneum visum esset, vel adjectionem, vel diminutionem necessariam accipiat. Et infra: *Nam nomina quidem veteribus servavimus, Legum autem veritatem nostram facimus.* Et alibi: *Nominibus enim Veteribus relictis, quidquid Legum veritati decorum, et necessarium fuit, hoc nostris emendationibus servavimus.* ANNO 1744.

§. 12. Sic igitur Prædecessor Noster Greg. IX. suam confici jussit Decretalium compilationem, qua hodie in Scholis, et in Foro utimur, eamque, abrogatis aliis prioribus, publica auctoritate, et Pontificia confirmatione munivit. Huic Collectioni insertam voluit Decretalem Alexandri III, demptis ex ea verbis illis, quibus, ut contendis, indicabatur, matrimonium, de quo ibi agebatur, duplici ex capite irritum et nullum fuisse, nimirum et quia cum Adultera contractum fuerat, et quia machinatio in necem prioris Uxoris præcesserat. Retulit vero alia verba, ex quibus, ut jacent, consideratis, eruitur sententia superius a Nobis exposita, quod nempe proles ex adulterio procreata neutiquam legitimatur per subsequens matrimonium, post mortem prioris Uxoris, cum Adultera contractum. Non tamen ex ea Decretali nomen Alexandri III. delevit. Omnia hæc pro concessis interim habeto. Verum his positis, quidnam inde pro sententia tua erui posse putas? Potuit Gregorius ita se gerere, immo non aliter debuit facere, quam fecit. In animo illi erat locum dare in nova Compilatione Decretali Innocentii III., quæ incipit *Significasti*, quæque legitur sub Titulo *De eo, qui duxit in matrimonium etc.* In hac Decretali Innoc. III., quæ posterior est alia ab Alex. III. condita, manifeste definitur (quod et ipse agnoscis), matrimonium inter Adulterum et Adulteram consistere posse, nisi machinatio sæpedicta, aut promissio futuri matrimonii præcesserit: *Discretioni*

Cap. Tanta, concordat cum Cap. Significasti.

PONT. A. V.

vestræ, Innocentius ait, *per Apostolica scripta mandamus, quatenus, nisi alter eorum in mortem defunctæ Uxoris fuerit machinatus, vel, ea vivente, sibi fidem dederint de matrimonio contrahendo, matrimonium illud legitimum judices*. Quum autem Gregorius collocare vellet in sua Collectione tum Decretalem hanc Innocentii III., tum alteram Alexandri III., plane vides, necesse illi fuisse abjicere ab hac Alexandrina Decretali verba illa, quæ, tuo judicio, nullitatem matrimonii inter Adulterum et Adulteram statuebant.

Quæstio decisa est, hoc jure, quo vivimus.

§. 13. Nunc igitur, bona fide disserendo, iterum quærimus: quid tandem illud est, quod contendis? Filios ne illos, de quibus agitur, legitimos esse; propterea quod, juxta Decretalem integram Alexandri III. pro legitimis habendi essent? At nihilominus illegitimi sunt, quia tales ab Innocentio III. et Gregorio IX. declarantur, et quia, malo ipsorum fato, nonnullis jam sæculis post horum Pontificum mortem in lucem sunt editi. An manifestum fieri cupis, te scientiam Sacrorum Canonum funditus callere, neque contentum esse his, quæ in Gregoriana compilatione leguntur, sed altius ab ipsis fontibus doctrinam tuam repetere? Nihil tibi controversiæ nobiscum de hoc erit, Venerabilis Frater. Diligentiam potius tuam commendamus, studium laudamus: nemo tibi succensere poterit, quod integram Decretalem inspicere velis, ubi in aliquam incurreris, quæ in Gregoriana Compilatione deprehenditur decurtata. Verumtamen memineris, laudandam quidem illius diligentiam esse, qui Decretalem integram consulit, ut eam, quæ integra non est, perfectius intelligat; quemadmodum optime advertit clarissimus Antonius Augustinus in sua Præfatione, Gregorio XIII. Pontifici Maximo inscripta, quam præmisit Volumini quatuor priorum Compilationum Literarum Decretalium, quas ipse edidit: quibusque deinceps quintam adjecit Innocentius Cironius: Sed neque probandum scito,

Standum Textui Decretalium, prout jacent in Corpore Juris.

neque ferendum, quod quis ad integram Decretalem confugiat, ubi perspicua, et dilucida est illa, quæ aliquo modo mutilata fuit, et si quid huic deesse dignoscitur, id eo jubente ac volente detractum fuit, qui suprema ad hunc effectum pollebat auctoritate; eaque de causa detractum, ut disciplina, quam ipse Legislator servari voluit, in tuto poneretur; neve turbari illam, et nutare contingeret, si tota Decretalis novæ Compilationi inserta fuisset.

ANNO 1744.

§. 14. Hucusque disseruimus, tuum tibi permittentes assertum, quo pro certo ponis, aliquod interesse discrimen inter Decretalem integram Alexandri III., aliamque contractam; et quidem in integra Decretali nullum declarari matrimonium ibi relatum, ex duplici capite; tum scilicet, quia inter Adulteros, defuncta Uxore legitima, contractum fuerat; tum quia machinatio accesserat in vitam prioris Uxoris; et ex utroque præfato capite simul considerato, prolem illegitimam censeri: Mutilam vero Decretalem validum admittere matrimonium cum Adultera contractum post mortem prioris Uxoris, et tunc solum hujusmodi matrimonium nullum in ea statui, quando machinatio intervenerit; sed prolem nihilominus illegitimam declarari tam in uno, quam in altero casu, etiam seorsim sumptis; tam scilicet ex causa simplicis Adulterii, ex quo eadem proles progenita fuerit; quam ex causa præcedentis Parentum machinationis in necem legitimæ Uxoris. Hæc, inquam, tibi hactenus concessa voluimus. Nunc vero tandem aggredimur demonstrare, Decretalem tam integram, quam minus integram, sibimetipsi perfecte constare, eandemque prorsus esse utriusque sententiam.

Decretalis integra concordat in substantialibus cum minus integra.

§. 15. Integra Decretalis, quæ refertur *Tom. VI. pag.* 2. *Conciliorum* Collectionis Harduini *pag.* 1819. ita se habet. *Meminimus Nos Fraternitati Tuæ, super causa, quæ inter P. et R. de quadam hæreditate vertitur, quod idem P. nomine Sybillæ Uxoris suæ petebat, tali modo*

I. in eo, quod Filii ex sol. et sol. Legitimantur per subsequens matrimon.

PONT. A. V.

scripsisse; ut si constaret, prout Literæ tuæ continebant, inter R. Patrem et Matrem, post ejus nativitatem, matrimonium fuisse contractum, eum, omni appellatione remota, legitimum esse denunties; et ab hæreditate paterna propter causam prædictam nullatenus debere repelli. Tanta est enim vis matrimonii, ut qui antea sunt geniti, post contractum matrimonium habeantur legitimi.

Hic statuit integra Decretalis, quod filii nati extra matrimonium, ex soluto et soluta, accedente postea matrimonio, inter ipsorum Parentes, legitimi fiunt. Nec aliud porro statuitur in Decretali minus integra, quæ sic incipit: *Tanta est vis matrimonii, ut qui antea sunt geniti, post contractum matrimonium legitimi habeantur.*

II. in eo, quod ex adulterio suscepti, non legitimantur accedente matrimonio.

§. 16. Progreditur integra Decretalis, et casum ponit, quo aliquis Uxoratus adulterium admittit, et filium ex eo habet, Adultera vero machinatur in vitam legitimæ Conjugis; et, hac demum defuncta, matrimonium inter Adulteros contrahitur: *Verum quoniam P., ultra quam in Literis tuis continetur, Nobis significavit, quod Pater suus, vivente Uxore, Matrem R. tenebat, et eum in adulterio procreasset, et quod in mortem ipsius Uxoris Mater fuerit machinata.* Hic vero Pontifex declarat, quod in hujusmodi facti circumstantiis, dummodo probationes legitimæ suppetant, filius censendus erit spurius, præsertim si machinatio Matris in vitam prioris Uxoris præcesserit: *Fraternitati tuæ etc. quatenus rei veritatem inquiras, et si tibi constiterit, quod, vivente Uxore, Pater prædicti R. Matre ipsius publice abusus fuisset, eum spurium, et ab hæreditate repellendum, præsertim si Mater ipsius in mortem prioris Uxoris fuerit machinata, decernas, quoniam inter se legitimum matrimonium contrahere non potuerunt.*

Hunc ipsum casum expendit Decretalis minus integra, et eamdem omnino definitionem pronunciat; spuriam scilicet esse prolem ex adulte-

rio progenitam, quamvis matrimonium, Uxore defuncta, inter Adulterum et Adulteram contrahatur, præsertim si aut hæc, aut ille machinatus fuerit adversus vitam prioris Uxoris: *Si autem Vir, vivente Uxore sua, aliam cognoverit, et ex ea prolem susceperit, licet post mortem Uxoris eamdem duxerit, nihilominus spurius erit filius, et ab hæreditate repellendus; præsertim si in mortem prioris Uxoris alteruter eorum aliquid fuerit machinatus.*

ANNO 1744.

Nec alia intercedit differentia, quæ ad rem pertineat.

§. 17. Integra Decretalis, dum de adulterio loquitur, nihil aliud addit, quam vocem *publice*, quæ ad criminis probationem refertur, nec ullatenus sensum immutat circa id, de quo nunc inquiritur. Quod ad machinationem attinet, integra Decretalis hanc ponit ab Adultera fuisse intentatam; at minus integra eamdem machinationem considerat, sive ab Adultera, sive ab Adultero processerit. Sed neque istud ad præsentem quæstionem facit. At vero tam integra, quam minus integra Decretalis, in eo conveniunt, quod utraque declarat prolem ex adulterio procreatam, spuriam esse, nec legitimari, quamvis accedente matrimonio inter Adulteros, post mortem legitimæ Uxoris. In utraque autem, quum de machinatione agitur, verbum illud adest, *præsertim*, de quo supra dicebamus. Dumque in his adamussim inter se conveniunt, frustra exaggeratur prætensa inter integram, et minus integram Decretalem discordia.

Objicitur quod in Decretali integra adulterium supponitur esse impedimentum dirimens.

§. 18. Verum jam Fraternitati Tuæ in mentem venisse suspicamur, inconsulto a Nobis silentio præterita fuisse verba illa, quæ ad eam, quam agitamus, controversiam plus habent ponderis; et quæ in integra Decretali sunt, sed in altera minus integra desiderantur. Sic enim concluditur integra Decretalis (quemadmodum superius fideliter exposuimus:) *Quoniam inter se legitimum Matrimonium contrahere non potuerunt:* Quæ quidem verba in Gregoriana Compilatione non sunt relata. Hæc autem pro ar-

PONT. A. V.

gumento tibi facile erunt, ut asseras, Alexandrum III. declarasse, Matrimonium inter Adulterum, et Adulteram suapte natura nullum et irritum esse, ob idque illegitimam esse prolem ex adultero susceptam. Atque in hoc manifestissima, te judice, est discrepantia inter Decretalem integram, et mutilatam; dum hæc validum admittit Matrimonium inter Adulteros contractum, at nihilominus eorum prolem spuriam declarat, neque per subsequens matrimonium ullo modo legitimandam.

Relata verba intelligenda sunt de machinatione.

§. 19. Plane si ita tecum reputares, Vener. Frater, non æquum de Nobis judicium ferres. Nos enim præmissa Decretalis verba exacte referre, eaque justa lance pensare nequaquam omisimus. Verum id, quod ex iisdem inferendum esse autumas, Nos inde colligi posse non arbitramur.

Etenim verba illa: *Quoniam inter se matrimonium contrahere non potuerunt:* connexa immediate sunt cum aliis: *præsertim si mater ipsius in mortem prioris Uxoris fuerit machinata.* Ac proinde (ex regula Jurisperitorum, juxta quam *relatio fiat ad proxima*) declaratio nullitatis matrimonii non quidem in præcedenti adulterio fundatur, sed in machinatione adversus vitam legitimæ Uxoris; circa quam nulla inter Nos, neque etiam inter alios est controversia.

Quæ in eo casu cum adulterio juncta erat.

§. 20. Præterea concedatur etiam, verba illa *Quoniam inter se legitimum matrimonium contrahere non potuerunt*, non tantum ad machinationem paulo ante enunciatam referri, sed ad totum id, quod in integra Decretali expositum fuit. Porro in integro Decretalis contextu agitur de matrimonio post prioris Uxoris mortem, non solum inter Adulteros, sed etiam prævia machinatione in prioris Uxoris mortem, contracto: *Nobis significavit, quod Pater suus, vivente Uxore, Matrem R. tenebat, et eum in adulterio procreasset, et quod in mortem ipsius Uxoris Mater fuerit machinata.* En duas relati matrimonii circumstantias simul unitas; ex quo

sequitur, quod quamvis ea verba: *Quoniam inter se matrimonium contrahere non potuerunt*, referri debeant ad totam facti speciem cum suis circumstantiis in Decretali expressis; nunquam inde inferre poteris, quod integra Decretalis pro nullo habeat quodlibet matrimonium inter Mœchos contractum post obitum legitimæ Uxoris; sed illud dumtaxat, quod ibi expenditur, nullum judicatum fuisse, quia ei præcesserat machinatio in prioris Conjugis necem. Nobis autem integrum erit asserere, quod, licet validum ineatur matrimonium inter Adulteros, deficiente machinatione, aliisque circumstantiis de Jure Canonico illud irritantibus, attamen proles tempore adulterii habita, illegitima semper erit ad normam etiam Decretalis non mutilatæ, quæ ita statuit: *Et si tibi constiterit, quod vivente Uxore, Pater prædicti R. Matre ipsius publice abusus fuisset, eum spurium, et ab hæreditate repellendum, præsertim si Mater ipsius in mortem prioris Uxoris fuerit machinata, decernas.* ANNO 1744.

§. 21. Sed quamquam destitutum te videas validissimo præsidio, quod ad sententiam tuam sustinendam, in integra Alexandrina Decretali constitueras; attamen, pro ea, qua polles, eruditionis Ecclesiasticæ copia, in aliud te recipies propugnaculum, asseverans, matrimonium inter Adulterum, et Adulteram, post mortem prioris Uxoris, contractum, juxta veterem disciplinam, pro nullo habitum esse; tum adhuc ætate Alexandri III. hujusmodi disciplinam viguisse; ac demum immutatam esse temporibus Innocentii III., cujus Decreto, ad irritandum matrimonium inter Adulteros, præter adulteri crimen, requiri cœpit, aut machinatio in mortem legitimi Conjugis, aut promissio nuptiarum, post prioris matrimonii solutionem, inter Adulteros contrahendarum. Urgetur objectio tamquam innixa veteri Ecclesiæ disciplinæ.

§. 22. Non adeo tempore abundamus et otio, ut Canonicam Dissertationem super hac quæstione contexere valeamus. Nihilominus pauca Auctoritas S. Augustini

PONT. A. V.

pro validitate Matrimonii post adulterium.

Asseritur Lectio relatæ auctoritatis, contra Cujacium.

quædam observare studebimus, quibus satis superque tua refellatur assertio. Sane ei obstat S. Augustini testimonium, relatum *Canone Denique* 31. *quæst.* 1., in quo sic legitur: *Denique mortuo Viro, cum quo verum connubium fuit, fieri potest conjugium, cum quo præcessit adulterium.* Profecto non ignoramus, Jacobum Cujacium asserere *in cap.* 1. *de eo, qui duxit in matrimonium etc.* quod ibi legendum sit: *Marito mortuo, cum quo verum connubium fuit, fieri verum connubium non potest, cum quo prius adulterium fuit.* Sed exploratum quoque habemus, in pluribus Vaticanis Codicibus particulam illam *non* in Augustino deesse, sicut deest in prædicto Canone *Denique*, quod etiam ii animadverterunt, qui Gratiani Opus, jussu Gregorii Papæ XIII. recensuerunt et emendarunt, ut videre est in Gratiani Decreto ipsorum opera edito. Genuinam hujusce loci controversi lectionem proculdubio Fraternitas Tua, pro sua eruditione, petendam existimabit ex editione Operum Sancti Augustini, quæ studio Monachorum Sancti Mauri, in Gallia prodiit. Sancti Doctoris locus in Canone relatus, habetur *Lib.* 1. *de Nuptiis, et Concupiscentia cap.* 10., isque in Editione Maurina legitur *Tom.* 10. *p.* 286. hisce verbis: *Denique mortuo Viro, cum quo verum connubium fuit, fieri verum connubium potest, cum quo prius adulterium fuit.* Ab hac igitur accurata Editione abest particula *non*; quæ quidem in nulla alia appareret, si seriem Contextus Editores præ oculis habuissent. Augustinus enim, mox ante verba, de quibus disputatur, probandum sibi proposuerat, (uti revera probat) non solvi matrimonium, quod indissolubile est inter viventes, si Uxor Maritum deserat, et ad alterius contubernium migret: idque confirmando, subdit, quod contubernium illud pro adulterio haberi non posset, si primum legitimum matrimonium dissolutum fuisset: *Cum aliis quippe adulteri non essent, nisi ad alterutrum Conjuges permanerent.* Hoc posito, quisnam

bona fide legendum putabit : *fieri verum connubium non potest?* ubi orationis scopus is esse conspicitur, ut, demonstrato fine durationis matrimonii : *Denique mortuo Viro, cum quo verum connubium fuit;* finis etiam adulterii, et initium novi legitimi matrimonii statuatur : *fieri verum connubium potest, cum quo prius adulterium fuit.*

Anno 1744.

Consentit disciplina Sæculi XII.

§. 23. Ne vero a Nobis expectes plenam hoc loco proferri historiam disciplinæ, quæ super hac re sequentibus sæculis in Ecclesia obtinuit. Hujusmodi inquisitio nimis profecto excederet Epistolæ modum. Verum quia tibi persuasum esse videmus, quod ipsa ætate Alexandri III. nulla censerentur matrimonia, quæ inter Adulteros quomodocumque fierent, satis erit intra illius ætatis terminos inquisitionem hanc nostram coarctare.

Testimonium Gratiani.

§. 24. Non longe quidem ab Alex. III. ætate, ut optime nosti, distat Gratianus Decreti compilator, qui ante Alex. Pontificatum paucis omnino annis suum illud Opus vulgavit. Is hanc eandem controversiam tractat *in Causa* 31. *quæst.* 1., et pro utraque sententia, ut solet, Textus discordantes adducit. Cum vero Canonem attulisset cujusdam Conc. quo statuitur, ne quis, moriente Marito Mulieris, quam adulterio polluit, cum ea matrimonio conjungatur; hunc Textum cum aliis ibi relatis, atque contrarium statuentibus, ita conciliat : *Hic subaudiendum est, nisi prius peractâ pœnitentiâ, et, si nihil in mortem Viri machinatus fuerit; vel si vivente Viro, fidem Adulteræ non dedit, se sumpturum eam sibi in conjugem, si viro ejus superviveret.* Verum Gratianus, inquies, non habet auctoritatem, qualem Textus Canonici habere noscuntur. Neque id negamus. At gravis est Auctor, et Canonum valde peritus : Neque ipse ea scripsisset, quæ modo retulimus, si ætate illa (quam diximus in tempora Alexandri fere incidisse) locum obtinuisset disciplina, seu lex, vigore cujus, ob solum præcedens adul-

PONT. A. V.

terium, irritum haberetur matrimonium, post mortem legitimi Conjugis, inter Adulteros contractum.

Item Innocentii III. in Cap. Significastis

§. 25. Similiter inter Alexandrum III. et Innocentium III. Pontifices, vix quadraginta annorum spatium intercedit; quum Alexander ad Pontificatum evectus sit anno Domini MCLIX. Innocentius vero anno MCXCVIII. Hic autem, ut supra innuimus, *in cit. Cap. Significastis*, *De eo, qui duxit in matrimonium etc.* pronunciat, validum et legitimum existere matrimonium inter Adulterum, et Adulteram, post prioris Uxoris mortem: *Nisi alter eorum in mortem defunctæ Uxoris fuerit machinatus, vel, ea vivente, sibi fidem dederint in matrimonio contrahendo;* quod etiam ipse concedis, dum affirmas Innocentium III. novam hanc disciplinam in Ecclesiam invexisse. Sed cum Innocentius nequaquam dicat, se novam per hoc disciplinam inducere; quin immo, ad quæstionem sibi propositam ab Episcopo, sive a Capitulo Spoletano, profiteatur se responsurum juxta Canonum præscripta: *Nos igitur inquisitioni vestræ secundum formam Canonicam respondentes, etc.* evidens est, jam pridem, et ante tempora etiam Alexandri III. validum habitum fuisse matrimonium, quod inter Mœchum et Mœcham, legitimis nuptiis solutis, et prædictis irritantibus circumstantiis non concurrentibus, contrahebatur. Equidem in Compilatione Decretalium Gregorii IX. minime reperies relata verba: *Nos igitur inquisitioni vestræ secundum formam Canonicam respondentes;* sed earum loco, hæc alia leges: *Nos igitur inquisitioni vestræ taliter respondentes etc.* Verum, quoniam res Nobis erat cum eo Canonum Doctore, qui vulgata Decretalium compilatione neutiquam contentus, integram Decretalem consulere mavult; eadem ratione Nobis agendum esse judicavimus. Itaque etsi prædicta verba: *secundum formam Canonicam*, in Decretali minus integra desiderentur; leguntur tamen in integra De-

Qui profitetur se Formam Canonicam sequi

cretali; qua Nos quidem minime abutimur, dum eam ad Decretalis minus integræ sensum non corrumpendum, sed illustrandum advocamus. ANNO 1744.

§. 26. Esto, inquies, quod ad Innocentium III. attinet. Sed nonne immediatus istius Prædecessor Cœlestinus III. *in Cap. Cum haberet, De eo qui duxit. etc.*, nulla declaravit matrimonia inter Adulteros, post prioris Conjugis mortem contracta, etiam non interveniente machinatione, aut sponsione futuri matrimonii? Alia objectio ex Cap. *Cum haberet.*

§. 27. At vide ne forte, in hac Decretali pro te alleganda, hallucineris. Quidam Joannes Uxorem legitimam habebat, Allitiam nomine, ipsique simul adulterii consuetudo cum famula intercedebat. Quum vero semel Superioris Ecclesiastici præcepto adactus Adulteram dimisisset, postea tamen in idem relabens scelus, ausus est, vivente adhuc prima Uxore, reverti ad famulæ contubernium, in eoque *quasi matrimonialiter* per decennium perseverare, unde et decem filios ex ea procreavit. Defuncta demum Uxore, quum consuleretur Pontifex (quem aliqui non Cœlestinum, sed Clementem III. hujus Decessorem fuisse autumant) quidnam statuendum esset de hujusmodi Adulteris, qui in eadem prava consuetudine adhuc perseverabant, tale dedit responsum: *Ut separentur omnino, et eis competenti pœnitentia injuncta, perpetua continentia indicatur;* habita potissimum ratione ipsorum pervicaciæ, gravisque scandali, quo Ecclesiam perturbaverant. Exponitur hujus Decretalis casus.

§. 28. Ex ipsa simplici hac rei narratione, facile agnosces, non ibi quæstionem fuisse de validitate aut nullitate matrimonii, post mortem prioris Uxoris, inter Adulteros contrahendi, sed de pœnitentia Canonica adversus gravissimum crimen irroganda: quæ quidem hujusmodi fuit, ut non modo ipsis Adulteris prohibitum fuerit matrimonio invicem copulari; sed etiam cum alia qualibet persona matrimonium contrahere: *præsertim cum in dies suos* Unde patet verus decisionis sensus.

PONT. A. V. *ambo processerint, et jamdiu publice in adulterio, et perjurio, ex certa scientia perdurantes, Ecclesiam in gravi scandalo perturbaverint*, ut eadem Decretalis prosequitur.

Alex. III. mens ex alia Decretali eruitur. §. 29. De validitate quidem matrimonii inter Adulterum et Adulteram, ex instituto agit Alexander III. in Epistola sua Decretali, quæ tamen nostris Compilationibus inserta non est, sed reperitur in Actis Conciliorum Collectionis Harduini præfatæ, *Tom.* VI. *part* 2. *pag.* 1838. ea vero sic habet: *Ex præsentium latoris confessione percepimus, quod cum ipse quamdam alterius Uxorem in adulterio polluisset, pœnitentiam inde suscepit. Sed postea in eundem incidit, Diabolo instigante, reatum; ac eandem Mulierem, Viro defuncto, sibi in Matrimonium copulavit, eamque asserit in præsenti pro Conjuge retinere.*

In qua vim dirimendi Machinationi tantum tribuit. §. 30. Super his autem quum Alexandri judicium requireretur, respondit, non (quod tu quidem velles) matrimonium, ratione adulterii, invalidum fuisse; sed nullitati obnoxium fore, si machinatio, aut promissio nuptiarum intervenisset. *Verum quoniam Nos de salute Animarum ipsorum sollicite compellimur in Domino cogitare, Fraternitati Tuæ etc. quatenus rem ipsam diligenter inquiras, et si tibi constiterit, quod ille, vel illa, in mortem prioris viri fuerit machinatus, vel si, eo vivente, fidem ipsi Mulieri dederit, se eam in Conjugem recepturum, eos non differas penitus separari.*

Hac semota, jubet procedi de more. §. 31. Neque hic sistit Alexandri, quin etiam dicere non omittit, quid juris esset, si solum adulterium præcessisset; Tunc enim nequaquam matrimonium irritum fore declarat (quod utique non taceret, si hujusmodi disciplina eo tempore viguisset; quemadmodum supra de eo matrimonio pronunciaverat, in quo ad crimen adulterii accessisset machinatio, aut promissio futuri conjugii); sed jubet procedi in causa secundum Canonicas regulas: *Quod si neutrum istorum constiterit, in causa ipsa juxta Ecclesiasticam*

siasticam consuetudinem, et Canonica statuta procedas. Si autem quæsieris quidnam hac de re consuetudo Ecclesiastica, et Canonica statuta decernerent; respondemus, satis probabile videri, respexisse Alexandrum ad Concilii Toletani VI. anno sexcentesimo trigesimo octavo celebrati, constitutum, quod extat *Can. de his* 33. *quæst.* 2. et in quo præscribitur methodus cum iis servanda, qui post pœnitentiam publicam peractam, in idem reciderent crimen, pro quo subjecti fuerant pœnitentiæ. Canonem hunc, quum tibi vacaverit, legere poteris, atque perpendere; sed frustra in illo quæras nullitatem matrimonii inter Adulteros ipso jure statutam; deficientibus aliis irritantibus circumstantiis, a Nobis pluries memoratis.

ANNO 1744.

§. 32. Attamen, quod ibi statutum non reperitur, alibi te sine ullo labore invenisse affirmabis, in nostra nempe Collectione Gregoriana sub Titulo superius allato, *De eo qui duxit in matrimonium quam polluit per adulterium. Cap. propositum*, quod est ipsius Alexandri III., ubi sic legitur: *Licet autem in Canonibus habeatur, ut nullus copulet in matrimonio, quam prius polluerat adulterio, et illam maxime, cui fidem dederat, Uxore sua vivente, vel quæ machinata est in mortem Uxoris*, et quidem validum tibi argumentum dices suppetere in ea voce *maxime*, qua indicari videtur nullitas matrimonii inter Adulterum et Adulteram, (de quo Pontifex in superioribus locutus erat), etiam non concurrente machinatione, nec data fide futuri matrimonii.

Objicitur alter Textus Alexandri in Cap. Propositum.

§. 33. Forte putabis, Nos, adversus hæc responsionem nostram comparantes, grammaticalem controversiam tecum agitare velle de significatione illius verbi *maxime;* eaque de re a Nobis consultum iri libros veterum Canonistarum, præsertim Abbatis, qui in citat. *Cap. Propositum* audacter sustinet vocem illam *maxime*, in relato Textu, æquipollere adverbio *solum*. Verum si ita de Nobis opinatus fueris,

Responsiones ab aliquibus datæ rejiciuntur.

PONT. A. V.

haud ægre feras Nos tibi respondere, non satis tibi notum esse morem, animumque Nostrum; Nos enim in veritatis inquisitione, nequaquam hujusmodi nugis, levibusque fundamentis innitimur, et quæstiones inutiles prorsus aversamur.

Alexander aliam ibi quæstionem tractavit.

§. 34. Itaque respondemus, veram Alexandri Pontificis mentem, circa ea, de quibus nunc agimus, minime eruendam esse ex aliquibus verbis, quæ ipsi excidere potuerunt, dum aliam omnino quæstionem definiret. Sed videndum esse potissimum, quid ipse scripserit, quum data opera eam petractaret quæstionem, quam præ manibus habemus. Porro Alexander in citat. *Cap. Propositum* respondet Abbati Sancti Albani, qui ab ipso quæsierat, quidnam statuendum esset de quodam homine, qui, vivente Uxore sua, alteram sibi matrimonio copulaverat, insciam conjugii quo is adstrictus erat; Uxore vero defuncta, renuebat cum prædicta Muliere permanere, sub obtentu, quod invalidum cum ipsa matrimonium contraxerat, legitima Uxore adhuc superstite. Pontifex ergo quum eam circumstantiam magni æstimaret, quod scilicet *præfata Mulier erat inscia, quod ille aliam Uxorem haberet viventem*, nec æquum censeret, prædictum Virum, qui scienter contra Canones venerat, lucrum de suo dolo reportare, statuit, ut, si quidem ipsa Mulier id postularet, divortium inter eos fieret; non vero, si, volente Muliere in hujusmodi connubio perseverare, Vir peteret ab ea separari.

Controversia tunc ab eodem decisa.

Regula pro interpretanda Legislatoris sententia.

§. 35. Quæstionem hanc definiendam sumpsit Alexander in citat. *Cap. Propositum;* atque ita definivit, ut præcipuam æquitatis, prudentiæque rationem ab illo habitam esse dignoscatur; eaque definitio unice est attendenda. Si autem, dum Legislator de principali argumento verba facit, quidpiam ab ipso extraneum minus recte dictum esse comperiatur, minime debet enunciatio haud satis accurata aut Legislatori vitio verti, aut in veritatis præjudicium

trahi; neque potest pro regula juris id accipi, quod sic ab eodem Legislatore, veluti prætereundo, dictum fuisse apparet; præsertim quum ipse, opportuniore occasione oblata, judicium suum super eadem re aperte declaraverit.

ANNO 1744.

§. 36. Nos autem in hoc præcise casu versamur. Idem nimirum Alexander, cui in citat. *Cap. Propositum*, ea verba exciderunt, quibus ut tibi visum est, negavit. validum matrimonium esse posse inter Adulteros, defuncto legitimo Conjuge, etiam absque aliis irritantibus circumstantiis; Idem, inquam, in alia sua Decretali, quam ex Collectione Conciliorum Harduini supra retulimus, quum directe ab eo quæreretur, an nullum censendum foret hujusmodi Matrimonium; nullum illud esse respondit, si machinatio, aut nuptiarum promissio intervenerint. Isque Pontifex hoc ipsum firmat in *Cap. Super eo. De eo, qui duxit in matrimonium etc.* ubi sic habet: *Super eo vero, quod de latore præsentium tuis Literis quæsivisti; an liceat cum ea sibi matrimonium contrahere, quam, alia sua Uxore vivente, sibi de facto matrimonio copulavit; tuæ sollicitudini duximus respondendum, quod si Adultera est in mortem alterius aliquid machinata, sive iste fidem dederit, quod eâdem defunctâ, hanc esset ducturus, secundum Canones ab ejus consortio perpetuo prohibetur; et hæc prohibitio perpetuo est observanda.* Quibus verbis, *perpetuo prohibetur*, et *prohibitio perpetuo est observanda*, pro ea, qua polles, Canonum scientia, plane intelligis, impedimentum designari, quod a Doctoribus dirimens appellatur, illudque, per hujus Decretalis contextum, ad casum præcedentis machinationis, aut pacti connubii coarctari.

Alexandri mens aliunde tutò eruitur.

§. 37. Superest nunc, ut, licet prolixior jam hæc Epistola evaserit, quam Nobis initio propositum fuerat, aliqua tamen addamus, quæ adhuc legere non graveris, quemadmodum præmissis hucusque animum patienter adhibuisti.

De aliis argumentis ab Episcopo allatis.

PONT. A. V. Nec enim, levioribus prætermissis, quidquam a Nobis præteriri decet ex his, quæ in Literis Fraternitatis Tuæ gravioris sunt ponderis, et momenti.

I. A virtute Sacramenti.

§. 38. Legitimationem Prolis ex Soluto et Soluta procreatæ, quæ fit per subsequens matrimonium, ex Sacramenti virtute derivandam esse putas, eodem Alexandro III. auctore, qui ait : *Tanta est enim vis Sacramenti, ut qui antea sunt geniti, post contractum matrimonium habeantur legitimi.* Unde arguis, quod, si isti ex vi Sacramenti legitimantur, nihil obstat, quominus filii pariter ex adulterio suscepti, tanti Sacramenti virtute, legitimi evadant.

Emendatur lectio Textus adducti.

§. 39. Verum ubi a te legitur : *Tanta est vis Sacramenti*, Nos legimus : *Tanta est vis Matrimonii*, quemadmodum scriptum est in Decretali Alexandri III. *Cap. Tanta. Qui filii sint legitimi.* Quod si ad integram Decretalem, quæ apud Harduinum est, de more provoces; rogamus, ne te pigeat in marginem quoque oculos conjicere; ibi enim, loco verbi *Sacramenti*, adnotatum reperies aliud *Matrimonii*. Nec aliter profecto res se habere poterat. Vis enim ac dignitas Matrimonii, qua Sacramentum est, in eo est posita, quod gratiam sanctificantem confert, quod unionem hypostaticam Verbi Divini cum humana natura repræsentat, itidemque illam, qua Christus cum Ecclesia per gratiam conjungitur; non autem in eo sita est, quod spuriam prolem legitimam efficiat. Neque enim hanc efficaciam Jesus Christus tribuit Matrimonio, quum illud ad dignitatem Sacramenti novæ Legis evexit; sed id ab Ecclesia institutum est, cui placuit, pro auctoritate sibi concessa, statuere, ut proles extra matrimonium, non tamen ex adulterio, procreata, per subsequens matrimonium legitima fieret.

Legitimandi vis non a Sacramento, sed a lege Ecclesiastica provenit.

II. Ab exemplo legitimationis prolis incestuosæ.

§. 40. Denique addis, magis abominatam Canonicis Legibus esse prolem incestuosam, quam sit proles adulterina; ideoque, quum illa interdum legitima fiat, hanc etiam pari aut ma-

jori ratione legitimari posse. Porro legitimatur proles incestuosa, ope dispensationis, quæ dicitur *in radice Matrimonii*. Ut autem obtineatur hujusmodi Dispensatio, quæ non sine urgentissima causa concedi consuevit, requiritur quod proles nata sit ex copula non manifeste fornicaria, sed putative matrimoniali, quodque impedimentum, quo matrimonii nullitas inducta est, non a jure Divino, aut naturali, sed a jure dumtaxat Ecclesiastico proveniat. Sicque, et non aliter, legitimatur proles incestuosa, vigore dispensationis, quæ dicitur *in radice matrimonii*. Tuum modo est hujusmodi circumstantias aptare ad legitimationem prolis ex adulterio genitæ; quod sane opus ingenii Nostri tenuitatem excedere fatemur.

ANNO 1744.

Ostenditur non aptari ad legitimationem prolis adulterinæ per subsequens matrim.

§. 41. Hactenus Fraternitati Tuæ satisfacere studuimus, quoad Nobis licuit per angustias temporis, ut plurimum somno detracti; meram gerentes in hac Epistola, ut initio dicebamus, privati Doctoris personam. Nunc demum Epistolæ Nostræ finem facientes, Supremi Pastoris partes resumimus, ut Apostolicam tibi Benedictionem impertiamur; utque præterea te admoneamus, quod, quum ea, quæ ad Nos scripsisti, a Justo Henningio Boëhmero (quantumvis nullam de eo mentionem feceris) sis mutuatus, eaque descripseris ex ejus Opere de Jure Ecclesiastico Protestantium *Tom.* 1. *pag.* 287. *et sequentibus*, juxta tertiam Editionem anno 1730. Typis impressam; Sicuti laudabilis foret industria tua, si eo auctore usus esses ad venerabiles Ecclesiæ Catholicæ doctrinas illustrandas, aut si ipsum in iis, in quibus Nobis adversatur, confutare aggressus esses; ita reprehensioni te obnoxium fecisti, dum illius Opus perlegere, atque etiam tacitus transcribere ausus es, ut ad impugnandas Canonicæ Jurisprudentiæ sententias inter Orthodoxos communiter receptas, instructior accederes. At ne forte paterni hujus moniti libertatem in malam partem accipias, Tibi persuasum volumus, non minus

Admonitio Pontificis.

PONT. A. V. sincero charitatis affectu Nos te complecti, ac Fraternitati Tuæ fausta omnia ex animo adprecari.

Dat. die 5. Dec. 1744. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 5. Decembris 1744. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

CXIV.

DE APOSTOLICIS

Constitutionibus circa Ritus Sinenses editis omnimodo observandis.

Venerabili Fratri Polycarpo Episcopo Pekinensi in Sinis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Declarationes et Juramenta ab Episc. Pekin ad S. Sedem transmissa.

REDDITÆ Nobis fuerunt eodem tempore duæ Fraternitatis Tuæ epistolæ, prima quidem die decima mensis Januarii elapsi anni 1743. qua gratiarum actionem Nobis, quod Tibi Episcopatum Pekinensem in Sinis contulerimus, referre studes : altera vero die quinta mensis itidem Januarii currentis anni 1744. data, qua dolens quereris, Te apud Nos tamquam debitæ Apostolicis Constitutionibus ac Decretis obedientiæ reum fuisse peractum. Una insimul cum hisce Epistolis tuis accepimus pariter sollennem jurisjurandi a Te in Episcopali tua inauguratione delati, juxta formam, ac tenorem Tibi præscriptum in ipsis Nostris tuæ ad Episcopatum promotionis literis in simili forma Brevis expeditis, Actum; necnon duo alia a Te seorsim præscripta testimonia, alterum quidem de jurejurando super Apostolicæ Constitutionis,

quæ incipit *Ex illa die* : alterum vero de jurejurando etiam super alterius Apostolicæ Constitutionis, quæ incipit *Ex quo*, observantia, præstitis. Hisce omnibus conjuncta erant nonnulla etiam præscripta Missionariorum testimonia, qui te studiosum zelantemque super observantia memoratæ Apostolicæ Constitutionis *Ex illa die*, esse testabantur, quemadmodum tu ipse Sacramento contestaris.

ANNO 1744.

Adhortatio ad exactam Constitutionum observantiam.

§. 1. Sed Fraternitati Tuæ etc. *et infra* : id unum in animo semper fixum permaneat, tam apud Nos ipsos, quam apud Venerabiles Fratres Nostros S. R. E. Cardinales negotiis et consultationibus quarumcumque Congregationum Apostolicæ hujus Sanctæ Sedis præpositos, plurimum valere hoc unicum et maximum, ad accusationum veritatem falsitatemve dijudicandam comprobandamque, argumentum, novam scilicet post criminum delationes initam agendi rationem. Quamobrem adesto animis, et enitere, ut quemadmodum Tu spopondisti, et Nos de Fraternitate Tua nobis pollicemur, ita deinceps Te in omnibus rebus geras, ut tuam erga Apostolicas Constitutiones, atque eas præsertim, de quibus agitur, obedientiam, reverentiam, zelumque non solum Nobis, sed universis etiam, probare et reipsa commonstrare ex animo satagas. Hinc enim fore confidimus, ut falsitatis redarguantur accusationes de gestarum rerum ratione a Te hactenus habita instructæ.

Episc. sensus circa Sinensis Ecclesiæ statum.

§. 2. Porro, ut cæteris in tuis Literis a Te propositis satisfaciamus; asseris quidem, quod cum per quatuordecim annos operam laboresque tuos in Sacris Missionibus antea peragendis impenderis, atque adeo optime noveris istarum partium ac populorum ingenia, ac et rerum vices, contestari præ cæteris possis, præsentia certe tempora exposcere, non angustiari vasa carnis, sed dilatari spatia caritatis, ac propterea melius fuisse consultum, res omnes in eodem, quo reperiebantur, statu relinquere, cum in præsentia omnis spes de exigenda a Christifidelibus

PONT. A. V.

istarum partium debita Apostolicis Constitutionibus obedientia penitus præcisa videatur: Apostolica namque Sacrosanctum Jesu Christi Evangelium prædicandi libertas, non tam impedita, quam certe sublata est; quippe quod Christifideles per vim metumque ad Idolorum templa trahuntur; unde timendum est, ne proximum immineat Sacris Missionibus excidium: Nec Fraternitati Tuæ, nec aliis in Vinea Dei adlaborantibus, insunt vires, quibus per vim etiam Christifideles, ut vestris mandatis eâ, qua par est, reverentia obediant, cogi possint: Tartari pariter, et ipsi Fideles, tam intra Pekini mœnia, quam in suburbiis, sub gravi duræ servitutis jugo degentes, omni procul dubio antiquis indulgentiis permissionibusque per abusum inhærentes, ne a Dominis ad Imperatorem deferantur, Apostolicarum Constitutionum observantiam periculis ac tormentis posthabebunt; quamvis Fraternitas tua aliique Missionarii per pastorales exhortationes monere obtestarique minime omittant.

Pontifex ostendit necessariam fuisse Constitutionum editionem

§. 3. An liceat ut Fraternitati Tuæ replicemus, post susceptum consilium onusque per tot annos retinendi servarique faciendi Patrios Sinarum Ritus, priscasque cæremonias, propositis tot tantisque in varias partes trahentibus dubiis et disputationibus, post diuturnam accuratissimamque, adhibitis diligentiis, requisitisque debitis notitiis, eorumdem Rituum et Cæremoniarum discussionem, fieri non poterat, ut sine gravissimo conscientiæ angore consilia tanta providentia capta, et constitutiones tanta sapientia propositæ amplius differrentur? Certe si obfirmatis Patronorum proscriptorum Rituum Cæremoniarumque hujusmodi sensibus votisque assensum satisfactumque fuisset, nunquam profecto advenisset tempus, verba tua usurpamus, angustiandi vasa carnis? Nos quidem non latet, Vobis deesse cogendi compellendique vires; sed scimus certi et sumus, eamdem inesse vobis virtutem, quam habebant Sanctissimi Jesu

Nec pro obtinenda earum observan-

Christi Apostoli (si tamen apostolico spiritu ducti ad Evangelium prædicandum ad remotissimos populos accessistis) qui reponentes omnem fiduciam in eo, qui eos confortabat, Deo, et ferventis caritatis zelo, et verbi Divini Ministerio, non solum Gentes ad credendum perducebant, sed credentes etiam, nova Fidei germina, collectumque Jesu Christi gregem providentissime regebant, et suaviter fortiterque incendebant, et excitabant ad illud jucundissimum spectaculum a Minucio Felice descriptum, præsertim ubi ob oculos ponit lætitiam Christifidelium, qui intentatas minas objectaque tormenta despicientes, libertatem suam adversus Reges et Principes erigebant, soli Deo cedebant.

Anno 1744. tia vim coactivam Missionariis opus esse.

§. 4. Ingenti cum animi nostri dolore, et graviori, quam explicari possit, mœrore tuum, excepimus sane nuntium de persecutionibus istic adversus Sacrosanctam Jesu Christi Religionem sævientibus: verum quod hujusmodi persecutiones, si minime fuissent proscripti Ritus Cæremoniæque Sinenses, si minime sublatæ fuissent indulgentiæ permissionesque laudati Caroli Ambrosii Patriarchæ, vel desinerent, vel mitiores fierent, sive prædicandi Evangelium libertas magis coalesceret, nec Christifideles ad Idolorum templa raperentur: Hæc ne ii quidem sibi, qui res juxta humanæ prudentiæ regulas dijudicant, unquam persuadebunt; quanto magis eadem in animum numquam inducent suum ii, quibus pro comperto exploratoque est, quod Christiana Religio inter persecutiones semper increverit adoleveritque.

Persecutionem adversus Fideles in Sinis, ob Sedis Apostolicæ Decreta augeri non potuisse.

§. 5. Omnibus jam notum est, in rebus ad Orthodoxam religionem spectantibus, patientiam sive tolerantiam, ubi de superstitione vel idololatria agitur, nullo pacto haberi posse; tunc enim juxta Tertullianum: *Omnis patientia hujusmodi Idololatria.* Cæterum unicum ac singulare solatium, quo Nos dolentes mœrentesque consolamur, inde affertur, quod ex tuis literis perspicimus, Te pro debita Apostolicis

Nullam conniventiam in causa Fidei adhiberi posse demonstrat.

PONT. A. V. Constitutionibus, ac Decretis observantia, probe studiosum planeque accensum esse. Quamobrem fore in Patre misericordiarum, et Deo totius consolationis confidimus, ut Christifideles proposito Fraternitatis tuæ exemplo, zelo, opera, consiliis, et monitis excitati, Orthodoxam Fidem integram, reliquiarumque gentilitatis omnino puram putamque, ad Principis etiam tenebrarum contemptum despicatumque, constanti pectore profiteri, et coram hominibus Jesum Christum confiteri non erubescant. Nam *utile est et salutare*, ut S. Cyprianus Episcopus, et Martyr verbo et opere docuit, *cum se Episcopus per firmamentum Fidei Fratribus præbet imitandum*. Interea a bonorum omnium Largitore Deo uberrimam cœlestium charismatum copiam Fraternitati Tuæ apprecantes, Apostolicam Benedictionem Tibi, Venerabilis Frater, etiam peramanter impertimur.

Dat. die 19. Dec. 1744. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XIX. Decemb. MDCCXLIV. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Cajetanus Amatus.

ANNO 1744.

REFORMATIO

CXV.

Tribunalium Urbis. Firmatur auctoritas Judicium Romanæ Curiæ, et singulorum Jurisdictio certis limitibus præfinitur, confirmantur Decreta super Judicum recusationibus et declinationibus jam edita; et certa forma servanda præscribitur, tum in delendis Vinculis impositis super Locis Montium, Officiis Vacabilibus, et Pecuniis Depositis etc., tum in Decretis Jurisdictionis voluntariæ in Urbe, et Statu Ecclesiastico interponendis.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

ROMANÆ Curiæ præstantiam, atque præcipuam justitiæ recte administrandæ laudem, eidem omnium ubique gentium consensu, tributam, summo studio atque opera tueri curarunt Prædecessores nostri Romani Pontifices, eaque de causa tum sapientissimas Leges, pro rerum et temporum opportunitate, condiderunt: tum vero, quoties in Judiciorum tractatione aliqua corrigenda, resecanda, aut in meliorem formam redigenda esse censuerunt, id Apostolicis editis Constitutionibus, quarum inferius mentionem fieri sæpe continget, præstare non omiserunt.

Proœmium.

Reformationes Tribunalium a Romanis Pontificibus identidem peractæ.

§. 1. Et Nos quidem ipsorum vestigiis inhærentes, ex quo Supremum hoc Justitiæ Solium Dei nutu conscendimus, inter innumeras Apostolatus Nostri curas, illam assidue præ oculis

Pontificis studium pro recta Justitiæ administratione.

PONT. A. V.

habuimus, ut tam Ecclesiastica, quam civilia Judicia, et maxima, qua par est, integritate ac fide, et rectissimo expeditoque ordine exercerentur. Itaque præter generalem providentiam, qua Ecclesiasticarum Legum conservationi, et veriori earundem interpretationi per universam Ecclesiam pro viribus prospicere non destitimus, ac præter peculiarem Tribunalium Bononiensium Reformationem a Nobis integre peractam, per Apostolicas Nostras Constitutiones, ex quibus aliarum etiam Provinciarum Curias, per Ecclesiasticæ Ditionis tractum, exemplum et normam capturas esse confidimus, in hac ipsa Romana Curia complures atque perspicuas edidimus significationes nostri ardentissimi studii, quo de justitia in Urbe recte administranda in primis solliciti sumus; idque potissimum Nobis propositum fuit, et quum Causarum tam Ecclesiasticarum, quam Civilium aliquas Nobis ipsis cognoscendas, ac definiendas reservavimus; et quum sæpissime Congregationes Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, ipsaque aliquando Ordinaria Romanæ Curiæ Tribunalia, coram Nobis sententias dicere jussimus; ac denique quum Signaturam Gratiæ nuncupatam, ad quam pleræque lites et controversiæ, præpedito, aut expleto in cæteris Tribunalibus cursu legitimo, et jure concesso, tamquam ad Sacram Principis Aram deferuntur, semel et iterum singulis annis per Nosmetipsos publice habuimus, in eaque sententiam nostram tum circa singulas propositas causas protulimus, tum vero, occasione data, circa totam judicandi rationem coram universo Judicum, et Curialium conventu aperire curavimus.

Ejusdem providentiæ extra Urbem.

Item in Romana Curia.

Necessitas prosequendi Tribunalium Reformationem.

§. 2. Cum autem et diuturno nostro rerum forensium usu, et crebris gravium Virorum relationibus et querelis, compertum haberemus, nonnullos abusus in judiciali praxi Tribunalium hujus Nostræ Urbis et Curiæ invectos esse quibus et justitiæ cursum interverti, aut saltem

retardari, et litigantium dispendia magnopere augeri contingeret, illasque potissimum controversias in longum sæpe protrahi, quæ circa Judicum, et Tribunalium competentiam, eorumque recusationes declinationesque, versarentur; Cumque jam commendatâ singulis Tribunalibus earum rerum reformatione, quæ in ipsorum potestate erant, eâque sedulo ab ipsis peractâ, satis agnoverimus, memorata incommoda non omnia posse privata Judicum sive Tribunalium auctoritate submoveri; ad ampliorem atque absolutiorem Judiciorum Reformationem, supradictorum Prædecessorum exemplo, deveniendum Nobis esse judicavimus. Anno 1744.

§. 3. Quamobrem prædictorum omnium abusuum cognitionem delegavimus peculiari Congregationi a Nobis deputatæ, duobus nempe S. R. E. Cardinalibus, ac septem Romanæ Curiæ Prælatis in præcipuis ejusdem Curiæ Tribunalibus actu jus dicentibus; quæ quidem Congregatio, serio studio, longaque indagine, relatos abusus notavit, atque recensuit; et providis efformatis decretis, opportuna Nobis remedia suggessit; ex quibus aliqua, quæ statim approbatione digna judicavimus, statim quoque auctoritate Nostra publicari jussimus, et observari; reliqua vero maturiori examini subjecta, diuturna consideratione, rerum ac temporum opportunitati aptare studuimus; illaque, cum iisdem fere, aliisque Viris in juris scientia et justitiæ administratione apprime versatis, Ministris Nostris, necnon cum aliquibus ejusdem Curiæ Nostræ Causidicis, Forensi facultate doctrinaque præstantibus, communicata; tandem, hac nostra Constitutione perpetuæ legis vim habitura, promulgamus, edicimus, atque sancimus.

Delegatio Congreg. Particularis ad hunc effectum.

Cujus Decr. jam edita sunt, partim in præsenti promulgantur.

I. De executione Citationum, Mandatorum etc. Rom. Cur.

§. 4. Ac primum omnium, Jurisdictionem Judicum, et Tribunalium Romanæ Curiæ, quorum auctoritas a Nostra et Romani pro tempore Pontificis auctoritate profluit, nostroque et Pontificio nomine exercetur, sartam tectam

PONT. A. V.

servare, ac debita veneratione ab omnibus observari cupientes; Apostolicas Nostras Literas, *De non impedienda executione Citationum, Mandatorum, aliarumque Provisionum Romanæ Curiæ, seu Sedis Apostolicæ* datas Anno MDCCXLII. tertio Kalendas Aprilis, quarum initium est *Pastoralis Regiminis*, omnesque ordinationes ac dispositiones in illis contentas; pœnas quoque adversus quoscumque prædictam executionem impedientes in eisdem comminatas atque statutas, cum cæteris præceptis atque mandatis, ac si prædictæ Literæ per extensum præsentibus insererentur, confirmamus, innovamus, ac de novo statuimus.

Innovatur Constitut. edita 30. Mart. 1742.

Refertur suspensio concessa quoad valorem citationum Cameralium non subscriptarum in partibus.

§. 5. Et quamvis post earundem Literarum Nostrarum publicationem, delatis ad Nos quorundam conquestionibus, et præsertim ex Provincia nostra Romandiolæ, super abusu Citationum Typis Cameralibus impressarum, quæ vulgo Citationes Camerales nuncupantur; propterea quod a nemine ex Judicibus Rom. Curiæ subscribi, seu firmari soleant, et nihilominus post legitimam earum exequutionem inhibendi vim habere dicerentur; Nos tunc, ut in re gravi caute matureque procederemus, per quasdam Literas Secretariæ Nostræ Status nuncupatæ provisionaliter declarari fecerimus, Citationes hujusmodi a nullo ex Judicibus Romanæ Curiæ propria manu subscriptas, in prædicta nostra Constitutione minime comprehendi: Postea tamen universo negotio occasione præsentis Reformationis diligentissime discusso, cum Nobis constiterit, usum prædictarum Citationum nedum doctorum Hominum suffragiis, sed etiam pervetusta, et nunquam aliàs interrupta tum Romanæ Curiæ, tum ipsius Provinciæ Romandiolæ, atque aliarum Status Nostri Ecclesiastici Provinciarum observantia comprobari; et quatenus specialis subscriptio in eis indistincte exigeretur, non modicum inde damnum ac dispendium in Subditos atque Incolas earundem Provinciarum fore profecturum; Nunc demum

Sed, perpensa veteri consuetudine, earumque utilitate,

præsentium Literarum tenore certum ac stabilem cursum Citationibus hujus generis dare, et una simul quibuscumque fraudibus, quæ per eas fieri possent, quantum in Domino possumus, occurrere volentes: statuimus in primis, ordinamus, ac declaramus, quod sicuti hactenus, et a tempore antiquissimo, ita quoque in posterum unicuique pro arbitrio suo liceat per ejusmodi Citationes Typis Cameralibus impressas debitorem suum absentem, sive aliter sibi obligatum, coram Auditore Generali Causarum Curiæ Cameræ Nostræ Apostolicæ, vel altero ex ejus Locumtenentibus, in Jus et Judicium evocare, etiamsi ipsæ Citationes a nullo ex prædictis Judicibus, immo nec etiam ab eorum Notariis, subscriptæ fuerint; (memoratis Literis Secretariæ Status, Edictis Cardinalium pro tempore Legatorum, et aliis quibuscumque contrariis non obstantibus); dummodo tamen agatur de causis, in quibus ipse A. C. vigore suarum facultatum, aut virtute alicujus Privilegii, quod Instanti de jure competat, sit Judex competens Rei conventi, seu Partis citatæ, etiam in prima Instantia, aliàs prædictæ Citationes neque valeant, neque afficiant, perinde ac si factæ vel exequutæ non fuissent: Cum enim in hujusmodi causis unusquisque de jure debitorem suum etiam verbaliter coram A. C. in jus vocare possit, nihil sane proponi potest cur illum pari modo per dictas Citationes Camerales etiam non subscriptas citare, et in jus vocare non valeat.

ANNO 1744. Sancitur easdem in Posterum valere, in causis, quibus A. C. est Judex competens in prima instantia.

§. 6. Quod si aliqua ex prædictis causis, ut præfertur, privilegiatis, in quibus nimirum A. C. est Judex competens etiam in prima Instantia, reperiatur jam contestata, et introducta coram alio judice de Partibus, et nihilominus alter ex litigantibus, cui competat variatio Fori, vel vigore Obligationis Cameralis, vel virtute *Leg. unic. Cod. Quando Imper. inter Pupillos, et Viduas etc.*, citaverit coram A. C. cum dictis Citationibus impressis, et non subscriptis: Tunc etiam volumus et mandamus eas exequi, et

Et, si partibus competat variatio Fori, etiam postquam Causæ jam alibi introductæ fuerunt.

PONT. A. V.

Quæ tamen reassumi debent in statu et terminis, refectis expensis, et transportatis actis.

attendi debere; sed eo casu A. C., vel ejus Locumtenentibus, Causas hujusmodi reassumere non liceat, nisi in statu, et terminis, refectis sumptibus usque tunc factis ab altera Parte, et transportatis actis, expensis illius, qui Forum variare voluerit, ut hactenus laudabiliter observatum fuit.

Usus cit. per citat. Camerales coram Præfecto Signatur. Just., ejusque Auditore in pluribus casibus.

Utilitas Partium in hujusmodi recursibus.

§. 7. Quoniam vero passim citari solet cum hisce ipsis Citationibus Cameralibus non solum in causis, ut supra, privilegiatis, coram A. C., sub cujus nomine eædem Citationes ut plurimum imprimuntur, sed etiam in aliis Causis indifferentibus coram Cardinali Signaturæ Nostræ Justitiæ pro tempore Præfecto, et ejus Auditore; Idque in quatuor potissime casibus; nempe cum petitur supersessoria ad effectum adeundi plenam Signaturam; Cum citatur pro subdelegatione Judicis in Partibus in gradu recursus; Cum petitur declarari Causam spectare ad unum potius, quam ad alium Judicem; Et denique cum petitur purgatio attentatorum, in spretum ipsius Signaturæ commissorum :-Propterea Nos ex una parte considerantes nullo modo auferendam esse, quin potius diligenter conservandam Subditis Nostrarum Provinciarum et Legationum libertatem illam, qua semper hactenus gavisi fuerunt, recurrendi scilicet pro ipsorum arbitrio, vel ad prælaudatam Nostram Signaturam Justitiæ, vel ad Signaturam, quam habere dicuntur in ventre in sua quisque Provincia Legati Sedis Apostolicæ, eorumque Vice-Legati : Ac de cætero animadvertentes non absurde eos facere, qui potius ad Signaturam Justitiæ, quam ad alteram Legatorum, aut Vice-Legatorum recurrunt; quia nempe illas Causas, quarum valor non ascendit ad scuta centum, haudquaquam retinet, seu committit in Curia; sed juxta providas Prædecessorum Nostrorum reformationes, et præsertim recol. mem. Benedicti XIII., eas remittit ad Partes, mediante subdelegatione alterius Judicis in eadem Civitate, seu loco, ubi primus pronuncia-

vit, ad effectum procedendi in gradu recursus per acta ejusdem Notarii et consequenter absque ulla transportatione actorum, atque insuper sine solutione Propinæ: Contra vero Signatura Legatorum, et Vice-Legatorum, et præsertim illa Cardinalis pro tempore Legati, aut Vice-Legati Provinciæ Romandiolæ, quoties Causæ excedunt tenuissimam summam scutorum quatuor, retinere eas, ut plurimum, solet in ipsa Curia, in qua residet Legatus, aut Vice-Legatus; Ex quo sequitur, ut Partes, non sine magno dispendio atque incommodo, et acta prioris Judicis ad ipsam Curiam Legationis transportare, et Propinam novo Judici ejusdem Curiæ solvere cogantur; Immo etiam tot Propinas, quot sunt Capita separata, ex quibus, pro multiplicitate diversarum exceptionum, sententia secundi, vel ulterioris Judicis quam sæpissime componitur.

ANNO 1744.

§. 8. Idcirco statuimus ac mandamus, etiam quoad prædictas Citationes, quas fieri contingat coram Cardinali Signaturæ Præfecto, vel ejus Auditore, prædictum antiquissimum usum in posterum observari, ita ut quicumque de dicta Legatione Romandiolæ, aut de aliis Provinciis, Legationibus, vel Guberniis Status Nostri Ecclesiastici, recurrere potius velit ad Signaturam Nostram Justitiæ, quam ad Signaturam Legati, aut Vice-Legati, hoc pro arbitrio suo facere possit, citando alteram Partem cum dictis Citationibus Cameralibus; nullique liceat earum exequutionem retardare, vel impedire sub prætextu, quod a Cardinali Præfecto, vel ejus Auditore, aut eorum Notario, subscriptæ non fuerint, sub pœnis expressis in dicta Nostra Constitutione, *De non impedienda exequutione Citationum, Mandatorum, aliarumque Provisionum Romanæ Curiæ*, quam ad has quoque Citationes Camerales impressas, et non subscriptas, quatenus opus sit, extendimus, et ampliamus, memoratis Literis Secretariæ Status,

Qui permittuntur fieri etiam per citationes Camerales non subscriptas.

PONT. A. V.

Edictis Legatorum, cæterisque contrariis quibuscumque minime obstantibus.

Non tamen si præventum fuerit coram Signatura Legat. aut Vice-legat., vel ipsi in causa rescripser.

§. 9. At vero, ne utilis, et antiquus istarum Citationum usus transeat in abusum et corruptelam, a prædicta generali regula sequentes casus excipimus et præservamus. Primo videlicet, si una ex Partibus, mediante Citatione ligitime exequuta, prævenerit aliam coram Signatura Legati, seu Vice-Legati; et multo magis si Legatus, aut Vice-Legatus, qui habeat in suis facultatibus etiam facultatem Signaturæ, in Causa jam rescripserit: Tunc enim non amplius Citationes prædictas coram Signatura Justitiæ, ejusque Præfecto, vel Auditore, attendi volumus, sed solum admitti recursum ad Signaturam Gratiæ, et consequenter nullas alias Citationes attendendas esse, vel afficere, quam Citationes speciales ab Auditore Nostro, et Pontificum pro tempore Successorum Nostrorum, subscriptas.

Citationes prædictæ non attendendæ, si petatur supersessor. vel subdeleg. antequam Judex de Partibus definitive pronunciet.

§. 10. Item Citationes ejusmodi Camerales, et non subscriptas, pro nihilo haberi volumus, atque impune sperni posse, tam in Causis summæ appellabilis, quatenus citetur ad videndum supersederi usque ad primam Signaturam, quam in Causis summæ recurribilis, quatenus citetur ad videndum subdelegari Judicem in partibus in gradu recursus, quoties nondum ab ipso Judice de Partibus pronunciatum fuit, vel per Sententiam, vel per Decretum definitivum, aut gravamen saltem inferens ejusmodi, quod deinceps per ipsam Definitivam reparari nequeat. Quod si Judex de Partibus in Causam jam decreverit, seu pronunciaverit, ut supra volumus Citationes prædictas omnino attendi, et inhibere, etiamsi, contra debitum juris ordinem in Causa summæ appellabilis citatum fuerit ad videndum subdelegari alium Judicem in gradu recursus, vel in Causa simpliciter recurribili citatum fuerit ad videndum supersederi. Et solum in hisce casibus Præfectus Signaturæ, vel ejus Auditor, supplere teneatur

Post difinitivam afficiunt.

Errorque partium

defectum Partium, vel Defensorum, mandando supersederi in Causis summæ appellabilis, et respective subdelegando Judicem in gradu recursus, quando Causa est solum recurribilis; Decretis, seu reformationibus Signaturæ, et quibuscumque aliis in contrarium non obstantibus.

ANNO 1744.

in petenda supersess. vel subdeleg. Judicis, a Præfecto S.J., ejusve Aud. supplendus est

Enunciant. alii casus in quibus non est admittendus recursus in suspensivo.

§. 11. Item quando agitur de summa non excedente scuta quinque monetæ in Regione currentis; vel quando jam adsunt in Causa duo judicata consecutiva et conformia; vel quando agitur de mercede diurna, aut menstrua, aut etiam de alimentis futuris; vel quando agitur de restitutione depositi etiam irregularis contra Depositarium, aut de solutione Schedulæ, quæ vulgo dicitur *Pagherò per altrettanti*, aut Literarum Cambii, aut Onerum Cameralium, vel Communitativorum; Et denique cum agitur de solutione Canonum, aut Pensionum Domus, nullum recursum in suspensivo a Cardinali Præfecto Signaturæ, vel ejus Auditore, admitti volumus, sed in prædictis casibus, et quolibet eorum, postquam verificati fuerint coram Judice subdelegato, volumus ac statuimus, ejusmodi subdelegationem non afficere, nisi in solo devolutivo, et sine præjudicio legitimæ exequutionis.

In causis non privilegiatis: et summæ recurribilis, extra Districtum, subdeleg. est Judex in Partibus, cum claus. opportunis.

§. 12. Item, exceptis Causis, ut supra, privilegiatis, idest illis, in quibus A. C. est Judex competens etiam in prima Instantia, vel propter Obligationem Cameralem, aut habentem vim Cameralis, vel propter Privilegium *Leg. unicæ*: Quoad reliquas Causas extra Districtum Urbis, quæ sint summæ dumtaxat recurribilis, idest non attingentis quantitatem seu valorem scutorum centum; Nolumus eas in Curia Romana retineri, aut committi posse; sed semper in ipsis subdelegari volumus alium Judicem, quatenus tamen adsit in eadem Civitate, Terra, aut loco, in quo, seu qua pronunciatum fuit primum judicatum, cum solita clausula; *Ad effectum cognoscendi de gravamine, pro admis-*

Pont. A. V. *sione, vel denegatione recursus, per acta ejusdem Notarii, et sine solutione Propinæ et Regestri, et, quatenus Partes in eum non consenserint, ad effectum deputandi alium Judicem in sui locum, cum iisdem facultatibus, de consensu ipsarum Partium, sin minus ex Officio:* Ita ut aliter factæ subdelegationes nullius sint roboris ac momenti.

Una citat. executa, et attenta, alia non attendatur.

§. 13. Postremo volumus, atque statuimus; quod postquam una ex Partibus aliquam ex prædictis Citationibus impressis, et non subscriptis, exequi fecerit coram Præfecto Signaturæ, vel Auditore; Altera vero, quæ sic citata fuit in actis comparuerit, cum solita protestatione *Nihil fieri:* Nulla alia deinde similis Citatio eandem continens Instantiam, quæ in Partibus fiat, attendatur, sed impune sperni possit, absque ullo vitio Spolii, vel attentatorum.

Præservantur Privilegia de non avocando et dispositio Constit. ad Militantis ed. 30 Martii 1742.

§. 14. Per hæc autem non intendimus Privilegio de Causis non avocandis, aut alteri id genus, si quo forte gaudeat Civitas, Provincia, vel Legatio aliqua Status Nostri Ecclesiastici, in aliquo derogare vel præjudicare; Multoque minus aliquid innovare circa ea, quæ ad asserendam Ordinariorum jurisdictionem, atque eorundem Decretorum executionem, in Causis potissimum, quæ ad Ecclesiasticam Disciplinam pertinent, distincte mandavimus et constituimus per Apostolicas Nostras Literas; *De Appellationibus, et inhibitionibus concedendis vel negandis*, quarum initium est: *Ad militantis Ecclesiæ regimen*, datas tertio Kalendas Aprilis anno millesimo septingentesimo quadragesimo secundo, quas quidem in omnibus et per omnia confirmamus et innovamus, et ab omnibus, ad quos spectat, adamussim observari præcipimus.

Provisio super multiplicat. Propinarum differtur.

§. 15. Porro, quod attinet ad præfatam multiplicationem Propinarum, quæ extra Romanam Curiam in Statu Nostro Ecclesiastico passim frequentatur; Nos etiam super eo, quod æquum fuerit et rationi consentaneum, deinceps, largiente Domino, provide statuemus, cognita prius

origine, diligenterque perpensis Causis hujusmodi multiplicationis : quemadmodum pro Tribunalibus Civitatis Nostræ Bononiæ ejusque Comitatus, in altera ex memoratis Constitutionibus nostris, specialibus ordinationibus et decretis id ipsum præstare non omisimus. Anno 1744.

II. De Jurisdictione Tribunalium Urbis.

1. Innovatur Const. super suppressione Judic. Part. edita 15. Febr. 1742.

§. 16. Ut autem omnia submoveamus obstacula, quæ, propter variarum respective jurisdictionum conflictum, promptam celeremque justitiæ administrationem in hujus nostræ Urbis Tribunalibus impedire consueverant, alteram nostram Constitutionem sub datum xv. Kalendas Martii Anno Incarnat. Dominicæ MDCCXLI. Pontificatus Nostri Secundo editam, quæ incipit *Quantum ad procurandam*, innovamus pariter, et observari mandamus; per quam videlicet, de Consilio præfatæ Congregationis pro Tribunalium Urbis Reformatione a Nobis specialiter deputatæ, providas fel. record. Innocentii Papæ XII. Prædecessoris Nostri sanctiones per extensum insertas, super Tribunalium sive Judicum Particularium Urbis suppressione, confirmavimus, et in pristinum vigorem et observantiam reduximus, eisdemque inhærentes, nonnullas Judicaturas particulares postmodum erectas ordinationibus opportunis abolevimus.

Declaratur facultas Notarii Burgi limitative

§. 17. Declarantes præterea, Notarium Burgi, cujus Officium in præfata Innocentii XII. Constitutione a generali Officiorum particularium suppressione excipitur; habere dumtaxat facultatem scribendi in Causis mere laicalibus, et quatenus Rei conventi sint incolæ, vel Habitatores Burgi; Hoc autem casu competere illi facultatem hujusmodi in omnibus Tribunalibus Urbis, in quibus pro hujusmodi Causis Incolæ et Habitatores prædicti, juxta eandem Constitutionem Innocentii Papæ XII., conveniri possunt.

2. Juris Card. Vicarii in Causis mere Laic. prorogari.

§. 18. Jurisdictionem vero Nostri pro tempore in Urbe ejusque Districtu in spiritualibus Vicarii, decernimus, etiam attenta dispositione prædictæ nostræ Constitutionis, quæ incipit *Quantum ad procurandam*, esse prorogabilem

PONT. A. V.

possit, de consensu Partium in actis expresse præstito.

per consensum Partium in Causis mere laicalibus, et inter mere Laicos, etiam spectantibus ad Curiam Capitolinam: Dummodo tamen ipsæ Partes sciant eum esse sibi Judicem incompetentem, et nihilominus ab initio litis, et ante illius contestationem, in Actis sui proprii et competentis Judicis, coram duobus Testibus, expresse consentiant in jurisdictionem ipsius Vicarii, vel per ipsos, vel per suos Procuratores, qui habeant speciale Mandatum ad consentiendum ut supra, aliàs, consensu isto expresse, ut supra, præstito deficiente, omnia acta coram eo facta in Causis prædictis, sint ipso jure nulla et irrita. Causaque per Judicem competentem, ad Instantiam sive Rei, sive Actoris, in quocumque statu, et quandocumque reassumi possit.

Exceptis Causis super executione obligationis Cameralis

§. 19. Item dummodo in prædictis Causis mere laicalibus non agatur de executione Obligationis Cameralis. Tunc enim volumus, jurisdictionem Vicarii nequidem per consensum expressum esse prorogabilem, sed Causas reassumi posse ex Officio, vel a Curia Capitolina, si Partes, aut saltem Reus conventus, ejus Foro et jurisdictioni, ut infra, subjectus fuerit, vel ab A. C. prout ab una vel altera Curia præventum fuerit.

Ejusdem Vicarii Jurisdictio privativa Causis Matrimon. et super Inst. Benef. in Urbe, et Districtu etc

§. 20. In Causis super Matrimoniis contractis in Urbe, vel alio quocumque loco intra ejus Districtum in quo Ordinaria seu Episcopalis Jurisdictio nulli alteri competat, prout etiam in Causis super Institutione in Beneficiis Ecclesiasticis in dicta Urbe, et in iisdem locis existentibus, statuimus competere Jurisdictionem Cardinali Vicario, privative ad A. C., et quæcumque alia Urbis Tribunalia. In aliis vero Causis spectantibus ad ejus Tribunal, contra Clericos non exemptos, videlicet eos, qui sint Clerici Romani ratione Originis, vel Beneficii, vel contra Loca Pia existentia in Urbe, aliisque locis præfatis, declaramus eidem competere in Civilibus Jurisdictionem cumulative cum solo

A. C., et consequenter inter eos locum esse præventioni. Dummodo tamen Clerici, et Loca Pia sint Rei conventi, non etiam si per eos conveniantur Personæ mere Laicales. Tunc enim Vicario, sine consensu expresso Partium, ut supra, nulla competet Jurisdictio.

ANNO 1744. In Causis contra Clericos non exemptos, cumulative cum solo A. C.

§. 21. Item decernimus, nullam in prima Instantia Vicario competere Jurisdictionem in Diœcesibus, et Territoriis aliorum Episcoporum, sive Ordinariorum, in prædicto Districtu Urbis existentibus, nimirum intra quadragesimum lapidem, sed solum in dictis Diœcesibus et Territoriis pro Causis ad eum spectantibus citare, et procedere posse contra Clericos Romanos, ut supra, ratione Originis, vel Beneficii qui ibi commorantur; necnon exequi posse Mandata tam realiter, quam personaliter per eum contra ipsos expedita. Et hoc ipsum servari volumus in Diœcesibus sex Episcoporum S. R. E. Cardinalium, qui Episcopi Suburbicarii nuncupari solent: Nam sive Episcopatus isti habeantur pro distinctis et diversis ab Episcopatu Romano, sive dicti Cardinales censeantur in hisce Diœcesibus tamquam Coadjutores Romani Episcopi, neutro casu decet Cardinalem Urbis Vicarium cumulativam cum ipsis Jurisdictionem in prima Instantia habere.

In aliorum Diœcesibus et Territoriis intra Districtum nullam competere Jurisdict. Card. Vic. Sed exequi posse dumtaxat ejusdem cit. et Mandata contra Clericos Romanos.

§. 22. Item statuimus, Cardinali Vicario, privative ad A. C. et quoscumque alios, competere facultatem interponendi Decreta in renunciationibus, et aliis quibuscumque contractibus Regularium utriusque sexus, in Cœnobiis, et Monasteriis Urbis, aut præfatorum Locorum, tempore probationis, degentium.

Facultas Vicarii privativa interponendi Decreta in contractibus Reg.

§. 23. Gubernatori autem Urbis, et ejus Tribunali, nullam in Civilibus competere declaramus Jurisdictionem contra Clericos, Ecclesias, aut Loca Pia, sine speciali commissione nostra vel nostrorum pro tempore Successorum.

3. Gubernatori Urbis non competere Juris. in Civilibus contra Clericos etc.

§. 24. Attamen, ut Causæ Mercedis diurnæ, vel menstruæ, prout etiam Causæ infra summam scutorum viginti quinque, quam citissime

PONT. A. V.

4. Causæ Mercedis et infra sc. 25. judicari possint tam a Vicario, quam a Gubernatore contra quoscumque.

expediantur, hoc speciali Privilegio eas donamus, ut nempe Laici etiam in Tribunali Cardinalis Vicarii, et respective Clerici, et Loca Pia etiam coram Urbis Gubernatore, arbitrio Actoris, valide, et licite conveniri possint, ita ut nec etiam prætextu obligationis Cameralis, eorundem Jurisdictio valeat declinari.

5. Curia Capitolina quam Jurisdictionem exercere possit intra districtum.

§. 25. Curiæ vero Capitolinæ jurisdictionem extendi decernimus etiam extra Urbem, et per omnia et singula loca Districtus intra quadragesimum lapidem, sed ad solum effectum citandi, et procedendi in causis mere laicalibus, atque alias ad ejus Forum spectantibus, contra Cives Romanos, vel Incolas, vel qui aliter juxta dispositionem Statuti *lib.* 1. *cap.* 41. ejusdem Curiæ Jurisdictioni subjecti sint; necnon exequendi contra eos, et eorum bona mere laicalia, Mandata ab ipsa Curia relaxata, dummodo, Personis vel Bonis in aliquo loco jurisdictionali existentibus, servetur quoad executionem Mandatorum, forma ab eodem Statuto præscripta *dicto lib.* 1. *c.* 157.

Procedere possit in Causis concursus ad Bona Laici debitoris de directo dominio Ecclesiæ.

Citra tamen executionem et subhastationem

§. 26. In causis autem Concursus super bonis Laici debitoris, qui cæteroquin juxta dispositionem Juris, et Statutorum Urbis, sit subjectus Curiæ Capitolinæ, definimus competere eidem Curiæ jurisdictionem, etiam Bona sub concursu posita, sive pro parte, sive in totum, sint de proprietate seu dominio directo Clericorum, Ecclesiarum, Monasteriorum, aut aliorum Piorum Locorum; sed tamen præfatam jurisdictionem competere pro eo tantum, quod pertinet ad deputationem Œconomi, ad graduationem Creditorum, necnon distributionem, seu consignationem pretii ex dictis bonis emphyteuticis retrahendi, postquam fuerint subhastata. et deliberata. Quo vero ad executionem, subhastationem, et deliberationem ipsorum bonorum emphiteuticorum de proprietate, seu directo dominio, ut supra, non spectare ad Curiam Capitolinam, sed ad A. C., aut Cardinalem Vicarium, aut aliam Curiam Ecclesiasticam competentem :

competentem : Ita tamen ut Cædula Depositi a Cursore, seu Mandatario, non deponatur in actis Curiæ Ecclesiasticæ, sed statim, et immediate deferatur ad Judicem Concursus, ut supra.

ANNO 1744.

§. 27. Nolumus autem Magistros Justitiarios ullam exercere, aut habere jurisdictionem contra Clericos et Loca Pia.

Magistri Justitiarii non procedant contra Clericos.

§. 28. Sed quoniam, stabilitis etiam limitibus jurisdictionis singulorum Judicum, et Tribunalium, sæpe contingit eorum auctoritatem, et forum a Partibus declinari, vel in ipso initio, vel in progressu litis, ad defatigandum vexandumque Adversarium, vel etiam in ipsius litis fine, ad evitandam aut differendam Decretorum vel Mandatorum exequutionem; idque obtentu et præsidio Literarum Patentium, quas multi obtinent ratione diversorum Officiorum et Familiaritatum, ex quibus plura sibi quoad electionem Fori competere Privilegia contendunt; ideo nonnulla Decreta super hoc efformata a prædicta Congregatione particulari pro Tribunalium reformatione a Nobis deputata, quæ jam, auctoritatis Nostræ robore munita, publicari jussimus sub die x. Jan. Ann. MDCCXLII., hic per extensum inserta denuo sancimus, et præsentium quoque serie omnino servari mandamus. Eaque sunt tenoris sequentis, videlicet:

III. Confirmantur Decreta edita 10. Januarii 1742. Abusus Privilegiorum in Patentatis quoad declinationem Judicum.

§. 29. *Privilegiati, seu Patentati cujuscumque generis (exceptis Patentatis Sacræ Inquisitionis) fori privilegio gaudere non debeant, nisi in causis, et negotiis concernentibus Officia, et Ministeria, quorum intuitu sunt privilegiati, videlicet ad normam Decretorum, quæ super hac materia prodierunt tempore san. mem. Urbani VIII., ac Innocentii XI., necnon Innocentii XII., itidemque servata forma præscripta per Decreta Congregationis Reformationis Tribunalium die 4. Aprilis Anni MDCCXXXI., ita ut, ad tramites præfatorum Decretorum, etiam in prædictis Causis, et negotiis concernentibus Officia, et Ministeria Privilegiatorum, seu Patentatorum, quantum attinet ad eorum favorem, renunciatum pri-*

Privilegium Fori competat Patentatis solummodo in Causis concernentibus eorum Officia.

Nisi privilegio renuntiaverint, etiam per consen-

PONT. A. V.

sum æquipollentem

vilegio videatur per consensum coram alio Judice Ordinario, verbis seu factis præstitum; amplius adjecto, ut prædicto privilegio censeatur itidem renuntiatum per consensum æquipollentem, quoties illius allegatio prætermissa fuerit tempore opportuno, hoc est infra tres dies numerandos a die reproductionis Monitorii, seu Libelli, vel Citationis ad dicendum contra Jura.

De Patentatis Rev. Fabricæ S. Petri.

§. 30. *Pariformiter sub eadem lege comprehensi censeantur Privilegiati, seu Patentati Rev. Fabricæ Sancti Petri, prout eos prælaudata Decreta sufficienter comprehendunt, et nominatim quoque aliud Congregationis Particularis solemniter confirmatum per Bullam san. mem. Innocentii XI., quæ incipit* Decet, *sub datum 4. Kalendas Junii Anni MDCLXXXIX., sive sint Commissarii, sive Procuratores, etiam Fiscales, sive Notarii, sive alia quæcumque Ministeria pro eadem Fabrica exercentes; cum nemini eorum liceat allegare Fori declinatoriam in causis, et negotiis indifferentibus, ipsamque Fabricam, seu prædicta Ministeria neutiquam concernentibus; rejecta prorsus, ac reprobata quacumque interpretatione, quæ hactenus in contrarium forsan invaluit.*

Exequatur alterius Judicis non requiratur pro executione Mandatorum ser. ser. relaxat contra Patentatos.

§. 31. *Demum quoad præfatos omnes Privilegiatos, seu Patentatos, ut fraudibus obvietur, utque prætextu privilegiorum, justitiæ cursus retardari non possit, atque inhærendo etiam Decreto aliàs a Congregatione Reformationis Tribunalium Urbis die III. Junii Anni MDCLXXIX. edito, et subinde confirmato per memoratam Bullam san. mem. Innocentii XI. 4. Kalendas Junii Anni MDCLXXXIX. eadem Congregatio declaravit, et censuit, tam in Causis eorum Ministeria non concernentibus, quam etiam in Causis Ministeria prædicta concernentibus, in quibus ipsi consensum, ut supra, coram alio Judice Ordinario, seu aliàs competenti præstiterint, nullam requiri licentiam alterius Judicis, ad effectum exequendi Mandata contra eosdem Privilegiatos ser. ser. relaxata, nullumque propterea* Exequatur *peti, ac respective concedi posse.*

§. 32. *Et in omnibus, ac singulis casibus supradictis, Citationes, et inhibitiones factæ coram quocumque Judice, vel Signatura, vel etiam Auditore Sanctissimi, contra formam horum Decretorum, nullius sint momenti, atque impune sperni possint absque vitio attentatorum.*

Anno 1744.

Citationes, et Inhibitiones adversus prædicta non attendantur.

§. 33. Alia pariter Decreta, simul cum præmissis edita, super ea facultate primos quosque Judices ejurandi tanquam suspectos, qua plerosque abuti constabat, ad nectendas in limine Judicii inutiles moras, confirmamus, et innovamus; quæ sunt tenoris sequentis:

De recusationibus Judicum.

§. 34. *Recusationes Judicum non admittantur in Causis executivis certi generis, videlicet Depositi, et futurorum alimentorum, aliisque designatis per Decreta aliàs tempore san. mem. Clementis XII. edita a Congregatione Reformationis Tribunalium Urbis die 4. Aprilis Anni MDCCXXXI., neque in quibuscumque aliis Causis non excedentibus valorem scutorum viginti quinque, juxta aliud Decretum die xv. Novembris Anni Domini MDCCXXXII., quæ servari omnino debeant.*

Prohibentur, in causis quibusdam executivis, et infra valorem scut. 25.

§. 35. *In cæteris causis, prædictæ recusationes, quæ plerumque ad retardandum Justitiæ cursum usurpantur, reformari, et moderari debeant in posterum, ita ut in Causis cujuscumque generis, tam executivis, quam ordinariis, et in quacumque instantia (exceptis dumtaxat Causis Commissariis) unus tantummodo Judex infra tres dies numerandos a die reproductionis Monitorii, seu Libelli, vel Citationis ad dicendum contra jura, ab unaquaque ex Partibus recusari possit tamquam suspectus, absque allegatione Causæ suspicionis; Cæteræ autem recusationes amplius non admittantur, nisi servata dispositione juris communis; ac proinde Citationes quoad ulteriores recusationes, nempe ad videndum deputari alium, tum coram Capite Tribunalis, tum coram aliis Superioribus, impune sperni valeant,*

Unica permit. recus. Jud absque causa: in reliquis servetur Jus commune.

PONT. A. V. *nisi in eisdem Citationibus certa, atque justa causa suspicionis exprimatur.*

IV. Quando, et quomodo deleri possint vincula imposita super Locis Montium, officiis vacab. et pecuniis depositis.

Administr. Montium et Componendarum delere nequeant clausulas Possessionis Vacantis etc. intra biennium absque mand. Jud. et Exequatur Thesaurarii aut Datar. respect.

Mandata delendo inter biennium non relaxent. a Judicib. sine Cedula Bancaria vel

§. 36. Ad hæc necessarium ducimus Judicum quoque, ac Ministrorum auctoritatem præfinire, certamque agendi normam præscribere, quoad alterum rerum genus, ex quo commerciorum securitas et singulorum Patrimonia maxime pendent. Ut scilicet fraudibus, quæ passim fieri solent super Locis Montium, Officiis vacabilibus, ac Depositis pecuniarum alicui vinculo suppositis, quantum in Domino possumus, in posterum occurratur, auferimus in primis, atque adimimus, ademptamque ex nunc, et ablatam esse volumus tum a Generali Administratore Locorum Montium, tum a Componendarum Datariæ Nostræ Administratore facultatem omnem cassandi, seu delendi a Locis Montium tam Cameralium, quam Communitativorum, seu Baronalium, et ab Officiis vacabilibus cujuscumque generis, speciei, vel nuncupationis, clausulam in eis apponi solitam in actu capiendi possessionem: *Dummodo possessio sit vacans, et sine præjudicio habentium meliora, et potiora jura;* priusquam lapsum fuerit integrum biennium a die captæ possessionis cum clausula prædicta, sine præcedenti mandato Judicis competentis; et sine *Exequatur* Thesaurarii Generalis, et respective Nostri et Romani Pontificis pro tempore Datarii. Nulli autem ex Judicibus Ordinariis licere amplius volumus intra terminum dictorum duorum annorum Mandata hujusmodi relaxare, seu concedere, cum sola fidejussione approbanda per quemcumque Notarium proprium Officium habentem, seque valide obligare valentem, prout hactenus observari consuevit. Sed Mandata hujusmodi dumtaxat relaxare liceat, vel cum Fidejussione et Cedula Bancaria alicujus publici, atque idonei Urbis Mercatoris, vel cum attergatione totidem Locorum Montium, quatenus agatur de Locis Montium; et respective Officiorum vacabilium,

quatenus agatur de Officiis hujusmodi, ab omni vinculo librorum.

ANNO 1741.

§. 37. Item nulli ex Judicibus liceat cassare seu delere ex prædictis Locis Montium, vel Officiis vacabilibus, vinculum ullum Primogenituræ, Fideicommissi, Legati, Multiplici, vel alterius cujuscumque speciei, sub quocumque prætextu, sive ex quacumque causa, etiam permutationis, aut subrogationis aliorum Bonorum, vel Censuum etiam majoris pretii, et proventus, quoties ipsorum Locorum, aut Officiorum alienatio per pactum, vel Testamentum, vel aliam ultimam voluntatem specialiter, et expresse prohibita fuerit.

alterg. totidem LL, aut Officiorum vacabil. liberorum

Vincula Primogenit. Fideicommissi etc. numquam deleri possint a LL. MM. aut Offic. Vac. quorum alienatio expr. prohib. est.

§. 38. Deficiente vero speciali prohibitione hujusmodi, liceat eisdem Judicibus Ordinariis delere et cassare vincula ex Locis Montium, vel Officiis vacabilibus, quatenus id petatur ex causa permutationis, vel subrogationis, illaque transferre super Bonis eorum loco recipiendis, vel subrogandis, si evidens recipientis utilitas ita suadere videatur; sed solum hoc eisdem liceat, quando in permutatione recipiantur, et respective subrogentur tot Bona stabilia in Statu Ecclesiastico existentia, aut Census perpetui, tam de jure, quam de facto exigibiles, et legitime impositi vel ab aliqua Communitate, vel ab aliquo Loco pio ejusdem Status Ecclesiastici, et quando insuper vel accedat consensus expressus omnium et singulorum interesse habentium, aut habere valentium etiam pro casu remotissimo, vel consensus hujusmodi in casu injustæ denegationis præcedenter fuerit ab eodem, vel alio Judice suppletus, causa plene cognita, et citatis, ut infra, prædictis interesse habentibus, vel habere quandocumque valentibus. Quod etiam observari volumus, quotiescumque delendum fuerit vinculum evictionis, aut molestiarum.

In reliquis, si admittatur permutatio, aut subrogat. quænam bona recipi possint, aut subrogari, de consensu omnium interesse habentium saltem legitime suppleto.

§. 39. Quod si agatur de pretio Locorum Montium, aut Officiorum vacabilium, Bonorum immobilium, aut mobilium, censuum, Cam-

Quomodo deleri possit Vinculum De-

PONT. A. V. positi, aut Investimentum commutari.

biorum, aut aliorum quorumcumque nominum Debitorum, seu de pecuniis ex quacumque alia causa depositis in Monte Pietatis, aut Mensa Nummaria, seu Banco Sancti Spiritus, vel publici alicujus Mercatoris, aut etiam penes Acta, ad effectum, et sub lege investiendi cum aliquo ex prædictis, aut aliis vinculis, in tot Locis Montium: Nulli ex præfatis Judicibus licere volumus ex ejusmodi pretio, seu pecuniis, tale vinculum delere, vel Investimentum Locorum Montium cum alio commutare, nisi Investimentum fiat, vel in tot stabilibus, vel in uno aut pluribus Censibus perpetuis, quæ, et qui legitime vendantur ab aliqua Communitate, vel ab aliquo Loco Pio Status Ecclesiastici, et insuper accedat, ut supra, consensus expressus interesse habentium, aut is ab eodem, vel alio Judice præcedenter, ut supra, suppletus fuerit.

Vincula deleri, aut Detract. conc. nequeant nisi causa cognita, et cit. omnibus interesse habentibus.

§. 40. In omnibus autem præmemoratis casibus, prout etiam cum petitur deleri vinculum aliquod Fideicommissi, Primogenituræ, Legati, Donationis, Multiplici, aut aliud quodcumque ex causa alicujus detractionis cæteroquin de jure permissæ, nempe Legitimæ Trebellianicæ, Dotis constituendæ, vel restituendæ, vel Æris alieni a Fideicommittente contracti: Non aliter Judici liceat expresse vel tacite procedere ad vinculorum hujusmodi cassationem, seu deletionem, quam causa cognita, et legitime citatis omnibus et singulis illis, quorum interest hujusmodi vincula non deleri, aut quorum quandocumque interesse poterit, etiam pro tempore, et casu remotissimo, juxta modum, et formam infrascriptam.

Omnes substituti etiam remotissimi et interesse habentes, si domici-

§. 41. Quatenus videlicet adsint in Urbe, aut Statu Ecclesiastico, ultra Filios, ac Descendentes illius, qui petit cassationem vinculorum, alii ulteriores Substituti, et præsertim Ecclesiæ, Collegia, Communitates, et Loca Pia, qui, seu quæ aliquod interesse habere possint, etiam pro casu, et tempore remotissimo, in Depositis pe-

cuniarum quomodocumque, ut supra, vinculatis, Fideicommissis, Primogenituris. Donationibus, Legatis, Multiplicis, Evictionibus, Attergationibus, et Reinvestimentis: nemini ex Judicibus Ordinariis liceat aliquod ex prædictis vinculis expresse vel tacite cassare, et delere, nisi citatis prius legitime et personaliter in singulis actibus, modo observari solito in Causis, quæ agitantur coram Judicibus Commissariis, omnibus prædictis interesse habentibus, vel, post primam ipsorum Citationem, Procuratoribus per eos legitime constitutis, etiamsi interesse ipsorum pendeat ab una, vel pluribus conditionibus mere eventualibus, sive a casibus, et temporibus remotissimis, dummodo tamen prædicti interesse habentes, habeant Domicilium in Urbe, aut statu Ecclesiastico, ita ut saltem pro prima vice personaliter citari possint.

ANNO 1744. lium habeant in Urbe, aut Statu Ecclesiastico, citentur personaliter.

§. 42. Si vero nullus alius erit ulterior Substitutus, aut interesse habens, præter Filios, et Descendentes illius qui petit deletionem vinculorum; vel etiamsi adsint ulteriores Substituti, sive interesse habentes, aliquis tamen ex eis Domicilium suum habeat extra Statum Ecclesiasticum, ita ut commode citari nequeat: Tunc caput illius Tribunalis in quo petitur deleri aliquod ex prædictis vinculis, deputare teneatur specialem Curatorem pro Filiis, et Descendentibus petentis, quatenus isti vocati sint, aut aliquod interesse habere possint, tum etiam pro aliis ulterioribus Substitutis, aut interesse habentibus, qui fuerint, ut supra, a Statu Ecclesiastico absentes: In Curatorem vero hujusmodi deputari omnino volumus non aliquem de vulgo, et sine ullo prorsus delectu, ut hactenus fieri consuevit, Petenti, ut plurimum, addictum; sed unum ex viginti quatuor Procuratoribus de Collegio, quem deputans pro sua conscientia censuerit magis idoneum ac diligentem: Nullusque Judex ad petitam deletionem seu cassationem procedere possit, nisi prius

Descendentibus illius, qui petit deletionem, et substitutis aut interessatis absentibus a Statu Ecclesiastico, deputetur Curator a Capite Tribunalis, unus ex Procuratoribus de Collegio, in singulis actibus legitime citandus.

PONT. A. V.

Curatore ejusmodi personaliter et legitime in singulis actibus citato.

Curator teneatur opponere, appellare, et prosequi appellationem usque ad secundum Judicatum inclusive.

§. 43. Sicuti autem ad hunc pertinebit pro debito suscepti Officii, nedum comparere, et opponere quidquid de jure opponendum erit, sed etiam appellare, et appellationem viriliter prosequi usque ad secundum judicatum inclusive, si juxta conscientiam suam duxerit, eos, pro quibus deputatus fuit, a Judice primæ Instantiæ fuisse gravatos: Ita consequenter, ne idem Curator debita mercede fraudatus remaneat, volumus, et mandamus, ut ipsi de omnibus et singulis tam functionibus, quam expensis per eum factis, postquam taxatæ fuerint ab eodem Capite Tribunalis, quamprimum et integre satisfiat cum fructibus illorum ipsorum Locorum Montium, et Vacabilium, pro quibus tuendis labores suos impenderit, cum privilegio potioritatis et prælationis in concursu aliorum quorumcumque Creditorum, etiam Fisci, et Dotis: Et quatenus agatur de pecuniis depositis cum aliquo ex prædictis vinculis, quæ nullos pariunt fructus; volumus, ut pro solutione dictarum functionum, et expensarum, fiat exequutio manu regia contra eum, vel eos, qui pro deletione vinculorum insteterint, expedienda ab eodem Capite Tribunalis, absque eo quod appellatio ulla, aut recursus pro illa retardanda admitti possit.

Eidem satisfiat ex fructibus LL. MM. seu Offic. Vacab., cum privilegio potioritatis etc., vel ex bonis instantis pro deletione, manu regia.

§. 44. Præterea ut in exequutione prædictarum Citationum nullus collusioni locus relinquatur, neque amplius sub sola fide et assertione illius, qui pro deletione vinculorum instat, citetur aliquis præcedenter ab eo subornatus, loco illius, qui vere citandus esset: Si Cursor, aut Mandatarius bene cognoverit Personam, quæ propter suum interesse, ut supra, citanda est; Volumus eum in relatione exequutionis exprimere: *Feci personaliter contra N. N. mihi bene cognitum.* Si vero is, qui citari debet, Cursori aut Mandatario bene cognitus non erit: Tunc volumus in exequutione Citationis omnino ad-

Præscribitur modus exequendi citationes personales interesse habentium, sub pœna nullitatis mandati.

hiberi unum saltem Testem de vicinia probum atque honestum Cursori, et Mandatario cognitum, quique bene cognoscat Personam ejus, qui citandus est, et deinde in relatione exequutionis exprimi : *Feci personaliter contra N. N. cognitum N. N. Testi de vicinia præsenti rogato, et mihi bene cognito*. Judex autem non modo abstinebit a deletione et cassatione vinculorum, nisi prius ipsemet viderit prædictas Citationes personaliter, et legitime, et juxta formam proxime traditam, exequutas; Sed insuper de hac sua visura in corpore ipsius Mandati fidem faciet : Aliàs Mandatum, quod ab eo relaxabitur, sit ipso facto nullum, atque irritum, ita ut neque a Thesaurario Generali, neque ab Officialibus, aut Depositariis paulo supra memoratis, ullo pacto exequutioni mandari debeat. ANNO 1744.

§. 45. Caveant itaque Judices, et respective Administratores, Officiales, et Depositarii, necnon Cursores, et Mandatarii, ne quid per eos fiat contra formam, et dispositionem hujus Nostræ Constitutionis : Si quis enim ei ausu temerario contraire præsumpserit, sciat se absque ulla spe veniæ, vel indulgentiæ, ultra indignationem Nostram pœnam quoque reductionis in pristinum, ac refectionis omnium damnorum, et interesse, non in subsidium, sed principaliter, et insolidum cum iis, qui prædictorum vinculorum deletionem, seu cassationem indebite obtinuerint, ipso facto, atque ipso jure incursurum fore. Contravenientes Judices, Administratores etc. subjiciuntur refectioni damnorum, et interesse, principaliter et in solidum.

§. 46. Reliquum est, ut aliqua etiam opportune statuamus pro recto usu voluntariæ Jurisdictionis in hac Alma Urbe, et Statu nostro Ecclesiastico exercendæ. Quamvis enim in prædicta Urbe, et plerisque aliis ejusdem Status Nostri Ecclesiastici Civitatibus, Terris, Castris, Oppidis, Locis, atque Provinciis, scite prudenterque statutum sit, ne aliter Mulieres, et Minores, maxime vero Impuberes seu Pupilli, valide contrahere sive obligari possint, quam V. Qui, quomodo, et quando interponere possint Decreta Jurisdictionis voluntariæ in

PONT. A. V.

Urbe et Statu Ecclesiastico.

Providæ leges circa Contractus et obligationes mulierum et Minorum, non servatæ.

certis præscriptisque adhibitis solemnitatibus, et præsertim quod causa contrahendi, vel distrahendi in scriptis Judici exprimatur; isque, causa hujusmodi plene cognita, et verificata, super Contractu, seu Distractu, vel alia quacumque obligatione, Decretum, et auctoritatem suam specialiter interponat: Quia tamen experientia compertum est, nonnullos Judices, aut nulla prorsus, aut leviori tantum negotii causæque cognitione præmissa, facile nimium indulgere postulatis eorum, qui aliena sexus simplicitate, vel ætatis imbecillitate, contra jus et æquum abutuntur, atque hinc Mulieribus, Minoribus, Pupillis, qui sub cura, et protectione Principis speciali quadam ratione constituti sunt, nulla ipsorum culpa, damna gravissima irrogari.

Nulli Judici aut Officiali, nisi sit Juris Doctor, licet interponere Decreta.

§. 47. Idcirco ut eorum indemnitati efficaciter consulatur, volumus in primis, ut in posterum nulli ex Gubernatoribus, Prætoribus, Vice-Ducibus, Vicariis, aut alio quocumque nomine nuncupatis Officialibus, qui actu Terrarum, Oppidorum, Castrorum, et Locorum Status Nostri Ecclesiastici, et præsertim Baronalium, regimen, aut publicum in eisdem munus et officium exercent, Decretum aliquod voluntariæ Jurisdictionis interponere liceat in Contractibus, Mulierum, Minorum, vel impuberum, nisi Laurea Doctorali in aliqua publica, et approbata studiorum Universitate fuerint insigniti, et super hoc in Cancellaria sive actis illius Civitatis, Terræ, sive Loci, publicum et legale documentum intra Mensem a die publicationis hujus nostræ Constitutionis computandum, et respective, qui in futurum deputabuntur, in principio sui Magistratus, coram Notario et Testibus in forma legitima deposuerint: Aliàs decreta ab ipsis interposita nullius sint roboris et momenti, et ipse Judex pœnam infamiæ, et perpetuæ inhabilitatis ad quæcumque Officia, et Magistratus, aliasque etiam Corporis afflictivas arbitrio nostro infligendas, ipso jure incur-

rat. Sublata quavis consuetudine in contrarium. Ne autem in humilibus Oppidis, seu Locis, propterea quod ibi Prætor aut alius Officialis Laurea Doctorali sit destitutus, Mulieres, Minores, vel Impuberes contrahere vel distrahere pro ipsorum indigentia penitus impediantur; volumus eo casu, constituimus, et mandamus, ut pro necessaria Decreti interpositione, ad Episcopum, vel alium ejusdem Loci seu Oppidi Ordinarium Ecclesiasticum, sive ad illius Vicarium Generalem recurratur, etiam si agatur de Bonis laicalibus et inter mere Laicos.

ANNO 1744.

Ubi desit Judex Laicus Juris Doctor, recurratur ad Ordinarium Ecclesiasticum.

§. 48. In Urbe vero nulli posthac liceat quacumque auctoritate, et quibuscumque Privilegiis etiam Nostris, et Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum sub quacumque forma concessis suffulto, Decreta voluntariæ Jurisdictionis in contractibus Impuberum, Minorum, et Mulierum interponere, præterquam Judicibus Ordinariis quatuor dumtaxat Majorum Tribunalium, dummodo tamen Decreta ejusmodi per se ipsos interponant; videlicet Cardinali pro tempore Urbis Vicario, ejusque Vicesgerenti, et Locumtenenti in Civilibus: Gubernatori similiter Urbis, et ejus Locumtenenti in Civilibus: Auditori Generali Causarum Cameræ Nostræ Apostolicæ, et duobus ejusdem Locumtenentibus in Civilibus: ac denique Senatori Urbis, ac duobus ejus Collateralibus. Quo vero ad Pauperum Advocatum ex Collegio Advocatorum Consistorialium assumi solitum, et ipsum quoque Decreta ejusmodi, sicuti hactenus observari consuevit, interponere posse, sed tamen pro solis Pauperibus, et Domi suæ tantum, vel in Carceribus, si inibi contractum celebrari contingat, et omnino gratis, ita ut nec etiam a sponte dantibus aliquid exigere aut recipere possit: Nos enim pro effectu præmissorum quascumque concessiones favore aliorum factas, et quæcumque Indulta, et Privilegia etiam Nostra, et Nostrorum Prædecessorum, etiamsi speciali, et individua mentione indigerent, totus-

In Urbe id non liceat, nisi Judicibus Ordinariis quatuor Majorum Tribunalium, et quidem per seipsos.

Idem Advocato Pauperum, Domi suæ, vel in Carceribus et gratis.

PONT. A. V.

que eorum tenor pro sufficienti derogatione præsentibus inserendus esset, revocamus, et annullamus, ac pro nullis, et irritis, et nunquam concessis haberi volumus et mandamus.

Causa utilitatis Contractus vel obligationis exprimatur in Instrumento.

§. 49. Ut autem tam in Urbe, quam in reliquo Statu Ecclesiastico, ubi nempe, præter alias solemnitates, justa quoque causa cum Decreto Judicis pro actus validitate requiritur, Decreta ejusmodi non inconsulto, neque oscitanter interponantur: Statuimus, et mandamus, ut Judices prædicti tam Ecclesiastici, quam Sæculares, quibus, ut supra, sive in Urbe, sive extra, facultatem hanc reservavimus, ac eorum quilibet, antequam deveniant ad actualem Decreti interpositionem, in ipso corpore Instrumenti exprimere primo loco teneantur specialem, certamque causam, sive unam sive plures, propter quas contractus, sive distractus, aut quilibet alius actus, quo Mulier, Pupillus, aut Minor obligatur, videtur potius utilis, quam damnosus.

Item jura et scripturæ, ex quibus evincitur hujusmodi utilitas.

§. 50. Rursus, ac secundo loco, disertis itidem verbis exprimere teneantur cum quibus juribus, et scripturis sive publicis sive privatis, Causam seu Causas ejusmodi verificaverint; distincte et singillatim enunciando, quoad jura vel instrumenta publica cujuslibet eorum diem, mensem, annum, et Notarium; Quo vero ad scripturas privatas, mandando eas in ipso Instrumento per Notarium originaliter inseri, atque alligari.

Et juramentum super visura eorumdem jurium.

§. 51. Ac tertio demum, non solum jura, et scripturas ejusmodi tam publicas, quam privatas per se ipsos legere, recognoscere, ac ea majori, qua in Domino poterunt diligentia, examinare, et considerare teneantur, solutâ a Contrahentibus pro transportatione ad Domum Judicis consueta mercede pro viatico, seu viaticis Notariorum: sed etiam, quod illa per se ipsos legerint, recognoverint, et majori, qua potuerunt attentione, consideraverint, medio juramento affirmare.

§. 52. His autem omnibus adimpletis, sicuti tam Judicem, quam Notarium ab omni prorsus periculo litis et molestiarum eximimus et liberamus: Ita e contrario, quatenus Judex et respective Notarius in aliquo præmissorum defecerint, id est Judex vel certam et specialem causam exprimere, vel jura et scripturas illam verificantia distincte, ut supra, enunciare, vel super illorum recognitione, et examine juramentum proprium interponere; Notarius vero scripturas illas, quæ numero privatarum accensentur, inserere, et colligare, prætermiserint; damna omnia et interesse, Mulieribus, Minoribus, ac Pupillis, de proprio, directe, et insolidum cum altera parte, quæ cum eis contraxit, resarcire, ac reparare teneantur. Et nihilominus obligatio Mulieris, Minoris, aut Impuberis sit ipso jure nulla, et irrita, non obstante quocumque juramento, quod tali casu per fraudem, ac dolum extortum censeatur.

Anno 1744.

Non servata præscripta forma, contravenientes teneantur de damnis et interesse in solidum et principaliter.

Et obligatio Mulieris etc. irrita remaneat.

§. 53. Decernentes easdem præsentes Literas, et in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod omnes vel singuli supradicti, ac alii quicumque in præmissis quomodolibet jus vel interesse habentes, seu habere prætendentes, cujusvis status, gradus, ordinis, præeminentiæ, vel dignitatis, seu aliàs specifica, et individua mentione et expressione digni existant, eisdem præmissis non consenserint, nec ad ea vocati, seu auditi fuerint, tametsi suorum indultorum, vel privilegiorum vigore, consentire, seu vocari semel, vel pluries quoquo modo debuissent, aut ex alia quantumvis juridica, et privilegiata causa, colore, prætextu, et capite, etiam in corpore juris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis Nostræ, vel interesse habentium consensus, aliove quolibet, etiam quantumvis magno, ac formali et substantiali defectu, notari, impugnari, infringi, in controversiam revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in

VI. Clausulæ præservativæ.

Pont. A. V. integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari nullatenus posse, sed semper, et perpetuo validas, firmas, et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri, et obtinere debere, et ab omnibus, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter observari.

Aliter judicari prohibetur cum Decreto irritanti.

§. 54. Sicque et non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, quavis auctoritate, præeminentia, aut potestate fungentes et functuros, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi et interpretandi facultate, judicari, et definiri debere, irritum quoque et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariis quibuscumque expresse derogat.

§. 55. Non obstantibus omnibus et singulis præmissis, et quatenus opus sit, Nostra, et Cancellariæ Apostolicæ Regula, *de jure quæsito non tollendo*, necnon aliis Constitut. et Ordinationibus Apostolicis, ac Urbis Nostræ dictorumque Tribunalium, omniumque et singulorum supradictorum, quibusvis, etiam juramento, vel alia quavis firmitate sub quibuscumque verborum tenoribus, et formis, clausulis, decretis, aliisque supradictis in contrarium præmissorum roboratis, seu confirmatis, et innovatis statutis, ac usibus, stylis, et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, quibus pariter modo, forma, et tenore præmissis, ad effectum præsentium, illis aliàs in suo robore permansuris, amplissime, ut præfertur, derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio Pœnalis.

§. 56. Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc nostrarum reformationis, definitionis, statutorum, innovationum, derogationum, voluntatis, mandati, declarationis, et decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, in-

dignationem Omnipotentis Dei, et Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. ANNO 1744.

§. 57. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo quarto, duodecimo Kalendas Januarii, Pontificatus Nostri Anno Quinto. Dat. die 22. Dec. 1744.

D. Cardinalis Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

L. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

Public. die 11. *Januarii* 1745.

CXVI.

ALTARE

A Pontifice consecratum, super quo Sacrum fecit, variis Privilegiis decoratur.

Carissimo in Christo Filio nostro Joanni Portugalliæ, et Algarbiorum Regi Illustri.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Carissime in Christo Fili noster, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Lusitaniæ Regis pietas in aug. Ecclesiarum cultu

DILECTUS Filius Emmanuel Pereyra Sampajus Militiæ Ordinis JESU CHRISTI Commendator negotiis Majestatis Tuæ apud Sanctam Sedem præpositus sæpissime Nobis declaravit Regale prorsus consilium ac pietatis plenum, excitandi magnificum Sacellum in Ecclesia, quæ in Civitate ista Lisbonæ Sancto Rocco nuncupata est: primam totius rei formam charta exaratam ac delineatam nostris subjecit oculis, nempe opera sive ex marmore, sive ex ære ducenda, aptissimas et elegantes gemmarum conjunctiones, ac tabulas effingendas ex opere concinne tessellato, quibus omnibus perficiendis peritissimi hujus Urbis Artifices sedulam modo impendunt industriam, et quæ Nos ipsi (cum absoluta penitus fuerint) invisuros promisimus, antequam Lisbonam transvehantur. Postremo idem Commendator Sampajus Nobis exposuit, gratissimum fore Majestati Tuæ, si, perfecto jam lapide Altaris erigendi in Sacello, quod superius innuimus, ad ipsum consecrandum Nos ipsi deve-

niremus. Itaque cum jucundissimum Nobis sit morem gerere voluntati Majestatis Tuæ, quæ Dei cultum augere semper expetit, et simul nostri Apostolici muneris partibus satisfacere; hinc absque ulla hæsitatione Nos paratissimos ostendimus, ut hujusmodi Consecrationem susciperemus in Ecclesia Sancti Antonii, quæ ad Lusitanos pertinet, die decimaquinta mensis Decembris anni proxime elapsi, quo in Templo octiduum Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis Immaculatæ celebrabatur. Quapropter Venerabilem Fratrem Nostrum Vincentium Episcopum Sabinensem S. R. E. Cardinalem Bichium nuncupatum, olim Apostolicæ Sedis Nuntium apud Majestatem Tuam, designavimus, qui præcedenti vespera sacras Reliquias exponeret; et re integre peracta, juxta leges, quæ a sacris Ritualibus præscribuntur, Nos postera die solemni indicto comitatu ad eamdem Ecclesiam Sancti Antonii venimus, eamque splendide magnificeque ornatam deprehendimus. Cardinales octo Nobis advenientibus in Ecclesiæ liminibus adfuerunt. Post hæc initium fecimus Consecrationi totius lapidis, qui in parte ejusdem Templi aptissime collocatus ante fuerat. Postquam, Deo juvante, finem Consecrationi imposuimus, licet plurium horarum spatium requireret, eam facultatem Nobis haudquaquam tribuimus, quæ a Pontificali conceditur Episcopo consecranti, si debilitatus longo temporis incommodo fuerit, nempe ut alium suo loco substituat, qui sacrum faciat; Sed nos ipsi super consecrato lapide Missæ Sacrificium celebravimus. Ritus ejusmodi pietatem incredibilem ac Religionem præsetulit, ad quem, præter Cardinales, quos jam memoravimus, omnes quoque Principum exterorum Oratores, Præsules, et Optimates magna frequentia convenerunt. Res universa decenter ordinateque peracta fuit, ob eximiam operam, studium, summamque diligentiam, qua idem Sampajus Majestatis Tuæ negotiis apud Sanctam Sedem præpositus maxime præcellit.

ANNO 1745.

Altare ipsius jussu Romæ extructum a Pontifice consecrat.

PONT. A. V.

Prærogativæ Altarium Pontificiorum

§. 1. Equidem cum Nos ipsi sacraverimus hoc Altare, et super ipso Deo operati sacrum fuerimus, ob hanc causam Pontificium Altare appellandum est, nec ulli licet Sacerdoti ad ipsum accedere, ut Missæ Sacrificium peragat, nisi antea facultas nostra intercesserit, juxta morem, et institutum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, quæ Mater et Magistra cæterarum Ecclesiarum habenda est. Id aperte demonstratur exemplo Altarium, quæ sunt in Ecclesiis Lateranensi, Vaticana, aliisque Patriarchalibus hujus Urbis, in quibus Aris solus Romanus Pontifex sacrum facere potest, aut etiam Cardinalis aliquis certis temporibus, facta tamen prius a Pontifice potestate, quæ per Apostolicum diploma declaratur. Anno 1588. Sixtus V. Decessor noster Sanctum Didacum solemni ritu inter Cœlites adnumeravit, ac deinde Philippo Catholico Regi dono misit Altare, ad quod sacrum fecerat, cum ritum ejusmodi Canonizationis parageret; Pontificium illud Altare pronunciavit, permisitque Cardinalibus, Episcopis, Abbatibus Thiara insignitis, et illis, qui primam Dignitatem in Ecclesiis Metropolitanis, et Cathedralibus obtinerent, demum Generali Ministro Ordinis Minorum Sancti Francisci, ac Priori in Monasterio Sancti Laurentii, Sacrificium Missæ super eodem Altari conficere diebus Festis Domini, Beatissimæ Virginis, Feria quinta in Cœna Domini, in celebritate Sanctorum omnium, ac Sancti Didaci, ut constat ex ejus Diplomate, quod die 20. Augusti promulgatum fuit eodem anno, quem paulo ante indicavimus.

Forma Privilegiorum huic Altari adnexor.

§. 2. Nos quidem instituta Decessorum nostrorum retinere perpetuo volumus; sed quibusdam gravibus causis adducti, paululum declinabimus ab ea via, ac ratione, quam illi pro hujus rei exequutione tenuerunt. Ipsorum sententiæ constanter adhæremus, nemini licere ad Pontificias Aras sacrum celebrare, nisi prius Apostolicam facultatem pro re gerenda consequutus fuerit; tamen pro eadem facultate tri-

buenda diversum consilium a Decessoribus nostris suscipiemus; etenim cum Romæ diploma Pontificis toties necessariò requiratur, quoties ad Aras hujusmodi Romæ existentes Missæ Sacrificium indicendum est, et eadem facultas solis Cardinalibus conferatur, nempe cum dies quidam festi peculiares celebrantur; Et cum Sixtus dies etiam illos designaverit, quibus liceret sacrum facere super Altari, quod ad Catholicum Hispaniarum Regem Matritum transvehi jusserat; Nos pietate singulari Majestatis Tuæ permoti, et sperantes etiam ob singularem Dei bonitatem fore, ut reliqui omnes Lusitaniæ Reges eadem pietatis laude commendentur, absque ulla dierum, aut Sacerdotum limitatione, Majestatem Tuam, et Reges Lusitaniæ pro tempore futuros constituimus, ut nostro nomine, et Sanctæ hujus Sedis, facultatem impertiant sacrum faciendi ad Altare, quod a Nobis consecratum Lisbonam devehetur; pro certo habentes idipsum negotium tam caute, ac prudenter a Majestate Tua pertractandum esse, ut nihil unquam futurum sit, quod rationi parum consentaneum videatur. Insuper idem Altare perpetuo privilegiatum declaramus, quamvis in Ecclesia S. Rocchi aliud Altare præditum simili jam privilegio existat: Regi autem Lusitaniæ pro tempore, item Reginis, cæterisque eorum Consanguineis, et Affinibus usque ad tertium gradum inclusive, plenariam Indulgentiam, et omnium delictorum remissionem elargimur, quoties Pœnitentiæ Sacramento expiati, et Sacra Synaxi refecti, ante ipsum Altare preces ad Deum effundent, ut hæreses extinguat, Christianos Principes ad concordiam deducat, et S. Ecclesiam in altiorem gloriæ et dignitatis locum efferat.

ANNO 1745.

§. 3. Hæc a Nobis præstanda duximus, ut Majestas Tua benevolentiam nostram magis agnosceret, gratique animi studium pro tot beneficiis, quæ in Nos amantissime congessit. Il

PONT. A. V. lud quoque persuasum habeat optamus, hærere defixam animo Nostro Sui memoriam, et quoties sacrum Deo facimus, enixe petere, ut Majestatem Tuam omni cumulet felicitate, cui Nos pariter Apostolicam Benedictionem impertimur.

Dat. die 15. Jan. 1745. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xv. Januarii MDCCXLV. Pontificatus Nostri Anno V.

Cajetanus Amatus.

Anno 1745.

CUM NEOPHYTIS

CXVII.

In Loco Pio Cathecumenorum Venetiis ad Fidem conversis dispensatur super interpellatione prioris Conjugis in Infidelitate relicti, ad effectum contrahendi Matrimonium cum Fideli.

Venerabili Fratri Martino Innico Archiepiscopo Calcedonen., moderno, necnon pro tempore existenti Nostro et Sedis Apostolicæ in Dominio Venetorum Nuntio.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

IN Suprema Catholicæ Ecclesiæ administratione imbecillitati nostræ a Pastorum Principe Jesu Christo imposita, inter cæteras gravissimas pastoralis officii nostri sollicitudines ac curas, eam præcipuam esse magis magisque in dies experimur, qua et creditarum Nobis Ovium regimini prospicere, et Animarum saluti tenemur consulere. Proœmium.

§. 1. Exponi siquidem Nobis nuper fecerunt Dilecti Filii Priores, et Gubernatores Loci Pii Cathecumenorum Civitatis Venetiarum, quod Locus Pius hujusmodi ab usque anno MDLVII. fundatus a tribus Virorum dissimilis conditionis, nempe Regularium, Nobilium, et Civium, ordinibus, quibus pro tempore existens Venerabilis Frater Patriarcha Venetiarum semper præesse debet, jamdudum administrari, regi, et gubernari pergit. In hoc autem Infideles, Judæi, et Turcæ utriusque sexus, in distinctis Loci Pii Institut.

PONT. A. V.

cubiculis, ab eorum respective Priore, et Priorissa, tamquam in vera et reali clausura, conviventes, Catholicæ Fidei rudimenta, et dogmata edocentur, ac postmodum, præmissis longis diligentibusque examinibus, in propria dicti Loci Pii Ecclesia sacris lustralibus Aquis abluuntur: Illam subinde Priores, et Gubernatores prædicti sibi curam assumunt; ut Neophyti quidem hujusmodi in iis sese, pro suo quisque captu et ingenio, exerceant artibus, ut vitam inde honeste ducant; Neophytæ vero iis eleemosynarum subsidiis coadjuvantur, ut vel in Domino, vel in sæculo nubere possint. Quoniam autem sæpe contigit, utriusque sexus Infideles, Judæos, et Turcas hujusmodi, post contracta gentili ritu matrimonia, vel maritum uxorem, vel uxorem virum seu maritum, ut Catholicam Religionem amplecti possint, deserere, aliosque captivos factos, a propriis finibus, et propriis Conjugibus in alias regiones transferri; atque adeo dictis utriusque sexus Infidelibus, Judæis, et Turcis ad Fidem Catholicam conversis deesse modum et opportunitatem, vel quia interdum in hostilibus et barbaris Provinciis, ad quas ne nuntiis quidem patet accessus, commorantur, vel quia ignorant prorsus, in quibus regionibus sint, vel quia itineris longitudo magnam affert difficultatem, ad monendos interpellandosque utriusque sexus Conjuges, *an cohabitare velint sine contumelia Creatoris;* atque hinc fieri, ut non minima novis hisce matrimoniis objiciatur difficultas, qua obstante, sæpissima et gravissima damna consecuta sunt: Eapropter Exponentes præfati, ut hisce incommodis remedium afferri possint, per Nos opportune provideri, et, ut infra indulgeri summopere desiderant.

Difficultas impediens Matrimonia Neoph.

Tribuitur Nuntio Facultas dispensandi super inter-

§. 2. Nos igitur dictos Exponentes specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis a jure

vel ab homine quavis occasione vel causa latis, et quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium in tota Republica Christiana Generalium Inquisitorum adversus hæreticam pravitatem auctoritate Apostolica deputatorum consilio, Fraternitati Tuæ, et pro tempore existenti Nuntio Venetiarum, ut cum quibuscumque utriusque sexus Neophytis, vel Infidelibus, vel Judæis, vel Turcis, aliisque personis cujuscumque Sectæ hujusmodi in dicto Loco Pio pro tempore existentibus, seu in illum prius receptis et admissis, ac postmodum inde egressis, vere ad Fidem conversis, qui ante Baptismum matrimonia, ut præfertur, contraxerint, ut eorum quilibet, etiam superstite Conjuge Infideli, Judæo, et Turca, etiam ejus consensu vel requisito et non expectato, vel minime requisito, dummodo etiam Tibi constet summarie et extrajudicialiter, conjugem absentem moneri legitime non posse, aut monitum, intra tempus in monitione præfixum suam voluntatem significare neglexisse; matrimonium cum quovis Fideli, et Catholico, præmissis prius proclamationibus, seu denuntiationibus a Concilio Tridentino præscriptis, in faciem Ecclesiæ rite contrahere, ac carnali copula consummare, et in matrimonio sic contracto, quo ad vixerint, remanere libere et licite possint, auctoritate nostra Apostolica dispenses et indulgeas; Præterea matrimonia inter Neophytos hujusmodi, et alios Fideles, et Catholicos aliàs rite contracta, etiamsi postmodum innotuerit priores Conjuges Infideles, vel Turcas, aut Judæos, nonnullis legitimis impedimentis detentos, suam voluntatem significare minime potuisse, vel ad fidem etiam tempore secundi matrimonii conversos fuisse, ullo unquam tempore rescindi minime debere, sed illa semper firma, valida,

ANNO 1745.

pellatione Conjugum in Infidelitate relictorum.

Et permittendi celebrationem Matrimonii, peradventum pr. conjungis non rescindendi

PONT. A. V. et inviolabilia existere et fore, dicta auctoritate decernas et declares, plenam et amplam facultatem et potestatem, eadem auctoritate, tenore præsentium, tribuimus et impertimur; salva tamen semper in præmissis auctoritate Congregationis eorumdem Cardinalium. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, et Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Cum derogationibus opportun.

Dat. die 16. Jan. 1745.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XVI. Januarii MDCCXLV. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

D. Card. Passioneus.

ESUS

ANNO 1745

ESUS CARNIUM

CXVIII.

Diebus Sabbathi per annum permittitur in Regnis Castellæ, Legionis, et Indiarum.

Venerabili Fratri Henrico Archiepiscopo Nazianzeno, apud Carissimum in Christo Filium Nostrum Philippum Hispaniarum Regem Catholicum nostro et Apostolicæ Sedis Nuntio.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

JAMPRIDEM a Dilecto Filio Nostro Trojano S. R. E. Cardinali Aquaviva nuncupato, pro parte Carissimi in Christo Filii nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici, supplicatum Nobis fuit, ut Regnis Castellæ, Legionis, atque Indiarum, in quibus veteri consuetudine licet edere partes extremas animalium, pedes nempe, alas, colla atque intestina die Sabbathi per totius anni spatium, non tamen diebus Sabbathi per Quadragesimam occurrentibus, aut cum jejunium præcipitur, Apostolica auctoritate licentiam et facultatem impertiremur reliquas etiam partes ipsorum Animalium Sabbatho edendi, uti cæteris Hebdomadæ diebus fieri consuevit: ea verò causa potissimum in medium ferebatur, arduum prorsus ac difficile esse vetitas Animalium partes satis accurate ac diligenter secernere a reliquis partibus, quæ in cibum permittuntur, idque molestos scrupulos ac dubietates in animis Fidelium excitare.

Summarium precum et rationum.

Pont. A. V.

Consilium b. m Card. Bellugæ.

§. 1. Quapropter opinionem b. m. Ludovici, dum viveret, S. R. E. Cardinalis Bellugæ nuncupati exquisivimus, qui sententiam suam scripto exaratam Nobis declaravit, nempe in Regnis Castellæ, Legionis, et Indiarum, veterem morem obtinuisse, ut Sabbathis simplicibus, id est quibus nullum jejunii, aut Quadragesimæ præceptum indicitur, edere liceret pedes, alas, et colla Animalium; eadem tamen facultate carere Regna Aragoniæ, Valentiæ, Majoricæ, Minoricæ, et Principatum Cathalauniæ, quibus in locis temperantia a carnibus eodem pacto per Sabbathum, quo per dies Veneris observatur. Tandem idem Cardinalis affirmavit eo rem devenisse, adeoque sollicitos et anxios esse populos omnes, qui versantur in illis locis, ubi partibus extremis Animalium vesci solummodo, reliquis autem abstinere debent, ut necessarium duxerit elargiri licentiam et facultatem, quæ a memorato Cardinali Aquaviva, uti dictum est, petebatur.

Pontifex aliorum sententias exquirit ex Hispania, et in Urbe.

§. 2. Consilio tanti Cardinalis, quem Nos semper maximi fecimus ob singularem pietatem, doctrinam et rerum Hispanarum cognitionem, acquiescere tutissime poteramus; sed cum nulla diligentia supervacanea judicari deberet in hoc gravissimo negotio, in quo disciplina nimis relaxari, et pravæ consuetudini nova superaddi videbatur ab institutis Ecclesiæ prorsus aliena, aliorum pariter in hac re sententias requisivimus. Itaque postquam certi facti sumus, Episcopos, et Viros Ecclesiasticos Hispanos, sapientiæ, ac pietatis laude insignes, qui in Hispania degunt, in hanc opinionem convenire omnes, non modo utile, sed necessarium esse, populis, quos antea nominavimus, elargiri licentiam et facultatem, ut non solum quibusdam partibus Animalium, sed omnibus libere ad mensam utantur per Sabbatha simplicia: et si nequaquam id liceat, illud necessario consequi, ut illi, qui Deum timent, in maximas angustias ac dubietates adducantur, cæteri vero,

qui parum de Ecclesiæ disciplina solliciti sunt, ipsam apertissime atque injuriose contemnant; Rem etiam universam præclaris Theologis doctisque viris hic Romæ examinandam proposuimus; Nosque ipsi accurato studio perpendimus.

ANNO 1745.

Rationes et exempla colligit pro concessione Indulti

§. 3. Ac primum in mentem venit integram abstinentiam a Carnibus indicere per dies Sabbathi, quemadmodum tot aliæ Nationes et plura quoque Hispaniarum loca facere magna religione consueverunt. At Nos (omittimus hic recensere, qualiscumque sit, illorum opinionem, qui hanc consuetudinem edendi postremas Animalium partes tum cœpisse arbitrantur, cum felic. recordat. Adrianus I. Egilam Toleti Archiepiscopum vehementer objurgavit, eo quod in Hispania carnes apponerentur die Sabbathi, sicuti in Græcia fieri solebat) Nos inquam permoti exemplo Sancti Greg. VII. Prædecessoris itidem nostri, qui potius admonens, quam præcipiens, hortatus est Christianos, ut Sabbathi diebus a carnibus abstinerent, nisi forte solemne aliquod festum iisdem diebus celebraretur; adducti pariter exemplo Innoc. III. Prædecessoris similiter nostri, qui hujusce consuetudinis plurimam rationem habuit; Insuper expendentes doctrinam Sancti Antonini, aliorumque præstantium Theologorum, illos nempe lethali culpæ obnoxios esse, qui die Sabbathi absque legitima causa vescantur carnibus, *in iis locis, ubi consuetudo contraria fuerit;* postremo illud animo cogitantes, non solum in Hispania, sed etiam in quibusdam Galliæ Diœcesibus, veteri instituto, Carnis esum permitti in Sabbathis, quæ inter diem Natalem Domini, ac Festum Purificationis interjiciuntur; his, inquam, causis perducti, primum consilium, quod in mentem venerat, deposuimus, facili conjectura perspicientes maximam difficultatem, quæ futura erat, si consuetudinem diuturnitate temporis confirmatam abrogaremus iis populis, quibus edere postremas Animalium partes permittitur.

PONT. A. V.

Difficultas servandi fines limitatæ licentiæ.

§. 4. Post hoc consilium, aliud Nobis occurrit, nempe veterem consuetudinem ab ea, quæ recentior est secernere, sive, quod idem prorsus est, solum indulgere ut intestina et partes extremæ Animalium in mensam afferantur, uti consuetudo jamdudum tenuit, at simul auctoritate nostra præscribere, ne reliquæ partes Animalium in cibum sumantur; sed huic sententiæ magnopere adversantur ea, quæ superius commemoravimus, nempe dubietates molestique scrupuli Fidelium ex una parte, et ex altera contemptus abstinentiæ, quam facile negligerent illi, qui Divino timore parum ducuntur: Quæ cum ita se habeant, solum supererat facultatem largiri, ut diebus simplicis Sabbathi, non vero Quadragesimæ, carnes absque ullo discrimine permittantur: siquidem hoc pacto ratio habetur humanæ fragilitatis ac tenuitatis; pii Fideles ab omni sollicitudine metuque eripiuntur; ac postremo plurimis scandalis aditus intercluditur.

Plenarii Indulti concessio pro Sabbatis non privil.

§. 5. Qua de causa, morem gerentes voluntati ejusdem Philippi Regis Catholici, et obsecundantes vehementi studio tot Virorum, qui in Hispania commendatione pietatis excellunt, Fraternitati Tuæ per præsentes committimus et mandamus, ut nostro nomine, nostraque Apostolica auctoritate, permittas et indulgeas, ut in Regnis Castellæ, Legionis, atque Indiarum, per dies Sabbathi (quibus tamen neque abstinentia consueta Quadragesimæ, neque aliud jejunium præcipitur) quibuslibet Animalium partibus Fideles vescantur; eam vero conditionem adjicimus, nempe si consuetudo hujusmodi postremas Animalium partes edendi diebus Sabbathi, jamdudum in iisdem Regnis invaluerit, et a veritate aliena minime sint pericula Nobis exposita, et ipsa certo subeunda videantur, si Carnium esus ad certas Animalium partes solum redigatur. Interea Apostolicam Benedictionem Tibi, Venerabilis Frater, peramanter impertimur.

Conditiones adjectæ.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 23. Januarii 1745. Pontificatus Nostri Anno V. ANNO 1745. Dat. die 23. Jan. 1745.

D. Card. Passioneus.

DE ROTULI PARTITIONE CXIX.

Inter S. R. E. Cardinales in Urbe residentes tantummodo facienda; deque non residentium accessu ad Curiam, atque recessu etc.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

IN regimine Universalis Ecclesiæ, quod superna dispositione Omnipotens Deus Nobis, licet immeritis, commisit, illius rei cura animum nostrum assidue exercere solet, ut, quid deceat, et quod aptum sit Personis, sedulo prospiciamus, et in id vires nostras auctoritatemque conferamus, ut pro dignitate muneris, officii, et laboris, suum unicuique jus constanter et perpetuo tribuatur. Pontificis studium in exerc. Just. distribuit.

§. I. Quoniam autem ex eo tempore, quo Nos in minoribus constituti, Romæ versantes, Apostolicæ huic S. Sedi nostram operam studiumque pro viribus nostris impendebamus, a præclarissimis Viris improbari sæpius audivimus eam consuetudinem, ob quam nonnulli S. R. E. Cardinales longe ab Alma Urbe nostra degentes, bis per annum ad illam ventitabant, ibique incogniti plerumque, et spatio paucorum dierum permanebant; ut cum reliquis S. R. E. præfatæ Cardinalibus Romæ commorantibus in partem *Rotuli*, vulgo ut dicitur, admitterentur, nempe ut acciperent partem, seu portio- Accessus Card. ad Curiam, Rotuli capiendi causa, commu- nit. improbatur.

PONT. A. V.

nem illius pecuniæ, quæ, veluti quoddam laborum stipendium, distribui solet ejusdem S. R. E. Cardinalibus prædictis, qui non sine incommodo ad Consistoria, Congr. et ad Sacellum Pontificium, ubi Sacra Mysteria celebrantur, conveniunt.

Id nunquam præstitum a SS. D. N.

§. 2. Hæc præstantium Virorum opinio menti nostræ adeo adhæsit, ut cooptati inter ejusmodi S. R. E. Cardinales a fel. rec. Benedicto PP. XIII. Prædecessore nostro, et Ecclesiæ Anconitanæ regendæ ipsius Benedicti Prædecessoris beneficio præpositi, ac deinde a rec. mem. Clemente PP. XII. itidem Prædecessore nostro ad Metropolitanam Ecclesiam Bononiensem auctoritate Apostolica translati, nunquam spatio duodecim annorum Romam venerimus, ut dicti Rotuli fructum, seu partitionem perciperemus; nec Sedes nostræ curæ commissas unquam deseruimus, nisi causa Comitiorum, quæ bis interea temporis indicta fuerint eisdem Cardinalibus, ut novus Pontifex de more crearetur. Statim vero atque ad Summum Apostolatum, licet immerentes, evecti, normam aliquam super hac re præscribendam censuimus; sed tunc executioni minime demandandam esse existimavimus, eo quod perpauci Cardinales Roma absentes numerarentur, qui proficisci ad Urbem commode possent, ut eamdem Rotuli partitionem, seu partem deposcerent. Accedebat etiam, quod numerus eorumdem Cardinalium Romæ degentium, pluribus vita functis, adeo imminutus fuerat, ut ipsi solum exiguo detrimento afficerentur, etiamsi absentes pro comparanda sibi Rotuli partitione ad Urbem se conferrent. Attamen cum multi a Nobis Sacro Collegio Cardinales adscripti fuerint, et numerus absentium Cardinalium, qui bis per annum Romam venire fortasse deliberarent, ut Rotuli partem assequerentur, excreverit; et cum plures, quam antea, Cardinales modo in Urbe prædicta commorentur, quibus procul dubio gravius damnum inferretur, si veteri instituto pars ejusdem

Qui ad Pont. evect. de ea cons. tollenda deliberat.

Roturi Cardinalibus absentibus tribui deberet, qui statis anni temporibus ob hanc causam Romam accederent; ideo consilium a Nobis jam antea initum, probantibus nonnullis ex Dilectis Filiis nostris ejusdem S. R. E. Cardinalibus, executioni tandem demandandam esse decrevimus.

ANNO 1745.

§. 3. Eapropter motu proprio, ac ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, primum ea omnia, quæ caventur, et præscribuntur in Constitutionibus dicti Sacri Collegii Cardinalium, et usque in hanc diem observari consueverunt quoad Cardinales de Latere Legatos, tenore præsentium confirmamus: ac insuper illos Cardinales Rotuli fructu omnino carere statuimus et decernimus, (licet bis per annum Romam accesserint), qui longe ab Urbe prædicta detinentur, quamvis id facere necesse sit, ne Sedes Archiepiscopales, aut Episcopales deserant, quas administrandas acceperunt, et quamvis etiam Præfecturam aliquam, sive quodcumque aliud munus a Sede præfata sibi demandatum gerant, sine Episcopali, vel cum Episcopali dignitate conjunctum, quod, si Roma absentes retinent, ejus certe naturæ et conditionis esse existimatur, ut cum ipsorum absentia copulari, et, sine eorum præsentia, Romani Pontificis vigilantia et auctoritate facile possit administrari. Cum vero Cardinales absentes pro suis negotiis expediendis, aut legitimam ob causam ad Urbem se contulerint, veterem consuetudinem et institutum servari volumus, præcipimus, et mandamus; nempe ut Rotuli partem capiant, habita ratione temporis, quo Romæ versantur: ea tamen lege obstricti, ut Nos, seu Romanos Pontifices pro tempore existentes, adeant, nec ab Urbe discedant, antequam a Nobis, seu Romanis Pontificibus Successoribus nostris abeundi facultatem obtineant. Illos autem, qui sui muneris obliti (quod vix fore credimus) aliter se gesserint, non solum ab omni parte Rotuli percipienda penitus ex-

Non residentes in Urbe qualibet ex causa, Rotuli expertes esse jubet.

Accedentes ad Urbem ex causa legitima, partem capere pro tempore moræ.

PONT. A. V.

clusos decernimus; sed præsentibus nostris Literis (quatenus opus sit) obnoxios esse declaramus censuris ac pœnis, quas piæ mem. Joannes PP. XXII. pariter Prædecessor noster irrogavit in Extrav. quæ incipit : *Et si deceat quoslibet subditorum curam etc.* quam per præsentes pro plene et sufficienter expressam, ac de verbo ad verbum insertam habentes, ad modernos, et pro tempore existentes ejusdem S. R. E. Card. extendimus et ampliamus.

Servata tamen lege Joan. XXII. super accessu, et recessu, sub pœnis in ea contentis.

§. 4. Decernentes, easdem præsentes Literas, et in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod quicumque in præmissis quomodolibet jus vel interesse habentes, seu habere prætendentes, iisdem præmissis non consenserint, nec ad ea vocati, et auditi fuerint, tametsi suorum indultorum, vel privilegiorum vigore consentire, seu vocari et audiri semel, vel pluries quoquomodo debuissent, aut ex alia quacumque quantumvis pia, juridica, privilegiata, et rationabili, ac etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, causa, et occasione, colore, seu prætextu, titulo etiam oneroso, et capite etiam in corpore juris clauso, ullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam maximo, substantiali, essentiali, et formali, aut incogitato defectu notari, impugnari, invalidari, retractari, rescindi, in controversiam vocari, aut ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus concesso, vel emanato, quempiam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare nullatenus posse, sed ipsas præsentes Literas firmas, validas, et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, et ab omnibus, ad quos spe

Clausulæ pro omnimoda lit. execut.

etat, et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari : Sicque et non aliter per quoscumque quavis auctoritate, præeminentia et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet, quavis aliter judicandi et interpretandi facultate et auctoritate, judicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Anno 1745.

Sublata etc. irritum etc.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac, quatenus opus sit, nostris, et Cancellariæ Apostolicæ Regulis, et signanter illa, quod Cardinales in Constitutionibus et Regulis per Nos edendis non comprehendantur, nisi illæ eorumdem Cardinalium favorem concernant, vel ipsæ edendæ Constitutiones de illorum, seu majoris partis eorum consilio editæ fuerint, ac etiam de jure quæsito non tollendo, aliisque Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, et quibuslibet aliis decretis, statutis, usibus, stylis, et consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis; privilegiis quoque, indultis, et Literis Apostolicis quibuscumque sub quibusvis et quibuscumque etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, et insolitis clausulis, ac irritantibus, et aliis decretis, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, et consistorialiter, ac aliàs quomodolibet in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, editis, confirmatis, et approbatis, et quantiscumque vicibus innovatis. Quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis, ac

Derogationes.

PONT. A. V. de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum specialiter et expresse, ac plenissime et amplissime derogamus, ac derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 3. Febr. 1745. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die III. Februarii MDCCXLV. Pontificatus Nostri Anno V.

D. Card. Passioneus.

CXX.

DECLARATIO

Super Constitutione, quæ incipit : *Sacramentum Pœnitentiæ*, adversus Sollicitantes Anno MDCCXLI. edita.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Pontificis sollicitudo pro recta Ecclesiasticarum legum intelligentia.

APOSTOLICI muneris partes in procuranda præcipue rerum sacrarum pura illibataque penitus administratione versari debere probe intelligentes, non modo et assiduis hortationibus, et justa, ubi res postulat, legum severitate, ut ab Ecclesiasticis quibusque Ministris sancta sancte tractentur, quantum cum Domino possumus, providere studemus; verum etiam leges ipsas, ne forte sinistris interpretationibus in alterutram extremam partem, aut immoderati rigoris, aut detestabilis laxitatis, perperam detorqueantur, opportune communire ac roborare pro earumdem tuendo vigore, cum occasio poposcerit, non prætermittimus.

§ 1. Sane cum Nos aliàs per quamdam nostram Constitutionem, cujus initium est: *Sacramentum Pœnitentiæ*, Anno Incarnat. Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo primo, Kal. Junii Pontificatus Nostri Anno Primo editam, omnibus et singulis Sacerdotibus tam Sæcularibus, quam Regularibus interdixerimus, et prohibuerimus, ne aliquis eorum, extra casum extremæ necessitatis, nimirum in ipsius mortis articulo, et deficiente tunc quocumque alio Sacerdote, qui Confessarii munus obire possit, Confessionem Sacramentalem personæ complicis in peccato turpi atque inhonesto, contra sextum Decalogi præceptum commisso, excipere auderet; Ita ut absolutio, si quam impertivisset, nulla, atque irrita omnino esset, tamquam impertita a Sacerdote, qui jurisdictione, et facultate ad valide absolvendum necessaria, ipsi per Nos vigore ejusdem Constitutionis adempta, privatus existeret, et aliàs prout in memorata Constitutione, cujus tenorem præsentibus pro plene et sufficienter expresso et inserto haberi volumus, uberius dicitur contineri. Cum Nos subinde super ea dictæ Constitutionis parte, quæ mortis articulum respicit, dubitationes quasdam exortas fuisse acceperimus, quarum resolutionem privato cujusque judicio relinquendam minime existimamus, ne Lex incertis conjecturis et opinionibus jactata, in sensus a mente Nostra alienos forsitan distrahatur, ejusque vigor paulatim langueat atque enervetur.

ANNO 1745. Dubia excitata super sensu Constit. contra sollicitantes.

§. 2. Hinc est, quod Nos omnem dubitandi rationem, quantum cum Domino possumus, de medio auferre cupientes, Motu proprio, ac ex certa scientia, et matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, memoratam Constitutionem nostram cum omnibus et singulis in ea contentis, tenore præsentium, quatenus opus sit, confirmamus, illamque integre, penitus, et omnino, atque ab illis, ad quos spectat, et pro tempore quan-

Constitutio confirmatur in omnibus.

PONT. A. V.

Præsertim quoad prohibitionem absolvendi etiam in art. mortis ubi alius Sacerdos haberi possit.

documque spectabit, inviolabiliter, et inconcusse observari præcipimus, et mandamus. Præterea, habita super his cum Venerabili Fratre Nostro Vincentio Episcopo Prænestino S. R. E. Cardinali Petra nuncupato Pœnitentiario Nostro Majori, ac dilectis Filiis Officii Pœnitentiariæ Apostolicæ Ministris, qui rem jussu Nostro mature perpenderunt, deliberatione, motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus, edicimus ac declaramus, eadem Constitutione singulis, ut supra, Sacerdotibus, quemadmodum interdictum non est in mortis articulo personam in prædicto turpi peccato complicem confitentem audire, atque ab hujusmodi quoque culpa rite contritam absolvere. deficiente tunc quocumque alio Sacerdote, qui Confessarii munus obire possit; ita interdici re ipsa et prohiberi prædicto modo tunc audire et absolvere, ut si alius aliquis Sacerdos non defuerit, etiamsi forte iste alius simplex tantummodo Sacerdos fuerit, sive aliàs ad Confessiones audiendas non approbatus, possit nihilominus ipse Sacerdos simplex Confessionem excipere ac absolutionem impertiri.

Prohibitio remittitur si adsit infamiæ aut scandali periculum

§. 3. Porro, si casus urgentis qualitas, et concurrentes circumstantiæ, quæ vitari non possint, ejusmodi fuerint, ut alius Sacerdos ad audiendam constitutæ in dicto articulo personæ confessionem vocari, aut accedere, sine gravi aliqua exoritura infamia vel scandalo, nequeat; tunc alium Sacerdotem perinde haberi, censerique posse, ac si revera abesset, atque deficeret; ac proinde in eo rerum statu, non prohiberi socio criminis Sacerdoti absolutionem pœnitenti ab eo quoque crimine impertiri. Sciat autem complex ejusmodi Sacerdos, et serio animadvertat, fore se re ipsa coram Deo, qui irrideri non potest, reum gravis adversus prædictam nostram Constitut. inobedientiæ, latisque in ea pœnis obnoxium, si prædictæ infamiæ, aut scandali pericula sibi ultro ipse confingat, ubi non sunt: imo intelligat, teneri

Quod tamen præverti, aut amoveri jubetur.

se graviter hujusmodi pericula, quantum in se erit, antevertere, vel removere, opportunis adhibitis mediis, unde fiat, ut alteri cuivis Sacerdoti locus pateat illius confessionis, absque ullius infamia vel scandalo, audiendæ. Ita enim ipsum teneri vigore memoratæ nostræ Constitutionis declaramus; et nunc quoque ita ipsi faciendum esse districte mandamus et præcipimus.

ANNO 1745.

§. 4. Quod si idem Sacerdos aut quovis modo sese nulla gravi necessitate compulsus ingesserit, aut, ubi infamiæ vel scandali periculum timetur, si alterius Sacerdotis opera requirenda sit, ipse ad id periculum avertendum congrua media adhibere de industria neglexerit, atque ita personæ in dicto crimine complicis, eoque in articulo, ut præfertur, constitutæ sacramentalem confessionem excipere, ab eoque crimine absolutionem largiri, nulla, sicut præmittitur, necessaria causa cogente, præsumpserit; quamvis hujusmodi absolutio valida futura sit, dummodo ex parte pœnitentis dispositiones a Christo Domino ad Sacramenti Pœnitentiæ valorem requisitæ non defuerint: Non intendimus enim pro formidando mortis articulo eidem Sacerdoti, quantumvis indigno, necessariam jurisdictionem auferre, ne hac ipsa occasione aliquis pereat: Nihilominus Sacerdos ipse violatæ ausu ejusmodi temerario Legis pœnas nequaquam effugiet; ac propterea latam in dicta Constitutione majorem excommunicationem, eodemque plane modo, quo ibidem decernitur, Nobis et huic Sanctæ Sedi reservatam, incurret, prout illum eo ipso incurrere declaramus, volumus, atque statuimus. Non obstantibus omnibus et singulis illis, quæ in præfata nostra Constitutione voluimus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Contravenientes nihilominus in art. mort. valid. absolvunt.

Sed pœnas et censur. in const. latas incurrunt.

§. 5. Volumus autem, ut earumdem præsentium Literarum transumptis seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in Ecclesiastica di-

Præsentium exemplis auct. tribuitur.

Pont. A. V. gnitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio et extra illud ubique locorum habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 8. Febr. 1745. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 8. Februarii 1745., Pontificatus Nostri Anno V.

D. Cardinalis Passioneus.

CXXI.

ANNUUS CENSUS

Constituitur pro sartis tectis Basilicæ Sanctæ Mariæ Majoris.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Pontificis jus et Auct. in bona Ecclesiar., et Loc. Pior. AD Romanum spectat Pontificem, tamquam dispensatorem fidelem atque prudentem, quem constituit Dominus super familiam suam, ita de bonis temporalibus ad Ecclesias et Loca Pia pertinentibus disponere, ut si quæ alicui præter necessitatem exuberant, ea sublevandis alterius veris et sibi cognitis indigentiis attribuat. Qua quidem distributiva potestate, ac provida bonorum Ecclesiasticorum dispensatione, Venerabiles Prædecessores Nostros pluries, et variis in casibus, pro rerum opportunitate, utiliter usos esse dignoscitur.

Ipsius dev. erga Basil. S. M. Maj. §. 1. Sane per totum vitæ Nostræ cursum, quem hac fere in Urbe assidue transegimus, diversis muneribus et officiis addicti, quæ a Decessoribus Nostris Romanis Pontificibus tenuitati Nostræ demandata fuerunt, Patriarcha-

lem Liberianam Basilicam Sanctæ Mariæ Majoris nuncupatam, peculiari quodam devotionis studio jugiter prosequuti sumus, non solum ex debito venerationis affectu erga Dei Genitricem cujus titulo et nomine eadem Ecclesia, sub Liberio Romano Pontifice, patefaciente Deo per illustria signa atque prodigia suam hac de re voluntatem, in Exquiliis extructa, ac dedicata fuit; verum etiam ob insignia Religionis monumenta, quæ in præfata Basilica asservantur; cujusmodi sunt ipsius Deiparæ Imago veteri Fidelium cultu celeberrima, quæ a S. Luca Evangelista depicta pie creditur, et a B. Gregorio Magno sacræ supplicationis ritu ad Vaticanum delata esse memoratur, quo factum sit, ut atrox pestilentiæ flagellum in Urbe Roma tunc sæviens continuo cessarit; Et Sacra Redemptoris Nostri Cunabula, in quibus infantilia membra Filii Dei a Virgine Matre reclinata fuerunt; quæque ex Bethleemitico specu ad eamdem Liberianam Basilicam, titulo quoque S. Mariæ ad Præsepe ob id insignitam, septimo Christiani nominis sæculo delata fuerunt; quibus de rebus in geminis Nostris Operibus de Canonizatione Sanctorum, et de Diebus Festis B. Mariæ Virgini dicatis, accurate pro viribus, a Nobis est actum. His accedunt insignes aliquot Sanctorum Apostolorum Reliquiæ; tum etiam Corpus Magni Ecclesiæ Doctoris Sancti Hieronymi Presbyteri, cujus Patrocinio gaudet Bononiense Collegium Sacræ Theologiæ Doctorum, quorum numero Nos olim adscripti fuimus; Item Corpus S. Pii Papæ V. Prædecessoris, et Civis Nostri, pro cujus solemni Canonizatione tantopere olim, quum Advocati Consistorialis munere fungeremur, et voce et scripto adlaboravimus: Denique jucunda sese Nobis offert recordatio B. Nicolai Albergati, itidem Civis Nostri, et Bononiæ Præsulis, olim S. R. E. Presbyteri Cardinalis Tituli S. Crucis in Hierusalem; qui in hac ipsa Basilica Archipresbyteri dignitatem quondam obtinuit; et cui Nos paucis ante Men-

ANNO 1745.

Sacra monumenta in eadem asservata.

Item Sanct. Corpora et Reliquiæ.

PONT. A. V.

sibus, et solemni judicio, prævia laboriosa Causæ discussione, cum magna animi nostri voluptate, Beatorum honores asseruimus.

Basilicæ restauratio a Pontifice peracta.

§. 2. Cum vero ad summum Apostolatus apicem, nullis Nostris meritis, sed inscrutabili Dei voluntate evecti, insignem hanc Patriarchalem Basilicam in suis Ædificiis, et potissimum in anteriore Porticu, a fel. rec. Greg. Papa XIII. Prædecessore pariter et Cive Nostro vel erecta, vel restaurata, magnopere labefactatam ac pene ruinosam invenissemus; reluctantibus licet præsentium temporum angustiis, atque notoria Ærarii Nostri penuria, arduum hujusmodi restaurationis opus aggressi; Ecclesiæ primum Tecta, et Laquearia vetustate corrupta restitui, tum intra ipsam Ecclesiam Arcum, et Fornicem ante Sanctissimi Præsepis Sacellum, ad parem cum opposito Arcu altitudinem elevari, atque ita patentem Ordinis deformitatem emendari curavimus. Mox etiam novam magnifici Operis Porticum, lectissimis lapidibus atque Columnis ornatam, a fundamentis excitari mandavimus; insuper primariam Basilicæ Frontem, marmoreo lapide, et Statuis insignem, in eam, quæ nunc visitur, celsitudinem attolli, in eaque amplam superiorem Porticum aperiri jussimus; ex qua, post celebratam de more una cum Venerabilibus Fratribus Nostris in eadem Basilica solemnitatem Assumptionis Beatissimæ Virginis, Apostolicam Benedictionem Populo impertiri, pro sacri ritus majestate, commodissime potuimus; ac denique Ædes alteri ex ejusdem Basilicæ lateribus adnexas, quæ jam pridem inceptæ, at medio in opere desertæ jacuerant, a solo extruximus, atque ad totius Ædificii normam exegimus.

Porticus duplicis, et Ædium ædificatio

Constituendus census pro conservatione Fabricæ.

§. 3. Hæc omnia, Deo adjuvante, a Nobis perfecta sunt, non sine magnis sumptibus, pro quibus tamen sustinendis neque minimum quid attigimus ex pecuniis Cameræ Apostolicæ, sed iis dumtaxat usi sumus, quas pleno jure, et salvis Prædecessorum Nostrorum Constitutioni-

bus, in alios quoscumque, et in nostros etiam privatos usus convertere potuissemus, easque in honorem Beatissimæ semper Virginis Mariæ libentissime impendimus. Verumtamen quum probe intelligamus, nullum esse Ædificium, quantumvis firmiter constructum, quod lapsu temporis ruinæ non sit subjectum, nisi ad ipsius sarta tecta tuenda certi ac perpetui redditus addicti fuerint, quam etiam ob causam in Canonicis statutis certa quædam fructuum portio pro conservatione Fabricæ Ecclesiæ cuilibet Beneficio adnexæ attributa reperitur; cumque Nobis perspectum sit, adeo imminutos esse proventus et redditus Capituli Basilicæ Liberianæ, ut onus hujusmodi Fabricæ conservandæ eidem imponi minime possit; idcirco post diuturnam atque maturam deliberationem hac de re Nobiscum et cum aliis quoque habitam, in hoc tandem mox declarandum consilium devenimus, quo stabilem, et sufficientem censum, ad effectum, de quo agitur, constitutum fore confidimus.

ANNO 1745.

§. 4. Novimus videlicet Lauretanam B. Mariæ Virginis Ædem amplis ditatam esse redditibus, non solum in ipso Lauretanæ Civitatis Territorio, et in aliis compluribus Ecclesiasticæ Ditionis Provinciis, et Civitatibus; sed conspicuos quoque proventus quolibet anno exigere ex Locis Montium, Censibus, Domibus, aliisque fundis in hac Alma Urbe existentibus, partim provenientibus ex hæreditate bo. me. Hieronymi Loterii, aliorumque piorum Testatorum dispositionibus, partim acquisitis cum annuis superextantibus fructibus, redactis ex iisdem Urbanis fundis; quorum quidem fructuum, sive proventuum, post impleta Missarum aliorumque Piorum Operum onera, non exigua portio quotannis reliqua est, ad sustinendos etiam extraordinarios ejusdem Lauretanæ Ædis sumptus largiter sufficiens: prout inspectis jussu Nostro Libris accepti et expensi, aliisque documentis

Sanctuarii Lauretani ampli redditus.

Pont. A. V.

necessariis et opportunis, Nobis compertum est, et liquido constat.

Ex quibus statuit annuam portionem detrahere

§. 5. Horum itaque reddituum certam partem, et annuam summam, veluti perpetuam Fabricæ Basilicæ Liberianæ censum, in ipsius conservationem et reparationem, prout necessitas postulabit, pro tempore erogandam, applicare decrevimus; quod quidem non solum de Apostolicæ potestatis plenitudine facimus, qua, ut supra diximus, de temporalibus bonis uni Ecclesiæ superabundantibus in alterius indigentiæ levamen libere disponere Nobis integrum est; sed consentaneum quoque videtur cuidam congruentiæ, quæ inter utrumque Sanctuarium prædictum intercedit; dum in Æde Lauretana Beatissima Virgo ab Angelo salutata fuit, et Verbum Patri coæternum naturam nostræ humilitatis ibidem assumpsit; in Liberiana vero Basilica Sacra asservantur Cunabula superius memorata, in quibus idem Verbum Caro factum, et in Antro Bethleemitico ex B. Virgine natum. ab eadem intemerata Parente fuit reclinatum.

Pensionem scut. 500. assignat Fabricæ S. M. Maj.

§. 6. Itaque Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, meraque deliberatione Nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, Fabricæ ipsius Basilicæ S. Mariæ Majoris de Urbe, et pro ea Dilecto Filio Nostro Hieronymo S. Angeli in Foro Piscium S. R. E. Diacono Card. Columnæ nuncupato, ejusdem Basilicæ Archipresbytero, ejusque Successoribus Archipresbyteris, annuam summam seu Portionem quingentorum scutorum monetæ Romanæ de juliis decem pro quolibet scuto, ex fructibus, redditibus, proventibus, obventionibus, et emolumentis tam Locorum Montium, quam Domorum, Censuum, et aliarum quarumcumque proprietatum ad prædictam Sacram Domum Lauretanam spectantium, et hic in Urbe consistentium, Hieronymo Cardinali, et Successoribus Archipresbyteris prædictis; per dilectos pariter Filios Sylvium Tituli Sanctæ Priscæ ejusdem S. R. E. Presby-

terum Cardinalem Valenti nuncupatum Congregationis Lauretanæ Præfectum, et Magistrum Xaverium Justinianum ipsius Congregationis Secretarium, eorumque in Præfecturæ, et Secretariatus hujusmodi muneribus pro tempore Successores, tamquam fructuum, reddituum, et proventuum prædictorum administratores, annis singulis, duabus æqualibus solutionibus, pro una videlicet in Annuntiationis B. Mariæ Virginis, a proxime ventura incipiendo, et altera, medietatibus summæ seu portionis hujusmodi, in Nativitatis ejusdem B. Mariæ Virginis immediate sequenti, festivitatibus, et sic successive de anno in annum ac termino in terminum, integre persolvendam, et per dictum Hieronymum Cardinalem, et Successores Archipresbyteros prædictos percipiendam, ac in reparationem et restaurationem Ædificiorum dictæ Basilicæ, ut infra, convertendam, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, constituimus et assignamus: Decernentes, Sylvium Cardinalem, et Magistrum Xaverium, eorumque respective Successores reddituum Sacræ Domus Lauretanæ pro tempore administratores, ad integram solutionem dictæ summæ. seu portionis, Hieronymo Cardinali, et Successoribus suis Archipresbyteris prædictis, donec et quousque per Nos, aut aliquem ex Romanis Pontificibus Successoribus Nostris, eidem Basilicæ, pro illius Ædificiorum manutentione, de alio æque tuto ac securo redditu similis summæ, eisdem modo et forma persolvendo, aliunde commode provisum fuerit, faciendam, juxta præsentis Constitutionis et assignationis tenorem, fore efficaciter obligatos.

Anno 1745.

Donec aliter eidem Fabricæ provideatur.

§. 7. Volumus autem quod tam dictus Hieronymus Cardinalis, quam quilibet ex Successoribus suis dictæ Basilicæ pro tempore Archipresbyteris, annuam summam, seu portionem prædictam, a Nobis, ut supra, constitutam et assignatam, singulasque quantitates, ducentorum et quinquaginta scutorum dictæ monetæ in singulis terminis superius statutis exigendas

De administratione, et versione hujusmodi redditum.

PONT. A. V. et percipiendas per Exactorem Capituli et Canonicorum dictæ Basilicæ, penes mensam nummariam Montis Pietatis de eadem Urbe, in proprio et particulari computo, intitulando nempe: *Fabrica della Basilica di S. Maria Maggiore*, ad ipsius Cardinalis Archipresbyteri, et duorum Canonicorum Fabriceriorum nuncupatorum ejusdem Basilicæ liberam dispositionem, deponere omnino teneantur; ita ut Ordines eidem Monti Pietatis dirigendi subscribi debeant a prædicto Cardinali Archipresbytero, et Canonicis Fabriceriis pro tempore; et quod pecuniarum ejusmodi depositum semper distinctum et separatum esse et manere debeat, neque pecuniæ prædictæ ullo unquam tempore cum aliis redditibus et proventibus Capituli, et Canonicorum prædictorum, confundi vel immisceri possint; sed ab ipso Cardinali Archipresbytero pro tempore ipsius Basilicæ, cum consilio et ad insinuationem Canonicorum Fabriceriorum ejusdem Capituli, in reparationem, et restaurationem tam Ecclesiæ, quam utriusque novæ nempe et veteris Domus Canonicalis, aliorumque annexorum ejusdem Basilicæ, exceptis tamen Capellis Sixtina, et Paulina nuncupatis, aliisque Capellis de Jurepatronatus in eadem Basilica existentibus, quarum reparationis et restaurationis onus earum respective Patronis incumbit, dumtaxat erogari debeant. Pari quoque ratione statuentes, quod Capituli et Canonicorum prædictorum Ratiocinator, ejusmodi depositi rationes, et computa propria, distincta, et separata habere teneatur.

De residuis. § 8. Verum quia contingere poterit, ut integra summa dictorum quingentorum scutorum in restaurationem et reparationem prædictam quolibet anno non insumatur, contra autem fieri poterit summam longe majorem pro restauratione et reparatione ejusmodi quandoque necessariam esse; idcirco Nos eidem Hieronymo Cardinali, et Successoribus Archipresbyteris prædictis, per easdem præsentes, licentiam et facultatem tribuimus et impertimur, ut ipsi

residuales summas, quæ singulo quoque anno superfuerint, pro suo, et Canonicorum Fabriceriorum prædictorum arbitrio, in Locis Montium Cameralium non Vacabilium dumtaxat reinvestire libere et licite possint et valeant. Anno 1745.

§. 9. Mandamus autem et districtius inhibemus, ne pecuniæ prædictæ, aut Loca Montium ex eisdem pecuniis acquisita, eorumque fructus redditusque, in alios quoscumque, quam in necessarios refectionis et restaurationis Ædificiorum prædictorum usus, ullo unquam tempore erogentur, aut insumantur; Quod si secus etiam in minima pecuniarum hujusmodi parte quandocumque fieri vel attentari contingat, contrafacientes ad debitam refectionem et reintegrationem de proprio faciendam omnino teneantur. Prohibitio aliter erogandi, sub pœna reintegr. de proprio.

§. 10. Præsentes quoque Nostras Literas, etiam ex eo quod quicumque in præmissis quomodolibet interesse habentes eisdem non consenserint, aut vocati, seu auditi non fuerint, aliaque quavis de causa quantumvis juridica et legitima, de ullo subreptionis, et obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis Nostræ, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, aut in controversiam revocari, seu ad terminos juris reduci nullatenus posse; sed eas semper validas, firmas, et efficaces existere, et ab iis, ad quos spectat, et in futurum spectabit, inviolabiliter observari; Sicque per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter judicandi et interpretandi facultate et auctoritate, judicari et definiri debere, et quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane decernimus. Clausulæ.

§. 11. Non obstantibus quoad ea, quæ præsentibus adversantur, quibuslibet testamentariis dispositionibus, ac ultimis voluntatibus quorumcumque piorum Testatorum, quas quidem, ad Derogationes.

PONT. A. V. præmissorum effectum, auctoritate Apostolica commutamus; ac quatenus opus sit, de jure quæsito non tollendo, et de præstando consensu, aliisque Nostris, et Cancellariæ Apostolicæ Regulis, necnon quibuslibet Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, etiam in Synodalibus, Provincialibus, et Universalibus Conciliis editis, innovatis, et confirmatis, dictæque Sanctæ Domus, et Ecclesiæ Lauretanæ, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, et Literis Apostolicis Sanctæ Domui prædictæ sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, ac irritantibus, et aliis decretis in genere, vel in specie in contrarium præmissorum quomodolibet concessis. Quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis et individua, et expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata, exprimerentur et insererentur, præsentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, ad effectum præsentium, illis aliàs in suo robore permansuris, harum serie derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio. §. 12. Nulli ergo Hominum liceat paginam hanc Nostræ ordinationis, assignationis, applicationis, commutationis, derogationum, statuti decreti, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire : si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 11. Febr. 1745. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septin-

gentesimo quadragesimo quinto, tertio Idus Februarii, Pontificatus Nostri Anno Quinto. Anno 1745.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

DE PROCESSIONE CXXII.

Generali in Solemnitate Sanctissimi CORPORIS CHRISTI, tempore Apostolicæ Sedis vacantis, in Urbe peragenda.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

PASTORALIS sollicitudinis officium, quantum Nobis ex alto conceditur, omni ex parte implere satagentes, non solum ea, quæ sub oculis nostris geruntur, opportunis legibus apte ordinare atque dirigere studemus; verum etiam providentiæ nostræ intuitum ad ea intendere non omittimus, quæ post expletum a Nobis hujusce mortalis vitæ cursum, ubi Omnipotenti Deo, qui numeravit dies nostros, ita placuerit, aut fieri necessario debere, aut evenire posse prospicimus. Pontificis providentia in futurum tempus extenditur.

§. 1. Sane ex quo in hac Romana Urbe a prima fere ætate diversis in gradibus commorati sumus, meminimus, non semel, sed ite- Solemnitas Corporis

PONT. A. V.

Christi vacante Apostolica Sede pluries occurrit.

rum, ac tertio jam contigisse, ut, vacante, per obitum Romani Pontificis, Apostolica Sede, solemnitas CORPORIS CHRISTI recurreret, in qua, ex pia Urbani Papæ IV. Prædecessoris Nostri institutione ac lege, et fructuosa universæ Catholicæ Ecclesiæ consuetudine, post exacta Paschatis, et Pentecostes solemnia, vivificum Eucharistiæ Sacramentum, continuata per dierum Octavam celebritate, et publicis Supplicationibus a Christifidelibus percolitur. Cumque hujusmodi Supplicationibus, sive Processionibus, vivente Romano Pontifice, initium det prior illa et solemnior Supplicatio, quæ incipiens ab ipso Pontificiarum Ædium Vaticani Sacello, præeuntibus et subsequentibus omnibus tam Sæcularis, quam Regularis Cleri, Romanæque Curiæ et Pontificiæ Aulæ Officialium Ordinibus, per congruum viarum ambitum, ad Basilicam Principis Apostolorum procedat, ibique terminatur; vacante, ut prædiximus, Apostolica Sede, Nobisque, per mortem recol. mem. Prædecessorum Nostrorum Benedicti Papæ XIII. et Clementis Papæ XII. intra Apostolicorum Comitiorum septa commorantibus, quæstionem hanc, non sine sententiarum atque studiorum varietate, audivimus agitari; an scilicet in eodem Vaticano, an vero in Lateranensi Patriarchio, solemnis illa, et generalis, de qua supra dicebamus, Supplicatio peragenda esset. Et quidem præmissis in casibus, Nostris primum oculis aspeximus, deinde etiam aliorum relatione audivimus, præfatæ solemnitatis celebritatem duplici Supplicatione inchoatam fuisse, quarum altera in Basilica S. Joannis in Laterano, altera vero simul eodem tempore in Basilica S. Petri in Vaticano habita fuit; Divisionem autem factam fuisse eorum, qui primæ hujusmodi generali Supplicationi interesse tenebantur; nonnullis videlicet ad unam, aliis vero ad alteram ex prædictis Basilicis accedentibus, prout vel ratione, vel imperio, vel etiam propria voluntate atque arbitrio adducti fuerunt.

Cum divisione Processionis generalis, communiter improbata.

§. 2.

§. 2. Quod quum Nostra, et aliorum etiam complurium sententia, nec Ecclesiasticis regulis ac ritibus, nec piæ Prædecessorum Nostrorum menti, consentaneum esse judicaverimus; neque vero absque notabili Divini Cultus imminutione, et Populi scandalo, reipsa fieri contigerit; Nos, cupientes tantæ solemnitatis initia, communibus omnium ordinum studiis, eoque maximo cultus splendore, quo potissimum fidelium mentes ad debitum erga Divinæ bonitatis mysteria venerationis affectum excitantur, omni tempore concelebrari; Motu proprio, et ex certa scientia, post maturam deliberationem hac de re habitam, hanc in posterum præcepti Nostri formam volumus esse perpetuam, qua de Apostolicæ potestatis plenitudine statuimus atque mandamus, ut sicuti Sede plena de mane Feriæ V. Post Festum SANCTISSIMÆ TRINITATIS, unica Supplicatio, sive Processio Generalis SANCTISSIMI CORPORIS CHRISTI in Urbe peragi consuevit, ita eadem Apostolica Sede vacante, ubi Solemnitatem prædictam, anno vertente, celebrandam esse contingat, unica pariter in Urbe Generalis Processio habeatur, cum interventu omnium et singulorum, qui de cætero hujusmodi Supplicationi generali adesse tenentur; quorum nomina, et incedendi ordo, aliis Nostris Apostolicis Literis hac ipsa die manu Nostra subscriptis distinctius expressa reperiuntur.

ANNO 1745.

Præscribitur celebratio unicæ Processionis generalis uti mos est, Sede plena.

§. 3. Dum autem pro hujusmodi generali Supplicatione Sede vacante, ut præfertur, habenda, congruum opportunumque locum deligere, et constituere mente animoque versabamus: Illud Nos maxime permovit, quod animadvertimus, in cæteris per Christianum Orbem Civitatibus, tempore Episcopalis Sedis vacantis, nihil mutari solere circa locum, aut Ecclesiam, in quo, seu qua, Episcopo vivente, quotannis præcipua hujusmodi Processio CORPORIS CHRISTI celebrari solet. Itaque quemadmodum in Urbe, Sede plena, Processio Generalis hujusmodi in

Et quidem de more apud Basilicam S. Petri in Vaticano.

PONT. A. V.

Vaticano celebratur, quantumvis Pontifex in ejusdem Vaticani Ædibus actu non commoretur, sed in Quirinali Palatio degat, vel etiam eundem extra Urbem moram trahere contingat; ita nihil obstare censemus, quominus, etiam defuncto Pontifice processio Generalis die Festo CORPORIS CHRISTI in Vaticano pariter celebretur; quin potius id satis congruum et opportunum fore judicamus, habita ratione tum Vaticani Conclavis, in quo Collegium S. R. E. Cardinalium, ad maximum in Terris opus peragendum, tunc temporis permanet, tum frequentiæ Populi, qui hac de causa per eos dies ad Vaticanum confluit.

Processionis ordo, et iter.

§. 4. Inchoanda igitur erit prædicta Supplicatio generalis a Basilica Vaticana, ea hora, quæ a Congregatione Cardinalium in Ordine Priorum indicetur. Et quidem Missæ Sacrificium per eum, a quo Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, ut infra, deferendum erit, ad Altare Cathedræ S. Petri celebrabitur. At quoniam plures causæ obstant, quominus tempore Sedis vacantis amplior ille ambitus, atque splendidior viarum apparatus servetur, qui vivente Pontifice, sive is præsens sit, sive absens, observari consuevit; statuimus, prædictam Supplicationem per brevius illud iter procedere, eodemque apparatu perfici, quo jam aliàs, vacante Apostolica Sede, in eodem Vaticano factam fuisse constat; in ejus quoque regressu, volumus, omnes et singulos, qui in Processione interfuerint, cum intortitiis accensis, intra eamdem Basilicam de more dispositos, usque ad extremum manere: ac demum, Sanctissimo Sacramento super Altare majus, Confessionis videlicet Principis Apostolorum, per manus Diaconi Episcopo adstantis collocato, et consuetis precibus devote decantatis, ab ipso Episcopo celebrante trina benedictione cum eodem Sacramento super Populum data, augustam sanctamque celebritatem absolvi.

§. 5. Et quia prædicta Supplicatio, quæ sic, ut præmisimus, Nostræ hujus Ordinationis vigore celebranda erit, nequaquam habenda est pro peculiari Processione Basilicæ Vaticanæ; quæ quidem Basilica propriam Supplicationem peragit in die Octava CORPORIS CHRISTI; sed locum tenere debet generalis illius Supplicationis, quam, Sede plena, Romanus Pontifex celebrare solet, et in qua Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum ab ipso Pontifice, vel, eo impedito, ab antiquiore ex S. R. E Cardinalibus defertur; hinc est, quod, Sede Apostolica, ut præfertur, vacante, volumus, ut a Collegio prædictæ S. R. E. Cardinalium, hoc est, a Congregatione trium Cardinalium in quolibet Ordine Priorum, et a Cardinali ejusdem S. R. E. Camerario, triduo ante Solemnitatem CORPORIS CHRISTI, aliquis eligatur et deputetur, qui præfatum Augustissimum Sacramentum deferat; unus nimirum ex Patriarchis, sive Archiepiscopis, aut Episcopis in Romana Curia præsentibus, cui ministrare debebunt Sacri illi Ministri, qui in Cappellis Cardinalitiis Officio Diaconi et Subdiaconi sunt perpetuo addicti.

ANNO 1745.

Electio Antistitis, qui deferat Sanctissimum Sacramentum Sacro Cardinalium Collegio tribuitur.

§. 6. Acolythi pariter Cappellæ Pontificiæ, necnon ejusdem Capellæ Clerici, aliique inferiores Ministri, in propriis Officiis rite ministrabunt, sub directione eorum ex Pontificis Cæremoniarum Magistris supranumerum, qui, juxta Constitutionem a san. mem. Decessore Nostro Clemente Papa XII. de rebus Sede vacante peragendis editam, cum aliis ingredi Conclave non permittuntur.

Ministri, et Assistentes enunciantur.

Item Cantores ejusdem Cappellæ Pontificiæ Hymnos et laudes de more concinentes, et Missæ celebrationi intererunt, et totam Supplicationem in suo gradu et ordine prosequentur.

Umbellam vero seu Baldacchinum, iidem fere suis respective vicibus deferent, qui, vivente Pontifice, ejusmodi decorantur prærogativa. Ejusdemque Umbellæ latera, tam Officiales virgæ rubeæ cum intorticiis, quam Servientes Armo-

PONT. A. V.

rum, sive Mazzerii Papæ nuncupati, cum Mazziis argenteis, et Milites Helvetici cum suis Decurionibus atque Tribunis, militari ritu armati, claudent, et respective custodient.

Nullam vero peculiarem Crucem volumus elevari, sub qua tota Supplicatio incedat; sed propriam Crucem a singulis tam Sæcularis, quam Regularis Cleri, Capitulis, Ordinibus, sive Corporibus, ex quibus Processio componitur. de more erectam deferri. Cursores etiam Cardinalis pro tempore Urbis Vicarii, quemadmodum Sede plena mos est, totum Processionis Ordinem dirigere mandamus.

Sacra Suppellex, lumina, et apparatus, unde desumi debeant.

§. 7. Sacræ autem Vestes, necnon Ostensorium, Thuribulum, Candelabra, argentea Funalia, Umbella, seu Baldacchinum, et reliqua suppellex ad Sacram Functionem necessaria ab Apostolico Sacrario, seu respective a Pontificia Floreria subministrari debebit. Cerei quoque, quotquot necessarii erunt, sumptibus Cameræ Apostolicæ provideri; ac demum Porticuum Vaticani, et reliqui ambitus apparatum, Apostolicarum Ædium Aulæis, ut vivente Pontifice, moris est, ut in reliquo, ejusdem Cameræ Apostolicæ sumptibus, adornari præcipimus.

§. 8. Denique Pontificios Milites Urbanos per totum Processionis iter dispositos de more adesse, eamdemque subsequi, et custodire jubemus.

Executio generaliter injungitur.

§. 9. Quapropter omnibus, ad quos spectat, et ad quos in casu pro tempore spectabit, committimus, et mandamus, ut quæcumque, ad Divini Cultus et Religionis incrementum ac decus, hac Nostra Constitutione statuimus et ordinavimus, singuli pro virili parte respective impleant, et ab aliis impleri curent. Specialiter autem Venerabilibus Fratribus Nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, iisque potissimum, qui pro tempore in quolibet Ordine Priores existent, una cum ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinali Camerario, injungimus, ut opportuna mandata atque præcepta pro præmissorum omnium executione expediant.

Itemque Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus pro tempore Camerario, Vice-Cancellario, et Majori Pœnitentiario, ut omnes sibi respective Subditos Ministros, et Officiales, eorumque Collegia, sive Ordines, qui hujusmodi Processioni Generali de more adesse debent, sub consuetis præceptis et pœnis, adesse compellant; Ac demum Cardinali, qui pro tempore in Urbe, ejusque Districtu, Romani Pontificis Vicarius existet, ut omnes Cleri Sæcularis et Regularis Ordines, qui, vivente Pontifice, eidem pariter Supplicationi interesse solent, Collegia, Capitula, etiam Basilicarum Patriarchalium, et Collegiatarum etiam insignium, aliosque omnes etiam necessario exprimendos, sub consuetis pariter præceptis, ac pœnis, auctoritate sibi a Nobis in perpetuum harum tenore delegata, jubeat interesse. ANNO 1745.

§. 10. Has enim Nostras Literas, et in eis contenta quæcumque, perpetuo firma, et efficacia existere volumus, suosque plenarios et integros effectus sortiri, et obtinere, atque ab omnibus, ad quos spectat, et pro tempore quomodocumque spectabit, plenissime observari; Sublata omnibus et quibuscumque, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus prædictis, eorumque Collegio, et Ordinum respective Prioribus, et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, aliter decernendi et statuendi facultate; et non obstantibus, si quæ in contrarium facientes adesse dicantur Apostolicis Constitutionibus et Ordinationibus quibuscumque; Necnon quarumcumque Ecclesiarum, Basilicarum, etiam Patriarchalium, et Collegiatarum insignium, et quorumvis Ordinum, Congregationum, Institutorum, Collegiorum, Communitatum, ipsiusque Cleri Urbis, et Personarum singularium, etiam juramento, confirmatione Apostolica, et quavis alia firmitate roboratis Privilegiis, Statutis, Constitutionibus, usibus, et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiamsi de iis, eorumque respective tenoribus expressa et individua mentio habenda foret; quibus omni- Clausulæ præservativæ et derogatoriæ.

PONT. A. V. bus et singulis, aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, ad præmissorum effectum, plenissime et amplissime motu pari derogamus, et derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio pœnalis. §. II. Nulli ergo Hominum liceat paginam hanc Nostrarum Constitutionis, Ordinationis, voluntatis, et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, et Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 16. Febr. 1745. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo quinto, quartodecimo Kalendas Martii, Pontificatus Nostri Anno Quinto.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

SCHEDULA

Motus proprii, de qua fit mentio in Constitutione.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Motu proprio etc.

OMNIBUS et singulis Officialibus Romanæ Curiæ, qui aliàs juxta antiquum ejusdem Curiæ morem, et ritum, in generali Pontificia Processione Sanctissimi CORPORIS CHRISTI cum albis intortitiis, Apostolica Sede plena, interesse solent ac debent, quoties Processionis celebritatem hujusmodi, tempore prædictæ Sedis Vacantis, occurrere contigerit, quemadmodum illius tunc peragendæ formam Apostolicis nostris Literis hac ipsa die sub Plumbo datis in perpetuum præscripsimus, ita præsentis nostri Motus proprii etc. Schedulâ districte præcipiendo mandamus, ut ipsi pro eorum debito et condigna erga tantum Sacramentum veneratione, celerique et tranquilla actus hujusmodi expeditione, sub pœna privationis a perceptione emolumentorum ratione suorum respective Officiorum per duos continuos menses ex tunc proxime futuros eis obvenientium, aliisque arbitrio tunc existentium Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, quibus dictarum Literarum nostrarum executionem injunximus, in contrafacientes infligendis, in eadem Processione ordine infra assignando, absque ulla contradictione aut replicatione, vel interpellatione incedere debeant. Nos etenim eisdem Officialibus, atque omnibus et singulis eorum Ordinibus, ac Collegiis quibuslibet, super quæstionibus et controversiis

PONT. A. V. quoad procedendi Ordinem, silentium imponimus, donec aliter a Nobis aut Successoribus nostris Romanis Pontificibus, vel competentibus Judicibus, definitum fuerit in Judicio petitorio, quod eis earumdem tenore præsentium reservamus.

Officiales autem Cameræ, Cancellariæ, et Pœnitentiariæ Apostolicarum, quibus consuetum in eadem Processione locum præservamus, volumus, eodem incedere Ordine, quo descripti reperiuntur in Rotulo a Nobis sub initio, et quolibet Pontificatus Nostri anno subscribi solito, seu in aliis Rotulis a Romanis Pontificibus Successoribus nostris pro tempore subscribendis: Quorum Rotulorum seriem, et ordinem, ne vacante Apostolica Sede prædicta, de eorum vigore, et subsistentia hæsitari contingat, ad præmissorum effectum tantum, ex nunc, prout ex tunc, et e contra confirmamus, et approbamus; Ac quandocumque casus obvenerit, hujusmodi Ordinem seu seriem Rotuli ultimo loco a Romano Pontifice tunc proxime defuncto subscripti, illiusque integrum tenorem, ante ipsum Processionis prædictæ initium per unum ex Pontificiis Cursoribus de more legi, et recitari præcipimus. Quo vero ad alias Personas, de quibus in dictis Literis meminimus, eorum nomina, Officia, et incedendi Ordinem, ut infra, præscribimus, videlicet.

Præcedentibus Alumnis Hospitii Apostolici, et Orphanotrophii; tum Ordinibus Regularium, Parochis Ecclesiarum Urbis cum Stolis, Clero, atque Capitulis Ecclesiarum etiam Collegiatarum Insignium, et Basilicarum etiam Patriarchalium, ordine suo.

Officiales Cancellariæ Apostolicæ, necnon Cameræ, Pœnitentiariæ, aliique in consueto Rotulo descripti, juxta Ordinem ibi adnotatum,

Cantores Papæ,

Gubernator Conclavis Gubernator Urbis	Simul.

Ambo cum Rocchetto et Mantelletta nigra, et

cum intortitiis, quæ ab aliquo ex ipsorum Familiaribus Nobilibus deferri potuerunt. ANNO 1745.

Duo Acolythi cum Funalibus argenteis.

Duo alii Acolythi cum Candelabris.

Acolythus cum Navicula.

Acolythi duo cum duobus thuribulis.

Duodecim ex Officialibus virgæ rubeæ cum intortitiis a lateribus.

Servientes Armorum a lateribus.

Item a lateribus Milites Helvetici cum suis Tribunis.

Antistes deferens Sanctissimum Sacramentum cum Diacono et Subdiacono sub Baldacchino.

Duo alii Acolythi cum Funalibus argenteis.

Minister de Mitra.

Auditor Cameræ) Simul.
Thesaurarius Generalis)

Archiepiscopi.

Episcopi,

juxta eorum gradum, et respectivam antianitatem, nulla ratione habita assistentiæ Solio Papæ.

Protonotarii Apostolici Participantes tam de numero, quam supranumerum, aliique in eorum Scamno locum habentes.

Abbates habentes locum in Capella.

Generales Ordinum habentes locum, ut supra.

Auditores Rotæ, cum Mag. Sacri Palatii.

Clerici Cameræ, ejusdemque Præses.

Referendarii Votantes Signaturæ Justitiæ, cum ejusdem Auditore.

Abbreviatores de Parco majori.

Advocati Consistoriales, cum Procuratore Fiscali, et Commissario Cameræ.

Procuratores Ordinum.

Referendarii Baldacchinum deferent ab Altari Cathedræ S. Petri usque ad portam Basilicæ.

Officiales Collegii S. Petri a Porta Basilicæ usque ad Catenam Palatii.

Magistri Viarum, aliique ejusdem Officii Ministri, a Catena ad finem Peristylii.

PONT. A. V. Officiales Collegii S. Pauli ab una ad alteram extremitatem Peristylii.

Natio Florentinorum per aliud Brachium Peristylii usque ad Portam Ferream.

Natio Senensium a Porta Ferrea usque ad Altare Confessionis S. Petri.

Servientes Armorum, et Cursores Cardinalis Vicarii cum suis Maziis totam Processionem custodiant, et hortentur ad procedendum, et non permittant sub finem aliquos exire cum intortitiis, nec ea extinguere, nisi data per Antistitem Benedictione super Populum cum Sanctissimo Sacramento.

Militium Urbanorum turmæ Processionem sequantur atque custodiant, et fiant solitæ mortariorum explosiones in consuetis locis.

Quocirca Gubernatori Conclavis, et Gubernatori Urbis, ejusdemque Urbis Vicesgerenti tunc et pro tempore existentibus, per easdem præsentes committimus et mandamus, ut in consuetis respective locis adstantes, necnon aliis Cæremoniarum Apostolicarum Magistris Supranumerum, qui etiam tunc et pro tempore extra Conclave existent, ut, pro eorum Officii debito, præsentis Mandati nostri schedulam, et in eis contenta quæcumque, singuli pro virili parte exequi et observari faciant: Notariis quoque Cameræ Apostolicæ, ut prædictis Conclavis et Urbis Gubernatori, ac Vicesgerenti assistant, describentes nomina singulorum contumacium et inobedientium; quos præmissis, et gravioribus etiam pro excessuum qualitate pœnis puniri et mulctari volumus. Præsentes quoque, et desuper si videbitur expediendas Literas, semper validas et efficaces fore et esse, suosque plenarios et integros effectus sortiri, et obtinere, et ab omnibus, ad quos quomodolibet spectat, et spectabit in futurum, inviolabiliter observari; sicque et non alias per quoscumque Judices etc. etiam prædictæ S. R. E. Card. sublata etc. judicari etc. debere, irritumque etc. attentari. Non obstantibus, quatenus opus sit, Nostra et

Cancellariæ prædictæ Regula *de jure quæsito non tollendo*, et privilegiis, ac indultis, et Literis Apostolicis, Collegiis prædictis, eorumque singularibus Personis, etiam in limine eorumdem Collegiorum erectionis, concessis, cæterisque Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis, ac prædictorum Collegiorum etiam juramento etc. roboratis statutis etc. cæterisque contrariis quibuscumque; cum clausulis opportunis. ANNO 1745.

Fiat motu proprio P.

ET quod dictæ Regulæ necnon Privilegiorum et Indultorum prædictorum quomodolibet concessorum tenores etiam veriores, ac Datæ, habeantur pro expressis, seu in toto, vel parte exprimi possint in Literis etiam per viam de Curia, si videbitur, expedien. Et de perpetuis mandato, commissione, derogatione, voluntate, aliisque præmissis, ut supra in dictis Literis latissime extenden. Volumus autem, quod sola præsentis nostri Motus proprii Schedulæ Signatura sufficiat, et illius quoque exempla, seu transumpta, etiam impressa, manu alicujus Notarii publici subscripta, et personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ Sigillo munita, ubique fidem faciant in judicio et extra illud: Regula quacumque contraria non obstante. Fiat P.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem quartodecimo Kalendas Martii Anno V.

Public. die 18. Martii ejusdem Anni.

CXXIII.

JUBILÆUM

Pro Italia, et Insulis adjacen. concessum, extenditur ad Regnum Galliæ.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Universis Christifidelibus præsentes Literas inspecturis, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Exordium.

CUM multorum charitate refrigescente ita sæpe malitia hominum abundat, ut in durissima nos incidentes tempora, maximis laboremus periculis; omnia utriusque legis instituta, Prophetarum, et Apostolorum exemplis firmata, satis superque testantur, unum nobis, idque tutissimum paratum esse perfugium in precibus, et jejuniis, quibus Dei misericordiam flectere atque implorare satagimus. Hinc est, quod Italiæ populis ejusque Insulis adjacentibus tot calamitatibus divexatis hoc præsens Jubilæum indiximus, et ad magnam Divini auxilii spem omnes ereximus.

§. 1. BENEDICTUS PP. XIV. *In suprema Catholicæ Ecclesiæ administratione etc. ut supra in vol. 2.° pag.* 458.

Extensio Jub. ad Gal. Regnum, adjecto onere orandi pro Rege.

§. 2. Hos ergo Divinæ misericordiæ uberrimos fontes in Galliæ quoque Regnum, ejusque Provincias, nobis cura est derivare, ob id præcipue, ut ibi ab omnibus, qui harum celestium largitionum participes fieri volunt, præter onera a Nobis præscripta, gratiæ omnino habeantur quam maximæ Omnipotenti Deo, cujus unius beneficio Carissimus Noster in Christo Filius Ludovicus Rex Christianissimus a gravissimo et deplorato morbo nuper convaluit.

Omnes igitur Galliarum cœtus pro Principis salute et imperii diuturnitate vota nuncupaturi, toti sese in preces effundant, ut, qui solus est dominantium Dominus, dies super dies Regis adjiciat, et cor ejus in manu tenens, faciat, ut ambulans in præceptis ejus, semper speret in Domino, et in misericordia Altissimi non commoveatur. ANNO 1745.

§. 3. Ut autem præsentes Nostræ, quæ ad singula loca deferri non possunt, ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus ut earumdem præsentium transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personæ in Ecclesiastica Dignitate constit. munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Auctoritas Transumptis tribuit.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, sub Annulo Piscatoris, die 18. Febr. 1745. Pontificatus Nostri Anno V. Dat. die 18. Febr. 1745.

D. Card. Passioneus.

PONT. A. V.

CXXIV.

DE JUBILÆI

Concessione pro Regno Galliæ; a cujus Indulgentiæ beneficio excluduntur Refractarii.

Carissimo in Christo Filio Nostro Ludovico Galliarum Regi Christianissimo.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Carissime in Christo Fili noster salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Pontifex consilia pacis in Rege laudat et fovet.

NULLIS verbis explicare satis possumus voluptatem singularem, quam Nobis attulerunt literæ Majestatis tuæ die 24. Januar. ad Nos scriptæ, ex quibus consilia deprehendimus ad pacem Europæ conciliandam aptissima, quam Nos quidem unice atque ardentissime exoptamus: Itaque Majestati tuæ gratias agimus maximas, simulque adjungimus, id Nobis inusitatum, aut novum minime contingere: Quippe regalem indolem, animique tui præclaros sensus jampridem cognitos habemus, ex quibus etiam facile conjecimus, Dei beneficio Majestatem tuam ex gravissimo morbo relevatam fuisse, et prospera nunc uti valetudine, ut tanquam Angelus pacis dissidia componeret, ac populis redderet tranquillitatem.

Expetit Jub. extens. concedit, adject. lege orandi pro incolumit. ipsius Reg.

§. 1. Illud quoque a Nobis deposcit Majestas tua, ut Jubilæum in Italia atque Insulis adjacentibus nuper a Nobis promulgatum, Regnis pariter, ac Provinciis ditioni tuæ subjectis concedamus in quo sane voluntati tuæ morem libentissime gerimus, ob eam potissimum causam, quod Galliarum Populi partem Christiani gregis eximiam constituant. Quapropter, his nostris Li-

teris adjunctum accipiet Majestas tua, quod expetit, Breve Apostolicum, nihil omnino diversum ab eo, quod Italiæ, et Insulis adjacentibus elargiti sumus, nisi quod tuis populis eam conditionem superaddimus ad obtinendum Jubilæum, ut Deo referant gratias, qui Majestati tuæ pristinam sanitatem restituit, eumque precentur enixe, ut incolumem et felicem Majestatem tuam diutissime conservet. Pro certo habemus neminem ex illis reperiri, qui opus hujusmodi libenti animo non suscipiat, cum tot tantisque lætitiæ signis appertissime declaraverint, se plane intelligere magnitudinem accepti beneficii, et plurimum momenti ac ponderis positum esse in prospera valetudine Majestatis tuæ ad publicam felicitatem statuendam: Et quidem Nos ipsi Deo Optimo Maximo preces ob eandem causam assidue persolvimus, cum rem Divinam facimus, idemque institutum perpetuo retinebimus.

ANNO 1745.

§. 2. Cum autem Brevis Jubilæi quod Majestati tuæ impertimur, nihil novi contineat vel diversi ab eo, quod jam Italiæ atque Insulis adjacentibus proposuimus, ejusque solum extensio ad tuos populos nuncupari debeat; ideo nullam habendam de iis mentionem duximus, qui in tuis Regnis parvi faciunt Constitutionem *Unigenitus*, ejusque auctoritatem temere labefactant; cum præsertim ignorare neminem arbitremur, participes Indulgentiæ fieri nullo modo posse, qui pervicaciam hujusmodi nondum deposuerint. Equidem obsecundare jam videtur Deus voluntati studiisque Majestatis tuæ, quibus ardenter cupit, ut quicumque ditioni tuæ subjicitur eidem Constitutioni omnino pareat, et illam, quo par est, honore prosequatur. Tam præclarum consilium, piosque conatus, absque fructu inanes cadere Deus nequaquam patietur; imo certam ex Divina bonitate spem animo concipimus, fore ut pervicaces, omni contentione deposita, sequantur exemplum clarissimi Regis, qui Sanctæ huic Sedi certissimis argumentis ob-

Refractarii Const. Unigenit. grat. Apost. Sed. expertes declar.

Pervicacium correctio speratur.

PONT. A. V. servantiam suam continuo testatur, et Ecclesiæ Decretis obsequenter obtemperat.

§. 3. Quod reliquum est, Majestatem tuam paterna benevolentia complectimur, et Apostolicam Benedictionem amantissime elargimur.

Dat. die 20. Febr. 1745. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xx. Februarii MDCCXLV. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Cajetanus Amatus.

CXXV. CLERICORUM REGULARIUM

Theatinorum Ordini unus locus Consultoris in Congregatione Sacrorum Rituum perpetuo attribuitur.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

Pontificis studium erga Ord. Cler. Regul. INSIGNEM Clericorum Regularium Theatinorum nuncupatorum Familiam, dum olim minores Dignitatum gradus tenebamus, eo, quo par erat, benevolentiæ et amoris studio adeo prosequebamur, ut in hoc Sacrosancti Apostolatus apice, licet immeriti, modo constituti, majoribus Apostolicæ nostræ charitatis, benignitatisque testimoniis complecti summopere optemus; in hanc enim cogitationem animum nostrum jure et merito inducunt luculenta pietatis et religiosæ perfectionis exempla, cum sacrarum Doctrinarum splendore, atque æterna animarum salute conjuncta, quæ ab initio illius institutionis in Catholicæ Ecclesiæ utilitatem verbo et exemplo in dies proferre pergunt Religiosissimi ejusdem Alumni: Postulant enim, et a Nobis expectant illi præcipue Viri, qui huic fa-

lmiliæ nomen dederunt, et ejus gloriam longe ateque propagarunt, ut justos et debitos honores iisdem persolvamus. Unus instar omnium enituit, Nobis (quod semper maximi facimus) summa necessitudine conjunctus, immortalis memoriæ vir, et Venerabilis Dei Servus Josephus Maria, dum vixit, S. R. E. Presbyter Cardinalis Thomasius nuncupatus, doctrinæ præstantia, morum sanctimonia, et austerissima vivendi forma clarissimus et spectatissimus, qui summo genere natus, adolescens adhuc, jure prioris ætatis abdicato, humanisque rebus valere jussis, præclarum hoc Institutum amplexus est, et ex uberrimis Patrum fontibus, et ex venerandæ antiquitatis Codicibus studia, vigilias, omnesque elucubrationes suas in Proximi commodum, et in Ecclesiæ præsidium derivavit: Alter vero, Cajetanus Merati, non ita pridem ejusdem vestigia attingere alacriter studuit, et egregia suæ eruditionis specimina, quæ omnium judicio probantur, et manibus teruntur, scriptis etiam mandavit.

ANNO 1745.

Card. Thomasii laud.

Item Cajet. Merati.

§. I. Cum igitur a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris quamplurima prodierint exempla Nobis ad imitandum relicta, quibus in hac Alma Urbe nostra alia officia nonnullorum Religiosorum Cœtuum Alumnis ita semper addixerunt, ut munera hujusmodi tamquam sibi debita vindicantes eorum Præsides, quo laudabilius exercerentur, optimum quemque suorum omni studio atque cura conquirerent; Hinc est, quod Nos Motu proprio, ac ex certa scientia, et matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine volumus ac decernimus, ut deinceps perpetuis futuris temporibus unus ex Consultoribus Congregationis Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. præfatæ Cardinalium Sacris Ritibus præpositæ, succedente illius pro tempore vacatione, uni ex Congr. Dilectorum Filiorum Clericorum Regularium Theatinorum nuncupatorum professoribus concedi, et assignari debeat.

Statuitur unum Cler. Reg. Theatinum Sacr. Rit. Cong. semper præesse.

PONT. A. V.

Clausulæ ad perpetuam derogat.

§. 2. Decernentes, easdem præsentes Literas semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri, et obtinere, ac illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, plenissime suffragari; sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, judicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, necnon prædictæ Congregationis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et Literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis, illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 20. Mart. 1745.

Datum Romæ apud S Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xx. Martii MDCCXLV. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

D. Cardinalis Passioneus.

ANNO 1745.

CAPITULO GENERALI CXXVI.

Fratrum Eremitarum Sancti Augustini facultas conceditur eligendi deinceps Priorem Generalem ad vitam in Officio mansurum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

INTER maximas Nostras gravissimasque curas, quibus propter rerum magnitudinem summopere anxios, et fere non examinatos, quotidie Nos tenet Pastoralis Officii munus tot tantisque difficultatibus obnoxium, illa sæpe, et vehementer quidem animum Nostrum urgere solet, quæ ad tuendam, instaurandamque regularem sacrarum familiarum disciplinam conferre posse videtur; Quamplurimum enim Catholicæ Ecclesiæ interesse putamus, ut qui Sæculo valere jusso, in pœnitentiæ castris, Christo Duci, sacramento se obstrinxerunt, Apostolicæ Sedis præsidio et auctoritate, charismata meliora semper æmulentur, et ad perfectæ beatæque vitæ fastigium (licet non uno sibi proposito itinere, sed diversis hinc inde arreptis semitis) contendentes, facilius deinde in viam mandatorum, charitatis igne succensi, currere pergant.

Solic. Pont. pro conservatione Reg. Disc.

§. 1. Illud vero, quod hoc tam difficile et tam arduum iter, aut impedire, aut saltem tardare videtur, ab eo usque tempore, quo in expediendis Congregationis Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum negotiis operam qualemcumque Nostram adhibebamus, in causa esse, a probatis Viris sæpe intelleximus, Generalium Præsidum certis statisque temporibus vicissitu-

De varia ratione Regiminis Ordinum Regul.

PONT. A. V. dines, ac mutationes : Valde enim mirabamur sacras hujusmodi familias, ut (secus ac in more positum est apud nonnullas alias) quem semel maturo consilio, et veluti auspicato, sibi adscivissent in earum administratione Rectorem, eumdem, non tam in hoc munere exercitatum, quam, id quod magis est, in omnibus domesticis negotiis expertum, perpetuo non retinerent; et elabi sinerent gubernacula e manu illius, qui frequenti usu, tanquam optimo Magistro, cursum Navis prospere moderabatur : Hinc a quamplurimis regularis disciplinæ studiosissimis cultoribus ad Nos demisse delatum est, quod ob suscepta a longe dissitis terræ partibus maxima itinera, quibus conficiendis præcipue dolent, plerumque intercedere non solum rei familiaris jacturam, sed dissolutionem, aut saltem remissionem animorum, quos a severiori vitæ instituto, quod profitentur, a silentii legibus, quibus obstringuntur, ab omnibus Mundi illecebris, quibus renuntiarunt, et ab assiduo rerum divinarum contemplationis studio, cui se devoverunt, ipsamet negotiorum ratio, et natura, Urbium, hominumque frequentia, et diversarum gentium commercium solent detorquere; Neminem enim ipsimet ignorare arbitrantur, quanta in appetendis honoribus cupiditate deflagrent quamplurimi ambitiosi homines tum cum præfinita exiguo, et brevi annorum curriculo publica munera, ad novos iterum Magistratus cupiendos rursum viam facile aperiunt; hinc crebras contentiones, miserrima Christianæ charitatis naufragia, studio, et arte obtrectationes quæsitas, et longe omnium acerrimos motus invidiæ, sæpe excitari, non sine gravi cordium ipsorum ægritudine, merito semper deplorarunt. Licet enim in nonnullis Regularium cœtibus, ubi Generalium Præsidum munus non nisi ad eorum vitam explebatur, postmodum statuto temporis spatio alligari Apostolica hæc Sancta Sedes benigne indulserit, multæ tunc allatæ et perpensæ sunt

causæ, quæ quidem congruæ aptæque temporibus videbantur; sed non ferunt usus et vicissitudines rerum, semper retineri commode posse, quæ ante probabantur; et hominum mores et ingenia, facti rationem, et consilium utiliter aliquando mutari Nos docent. Anno 1745.

§. 2. Cum itaque, sicut accepimus dilectorum Filiorum Fratrum Eremitarum S. Augustini Generalibus Comitiis, pro Prioris, aliorumque Superiorum Generalium electione, in Civitate Nostra Bononiensi habendis modo dicta sit dies, operæ pretium duximus ea a Nobis capienda esse consilia, quibus ejusdem Ordinis utilitati et commodo auctoritate Nostra prospiciamus. Maximi enim omni tempore fecimus insignem hujusmodi familiam, tum propter ejusdem S. Augustini tutissima atque inconcussa dogmata ab illius Alumnis tradita, ac servata, tum propter eximios Viros, quos edidit, pietate et doctrina præstantes, et quorum instar omnium bo. mem. Henricus, dum vixit, S. R. E. prædictæ Presbyter Cardinalis Norisius nuncupatus, cujus olim in minoribus constituti, amicitia fruebamur, licet quarumcumque gentium linguis celebretur, a Nobis tamen sine speciali laude, tanquam Romanæ Ecclesiæ prædictæ splendidissimum lumen, nunquam est nominandus. Pontificis studium erga Ord. Fr. Erem. S. August. Card. Nor. laudes.

§. 3. Quamobrem licet Generales memorati Ordinis Priores ad vitam hoc munus exercere consueverint, in sexennium deinde contractum a fel. rec. Sixto PP. V. Prædecessore Nostro per quasdam suas in simili forma Brevis expeditas literas; Nos, quibus tanquam provido Patrifamiliæ, incumbit onus habendi rationem ingentium sumptuum, quibus premitur Ordo ipse pro itu, et reditu a dissitis ab Italia Provinciis pro Capitulis Generalibus de Sexennio in Sexennium habendis, hisce, nedum aliis incommodis, quantum cum Domino possumus, consulere cupientes, ac Fratrum prædicti Ordinis Vocalium præsertim singulares personas a quibusvis Jubet. deliberari in Cap. Gen. de Elect. Prioris Gen. ad vitam.

PONT. A. V. Excommunicationis, Suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis Sententiis, Censuris, et pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes; ac memoratas Sixti Prædecessoris prædicti literas, munus Prioris Generalis ejusdem Ordinis ad Sexennium tantum duraturum continentes, et præscribentes, quarum tenorem præsentibus pro expresso haberi volumus, harum serie annullantes, et nullius roboris, et momenti ad effectum infra dicendum dumtaxat, esse declarantes; Motu proprio, ac ex certa scientia, et matura deliberatione Nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, omnibus et singulis Fratribus dicti Ordinis, votum sive suffragium in Capitulo Generali memorati Ordinis mense Junio in dicta Civitate Nostra Bononiensi, benedicente Domino, celebrando habentibus et ferentibus, præcipimus et mandamus, ut ipsi antequam pro electione Prioris Generalis conveniant, in unum, ut moris est, congregati, Deum, ac Ordinis decus, illiusque incrementum, commodumque, et utilitatem præ oculis habentes, dissidiis prius, partiumque studiis, quæ religiosam quietem et regularem observantiam conturbare solent, procul amotis atque eliminatis, hoc dubium sibi proponi curent: *An munus Prioris Generalis ejusdem Ordinis a Capitulo Generali hujusmodi in posterum ad vitam explendum sit:* Initis subinde super ejusmodi dubio secretis suffragiis, illisque collatis, si duæ ex tribus suffragiorum prædictorum partibus super eodem dubio in unum convenerint; illud admissum, alioquin duabus ex tribus partibus prædictis in illud minime accedentibus, rejectum intelligatur.

Alias facultates concedit. §. 4. Præterea motu, scientia, et potestate similibus, iisdem Vocalibus per præsentes plenam, liberam, et omnimodam facultatem et

potestatem, postquam præmissa impleverint, seu propositum dubium sic, ut præfertur, admissum fuerit, Priorem Generalem juxta regularia dicti Ordinis Instituta per Sedem prædictam approbata, servatis aliàs servandis, eligendi concedimus. Demum, si contingat Priorem Generalem, sicut præmittitur, ad vitam eligi, Definitorio Generali memorati Ordinis plenam itidem facultatem tribuimus et impertimur, quidquid ei visum fuerit, quoad Officia Vicarii Generalis, Procuratoris Generalis, ac Assistentium, quoad tempus, quo Officia prædicta, si Prior Generalis electus fuerit ad vitam, durare debent, providendi, decernendi, et declarandi. Mandantes propterea omnibus Vocalibus, et Definitorio præfatis, ut omnia, et singula acta, et gesta in Capitulo Generali prædicto, juxta præmissa in præsentibus Nostris literis contenta, ad Nos transmittere teneantur, ut illa approbemus, et confirmemus. ANNO 1715.

Derogat contrariis in specie et in genere.

§. 5. Non obstantibus præfatis Sixti, necnon aliis Clementis VIII. et Pauli V. Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum Literis, quibus tempus, quo munera, seu Officia Assistentium dicti Ordinis durare debent, præscriptum reperitur, aliisque Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinis prædicti, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis, illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Cæterum si contingat Priorem Generalem, ut præfertur, ad vitam minime eligi, per præsentes non intendimus supradictis Sixti, ac Clementis, et Pauli Præ-

PONT. A. V. decessorum prædictorum Literis in aliquo derogare, imo illas in suo robore in omnibus et per omnia remanere mandamus.

Dat. die 31. Mart. 1745. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXXI. Martii MDCCXLV. Pontificatus Nostri Anno V.

D. Card. Passioneus.

CXXVII.

PROVIDETUR

Regimini Civitatum, et Locorum Ditionis Ecclesiasticæ, eveniente obitu Gubernatorum.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. AD Populorum regimen Divino prorsus consilio, absque ullis meritis Nostris, evecti, eorumque utilitatibus, quantum in Domino possumus, consulere satagentes, hanc potissimum administrandæ reipublicæ rationem tenere consuevimus, ut, animadversis rerum in diem occurrentium eventis, si quæ forte incommoda, aut damna ex illis ortum habuisse novimus, ea opportunis adhibitis remediis emendare, si vero similia in posterum evenire posse prospicimus, eadem providis constitutis legibus præcavere, quoad Nobis integrum est, studeamus.

Causæ præsentis Constitutionis. §. 1. Cum itaque non ita pridem contigerit, ut duarum Pontificiæ Ditionis Nostræ Civitatum, Beneventanæ scilicet, atque Narniensis, Gubernatores, in ipso eorum muneris exercitio, diem obierint extremum; Cumque dilecti Filii utriusque Civitatis prædictæ Magistratus, sive Consilia,

silia, jus sibi esse contenderint, statim post suorum respective Gubernatorum decessum, aliquem eligendi ac deputandi, qui Gubernatoris Officium et munus exerceret, donec novus earundem Civitatum Gubernator a Nobis electus et deputatus fuisset; Nos hujusmodi agendi rationem, nec ubique, nec semper tutam atque proficuam fore judicantes, ideoque certam ac generalem legem in hujusmodi casibus perpetuo servandam præscribere volentes, Motu proprio, et ex certa scientia, et matura deliberatione Nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine decernimus, atque statuimus, ut eveniente in posterum obitu alicujus Prælati ex Pontificiæ Ditionis prædictæ Civitatum Gubernatoribus, sive Præfectis, cujus Locumtenens existat, quemadmodum existere par est, ad hujusmodi Locumtenentem ipso facto transeat, atque transire censeatur munus et Officium Gubernatoris, seu verius ejusdem muneris administratio, cum omnibus auctoritatibus, jurisdictionibus, et facultatibus necessariis et opportunis pro ipsius muneris exercitio, et cum perceptione omnium et singulorum emolumentorum et jurium, quæ ab hujusmodi Gubernatore percipi consueverunt; idque munus usque ad electionem et deputationem novi Gubernatoris a Nobis aut a Successoribus Nostris faciendam, ab eodem Locumtenente debeat exerceri.

ANNO 1745.

Gubernatori Prælato decedenti substituitur ipsius Locumtenens.

§. 2. Ubi vero aliquem Gubernatorem inferioris ordinis, aut Vicesgerentem, per Apostolicas tamen Literas in forma Brevis deputatum, ex hac vita migrare contingat; Volumus, Procuratorem Fiscalem, actualem ejusdem Gubernii Ministrum, et a Procuratore Fiscali Generali Urbis per ipsius Literas Patentes deputatum, ipso facto similiter in hujusmodi Gubernii munere, cum iisdem jurisdictionibus, facultatibus, et emolumentis, usque ad novi Gubernatoris, aut Vicesgerentis deputationem, ut supra, succedere.

Gubernatori non Prælato, Procurator Fiscalis.

PONT. A. V.

Idem statuitur in Guberniis, Sacræ Congregationi immediate subjectis, quæ conferuntur per Literas Patentes.

§. 3. In locum vero defuncti Gubernatoris, qui per simplices Literas Patentes deputatus fuerit ad Gubernium alicujus Oppidi sive Loci, cujus regimen sub immediata directione Congregationis Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium ad consultanda Pontificiæ Ditionis negotia deputatæ administratur, quoniam in iis quoque locis Procurator Fiscalis a prædicto Procuratore Fiscali Generali Urbis deputatur, decernimus pariter, ad Procuratorem Fiscalem hujusmodi, Gubernatoris Officium, facultates, et jura, usque ad novi Gubernatoris electionem, ipso facto deferri.

Quid in aliis Guberniis inferioris Ordinis.

§. 4. Quod si jurisdictio defuncti Gubernatoris leviorum tantummodo Causarum cognitionem habentis, alterius Gubernatoris sive Præfecti auctoritati et jurisdictioni subjecta esset; (cujus porro conditionis non pauca Locorum Gubernia in præfata Ditione nostra esse dignoscuntur): mandamus hujusmodi Superiori Gubernatori, sive Præfecto, ut interea, dum novus a Nobis aut a Successoribus Nostris Gubernator deputetur, aliquem Pro-Gubernat. in defuncti locum subrogare non differat.

Quid in Legationibus Romandiolæ, et Ferrariæ.

§. 5. In Provincia vero, seu Legatione Romandiolæ, ubi alicujus Civitatis Gubernium a Prælato administratum, per hujusmodi prælati decessum, vacare contigerit, ejus administratio ad tempus, et cum omnibus juribus, et facultatibus, ut supra, ad defuncti Locumtenentem ipso facto deferantur; si vero defunctus Gubernator Prælatus non fuerit, ad ipsius Provinciæ Legatum S. R. E. Cardinalem, sive ad ejusdem Provinciæ Præsidem, pertinebit eum deputare, qui Gubernatoris munia, usque ad alterius electionem et deputationem, exerceat: Quod pariter observari volumus in Guberniis, quæ intra Ferrariensis Legationis fines existunt.

Quid in Legationibus Boloniæ, et Urbini.

§. 6. In Legationibus autem Bononiensi, et Urbinatensi, si quando aliquis Gubernator, durante sui muneris exercitio, e vita migraverit, ideoque necessaria interim fuerit alterius

deputatio, hæc ab illis fiet, quibus jus est in duabus hisce Legationibus Gubernatores Locorum respective eligere, ac deputare. Anno 1745.

Clausulæ, Decreta, et Derogationes.

§. 7. Volumus demum, has nostras Literas, omniaque et singula in eisdem statuta atque præscripta, semper valida et firma existere et fore, suosque plenarios et integros effectus in singulis respective locis, et casibus perpetuo sortiri et obtinere, et ab iis, ad quos pro tempore quandocumque spectabit, plenissime observari, sublata omnibus et quibuscumque, etiam S. R. E. Cardinalibus, etiam de Latere Legatis, et Apostolicæ Sedis Nunciis, necnon Causarum Palatii Apostolici Auditoribus, aliter decernendi et statuendi potestate; et si secus super his per quoscumque quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum et inane decernimus: Non obstantibus quarumcumque provinciarum, Civitatum, Oppidorum, Terrarum, Castrorum, et Locorum prædictæ Ditionis Ecclesiasticæ Statutis, Constitutionibus, usibus, consuetudinibus etiam immemorabilibus, etiamsi eorum Magistratus, sive Consilia, non semel, sed pluries in præmissis casibus Gubernatores pro interim elegerint et deputaverint, eorumque electiones ac deputationes hujusmodi a Nobis, aut a Prædecessoribus Nostris quandocumque, et pluries etiam fuerint toleratæ; quas quidem electiones ac deputationes, ad effectum declinandi hujus Nostræ Constitutionis observantiam, nullatenus suffragari, aut attendi debere, et tamquam de facto, non autem de jure peractas, et attentatas, nullum statum inducere aut firmare posse decernimus et declaramus.

Statuta in contrarium non attendantur.

Sed solum Privilegia Apostolica in Sac Congregatione approbata.

§. 8. Verum si aliqua ex Præmissis Civitatibus, Terris, Oppidis, Castris, aut Locis, Apostolicum sibi Privilegium adversus earumdem præsentium tenorem atque præscriptum, sibi asserat concessum esse, volumus hujusmodi Privilegia in forma authentica intra sex menses a die datæ præsentium exhiberi, et in prædicta

F 2

PONT. A. V. Congregatione S. R. E. Cardinalium ad consultanda Ditionis Ecclesiasticæ negotia deputatorum, examinari; et quatenus eadem Privilegia vera, legitima, atque vigentia, non autem præsumpta, aut jampridem cassata, et annullata reperiantur, debitam de ipsis rationem haberi, eademque suos respective effectus sortiri mandamus. Si vero hujusmodi Privilegia vel intra prædictum tempus non exhibeantur, vel exhibita in præfata Congregatione probata non fuerint, tunc in illis quoque Civitatibus, Oppidis, Terris, Castris, et Locis, has Nostras Literas, atque omnia et singula in eis contenta, locum habere, et in præmissis respective casibus inviólabiliter observari debere, volumus et jubemus.

Sanctio. §. 9. Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc Nostræ Constitutionis, Ordinationis, Præcepti, Statuti, Decreti, Mandati, et Voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, et Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 1. Apr. 1745. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo quinto, Kalendis Aprilis, Pontificatus Nostri Anno V.

D. Cardinalis Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

Public. die 10. *ejusdem Mensis et Anni.*

Anno 1745.

INDULTUM

CXXVIII

Vacandi operibus servilibus, diebus aliàs de præcepto, vel ex voto Festivis, pro Diœcesi Niciensi.

Venerabili Fratri Carolo Francisco Episcopo Niciensi

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

INTER sollicitas omnium Christi Ovium curas gratissima Nobis obveniunt solatii argumenta, quæ ex Episcopali vigilantia, in qua Canonicæ Disciplinæ opportuna sunt locata præsidia, Domino miserante, suscipimus; non sine enim ingenti gaudio ex altissima hac Apostolatus specula Pastores perspicimus vigiles stare super custodiam suam, et crediti sibi gregis servandi zelo ferventes, ad Divini honoris cultum, animarumque salutem cogitationes omnes et vires adeo sollicite studioseque intendere, ut Pastorum Principi, qui constituit eos super familiam suam, fideles se ac prudentes probare satagant. Exordium.

§. 1. Intelligit propterea Fraternitas Tua, quam libenti animo literas tuas, eximiis in hanc Sanctam Sedem observantiæ ac reverentiæ sensibus refertas, et pastoralis vigilantiæ et charitatis notis insignes, exceperimus, quibus, cum in lustranda ista Diœcesi cuncta ad Sacrorum Canonum normam et decorem Domus Dei pro injuncto Tibi ministerio exigere et componere Episcopi postulata.

PONT. A. V. nitereris, delatas Tibi, et in dies adhuc deferri narras a Parochis, et Confessariis, undique querimonias, per quas istius Diœcesis Fideles ingentem admodum Festorum dierum numerum causantes, et alendæ vitæ necessitatem obtendentes, ac finitimorum populorum, apud quos Festorum dierum numerus non est adeo auctus, exempla objicientes, a vetitis laboribus minime abstinere posse queruntur. Quoniam autem præsentissima licet, per saluberrimas Edictorum Constitutiones, et salutaria monita a sapientia tua adhibita remedia frustra esse animadvertis, et Episcoporum Conventum, quem, utpote veteris disciplinæ egregius æmulator, summopere optare ostendis, a perturbata nimis temporum conditione interpellari prospicis, ut conscientiarum securitati et Ecclesiasticæ observantiæ salubriter consulas, ab hac Petri Cathedra, quæ Sacerdotalis omnis dignitatis et auctoritatis fons est, et origo, Apostolicæ potestatis et benignitatis opem ac subsidium requiris et poscis, quo sa. mem. Benedicti PP. XIII. Prædecessoris Nostri vestigiis inhærentes, isti etiam Diœcesi, perinde atque cum aliis actum est, Apostolica auctoritate permittere et indulgere dignemur, ut in aliquibus Festis Fideles, audita Missa, laborare valeant, manentibus cum obligatione integra præcepti omnibus diebus Dominicis per annum, diebus Natalis Domini, Sancti Stephani, S. Joannis, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, et sequentis diei, Ascensionis Domini, Pentecostes, et sequentis diei, Festo Corporis Christi, S. Joannis Baptistæ, SS. Apostolorum Petri, et Pauli, Omnium Sanctorum, ac etiam quinque Festivitatibus B. M. V., scilicet Purificationis, Annunciationis, Assumptionis, Nativitatis, Purissimæ Conceptionis, necnon Patroni Regni, et Titularis cujuslibet Loci, dummodo tamen reliquis diebus de præcepto, sive ex voto Communitatum, audita Missa, Fideles in ista Tua Diœcesi commorantes, tuta conscientia valeant publice laborare.

§. 2. Nos quidem sapientissimum consilium, Sacerdotalis vigilantiæ et charitatis tuæ dignissimum, collaudantes, ac precibus optatisque tuis annuentes, Tibi per præsentes committimus, et mandamus, ut omnibus utriusque sexus Fidelibus in tua Diœcesi existentibus, exceptis omnibus Diebus Dominicis, Natalis Domini, S. Stephani, S. Joannis, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis et sequentis diei, Ascensionis Domini, Pentecostes et sequentis diei, Corporis Christi, S. Joannis Baptistæ, SS. Apostolorum Petri et Pauli, et Commemorationis Omnium Sanctorum; præterea quinque dicatis B. M. V. Immaculatæ Festis diebus, scilicet Purificationis, Annunciationis, Assumptionis, Nativitatis, et Conceptionis, necnon Sancti Patroni aut Titularis cujuslibet Loci, pro hominibus ejusdem Loci dumtaxat, in quibus integra maneat præcepti obligatio; in reliquis diebus Festis, sive per hanc S. Sedem præceptis, sive per Synodales istius Diœcesis Constitutiones, sive quacumque alia de causa, etiam ex causa Voti per majores suos facti, quod quoad hanc partem etiam Auctoritate nostra Apostolica per Te commutari volumus, præceptis, audita Missa, labori manuum suarum incumbere, servilibusque operibus sine ullo prorsus conscientiæ scrupulo vacare possint, Auctoritate Nostra Apostolica concedas, indulgeas, et permittas.

ANNO 1745. Tenor Indulti.

§. 3. Ex hac autem prolixa planeque Paterna voluntate, qua votis tuis, quantum cum Domino possumus, obsecundare cupimus et curamus, probe intelligis quam præclare de Sacerdotali virtute, et insignibus animi tui dotibus sentiamus. Perge igitur, Vener. Frater, ministerium tuum implere, et Pastoralem sollicitudinem ac vigilantiam Ovibus fidei tuæ commissis ita impendere, ut eas ad æternæ salutis pascua feliciter perducas. Pastorem interea et Episcopum animarum nostrarum Christum Jesum suppliciter poscimus, ut labores tuos, ad uberiorem animarum fructum, gratiæ suæ munere præveniat et sequatur; ac Fraternitati Tuæ

Pontificiæ benevolentiæ significationes, cum adhortatione etc.

Pont. A. V. Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Dat. die 11. Apr. 1745. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XI. Aprilis MDCCXLV. Pontificatus Nostri Anno V.

Cajetanus Amatus.

CXXIX.

INSTRUCTIO

Super Dubiis ad Ritus Ecclesiæ, et Nationis Cophtorum pertinentibus. De tempore conferendi Sacramentum Confirmationis, ejusque Ministro. De recipiendis ad communionem Pastoribus Schismaticis. De Ordinatione Infantium, ac de continentiæ lege, et Horarum Canonicarum recitatione, quoad Diaconos in puerili ætate ordinatos.

Dilectis Filiis, Justo Maraghi, in universa Ægypto Vicario Generali, et Jacobo a Cremisir Ordinis Minorum S. Francisci Strictioris Observantiæ, Præfecto Missionis Apostolicæ in Ægypto, cæterisque Missionis Copthæ Missionariis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecti Filii, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Exordium. EO quamvis tempore, quo pro demandato Nobis Apostolicæ servitutis onere tot tantisque curis circumdamur, ut pene obruamur, delata ad Nos fuerint nonnulla Postulata a Religioso Viro Jacobo a Cremisir Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci Strictioris Observantiæ, et Missionum Apostolicarum in Ægypto Præfecto:

Nihilominus in eo, qui infirmitatem Nostram misericorditer regit, confidentes, operam studiumque nostrum ad proposita enodanda dubia libenter adjecimus, in spirituale electi illius Gregis solatium, qui magno licet intercedente Terrarum spatio a Nobis dissitus sit, Paterno tamen Cordi Nostro charitate proximus efficitur.

ANNO 1745.

Nationis Cophtæ merita in S. Sedem.

§. 1. Quas sane Pontificiæ sollicitudinis, et providentiæ partes cum a nemine desiderari patiamur, qui verum Deum per veram fidem agnoscat; peculiari sibi illas vindicat jure Inclyta Cophtorum Natio, quæ præcipui cultus, ac Filialis obsequii, quo Romanam Ecclesiam omnium aliarum Matrem et Magistram prosequitur, non semel luculenta, et perenni digna laude præbuit specimina; Præsertim vero in Sacra Œcumenica Florentina Synodo, in qua fel. rec. Eugenio PP. IV. Prædecessore Nostro expetitam diu Græcæ Latinæque Ecclesiæ Unionem promovente, veteri ejusdem Unionis incendi desiderio visa est, palamque edocuit, oportere membra sub uno in Terris Capite indivisa consistere. Id ipsum quoque testata est Successoribus Romanis Pontificibus Pio IV., et Gregorio XIII. omni conatu in præmissæ Unionis scopum enitentibus; Ac apertius etiam Clementi VIII., ad quem solemni, et honorifica decreta Legatione, obsequentis animi, ac devotæ in Romanam Ecclesiam voluntatis publica exhibuit Testimonia. Hanc quoque egregiam propensionem adhærendi Romanæ Ecclesiæ plane perspectam habuit alter Noster Prædecessor Urbanus PP. VIII., qui zelo, et sedulitate pari in id potissimum incubuit, ut prædicta Ecclesiarum Unio indissolubile charitatis fœdere pro virili parte firmaretur.

Missionariorum ex Ord. S. Francisci laudes.

§. 2. Alacriores tamen præ omnium rationum momentis ad hanc exequendam Pastoralis Officii partem Nos effecit jampridem concepta, intimeque cordi Nostro infixa spes majoris incrementi Catholicæ Religionis, et lucri Animarum, quibus erudiendis in Superiori, ac Inferiori

PONT. A. V. Ægypto, et in Urbe Principe, Cairo, strenuam, invictamque navant operam Apostolici Missionarii ex Franciscana ut plurimum Familia adlecti, qui nullo laborum aspectu territi, sed induti fortitudine ex alto, in summa rerum ac temporum difficultate, Nationem illam toto olim Orbe Terrarum celeberrimam, nunc vero assiduis ærumnis attritam, ac plene confectam, verbo vitæ informant, vigilesque laborant, ut novi in diem palmites in Vineam Domini traducantur.

Examen adhibitum super Dubiis, quorum resolutio differtur.

§. 3. Adhibitis itaque in consilium nonnullis Ven. Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus, Dilectisque Filiis Consultoribus in Congregatione Supremæ et Universalis Inquisitionis contra hæreticam pravitatem considentibus, exquisitisque, quo maturius deliberare possemus, aliorum etiam doctrina et prudentia præstantium Virorum suffragiis, eorumque præsertim, quibus Orientalium mores, Ritus, et Instituta, longo usu et experientia essent cognita planeque perspecta, privati Nostri laboris accessione singulorum sententias scripto traditas expendimus, atque libravimus. Cum tamen ad singula definienda Dubia in præsentiarum quamplurima desiderentur; idcirco hæc Apostolica scripta Missionariis exhibenda mandavimus, ut ea, quæ definitivo reliquorum dubiorum judicio facem quodammodo præferre valeant, ad Nostri Apostolatus auditum quamprimum deducenda curent.

DUB. I. *Cum Fideles Cophti Catholicam profitentes Religionem a Baptismo Ritu Ecclesiæ Latinæ collato hoc potissimum nomine abhorreant, quod Baptizatis una simul non conferatur Sacramentum Confirmationis: Quæritur, an in casu, quo Sacerdos Ritus Cophti commode adiri nequeat, permittendum sit PP. Missionariis illico post Baptismum Confirmationem conferre.*

DUB. II. *An Parochis Ritus Cophti, qui a Schismate redeunt ad Catholicæ Ecclesiæ Unitatem, tribuenda sit facultas administrandi Catho-*

licis Sacramenta Parochialia, qua prius potiebantur inter Schismaticos; quamvis eadem administratio, nullo existente Parocho Catholico, demandata sit PP. Missionariis? ANNO 1745.

DUB. III. *An Cophtis proprio Ritu in ætate puerili ad Diaconatus Ordinem promotis, ubi legitima ad contrahendum Matrimonium ætas advenerit, liceat nedum primum, sed alterum quoque inire Matrimonium, ex vi dispensationis obtentæ a PP. Missionariis absque ullo speciali Indulto Apostolico.*

DUB. IV. *An dicti Diaconi Officium Divinum recitare teneantur?*

Ad I. Dub. Disciplina Ecclesiarum Orientalium in conferendo Sacram Confirm.

§. 4. Quod attinet ad primum, plane compertum Nobis est, veteri more et disciplina invaluisse apud Cophtos, ut abluti Sacro Regenerationis Lavacro illico ab eodem Sacerdote post absolutas Baptismatis Cæremonias Sacro Chrismate liniantur, ut præ aliis testatur Thomas a Jesu *in suo Tractatu de Conversione Gentium lib. 7. cap. 7.* De simultanea tamen utriusque Sacramenti administratione non una eademque fuit agendi ratio cum Græcis apud Orientales Ecclesias residentibus, et illis, qui commorantur in Italia, et Insulis eidem adjacentibus. Quemadmodum enim Græcis Incolis Italiæ expresse vetita est administratio utriusque Sacramenti ab eodem Ministro contemporanee facienda; Ita patientia quadam, et facilitate Sedis Apostolicæ factum est, ut unum et alterum Sacramentum ab eodem Sacerdote in Oriente Græcis conferretur; Nec defuere idcirco Theologi, qui hujusmodi tolerantiæ, vestem et imaginem tacitæ Dispensationis obducerent.

Propositi Dubii inspectio duplex.

§. 5. Quo opportune præmisso, apte distinguenda sunt, diversoque jure censenda duo, quæ exinde profluunt, extrema: Aliud enim est, quod Cophti ex Indulgentia Apostolicæ Sedis licitam sibi adstruant collationem utriusque Sacramenti, servato Orientalis Ecclesiæ Ritu, ab eadem Apostolica Sede non expresse

PONT. A. V. vetito, sed tolerato: Longe vero diversum, quod tolerantiam in pejorem partem detorquentes, abhorreant a Baptismo Ritu Latino collato, hoc potissimum nomine quod seorsim a Confirmatione administretur. Idcirco sicuti lenitati, et patientiæ Sedis Apostolicæ consonum videri potest, quod Cophti in suo jamdiu recepto, et ab eadem Sede tolerato usu perseverent; Ita ferendum non est, quod Baptismum Ritu Latino, et seorsim a Confirmatione collatum, acerbo alienoque animo perhorrescant.

Disciplina Ecclesiæ Occidentalis circa idem Sacramentum.

§. 6. Præterea licet apud Occidentales etiam Ecclesias in more posita quandoque fuerit Baptismatis, et Confirmationis simultanea collatio, et hæc consuetudo in aliquibus Diœcesibus anteacto tempore inoleverit, juxta exempla relata a *Vicecomite in tract. de Confirmat. cap.* 14. et a *Martene de antiq. Eccles. Rit. lib.* 1. *cap.* 2. *art.* 1. Nihilominus abrogato prorsus a Romana Ecclesia aliarum Matre et Magistra hujusmodi more, consultissimis Summorum Pontificum Decretis provide cautum est, ut renatis Fonte Baptismatis conferretur Sacramentum Confirmationis in ea solum ætate, in qua Fideles, evacuatis quæ erant parvuli, intelligerent, tantum inter se differre Baptismum et Confirmationem, quantum in naturali vita distat generatio ab incremento; seque per Baptismum fuisse quidem ad militiam receptos, per Confirmationem vero ad pugnam roboratos, et ad perferendos agones per gratiam instructos. Ex quo fit, ut rigide animadverti in eos oporteat, si qui forte sanctioris hujusce disciplinæ instituta refugerent, aut contemnerent; omnemque curam adhibendam esse, ut ab errore, et cæcitate, Ecclesiæ Latinæ adeo injuriosa, retrahantur.

Quam nefas improbare.

Consequentiæ declarationis ex-

§. 7. Verum attributa, juxta propositum thema, Sacerdotibus Latinis facultate conferendi statim post Baptismum, Confirmationem, tantum abest, ut Orientales captivari possint in

obsequium veritatis, ut imo animo semper obfirmatore suæ adhærerent sententiæ, erga quam facilem se ac pronam Apostolica Sedes exhiberet. Præterea Hæretici, et Schismatici, qui improbo pravoque ut plurimum ingenio Catholicorum facta interpretantur, vel inconstantiæ notam inurerent Latinis, a suscepta semel probataque disciplina deflectentibus; vel suo exemplo eos commovisse, et in suas traxisse partes superbe dictitarent, ipsa temere vertentes officia pietatis in elationis argumentum.

ANNO 1745. petitæ, quoad Schismaticos et Hæreticos

§. 8. Si itaque ea sit Nationis Cophtæ conditio, ut Fideli Populo Confirmatio administrari nequeat ab Episcopis, quibus hujus Sacramenti administrandi ordinaria potestas commissa est; minime Nos latet, eandem administrandæ Confirmationis potestatem ex Indulto Apostolico ad Sacerdotem, vel Missionarium, pro modo necessitatis quandoque deferri posse. Hujusmodi delegatio nec nova, nec inusitata videri debet, cum S. Gregorii Magni, aliorumque Romanorum Pontificum Nostrorum Prædecessorum sanctissimis innitatur exemplis. Cum enim sæpe contigerit, Christifideles Pastoris solatio esse destitutos, et Episcopis ob distantiam Locorum impossibile vel difficile admodum fuerit, Populorum necessitatibus præsentes fieri; in hanc partem Episcopalis Ministerii vocati sunt Sacerdotes, dummodo uterentur Chrismate ab Episcopo rite benedicto et consecrato: Ne aliàs contingeret, Fideles rem sanctitatis plenam cunctando negligere, vel decedere sine hoc Sacramento Divinis muneribus cumulato, et ad nostram sanctificationem instituto.

Indultum concedi potest ad utilitatem Fidelium.

§. 9. Apostolici igitur Missionarii, non suæ auctoritatis incremento, sed lucro tantum Animarum inhiantes, qua par est sedulitate et diligentia inquirant, an Catholico Gregi, super quo vigilias custodiunt, desit præsentia Pastoris; an difficilis, vel impossibilis sit frequens illius accessus; an fidelis Populus in casu necessitatis versetur; et an demum circumstantiæ

Examinandum an adsit legitima causa.

PONT. A. V. in unum collectæ præmissis consonent exemplis, ac parem exposcant providentiam. Integra porro, sinceraque fide ea omnia quamprimum renuncient Sanctæ Sedi, ut re tota sedulo cognita, intimeque perspecta, deliberare possit, an, et cui potissimum Presbytero, tanquam Ministro extraordinario, tribuenda sit hæc auctoritas confirmandi, et Episcopale hoc munus obeundi.

Pravæ opiniones interim corrigendæ.

§. 10 Ipsi interim Missionarii, quibus datum est exhortari in Doctrina sana, et eos, qui contradicunt, arguere, satagant, ut fidelis Populus ab errore ad veritatem, ab odio ad obsequium erga Baptismum Ecclesiæ Latinæ reducatur, utque Gens illa tandem agnoscat, pia sanctaque ordinatione fuisse dispositum, ut seorsim a Baptismate conferretur Sacramentum confirmationis iis, qui in provectiori essent ætate, et ad percipiendam virtutem Sacramenti accommodata.

Ad II. Dub. Indulgentia Ecclesiæ in recipiendis lapsis.

§. 11. Hæc quoad primum Dubium. Quo vero ad secundum, licet in sui primordio Catholica Ecclesia hæresim ejurantibus non semel ostenderit dura, ut eos potaret vino compunctionis; ideoque promotos ad Sacros Ordines solius Laicæ Communionis participes voluerit; ab hac tamen severitate judicii successivis temporibus temperatum est, et ipsi Nicænæ Synodi Patres *Canone* 8. ultro consensere, quod Novatiani in Sacris Ordinibus constituti, ab errore in semitam veritatis reduces, nedum permanerent in Ordine Clericali, sed etiam obtentarum Dignitatum honore (providis tamen adjectis legibus) fruerentur. Hanc quoque piæ Matris Ecclesiæ lenitatem in amplexum Filiorum occurrentis, experti sunt Donatistæ. Siquidem Catholici Præsules, qui gemino adstipulante Edicto Marcellini Proconsulis, eos pro agenda Religionis causa advocaverant in illum Conventum Ecclesiasticis monumentis tantopere celebratum, quo facilius ad veræ Fidei cultum, et unitatem allicerent, retentionem gradus Episcopalis

antea adepti, veluti quoddam conciliandæ pacis præliminare illis consulto obtulere.

ANNO 1745.

Pastoribus conversis, qui digni sint permittitur retent. gradus, arbit. Vic. Gen.

§. 12. Præclara hæc lenitatis argumenta attento Nobiscum animo repetentes, æquum visum est, ut Parochi Ritus Cophti, valide tamen ac rite ordinati, qui ex atra errorum, in quibus versabantur, caligine, in lucem Catholicæ veritatis emergunt, capaces sint etiam inter Catholicos Administrationis Sacramentorum Parochialium, qua prius in Schismate potiebantur, quamvis hæc ipsa spiritualis auctoritas, nullo existente Parocho Catholico, tributa etiam sit Patribus Missionariis, et ab illis exerceatur. Hanc autem capacitatem, quæ singulis inest, ita temperandam esse decernimus, ut non omnes indistincte hoc Pastorale munus sibi assumant, sed ii tantum, quos Vicarius Generalis Dominico Grægi præfecerit; qui pietate, castis moribus conspicui sint; qui bonorum exemplo præluceant; et in quorum reditu ad Ecclesiam nihil fictum, aut simulatum, sed certum sinceræ Conversionis indicium deprehendatur.

Condit. ab iis servandæ.

§. 13. Præterea qui a Vicario Generali inter alios præelecti fuerint, abstineant ab exercitio dictæ auctoritatis quousque non reportaverint necessariam in utroque foro absolutionem, rehabilitationem, necnon dispensationem ab Irregularitate, Censuris, et pœnis, lapsis in Hæresim canonice inflictis. Ritu præterea Catholico administrent Sacramenta. Nullum eisdem cum Shismaticis in Divinis sit consortium, ex quo hæresis, pravæque mentis suspicio suboriatur; sed interjecto cum Schismaticis pariete, corde puro, conscientia bona, fide non ficta; præcepta Matris Ecclesiæ, quæ denuo eos in Christo genuit, intemerate custodiant.

§. 14. Ex hac porro indulgentia uberem in dies spiritualium gaudiorum messem expectamus, lucrum scilicet Animarum ad gremium Ecclesiæ redeuntium: Probe enim intelligent, Nos Pastoris Jesu Christi vicem in Terris te-

PONT. A. V. nentes, tantum quærere, et salvum velle, quod perierat; ovesque inventas, non virga timoris, sed officio charitatis, ad Ovile congregare.

Franc. Inst. spiritus quoad jurisdict. Parochorum

§. 15. Nec conqueri jure poterunt Missionarii suam auctoritatem hoc pacto videri imminutam, si opportune in memoriam revocaverint, quæ ab eorum Patre, et Institutore S. Francisco in suo Testamento scripta leguntur: *Et si haberem tantam sapientiam, quantam Salomon habuit, et invenirem pauperculos Sacerdotes in Parochiis, in quibus morantur, nolo contra eorum voluntatem prædicare.* Cui sententiæ consona sunt documenta S. Bonaventuræ in suo Tractatu, *Quare Fratres Minores prædicent: Temperatissime*, inquit Sanctus Doctor, *disposuit divina Sapientia, et instituit Sedes Apostolica, ut per Ordines prænotatos in prædicatione, et Confessione defectus Cleri suppleatur, et Animæ salventur, et nec in spiritualibus, nec in temporalibus Jus Clericorum aliquatenus minuatur.* Parique censura, in simili negotio cum Græcis Melchitis nuperrime discusso, a Nobis definitum est: *Licere tantum Fratribus Ordinis Minorum S. Francisci Custodiæ Terræ S. Parochialia munia obire circa Græcos Melchitas, eisque Sacramenta administrare in iis locorum, et temporum circumstantiis, quibus omnino deficiat modus habendi Parochum, aut alium Antistitem Græci Ritus.*

Missionariorum Officia.

§. 16. Neque etiam perperam timeant Missionarii sibi in Vinea Domini tamquam Operariis tota die otiosis, et a bono opere torpentibus, nullam, vel exiguam occasionem impendendi laboris esse relictam. Prædicandum est ab illis sanctum Christi Evangelium, et docenda Mysteria Christiano Homini necessaria ad æternam salutem; explicanda vitia, quæ declinare, virtutes, quas sequi oporteat; adhibenda medela sauciatis per Sacramentum Pœnitentiæ; Tum alia quoque administranda sunt Sacramenta in subsidium Presbyterorum Ritus Cophti; nihil demum derelinquendum est, quod

ad Animarum salutem, et Religionis incrementum pertinere possit. Potissima tamen sollicitudo conferenda est, ut Sacerdotes Cophti a Fidei unitate, rectaque semita declinantes, erroris depulsa caligine, ad unionem, et amplexum Catholicæ Ecclesiæ revocentur, eorumque numerus augeatur; hoc enim pacto Vinea Domini Sabaoth reflorescet, optatumque fructum salutis, benedicente Domino, dabit in tempore suo. ANNO 1745.

§. 17. Ad tertium, et quartum Dubium gradientes, pro faciliori et accuratiori illorum examine juvat præmittere, verificare practice et in concreto apud Cophtos, quod in abstracto, et pro suo ingenio disputant inter se Latini Theologi, et Canonistæ, de Ordine sacro Infanti ante rationis usum, vel ante pubertatem collato. Præmaturam hujusmodi Ordinationem apud Cophtos veteri usu, et disciplina invaluisse testatur Pater Thomas a Jesu *dicto Oper. de Conversion. Gent. lib.* 7. *pag.* 361. *Conferuntur*, inquit, *Ordines*, *excepto Presbyteratu*, *omni ætati*, *etiam immediate post Baptismum Parvulis*, *simulque dantur Tonsura*, *et quatuor Gradus*, *et Diaconatus*, *et Subdiaconatus*; *nec hisce conferendis interstitia*, *vel tempora particularia determinata sunt. Ubi Sacros Ordines recipiunt*, *castitatem*, *et abstinentiam pollicentur*, *jejunare videlicet diebus Mercurii*, *et Veneris*, *et tempore Adventus*, *et Quadragesimæ*, *etc. Insuper etiam Quadragesimis Apostolorum Petri*, *et Pauli*, *et Assumptionis. Quando autem Infantulis*, *aut Pueris*, *Sacri Ordines conferuntur*, *pro eis spondent*, *et hæc vota observant ipsorum Parentes*, *donec decimum sextum ætatis Annum*, *aut circiter exegerint.* Ad III. et IV. Dub. Cophtorum mos in ordinat. Infantium.

§. 18. Hanc quoque vigentem inter Cophtos consuetudinem assumendi ad Ordinem Diaconatus constitutos in ætate infantili, confirmat suo testimonio Carolus Franciscus a Breno *in Manuali Mission. Oriental. tom.* 1. *lib.* 3. *cap.* 2. *num.* 5. idemque usus evincitur in Literis De eodem.

PONT. A. V. P. Bernat Missionarii Societatis Jesu datis anno 1706. Cairo ad P. Solerium, magni nominis, probatæque doctrinæ Bollandistam: memoratis in iisdem literis *Cophtorum*, seu *Jacobitarum* moribus et institutis, advertit, Diaconos promotos in ætate sex vel septem Annorum, in immensum excrevisse numerum, cæteroquin necessarium, ne Ecclesia debitis fraudetur obsequiis; neve Divina Mysteria absque decenti Ministrorum cultu et frequentia celebrentur, quemadmodum videre est *in continuatione Bollandi tom.* 5. *Mens. Jun. p.* 132.

Ætas in Ecclesia Occid. requisita ad recipiendos Ordines.

§. 19. Nemo adeo rudis est, qui ignoret in Ecclesia Occidentali diversos Ordines, et Ministrorum Gradus fuisse institutos, et in sua rite tempora dispositos. Prima etenim Tonsura initiandi sint præditi usu rationis; qui in septimo ætatis Anno præsumitur. Minoribus vero Ordinibus licet determinata ætas a Sacris Canonibus præstituta non sit, adhuc a septimo ad decimum quartum Annum conferri solent, concurrentibus tamen in Ordinando qualitatibus desideratis a Tridentino *sess.* 23. *de Reform. cap.* 5. *et* 11. Porro ejusdem Tridentinæ Synodi lege cautum est, ad Subdiaconatum ætatem vigesimi secundi Anni, ad Diaconatum vigesimi tertii, ad Presbyteratum vigesimi quinti, ad Episcopatum trigesimi esse necessariam; eo tantum inter Sacros Ordines et Episcopatum recurrente discrimine, quod pro Sacris Ordinibus satis sit unius, vel alterius respective Anni inchoatio, pro Episcopatu vero complementum trigesimi Anni requiratur.

Ordinatio Infantis est illicita sed valida

§. 20. Si tamen in hujusmodi provide institutarum Legum contemptum contingeret fortasse ab Episcopo legitima auctoritate suffulto non solum Minores, sed etiam Sacros Ordines Infanti conferri; concordi Theologorum, et Canonistarum suffragio definitum est, *validam*, sed *illicitam* censeri hanc Ordinationem, dummodo nullo laboret substantiali defectu materiæ, formæ, et intentionis in Episcopo Or-

dinante; non attenta contraria sententia, quæ raros habet Asseclas, et quæ supremis Tribunalibus, et Congregationibus Urbis numquam arrisit. Æque tamen certum et exploratum est, per hanc Ordinum collationem non subjici Promotos obligationi servandæ Castitatis, nec aliis oneribus ab Ecclesia impositis; cum electio status a libera cujusque pendeat voluntate, et Altissimo nostra, non autem aliena, vota reddere teneamur.

Anno 1745.

At non imponit onera Ordini adnexa.

§. 21. Obsolevit enim vetus illa Ecclesiæ Disciplina, quæ coacte, aut per vim Promotos ad Sacerdotium, et Episcopatum, duro subjiciebat jugo servitutis, et observationis onerum et legum cuicumque Ordini impositarum, spreta quavis protestatione Ordinati, vel Promoti, contra vim illatam, sprætaque declaratione animi a suscepto Ordine abhorrentis. Insuper licet usque ad sæculum duodecimum consueverint Parentes Filios in infantili ætate positos in sacris Monachorum Cœnobiis devovere, et Divino Famulatui mancipare, perpetuo vetito egressu e septis Monachorum; attamen mitioribus Clementis III. Cœlestini III. et Tridentinæ Synodi Decretis abrogata fuit Lex illa, contra quam naturæ, et liberi arbitrii jura clamare videbantur.

Vetus disciplina temperata est, quoe ad promotos per vim.

Et quoad oblatos Religioni.

§. 22. Non desunt tamen graves Theologi, qui accuratiori etiam examine rem intime scrutentur: Ajunt siquidem, Infantes promotos ad Sacros Ordines, ubi sui compotes jam fuerint, diserte esse interrogandos super intentione permanendi, nec ne, in Ordine sibi collato. Si firmo deliberatoque animo palam assenserint; eo casu censent eos obstringi voto Castitatis; sin minus, licitum sit eisdem ad sæcularia vota transire, suspensa exercendi Ordinis potestate.

Ratihabit. post usum rationis emissa, an imponat obligationem servandi onera.

§. 23. Alium expendunt casum Theologi, Ordinis suscepti post usum rationis, sed ante pubertatem. Affirmant ita Ordinatum tunc solum obligari voto servandæ Castitatis, quando Ordinationem *expresse* ratam habuerit, vel *tacite*

Item de Ordinato ante pubertatem.

PONT. A. V.

aliquo exteriori signo, puta quia ministraverit in Ordine suscepto, vel quia pensum diurnum horarum Canonicarum more aliorum absolverit: Quousque ratihabitio non superveniat, iidem Theologi nullam Ordinato imponunt obligationem recitationis Officii Divini; imo censent tamdiu interdictum exercitium Ordinis suscepti, quamdiu Ordinatus in ætate impuberi attingat alteram ætatem a sacris Canonibus Promovendis rite præstitutam.

§. 24. Expensa huc usque in abstracto ad tramites Legum Canonicarum, quibus Ecclesia Occidentalis informatur, facilem viam sternunt resolutioni non solum tertii Dubii, in quo quæritur: *An Diaconis Ritus Cophti licitæ sint primæ, et ulteriores Nuptiæ*, sed etiam quarti, in quo quæritur: *An dicti Diaconi teneantur Divinum Officium recitare.*

Ordinationes Infantium Cophtorum validæ.

§. 25. Et sane si Missionarii, qui Dubia proponunt, ultro consentiunt, apud Cophtos Ecclesiasticam Hierarchiam perseverare in suis Ordinibus, et gradibus apte dispositam; si sacræ illæ Ordinationes nullo laborant substantiali defectu ex parte materiæ, vel formæ; si demum, sublato illo, qui olim aderat, dissidentium opinionum conflictu, nemo est, qui hodie validam non fateatur Ordinationem a Ministro etiam Schismatico factam: necessario sequitur, ut quemadmodum in Ecclesia Occidentali *valide* conferuntur Ordines Sacri etiam Infantibus; ita Cophtis sacer Diaconatus Ordo in infantili ætate *valide* conferatur.

Sed non imponunt onera, absque ratihabitione.

§. 26. Imo si in Ecclesia Occidentali, ut præmissum est, eximuntur ab obligatione recitationis Divini Officii non solum Pueri, sed etiam Impuberes assumpti ad Ordinem sacrum, nisi confirmata jam ætate suam Ordinationem expresse, vel tacite ratam habeant: Ex paritate rationis idem ferendum est in hac quoque parte judicium de Diaconis Ritu Cophto in tenera ætate ordinatis, recurrente in uno, et in altero

casu defectu liberi assensus, singulis ad electionem, et professionem status necessarii.

ANNO 1745.

Quare præscribitur exploratio voluntatis, ad normam Concil. Tolet. II.

§. 27. In Concilio Toletano II. relato *in Can. de iis, dist.* 28. ubi sermo instituitur de iis, *quos voluntas Parentum a primis Infantiæ annis Clericatus Officio mancipavit,* hæc disciplinæ regula opportune præscribitur: *Ut octavum decimum ætatis suæ compleverint annum, coram Cleri Plebisque conspectu voluntas eorum de expetendo Conjugio ab Episcopo perscrutetur, quibus si gratia Castitatis Deo inspirante placuerit, Subdiaconatus Ministerium, habita probatione Professionis suæ, a vigesimo anno suscipiant etc. Quibus autem voluntas, propriæ interrogationis tempore, desiderium nubendi persuaserit, concessam ab Apostolo licentiam auferre non possumus.* Canonicæ hujus sanctionis litera aperte edocet, Infantes a Parentibus Ecclesiasticis Ministeriis dedicatos, exacto decimo octavo anno ab Episcopo interrogari oportere, an velint in sancto perseverare proposito, vel temporale inire Conjugium. Ab hujusmodi recte agendi semita non deflectat Præfectus Missionis, sed Diaconos in prima ætate ordinatos aperte interroget per se ipsum, si commode fieri possit; sin minus, per alium a se deputatum, et quæ illorum sit mens et voluntas diligenter exploret.

Quæ fiat expl. anno XVI.

§. 28. Hæc porro interrogatio, et inquisitio fiat postquam Diaconi Decimum Sextum ætatis Annum excesserint; consonum quippe est, Diaconos eo tempore deliberare, quo, juxta Trid. Decreta, in quacumque Religione tam Virorum, quam Mulierum solemnia Castitatis, Paupertatis, et Obedientiæ vota per Regularem Professionem emittuntur. Si completo decimo sexto anno Interroganti responderint, nolle diutius in Diaconali Officio persistere; liceat illis primum, eoque legitime soluto, alterum quoque inire Matrimonium. Certiores præterea fiant, nulla Ecclesiastica lege, vel præcepto, ad re-

PONT. A. V.

citandum Officium Divinum, vel preces a Clero Cophto usitatas compelli.

Qui sæcularia vota elegiis non prohibentur secundæ nuptiæ.

§. 29. Nec turpe videri debet, aut indecorum, Diaconis a quavis Ecclesiastica Lege solutis aditum ad iteratas Nuptias aperiri. Pro libertate secundi Matrimonii Sacræ clamant Literæ, et Doctoris Gentium saluberrima consilia. Ad Fœminas sermonem instituens Apostolus in *Epistola ad Romanos c. 7. Si autem*, inquit, *mortuus fuerit Vir ejus, liberata est a lege Viri, ut non sit adultera, si fuerit cum alio Viro* : Et in II. *ad Corinth. cap. 7. Dico autem non Nuptis, et Viduis : Bonum est illis, si sic permaneant, sicut et Ego. Quod si non se continent, nubant; melius est enim nubere, quam uri.* Demum Epist. I. ad Tim. *cap.* 5. florentis ævi Viduas denuo ad Matrimonium, et ad sobolem procreandam hortatur, ne forte in contemptum Castitatis sordibus incontinentiæ coinquinentur. Qua freti auctoritate Orientalis Ecclesiæ Patres graviter erroris arguunt, et tamquam hæreticos damnant, qui putant, post primæ Uxoris obitum nefas esse ad secunda vota transire, ut videre est apud Petrum Arcudium *de Concordia Eccles. Occident. et Orient. lib. 7. c. 27.*

Contra, eligent. perseverare in ministerio Ecclesiæ.

§. 30. E contra si Diaconi Ritus Cophti, completo decimo sexto anno, Interroganti, et illorum voluntatem inquirenti serio ac deliberate responderint, velle se in adepto Ordine perseverare, et Ecclesiasticis vacare muneribus; eo casu sub districti severitate judicii Secundæ Nuptiæ illis aperte interdicantur, clamante Apostolo, Ep. I. ad Tim. *cap.* 3. *Diaconi sint unius Uxoris Viri.*

Quibus inhibetur etiam omnis bigamia.

§. 31. Insuper, cum Personas Deo consecratas maxime puritas, sanctitasque deceat, provide *Canones Apostolici* 17. *et* 18. quos præcipua veneratione, et cultu Ecclesia prosequitur, prohibent Episcopis, Presbyteris, et Diaconis nedum *bigamiam propriam*, quæ profluit ex secundo Matrimonio, sed etiam *similitudinariam* ortam ex primo Matrimonio cum Vidua, vel

Corrupta, contracto. Disposita per Canones Apostolicos innovata fuerunt *in Canone* 3. Concilii Trullani; cujus auctoritas licet in Ecclesia Occidentali recepta non sit, illam tamen Orientalis Ecclesia suscipit, et veneratur. Alexius Aristenius (magni nominis apud Orientales Auctor, quemadmodum Balsamon, et Zonaras inferiori loco citandi) præfati Canonis Trullani Glossator, ita scribit: *Illum qui binis implicatus est Nuptiis post Baptismum, aut Pellicem retinet, aut Viduam, aut ab alio dimissam, aut Meretricem, aut Servam, aut Scenicam ducit, non posse Episcopum, aut Presbyterum, aut Diaconum, aut Hypodiaconum fieri, juxta decimum septimum et decimum octavum Apostolorum Canones, decernunt.* ANNO 1745.

§. 32. P. Bernat apud Bollandistas *loc. cit.* propius ad rem accedens, testatur Diaconos Cophtos vinculo secundi Matrimonii alligatos *adepto gradu excidere*, et ab Ordinis antea collati ministerio suspendi. Nec sane deest huic Disciplinæ satis firmum rationis præsidium. Cum enim Diaconi opportuno tempore interrogati, libero et deliberato actu voluntatis ratam Ordinationem habuerint, et novum quodam vitæ genus ratificando elegerint, ac professi fuerint; deliberato pariter voluntatis actu censendi sunt se subjecisse Legibus Ordini ratificato, et vitæ instituto necessario connexis, ac Legi præsertim prohibenti secunda Connubia, et Bigamiam, adeo ut nefas sit a proposito resilire. Sub adepti gradus periculo.

§. 33. Toti hactenus fuimus in examine secundarum Nuptiarum: Nunc vero aliqua *de primis* attingenda sunt, ut singulis propositi Dubii partibus satis fiat. De matrimoniis Diacon.

§ 34. Quamvis antiquissimo tempore, ad augendam Clericalis Militiæ Sanctitatem, utraque Ecclesia Occidentalis, et Orientalis æque præscripserit, nedum Presbyteros, sed alios etiam in SS. Ordinibus constitutos in perpetuo Cœlibatu versari debere, et hanc custodiendæ Castitatis obligationem numquam remiserit alia- Disciplina Ecclesiæ Occid. et Or. quoad Cœlib. Sacror. Ministrorum

PONT. A.V.

rum Mater et Magistra Romana Ecclesia : Secus tamen contigit tractu temporis in Ecclesia Orientali, ut aperte evincitur ex *Can. aliter dist.* 31. *cap. quæsitum de pœnit. et remiss. et cap. cum olim. de Cleric. conjugat.* Quibus sanctionibus consonæ sunt Literæ Apostolicæ felic. record. Gregorii XIII. Prædecessoris Nostri datæ ad Patriarcham Maronitarum, legendæ apud Thomam a Jesu in supra memorato Opere pag. 490. ibi : *Cum Stephanus Papa tradat, Orientalium veterem esse traditionem, ut eorum Sacerdotes Matrimonio copulati sint, cumque id illis numquam interdixerit Ecclesia, nec videtur interdicendum Maronitis; Lex enim Cœlibatus semper gravis visa est Græcis, propterea Conjugium permissum est illis etc. Permittendum id itaque videtur Maronitis, dummodo ad Matrimonium non compellantur, qui cœlibes esse vellent, sed ad id potius piis hortationibus inducantur.*

Quid apud Græcos.

§. 35. Junguntur Matrimonio Græci in Minoribus Ordinibus constituti, et Uxore retenta, ad majores Ordines, et ad Sacerdotii gradum rite promoventur : Ubi tamen contigerit, eos in Statu Cœlibi Sacris Ordinibus insigniri, a quacumque spe contrahendi Matrimonii dejiciuntur, ut fuse edocet *Gloss. in Can. Diaconi dist.* 28.

Nuptiæ post susceptum Diaconat. interdictæ.

§. 36. Quin obstet declaratio, et protestatio de expetendo Conjugio in ipsa susceptione Ordinis Sacri emissa a Diaconis, qua concurrente, compatibiles videntur Nuptiæ cum simultaneo Diaconatus Ministerio, ad præscriptum *Canonis* 10. Concilii Ancyrani, relati *in Canon. Diaconi, dist.* 28. *Quicumque Diaconi constituti, in ipsa ordinatione protestati sunt, et dixerunt, oportere se Uxores ducere, cum non possint sic manere, ii si Uxorem postea duxerint, in ministerio maneant, eo quod hoc sit illis ab Episcopo concessum; si qui autem, hoc silentio præterito, et in Ordinatione, ut ita manerent, suscepti sunt, postea autem ad Matrimonium venerunt, ii a Diaconatu cessent;* Siquidem Balsamon, qui Canonem

Canonem illum accurate expendit, expresse rejicit in illo disposita, inquiens: *Hunc Canonem ne sequaris*; et innixus solidiori doctrinæ Sexti Canonis Synodi Trullanæ, inefficacem esse concludit assensum dictæ protestationi quoquo modo præstitum ab Episcopo Ordinante: *Sextus enim Canon* (sunt illius verba) *Synodi in Trullo deponendos decernit Presbyteros, et Diaconos, qui post Ordinationem matrimonium contraxerint. Quod fit enim contra Canones, non ex permissione Episcopali, nec ex eo tantum, quod tacuerint, concedetur, ut quod consistere nequit.*

ANNO 1745.

§. 37. Eadem est quoque Sententia Zonaræ de Canone supra relato Concilii Ancyrani; imo ad removendam antinomiam duorum Canonum, nempe Ancyrani, et Trullani, qui inter se colliduntur, sextæ Synodi Decreta sequenda proponit: *Cum igitur sibi invicem hi Canones manifeste adversentur, sextæ Synodi Canon, qui et posterior fuit, et magis cum Apostolico Canone consentit, servari debet*: Nec diversimode etiam sentit Aristenius, qui in hoc auctoritatum conflictu adhæret partibus Concilii Trullani; Ait enim: *Sed huic Canoni opponitur sextus sextæ Synodi Canon, non omnino ei, qui Cœlebs ad Hypodiaconi, aut Diaconi, aut Presbyteri gradum venit, concedens Matrimonio sibi Fœminam conjungere, sed eum, qui hoc ausus fuerit, deponi jubens. Et vim retinet ille Canon; sed hic in desuetudinem abiit.*

Confirmatur.

§. 38. Diu multumque agitata est inter Theologos controversia illa,, plena jurgii, ac dissidii: An solum illicitum, vel potius illicitum et invalidum reputari deberet Matrimonium initum in Ecclesia *Orientali* post collationem Sacrorum Ordinum, quemadmodum nullum et irritum reputatur in Ecclesia *Occidentali*. Placuit sane pluribus, *validum*, sed *illicitum* censeri debere hujusmodi matrimonium, tum quia Canonicæ Sanctiones, et Decreta Ecclesiæ Occidentalis illud irritantia protendi non possunt indole sua ad Ecclesiam Orientalem; Tum quia Canones

Matrimonium Diaconi Græci, et illicitum et nullum

PONT. A. V.

Synodi Trullanæ, quorum semper a Græcis commendata fuit auctoritas, nullibi expresse annullant, et irritant matrimonium post Sacros Ordines contractum. Strenue contra pugnarunt alii pro omnimoda invaliditate : Et saniori certe consilio ; utpote tuentes sententiam majoribus suffragiis suffultam, et menti Congregationum Urbis consentaneam. Nullitatem Matrimonii satis erui posse judicarunt ex ipso *Can.* 3. Concilii Trullani his verbis : *Eis nefario videlicet dissoluto Conjugio.*

Consentit auctoritas Imp. Justiniani.

§. 39. Favet etiam eidem Sententiæ auctoritas Imperatoris Justiniani, qui in Codice a Gothofredo illustrato *lib.* 1. *de Episcop. et Cleric. Novell.* 45. hujusmodi Nuptias nefarias, et incestuosas appellat; et soboli inde procreatæ notam illegitimitatis, et turpem Paternæ incontinentiæ maculam inurit. Et licet in Juribus Ecclesiasticis Potestati Laicæ sola relicta sit gloria obsequendi, non auctoritas imperandi; in subjecto tamen casu loquitur Imperator relative ad SS. Canones, ibi : *quæ et Sacris visa sunt Canonibus.*

Cophti in infantia Ordinati Matrim. inire nequeunt, post ratihabitionem.

§. 40. Omnia itaque in unum perstringentes, si, ex hucusque dictis, Græcis ad Ordines Sacros jam promotis expresse vetitæ sunt non solum *secundæ*, sed *primæ* etiam Nuptiæ ; pari sane jure in proposito themate prohibenda est Diaconis ordinatis in tenera ætate celebratio *quarumcumque Nuptiarum*, postquam ipsi in ætate jam confirmata, serio deliberatoque animo consensere in Ordinationem jamdiu susceptam, illamque publica declaratione ratificarunt ; proindeque Patribus Missionariis omnis adimitur potestas super hoc dispensandi.

Etiam post ejuratum Schisma.

§. 41. Nec opitulari quoquo modo potest Cophtis salutare propositum ejurandi Schismaticorum errores, seque devovendi ex animo unioni Catholicæ Romanæ Ecclesiæ. Si enim Divina tantum adspirante aura, nulloque humano impellente consilio, in piæ Matris gremium se receperint, et ad Nos confugerint ; facile

etiam intelligent, ejusdem Catholicæ Ecclesiæ Disciplinæ et observantiæ eos conformari oportere; Ideoque subjici legi Cœlibatus, quam Promoti ad Ordines Sacros, sive Latini sint, sive Græci, in Romana Ecclesia sancte et inviolate custodiunt.

ANNO 1745.

§. 42. Imminet etiam Diaconis ratam habentibus suam Ordinationem onus dietim recitandi Officium Divinum; de quo instituitur quæstio *in quarto Dubio*.

De recitatione Divini Officii.

§. 43. In Ecclesia Occidentali imposita est Presbyteris, Diaconis, et Subdiaconis dicta obligatio, quamvis nullum Ecclesiasticum Beneficium fuerint assequuti. Cohæret enim Ordini Sacro diurnum pensum Horarum Canonicarum; Illudque veteri traditione acceptum, et immemorabili consuetudine in more positum fuisse, docet communior Theologorum opinio.

Ecclesiæ Occidentalis Lex eam imponit Sacris Ministris.

§. 44. Quantum assequi potuimus conjectura, et testimonio Monachorum Ritus Cophti in Urbe degentium, quos ea de re percunctari non prætermisimus, Diaconi, Subdiaconi, et Presbyteri Ecclesiæ Orientis nulla lege expressa, Canone, aut Concilii Decreto adiguntur ad recitationem Officii Divini; quia vero positi in hujusmodi ministerii gradibus tenentur Omnipotenti Deo orationes, et sacrificium laudis offerre, etiam apud Orientales laudabilis invaluit consuetudo recitandi Divinum Officium.

Similis consuetudo in Ecclesia Orientali.

§. 45. Memoriæ proditum est, Patriarcham Maronitarum plura proposuisse Dubia Prædecessori nostro Gregorio XIII. ut supremo illius, et Apostolicæ Sedis judicio definirentur. Legitur §. 6. hoc potissimum: *Creamus*, inquit Patriarcha, *Pueros quinque vel sex Annorum Subdiaconos, sine obligatione legendi Horas Canonicas*: En Apostolica Definitio relata in sæpe memorato Opere P. Thomæ a Jesu: *Tenentur etiam omnes Ordinati ad Horas Canonicas, saltem illi Nationi consuetas, et a Viris doctis recognitas, non solum Beneficiati, sed etiam qui sunt in Sacris, sine Beneficio.* Qua de re, si Disciplina

Quæ legis vim habere debet; ut definitum fuit de Maronitis

PONT. A. V.

Ecclesiæ Orientalis subjicit obligationi et præcepto recitandi Officium Divinum *more Nationis* generatim omnes in Sacro Ordine constitutos; Eadem sane ōbligatio, idemque præceptum persolvendi Horas Canonicas *more suæ Nationis* afficiet Diaconos Cophtos, qui per solemnem ratificationem tempore habili emissam denuo assensum præstitere Ordini Sacro in infantili ætate suscepto.

Præmissa quatenus procedant

§. 46. Satis hæc videri possunt pro examine tertii, et quarti Dubii, semper tamen præ oculis habita firmiterque retenta hypothesi, quod quæstio usque modo instituta referenda sit ad Diaconos ordinatos in prima ætate Ritu Cophto inter Schismaticos, qui post reditum ad Orthodoxam Ecclesiam, et post ratihabitionem Ordinis factam apud Catholicos in Statu cœlibi, vindicent sibi postea legitimi Jura Conjugii.

De his qui Ordinationem tacite ratam habuerunt, etNuptias contraxerunt, ante ejuratum Schisma.

§. 47. At suspicari Nobis non temere licet, crebrius in praxi alium dari casum a præmissa hypothesi longe diversum. Sæpissime etenim contingit, a Diaconis apud Schismaticos in ætate infantili ordinatis, ubi ætas adolevit, ratam haberi apud eosdem Schismaticos Ordinationem, si non expresse, saltem tacite, v. gr. ministrando in Ordine suscepto; et ab ipsis subinde contrahi Matrimonium. Demum ab erroribus, in quibus versantur, quærunt in sinu Catholicæ Ecclesiæ salutare perfugium, sub spe tamen obtinendæ Dispensationis super Matrimonio jam inito ut in statu conjugali legitime perseverent.

Ii stricto jure ab Uxoribus separandi

§. 48. Casus iste quo frequentior est, eo etiam explicatu difficilior. Etenim si, ad tramites jam expensarum rationum, ipso jure irrita sunt Matrimonia post Ordinem Sacrum contracta, necessario sequitur, Diaconos in reditu a schismate ad unitatem Ecclesiæ non posse pedes tenere in diversis, unum in Divinis, alterum in carnalibus, sed illico separari debere, a quovis Uxoris consortio. Quis erit tamen, qui non agnoscat ac fateatur, hanc separationem gravem

obicem obtrudere properantibus in viam salutis, ac plurimum obstare, ne inita de Conversione consilia ad exitum perducantur. Anno 1745.

An expediat dispensationem concedere.

§. 49. E contra vero si facile cum Diaconis dispensetur in Matrimonio post Sacrum Ordinem contracto (quod tamen omnino novum, ac inusitatum non esset, ut perperam nonnulli arbitrantur), ineluctabiles sese objiciunt difficultates in dicta dispensatione exequutioni demandanda. Siquidem cum apud Fideles, etiam Ecclesiæ Orientalis, nulla sint et irrita Matrimonia post Ordines Sacros celebrata; dispensatio grave illis scandalum ingereret, et acerbe quererentur, maximum infligi vulnus Ecclesiasticæ Disciplinæ.

Si dispensetur, necessaria esset renovatio consensus

§. 50. Insuper cum res sit de matrimonio in radice nullo; Dispensatio suffragari non posset, nisi renovato, ac denuo in faciem Ecclesiæ rite præstito a conjugibus consensu. Hanc vero renovationem consensus novam omnino putarent Cophti, vel fortasse refugerent, tamquam plenam aleæ; probe intelligentes, unum, et alterum Conjugem posse pro libito abstinere a præstando assensu, immo potiri facultate sese in libertatem vendicandi.

Facultas dispensandi aliàs a S. Sede concessa.

§. 51. Cæterum, ut mox innuimus, indubiis Ecclesiasticæ Historiæ monumentis edocemur, aliàs dispensatum fuisse, ut Orientales ad Unitatem redeuntes perseverarent in fœdere Matrimonii post Sacros Ordines contracti. Exemplum hujusmodi Dispensationis exhibent Apostolicæ Literæ fel. rec. Innocentii IV. Prædecessoris Nostri Anno 1244. datæ ad Magistrum et Priorem Fratrum Prædicatorum Terræ Sanctæ, quibus idem Pontifex inter alia indulget, ut per Fratres dicti Ordinis, *Qui deputantur ad prædicandum Jacobitis, Neostritis, Giorgianis, Græcis, Armenis, Maronitis, Mossolinis, aliisque Nationibus in Partibus Orientalibus constitutis etc. dispensari valeat, ut illi ex Nationibus numeratis, qui post susceptionem Sacrorum Ordinum, vel in gradibus, et casibus a Divina minime Lege*

PONT. A. V. *prohibitis*, *Matrimonia contraxerunt*, *remaneant in eisdem*. Extat dictarum literarum Exemplar authenticum Romæ in Archivo Ordinis, exscriptum ad fidem Autographi asservati in Cœnobio Viterbiensi, ut videre est in novissimimo Bullario Dominicano, edito et illustrato ab Antonino Bremond dicti Ordinis Alumno *tom.* 1. *pag.* 136.

Suspenditur Resolutio.

§. 52. Sed hæc exempla tanti non sunt, ut Nos statim ea sequi velimus. In hoc gravi negotio, in quo multa desunt, quæ scitu digna sunt, hæremus adhuc; et præcipuum Pontificiæ sollicitudinis munus esse intelligimus, nihil intentatum relinquere, quod ad singulas circumstantias enucleate assequendas pertinere possit.

Missionarii jubentur circa subjecta capita distinctè referre.

§. 53. Partes erunt igitur Vicarii Generalis, ac Præfecti Missionis, cæterorumque Missionariorum, ad quos præsentem Instructionem deferri volumus, Articulis infra subjectis congruum ac dilucidum exhibere responsum, Nosque certiores quam primum efficere, ut tandem firmo, ut ajunt, pede deliberare possimus.

I. An spes ulla affulgeat proximi reditus alicujus Episcopi ad sinceram cum Catholica Ecclesia Unitatem.

II. An rebus in eo, in quo hodie sunt, statu manentibus, expediat, tribui uni, vel pluribus Presbyteris facultatem extraordinariam administrandi Sacramentum Confirmationis: Cui, vel quibus dicta facultas tuto delegari possit, ut Sacro Chrismate præcipue liniantur Filii orti a Parentibus Catholicis post hæresim ejuratam, et abluti Sacro Baptismate, saltem a Sacerdote Latino.

III. An in casu concessionis hujusmodi facultatis expediat monere Sacerdotes, ne ea utantur administrando Confirmationem Infantibus immediate post Baptismum (nisi in casu necessitatis), sed in ea tantum ætate, qua Confirmandus virtutum Sacramenti valeat mente percipere

IV. An Diaconi Ritus Cophti attingant hodie eximium illum numerum, qui a Scriptoribus præfertur. An Diaconi ordinati in ætate puerili, ministrent adulti in Ordine suscepto, et in statu cœlibi, ita ut inferri possit, eos ante Nuptias ratam Ordinationem habere; Cum compertum sit, teste P. Benart, *eos a Puero functionibus Ecclesiasticis assuescere*, et in magno numero ordinari, *ne aliquando desint, qui Ecclesiæ Ministeriis operam navent.* Anno 1745.

V. An et quomodo tolli possit, et radicitus extirpari abusus conferendi Ordines ante legitimum tempus, et induci, quoad ætatem Ordinandorum, observantia Decretorum Concilii Tridentini, quam in casu simili, ad Catholicæ Fidei præsidium, et Disciplinæ Ecclesiasticæ augmentum, Gregorius XIII. plurimum commendavit Patriarchæ Maronitarum in illis verbis: *Inducendi sunt Maronitæ, ut Concilii Tridentini Decreta observent sess.* 23. *cap.* 12.

VI. An plus commodi et utilitatis vel potius scandali et detrimenti allatura sit rei Catholicæ Dispensatio super Matrimonio inito post Ordines Sacros, libratis in utramque partem omnium rationum et circumstantiarum momentis.

§. 54. Enixe demum expetimus ea omnia, quæ Evangelici Præcones, ad Animarum salutem, ad Catholicæ Fidei propagationem, et spirituale solatium Nationis illius, quam intima complectimur charitate, opportuna esse cognoverint. Interim Deum, a quo sancta desideria, recta consilia, et justa sunt opera, enixe rogantes, ut Ovibus, ac Pastoribus suorum charismatum dona multiplicet, eisdem optati eventus auspicem, Apostolicam Benedictionem ex animo impertimur. Adhortatio.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die IV. Maji MCCXLV. Pontificatus Nostri Anno Quinto. Dat. die 4. Maji 1745.

PONT. A. V.

CXXX.

DE JEJUNII DISCIPLINA

Conservanda, vel reintegranda. De dispensationibus generalibus pro Oppidis, aut Diœcesibus integris, nonnisi certa ratione, et justa de causa, petendis, et concedendis.

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Metropolitanis, Archiepiscopis, et Episcopis universis, gratiam et communionem Sedis Apostolicæ habentibus.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Solicitudo Pontificis pro conservatione Ecclesiasticæ Disciplinæ.

LIBENTISSIME quidem amplectimur, quæ Nobis offeruntur, occasiones ad Vestros animos excitandos, ut Ecclesiasticæ disciplinæ reparandæ sedulam curam conferatis: Etenim Summi Pontificatus dignitati, ad quam Nos, licet immerentes, evecti fuimus, conjunctam esse intelligimus sollicitudinem aliarum Ecclesiarum, Nobisque commendatam, qui plane tenuitatem virium nostrarum non ignoramus.

Jejuniorum observantia a Concil. Trident. Episcopis commendata.

§. 1. Cum itaque præsentium literarum argumentum totum sit de Jejunio, quod tempore Quadragesimæ, veteri Ecclesiæ instituto ac lege, Fidelibus indicitur; supervacaneum ducimus longam orationem conficere de Quadragesimæ Institutione, et Patrum, et Conciliorum omnes super hac de re in medium proferre auctoritates. Difficile id quidem Nobis parum videretur: sed potius alienum, et nullo modo consentaneum Vobis quos doctrinæ laude, Canonum, et Sacræ Historiæ cognitione præstantes arbitramur.

Porro ad scribendas has literas adducti fuimus gravissimis illis verbis Tridentinæ Synodi, quæ *sess.* 25. *de Reformat.* præcipit Episcopis, omne studium impendere, ut Fideles ipsorum curæ traditi magna religione perficiant ea, quæ a Sacris Canonibus præscribuntur: *Ut illis omnibus, et iis præcipue sint obsequentes; quæ ad mortificandam carnem conducunt, ut ciborum delectus, et jejunia.*

ANNO 1745.

§. 2. Ubi primum Bononiensem Ecclesiam administrandam suscepimus (ad quam beneficio Clementis XII. fel.rec. ab Sede Anconitana translati fuimus) Mandatum evulgavimus (quod Libro primo Institutionum Nostrarum pro Viris Ecclesiasticis decimoquinto loco continetur): In illo plures difficultates indicavimus, ob quas minime solvendos a Jejunii legibus putabamus illos, qui ob legitimam causam, et legitima prius auctoritate interposita, quadragesimæ abstinentiam non observarent, minime, inquam, solvendos a jejunio, ita ut liceret ipsis quolibet die mensam bis instituere, non unica vice, vespertina superaddita Refectione, quæ permitti jejunantibus consuevit.

Pontificis sententia circa quæstiones de Jejunio.

§. 3. Tandem in hac Pontificia Sede collocati, rem totam in examen iterum revocavimus, et præstantissimis quoque Viris demandavimus, ipsam diligenter accurateque perpendere, ac suas deinde opiniones Nobis exponere. His peractis, hujusmodi controversiæ finem tribuere constituimus, illudque decrevimus, ne ulla in posterum, sive peculiaris, sive generalis pro aliqua Civitate, vel Oppido concedatur facultas adhibendi carnes ad mensam tempore Jejunii, vel Quadragesimæ, nisi conditio servandi Jejunii, sive unius comestionis, interponatur; et illum quoque monitum addatur, nequaquam licere mensam eandem carne, ac piscibus instruere. Equidem declinatis hac ratione nimium implicatis quæstionibus, existimavimus, unicam singulis diebus comestionem inducere illis etiam, qui carnibus uti, cum Jejunium indicitur, rite

Leges ad eas dirimendas promulgatæ.

PONT. A. V.

obtinuerunt; et pravam illam consuetudinem, quæ apud multos jam nimis invaluerat, penitus evellere, afferendi nempe carnes in mensam cum piscibus, postquam ipsi Quadragesimalis abstinentiæ præcepto soluti fuerunt, ob eam potissimum causam, quod grave detrimentum saluti ab esu piscium accipiant.

Quæ executioni mandantur.

§. 4. Hæc apertissime constant ex nostris Apostolicis Literis, quas in forma Brevis dedimus ad omnes Episcopos Orbis Catholici anno 1741., quarum primæ incipiunt: *Non ambigimus;* alteræ vero: *In suprema.* Nos profecto nulli unquam elargiti sumus vesci carnibus, cum tempus Quadragesimæ, sive aliud Jejunium præcipitur, nisi indicta, scriptaque conditione, quam superius commemoravimus. Maximam pariter lætitiam percepimus, cum redditæ Nobis fuerunt plures Epistolæ, ac Mandata vestra, Literis nostris Apostolicis omnino consentanea, quibus pro virili parte contendistis adducere Populos vobis subjectos, ut propositam in illis disciplinam pie servarent.

Excitatæ difficultates per organum Pœnitentiariæ Apost. solvuntur.

§. 5. Interim promulgatis iisdem Apostolicis Literis, quas paulo ante nominavimus, plures cavillationes excogitatæ sunt a nonnullis, uti Nos antea facili conjectura suspicati fuimus. Plures etiam quæstiones propositæ Nobis fuerunt, exigui quidem ponderis ac momenti, quemadmodum Nos opinamur; cum illæ, vel ipsius Legis verbis, vel sensu penitus corruant ac dissolvantur. Attamen Sacro Tribunali nostræ Pœnitentiariæ, rerum hujusmodi conscio ac peritissimo, easdem quæstiones expendendas commisimus, quibus omnibus plene cumulateque, quoties opus fuit, satisfecit.

Archiep. Compostellæ plura dubia proposuit.

§. 6. Archiepiscopus Compostellæ, in Hispaniarum Regnis Primus Inquisitor, nuperrime vita functus, longam ad Nos dedit Epistolam, qua plures recensebat difficultates, quæ Literis nostris Apostolicis adversabantur, quominus executioni mandarentur; eo quod nonnulli Theologi in diversas opiniones ac sententias abirent

in solvendis quibusdam quæstionibus, quibus Literæ nostræ Apostolicæ causam et occasionem præbebant; ac proinde de illis Judicium Nostrum exquirebat; Equidem Archiepiscopi Literæ Nos gravissimis ac difficillimis temporibus occupatos deprehenderunt. Attamen, dum quæstiones in ipsis expositas percurrimus, visum Nobis est non quidem expeti, ut iis quæstionibus responsum fieret, ipsisque solutis, nullum impedimentum, sive obstaculum nostris Literis Apostolicis superesset; sed potius ut objectis cavillationibus ad optatum finem ipsæ minime adducerentur. Accedit etiam, quod Epistola Archiepiscopi multis argumentationibus, et obscuris vocibus redundabat: quamobrem, licet plures hortarentur, ne ullum Archiepiscopo responsum redderemus; illi tamen satisfecimus, res præcipuas ex ejus litteris delibantes, et quæstiones omnes ad certum numerum redigentes. Primum Nostris occupationibus tribuendum testati sumus, quod tarde ipsi responsum daremus, ejus studium commendavimus, etiam magnopere probavimus, quod anceps ac dubius ad hanc S. Sedem confugerit, ut consilium exposceret: Deinde prolatis quæstionibus satisfacere non prætermisimus, illum tamen monentes de instituto Summorum Pontificum, qui leges condere solent, disciplinam decernere, neque ullam habere rationem illorum, qui dubitandi causas objiciunt, ut quæ constituta sunt, perturbent ac evertant.

§. 7. Vix redditis Literis, Archiepiscopus paulo post vitæ cursum absolvit: Itaque non immerito suspicamur, responsa Nostra, quæ literis continebantur, haud cognita fuisse et perspecta illis, qui quæstiones excitaverant. Post hæc alii pariter ex Hispanis Episcopis nonnullas ex iisdem quæstionibus Nobis proposuerunt; quare iisdem responsis usi sumus, quæ tradita prius Archiepiscopo Compostellæ a Nobis fuerant. Non defuerunt etiam præstantes inter Italos Theologi, qui Literas nostras Apostolicas datas

ANNO 1745.

Quibus Pontifex satisfecit per literas Apost.

Hæ pro norma habentur in similibus.

PONT. A. V. anno 1741. egregiis commentariis illustrarunt: Idem contigit Responso, quod fecimus Archiepiscopo Compostellæ *die* 8. *Julii* 1744., quod sane integrum suis Libris præfigendum curaverunt.

Earum exemplum Episcopis mittit. §. 8. At quoniam Libri ejusmodi ad Vos fortasse nondum pervenerunt, vel curis aliis distenti illos percurrere minime potuistis, his Literis Encyclicis adjungimus illas pariter, quas (uti dictum sæpius est) ad Archiepiscopum Compostellæ jam pridem scripsimus, ut quæ disciplina Vestris in Diœcesibus tenenda sit, plane cognoscatis, ac ne Vos deterreant difficultates, si quæ a captiosis hominibus concitentur.

Sequitur tenor Apostolici Brevis superius impressi n. IC. *vol.* II. *pag.* 284.

Quæstionibus hisce sublatis alii abusus tollendi. §. 9. Cum hæc ita se habeant, satis muneri nostro fecisse videmur, ne illi, quibus licet carnes edere, cum Jejunium tempore Quadragesimæ, vel extra Quadragesimam Fidelibus præscribitur, unius comestionis limites excedant, ac ne piscibus simul et carnibus parari sibi mensam patiantur, neve cavillationes perscrutentur, ut legi tenebras offundant. Pauca tamen adhuc supersunt, quæ remedium a Nobis deposcunt.

Dispensationes generales nimis sæpe petuntur. §. 10. Siquidem advertimus jam multis abhinc annis non solum plures in qualibet Italiæ Urbe, vestra auctoritate, dissolvi a Quadragesimali abstinentia, sed etiam magno studio contenditis, ut universam Civitatem totamque Diœcesim eadem abstinentia liberemus. Hinc factum est, ut in quibusdam Civitatibus ac Diœcesibus jam per multos annos Fideles universi, absque ullo discrimine, carnibus per Quadragesimam utantur.

Quid inde timendum. §. 11. Id quidem maximam Nobis affert sollicitudinem, eo quod deprehendimus certis Testimoniis, in quibusdam Regionibus Septemtrionis, toto Quadragesimæ cursu, lactis et ovorum usum libere permitti, quia per plures annos eandem facultatem petierint, et ab Sede Apostolica consecuti fuerint: quamobrem illi Populi

sibi in animum induxerunt, non esse rursus ad Pontificem confugiendum pro hujusmodi facultate impetranda, sed priores concessiones singulis annis acceptas sufficere, ut lactis et ovorum consuetudo per Quadragesimam comprobetur. ANNO 1745.

§. 12. Præterea maximi facienda esse ducimus ea verba Trident. Conc. *Sess.* 25. *cap.* 18. *de Refor. Sicuti publice expedit, Legis vinculum quandoque relaxare, ut plenius, evenientibus casibus, et necessitatibus, pro communi utilitate satisfiat; sic frequentius Legem solvere, exemploque potius, quam certo personarum, rerumque delectu, petentibus indulgere, nil aliud est, quam unicuique ad Leges transgrediendas aditum aperire.* Conc. Trid. mens circa dispensationes.

§. 13. In Literis nostris Apostolicis, quas *anno* 1741. ad omnes Catholicos Episcopos dedimus, huic corruptelæ viam præcludere cogitavimus ea ratione, illisque verbis, quæ rursum hic subjicimus: *Debitum igitur Paternæ uniuscujusque vestrum sedulitatis et charitatis officium jure postulat, ut omnibus notum faciatis et annuncietis, nemini quidem sine legitima causa, et de utriusque Medici consilio, multitudini vero, veluti Populo, aut Civitati, aut Genti indiscriminatim integræ, nonnisi gravissima, et urgente necessitate, et in casibus per Sacra Canonum Statuta præscriptis, cum debita Apostolicæ hujus Sanctæ Sedis reverentia, a Quadragesimali Jejunio dispensationem, toties quoties opus fuerit, concedendam, nec audacter fidenterque usurpandam, nec superbe et arroganter ab Ecclesia, sicut alibi in more positum esse accipimus, esse postulandam.* Pontificis sanctio jam edita.

§. 14. Porro Nos hanc normam secuti sumus, cum multitudinem, veluti Populum, aut Civitatem integram, Quadragesimali abstinentia immunem declaravimus. In primis loci Episcopus id postulare a Nobis debuit, ac de gravissima, urgentique necessitate suum testimonium interponere. Deinde carnes minime permissæ fuerunt, si lactis, et ovorum usus satis esse videretur. Ratio servata in concedendis Disp. general.

Pont. A. V.

Tum vero facultas edendi carnes tribui solum consuevit, cum interposito Episcopi testimonio id omnino necessarium judicaretur : nec sufficiens necessitati remedium afferri constaret, si ova solum, et lacticinia concederentur. Quoties autem abstinentia Quadragesimæ nostra auctoritate soluta fuit, certos tamen dies præscripsimus, quibus integra abstinentia servaretur, nempe diem Cinerum, dies quatuor temporum, vigilias præcepto obeundas, dies Majoris Hebdomadæ a Dominica Palmarum. Quandoque recensuimus etiam totam hebdomadam Cinerum; Aliquando etiam indiximus abstinentiam Feriis sextis, ac Sabbathis, etiamsi facultas a Nobis tradita, lactis et ovorum usum solum complecteretur. Postremo eam conditionem semper addidimus, ne Jejunii lex unius per diem comestionis ullo modo violaretur, ac ne simul in mensa carnes et pisces apponerentur.

Verificatio causæ ab Episcoporum judicio pendet.

§. 15. Dum rationem hujus consilii nostri serio perpendimus, haud plene acquiescimus, ob eam sollicitudinem ac dubitationem, ne causa ab Episcopo loci prolata, quam Nos legitimam credidimus ad solvendam Quadragesimæ abstinentiam, ejus naturæ fortasse non sit, quæ veram et urgentem necessitatem contineat. Quippe illud Nobis semper ante oculos propositum habuimus, ut nihil a ratione alienum, nihil inconsulto ac temere faciamus. Hærent pariter animo defixa Sancti Bernardi verba ad Pontificem Eugenium *lib. 3. de Consideratione cap. 4. Facitis hoc, quia potestis : Sed, utrum debeatis, quæstio est et quomodo :* Attamen fidem præstitimus iis, quibus præstanda fuerat, Episcopis nempe locorum. Non enim alio pacto exerceri potest sollicitudo peculiarium Ecclesiarum, ac Diœcesum, nisi fides habeatur Episcopis, a quibus illæ administrantur. Sed in posterum, ut gravissimum hoc negotium tutius, quam fieri possit, geratur, molestum vobis non sit, animum iis advertere, quæ subjicimus.

§. 16. Non ignoratis ab Innocentio III. Prædecessore Nostro *Cap. Consilium, de observatione jejuniorum*, inter causas legitimas solvendi abstinentiam a Carnibus jejunii tempore, recenseri veram, et existentem reipsa ægritudinem : *Præterea de illis, qui in Quadragesima, vel in aliis jejuniis solemnibus infirmantur, et petunt sibi esum Carnium indulgeri, respondemus: quod, cum non subjaceat legi necessitas, desiderium infirmorum, cum urgens necessitas exigit, supportare potes et debes, ut majus periculum in eis evitetur.* Idem statuerant multo ante Innocentium III. Patres octavi Concilii Toletani *Can.* 9. quod anno 653. celebratum fuit : *Quisquis absque inevitabili necessitate, atque fragilitatis evidentis languore, seu etiam ætatis impossibilitate, diebus Quadragesimæ esum Carnium præsumpserit attentare, non solum erit reus Resurrectionis Dominicæ, verum etiam alienus ab ejusdem diei Sancta Communione.... Illi vero, quos aut ætas incurvat, aut languor extenuat, aut necessitas arctat, non ante prohibita violare præsumant, quam a Sacerdote permissum accipiant.*

ANNO 1745. Causæ pro concedendis dispensationibus personalibus.

§. 17. Nemo est, qui non intelligat hujusmodi causas satis esse, ut aliqui a Jejunii legibus et abstinentia immunes existimentur; non autem, ut Populus, vel integra Civitas idem Privilegium obtineat. Quis enim sibi persuadere possit, Cives universos alicujus Urbis, vel Diœcesis, eodem tempore gravissimo morbo teneri, vel in eodem discrimine versari omnes, ut periculosam ægritudinem contrahant? Nisi forte eos morbos intelligamus, qui ab aëris intemperie, vel infectione promanant, de quibus paulo post verba faciemus. Quis credat unquam, Populum universum alicujus Diœcesis vel communi languore penitus extenuatum, vel extrema senectute confectum?

Aliæ omnino requiruntur pro generalibus.

§. 18. Neque vero causa sufficiens habenda est, ut aliqua Civitas, vel Populus abstinentia Quadragesimali liberetur, ipsique Carnes per-

Quadragesimalium ci-

PONT. A. V.

Ciborum caritas non est causa sufficiens pro disp. generali.

mittantur, si forte pisces, vel ova caro pretio vendantur. Sicut enim Urbes habent egenos Cives, ita etiam opulentos; e quibus etiam alii vitæ sustentationem labore ac sudore sibi comparant; alii vero patrimonio ac divitiis satis superque abundant. Itaque, si pro emendis piscibus grave pretium solvendum sit, id quidem egenis Civibus, non vero divitibus suffragatur. Id asserunt etiam nonnulli Theologi haud severioris disciplinæ, quorum sententiam recensuimus Capite nono Libri tertii nostrarum Institutionum, quas Bononiæ Typis impressimus.

Nec Militum stationes.

§. 19. Illud etiam inane commentum prorsus existimari debet, solvendas esse abstinentia Quadragesimæ Civitates, vel Diœceses, ubi exercitus versantur, eo quod Milites in iis locis permanentes abstinentiæ leges minime observant. Id potius animos Civium inflammare deberet ad jejunium rite religioseque suscipiendum, ut nempe Milites tanta virtute temperantiæ permoti, ipsorum exemplum sequantur. Illud solum pro legitima causa in medium proferri potest, Copias Militum tantam afferre Civitati penuriam herbarum, atque olei, licet Quadragesimæ Jejunio non obtemperent, ut harum rerum pretia summopere augeantur. Tunc autem eadem statuenda sunt, quæ paulo ante diximus, cum pisces, et ova cariori pretio comparantur.

Nec alia ex pecularibus causis supra recensitis

§. 20. Igitur peculiares morbi, quamvis frequentes, in posterum pro causa solvendæ abstinentiæ non adducantur, nisi forte Civibus universis iidem morbi communes habeantur ob aliquam aëris corruptionem; neque in posterum herbarum, olei, piscium, et ovorum pretia tanti ponderis esse censeantur, ut omnis Civitas, vel Diœcesis, ab instituto Quadragesimæ Jejunio ac temperantia liberari contendat. Quod si veras, ac legitimas a Nobis causas ad hanc facultatem obtinendam expetitis, duas potissimum percensebimus, quarum prima ex

jure Canonico, altera vero ab ipsa rerum magistra experientia deprompta est. Anno 1745.

§. 21. Innocentius III. quem superius nominavimus, *eodem Cap. Consilium, de observatione jejuniorum*, Archiepiscopo Bracarensi postulanti, qua pœna plectendos judicaret illos, qui tempore Quadragesimæ a Carnibus non abstinuerant ob summam rerum caritatem, et angustiam, ita ut plures fame enecarentur, respondit his verbis: *Cum autem quæsieris, quæ sit illis pœnitentia injungenda, qui diebus Quadragesimalibus, tempore quo tantæ famis inedia ingruebat, quod magna pars populi propter inopiam annonæ periret, carnes comedere sunt coacti; respondemus: quod in tali articulo illos non credimus puniendos. Preces tamen Domino pro illis et cum illis effundas, ne ipsis aliquatenus imputetur; quia bonarum mentium est, ibi timere culpam, ubi culpa minime reperitur;* Causæ legitimæ I Deficientia piscium, olei etc.

Si quis hoc tempore Episcopus, adductus exemplo Bracarensis Antistitis, idem consilium peteret a Sede Apostolica, tanquam ineptus, ac simplex haberetur; Sed illo Ecclesiæ felicissimo sæculo maximi pendebatur, uti æquum est, Quadragesimæ præceptum. Hinc magna severitate inquirebantur illi, qui minime paruissent, licet talis causa intercederet, ut liberi ab eodem præcepto viderentur: nec ulla ratio habebatur Virorum Principum, licet ipsorum incolumitas cum Reipublicæ felicitate conjuncta putaretur; uti Nos fuse ostendimus in decima quinta nostrarum Institutionum Libri primi. Sed iis omissis, et aliis bene multis, quæ in hanc rem congeri a Nobis possent, illud primum delibabimus ex responso Innocentii III. tunc Quadragesimæ abstinentia solvi posse integram Civitatem, vel Diœcesim, cum reipsa non suppetunt ea, sine quibus præceptum Quadragesimæ observari nequit. Itaque si revera in aliquo loco neque oleum, neque pisces comparari possint, tunc Incolis ejusdem loci permitti fas est, ut lacte, et ovis utantur: Si hæc Disciplinæ veteris rigor.

PONT. A. V.

autem revera deficiant, tunc Carnis, salubris tamen, edendæ facultas concedetur, interposita semper jejunii servandi conditione.

Exemplum dispensationis concessæ pro Insulis Americæ.

§. 22. Insula Sancti Dominici in America Meridionali in temporalibus paret Charissimo in Christo Filio nostro Ludovico Galliarum Regi Christianissimo, nec ei ullus præest Episcopus. Præfectus Patrum Societatis Jesu anno 1742. a Nobis quæsivit, an ex concessione sibi facta a Sede Apostolica dispensandi super esu carnium, ovorum, et lacticiniorum tempore jejuniorum, et Quadragesimæ, dici posset, sibi etiam datam fuisse facultatem dispensandi nedum particulares personas, sed etiam multitudinem hominum, et omnes sui districtus Incolas, quando coram Deo id expedire judicasset: habitoque responso, facultatem ei fuisse concessam dispensationem indulgendi particularibus hominibus, non autem multitudini hominum, et omnibus Incolis sui districtus, pro concessione exoravit. Pro causa exposuit veneficam piscium qualitatem, exiguum piscatorum numerum, qui longe ab Insula piscantes, pisces deferebant aut fœtentes, aut corruptos ob nimios calores; paupertatem earum gentium, quæ oleum emere non poterant pro cibis Quadragesimalibus necessarium; deficientiam denique olerum, et leguminum, quæ in ea regione facile corrumpuntur, aut a vermibus consumuntur. Re subinde mature discussa coram Nobis in Congregatione Generali Sanctæ Romanæ et Universalis Inquisitionis *die* 12. *Aprilis anno* 1742. habita ratione regionis nimis remotæ, a qua quolibet anno impossibilis erat ad Sedem Apostolicam recursus; indulgentes necessitati Fidelium degentium in Insulis Ditionis Gallicæ in America, facultatem concessimus Præfectis Missionum illarum partium, ut in casu veræ, et ineluctabilis necessitatis, et tantum de anno in annum, præfataque vera necessitate durante, et non aliter, nec alio modo, uti possent et valerent cum fidelibus Populis ipsorum regimini com-

missis dispensare super esu ovorum, et lacticiniorum, et etiam carnium tempore Quadragesimali, indicta simul cum hujusmodi dispensatione observantia jejunii per unicam comestionem, onerataque prædictorum Præfectorum conscientia, si adamussim juxta præscriptum concessa facultate usi non fuissent. ANNO 1745.

§. 23. Sed jam ad experientiam deveniamus. Quindecim abhinc annis per totam fere Europam morbus invaluit, qui pectoris inflammationem inferebat, ita tamen, ut ex una Civitate in aliam, et ex una Provincia in aliam hæc funesta lues promanaret. Id contigit annis 1730. 1733. 1740. Licet autem morbus ejusmodi, qui universos hominum ordines, atque ætates corripiebat, lentam solum in pectore inflammationem excitaret, tamen senibus matura jam ætate debilitatis extremam afferebat perniciem; nam ex ipso febres acutissimæ, ac mortales sequebantur. Idem morbus in periculum trahebat juniores etiam, qui paululum infirmo pectore laborarent. Postremo multorum pectora adeo labefactavit, ut gravissima deinde mala provenerint. Alios quoque morbos hujus generis, pectoris inflammationem magno cum periculo afferentes, ægros in discrimen vitæ adduxisse, Medici Scriptores luculenter testantur. II. Causa, Morbus epidemicus.

§. 24. Itaque si Medicinæ Professores acciti, monitique graviter, ut nihil a veritate alienum respondeant, unanimi consensu fateantur (uti nobis ipsis accidit, cum adhuc Bononiæ versaremur) morbum esse talis naturæ, qualem superius commemoravimus, ita ut nulla ætas libera, et incolumis esse queat; et affirment, illis ipsis, qui inter Cives salvi et integri numerantur, eandem perniciem imminere; id præterea conferre plurimum ad ejusmodi luem depellendam, aut evitandam, si tum ægrotantes tum sani a piscibus, et oleo, et quandoque pariter a lacte, et ovis abstineant, si, inquam, res ita se habeat, tum procul dubio causa sufficiens judicanda est, quæ experientiæ inniti- Medici audiendi super qualitate morbi.

PONT. A. V.

tur, et quæ semper probata, et in posterum probanda videtur, ut nempe Populus, seu Civitas integra a carnibus abstinendi præcepto non teneatur.

Eorum attestationes exhibendæ.

§. 25. Neque ulla difficultas promovere vos debet a consulendis Medicis, qui præstantiores habeantur. Cavendum pariter, ut quidquid revera senserint, scripto testari non prætermittant; quæ conditio si desit in posterum, nulla unquam facultas Civitati, aut Diœcesi, carnibus aut lacticiniis vescendi tempore Quadragesimæ tribuetur: quippe id necessarium omnino videtur. Accedit etiam, quod Medici facilitate quadam incredibili peculiares quidem Cives a Quadragesimæ præcepto liberos, et immunes decernere soleant; (de qua re gravissime monendi a vobis sunt, ne suas animas indulgendo nimis aggravent): Cum vero pro universis Civibus idem statuendum proponitur, tum se difficiles, anxios, ac sollicitos præstare, Nos ipsi experti sumus. Postremo si velint percurrere ea, quæ in Italia, et extra ipsam præclarissimi Auctores Medici Typis evulgarunt, facile deprehendent, abstinentiam, ciborumque parsimoniam ab illis magnopere commendari; discrimen inter morbos constitui, et certis rationibus ostendi, in curandis quibusdam morbis nequaquam requiri, ut jusculum, et carnes, loco piscium, olei, et herbarum substituantur; in aliis vero juvare plurimum, si sublatis carnibus, cum indicitur jejunium, oleo, vel lacte ægrotantes utantur: Demum advertent, quam diligenter, accurateque scribant de pectoris incommodis, cum in omnibus generatim excitantur, ne corripiantur eodem morbo, qui adhuc incolumes a communi lue supersunt.

Quid observandum pro indulg. esu carnium, et ovorum.

Episcopi ne facile petant Dispensationes generales.

§. 26. Hæc vobis indicanda putavimus. Reliquum est, ut Vos hortemur, ne tam facile suscipiatis negotium petendæ facultatis utendi carnibus, et lacticiniis tempore Quadragesimæ pro universa Civitate, vel Diœcesi. Quippe abrumpenda tandem est consuetudo, ob quam

jam per tot annos in quibusdam locis hæ facultates tribui consueverunt. Illud etiam experientia a Vobis compertum erit, delicatis quoque, ac mollibus abstinentiam Quadragesimæ nullam inferre perniciem; neque plures ob hanc causam inter ægrotos, vel mortuos recenseri. Anno 1745.

§. 27. Hanc rationem, et institutum Nos ipsi secuti sumus Romæ, ac Bononiæ (cujus Sedem adhuc retinemus,) cum nuper Quadragesimæ tempus agerctur. Si vos id quoque præstabitis, neque facile a Nobis pro universa Civitate, vel Diœcesi, facultatem solvendi Quadragesimæ abstinentiam postulabitis, vel (si necessarium id arbitremini) non aliter, quam servatis præmissis conditionibus Dispensationis instantia ad Nos deferretur, non solum ii fructus provenient, quos jam indicavimus; sed etiam repulsæ pudorem evitabitis, Nosque pariter ea molestia vindicabitis, quam ferimus, dum votis vestris minime obsecundamus. Postremo vos omnes peramanter amplectimur, et Apostolicam Benedictionem Vobis, Populisque vestris impertimur. Præmissis non servatis, Dispensatio denegabitur.

Datum ex Arce Castri Gandulphi die 10. Junii 1745. Pontificatus Nostri Anno V. Dat. die 10. Jun. 1745.

CXXXI.

ELECTIO

Joannis Van-Stiphout in Episcopum Harlemensem nulla et illicita declaratur; cum censuris et inhibitione, ne Consecrationem suscipere præsumat.

Dilectis Filiis Universis Catholicis in Fœderato Belgio commorantibus.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecti Filii, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Schismaticorum pervicacia.

HIERONYMO de Bock e vivis ad districtam rationem de illegitima probrosaque sua in Pseudo-Episcopum Harlemensem cooptatione a Pseudo-Archiepiscopo Ultrajectensi Petro Joanne Meyndarts funestissimi Schismatis istic Patrono dudum facta, deque sua illicita, nefaria, sacrilega, et contra suprema Apostolicæ hujus Sanctæ Sedis mandata, ac Sacrorum Canonum sanctiones, fucatis cæremoniis accepta consecratione, reddendam, die XI. Mensis Decembris anni proxime elapsi evocato a Pastorum Principe æternoque Judice Jesu Christo, cujus vices in terris Nos plane immerentes gerimus; sperandum quidem erat, fore nimirum, ut ipse Petrus Joannes scelestissimus execrandæ perduellionis antesignanus, quem neque paterna Prædecessoris nostri felic. recor. Clementis PP. XII. ac Nostra monita, neque vibrata toties in ipsum omnium Ecclesiasticarum censurarum fulmina ad saniorem mentem redegerant, tam infelici ejusdem Hieronymi exitu perculsus, e sceleribus suis emergens, ad meliorem frugem rediret, et fru-

ctus pœnitentiæ dignos faceret. Verum iniquitatis filius nec conscientiæ angoribus tactus, nec tot censurarum Ecclesiasticarum formidine deterritus, nec ad tantum symmystæ sui exitium perterrefactus, sed veluti is, qui lætatur, cum male fecerit, et exultat in rebus pessimis, temerario ausu ac præfracta fronte non solum eidem Ecclesiæ Harlemensi primum Generalem Vicarium, deinde Episcopum constituit et designavit die xv. Mensis Maji currentis anni quemdam Schismaticum Virum Joannem Van-Stiphout Amstelodami Pseudo-Pastorem; verum ad Nos etiam literas dedit, quibus Nos de temeritate sua, detestabilique Pseudo-Episcopi designatione certiores faciens, patrati quoque criminis ac sceleris confirmationem a Nobis expostulat.

Anno 1745.

Pseudo-Episcopi elect.

§. 1. Ad tantam audaciam pene concidimus, nec possumus satis aptis verbis explicare et debitis lacrymis deflere tam pervicacem perditi hominis in malitia sua gloriantis, et sceleribus scelera adjicientis insaniam furoremque. Etsi autem per alias in simili forma Brevis literas tum laudati Clementis Prædecessoris, tum Nostras, quarum tenores hisce præsentibus literis pro insertis haberi volumus, tam ipsius Petri Joannis electionem et consecrationem in Pseudo-Archiepiscopum Ultrajectensem; quàm defuncti Hieronymi de Bock electionem, consecrationem, et jamdudum obsoleti Episcopatus Harlemensis erectionem irritam, inanem, illicitam, illegitimam, ac sacrilegam, et utrumque excommunicatum, anathematizatum, atque a Catholicæ Ecclesiæ communione segregatum, ac prorsus Schismaticum vitandum, esse ac fore, et utrumque nullam vel minimam Jurisdictionem Episcopalem, aut pro Animarum regimine auctoritatem unquam habuisse et habere declaratum fuerit; ac propterea nulla pariter, irrita, et inanis ficta Harlemensis Episcopatus erectio, ac dicti Joannis Van-Stiphout asserta in Pseudo-Episcopum Harlemensem designatio; tamen Præ-

Ultrajectensis Pseudo-Archiepiscopi auctoritas nulla, Episcopatûs Harlemensis irrita restitutio.

PONT. A. V.

decessorum nostrorum, ac potissimum ejusdem Clementis Prædecessoris, sacrarum legum morem et exempla secuti, quemadmodum aliàs fecimus, tradita Nobis e Cœlo potestate, electionem Joannis Van-Stiphout in Pseudo-Episcopum Harlemensem a Pseudo-Archiepiscopo Petro Joanne, et ab ejus fictis Canonicis factam, assertique Episcopatus hujusmodi erectionem, nullam, inanem, nefariam, illegitimam ac sacrilegam declaramus, eamque rescindimus, delemus, abrogamus.

Nova electio damnatur, et annullat.

Inhibetur electo quilibet jurisdictionis actus.

§. 2. Deinde sub pœna Excommunicationis ipso facto et sine alia declaratione incurrendæ mandamus districteque indicimus eidem Joanni Van-Stiphout, ne ullam Episcopalem Jurisdictionem exerceat, ne pro suscipiendis Ordinibus Dimissoriales literas dare, ne Pastores, Missionarios, Ministros, Deservitores, aut alios, quocumque nomine vocentur, ad Animarum curam et sacramentorum administrationem, quovis etiam necessitatis prætextu, constituere, ac deputare audeat: ac proinde, si quis per ipsius Literas Dimissorias Ecclesiasticos Ordines susceperit, se suspensum, ac propterea irregularitati obnoxium esse sciat, si susceptos Ordines exercuerit. Quascumque vero antedictorum Officiorum deputationes quocumque nomine sive jam factas, sive faciendas, cum omnibus inde sequutis prorsus irritas, nulliusque momenti declaramus.

Necnon Episcopalis Consecrat. susceptio.

§. 3. Præterea sub eadem pœna Excommunicationis ipso facto et sine alia declaratione incurrendæ mandamus tam eidem Joanni Van-Stiphout, ne se cuiquam Archiepiscopo, aut Episcopo consecrandum præbeat, quam ipsi Pseudo-Archiepiscopo Petro Joanni, aliisque Archiepiscopis et Episcopis, ne eumdem inaniter electum Episcopum Harlemensem consecrare audeant. Has autem pœnas decernimus sine præjudicio illarum, quas tam Electus Pseudo-Episcopus, quam Elector Pseudo-Archiepiscopus noverint se incurrisse.

§. 4.

§. 4. Cæterum, Dilecti Filii, gaudium, et corona nostra, quemadmodum præclara vestra in Catholicæ Fidei et Religionis Orthodoxæ confessione virtus et constantia, rebus ipsis semper probata, et Apostolicis laudibus commendata, Nos dubitare non sinit, quin non solum ad præcavendam, sed ad procul amandandam propulsandamque etiam omnem execrandi Schismatis luem maximopere enitamini; ita paterna nostra erga Vos caritas haud patitur, quin paterni cordis nostri curas cogitationesque ad Vos convertamus, sollicite monentes atque adhortantes, ut in ea vocatione maneatis, in qua vocati estis, repudiata illorum vafritie, qui incautos pellicere ad se conantur. Date quotidie magis operam, ut Seductores intelligant, Vos ad verum Christi Domini Ovile, et ad ejus in terris Vicarium pertinere. Spectaculum facti estis Mundo, Angelis, et hominibus, qui Vos indutos Catholicæ lorica veritatis, et galea salutis, adversus hostes, non minus occulta rabie, quam aperta blandiloquentia insidiosos, strenue pugnare undique circumspiciunt, ac vestram animi fortitudinem invictamque constantiam eximiis laudibus extollunt; non sine incredibili nostra lætitia ac solatio, qui tantam virtutem plurimi facimus, servatamque a Vobis Catholicæ Ecclesiæ, Nobis, Romanæque Sedi fidem singulari amore prosequimur; cujus pignus esse volumus Apostolicam Benedictionem, quam cum uberrima cœlestium charismatum copia conjunctam, Vobis, Dilecti Filii, peramanter impertimur.

Anno 1745. Admonitio et cohortatio ad Catholicos.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XXVI. Junii MDCCXLV. Pontificatus Nostri Anno V.

Dat. die 26. Junii 1745.

Cajetanus Amatus.

Public. eodem Die, Mense et Anno.

CXXXII.

DAMNATIO

Et Prohibitio Libri, cujus titulus est: *Illustrissimorum, ac Reverendissimorum Archiepiscopi Ultrajectensis, et Episcopi Harlemensis Instrumentum Appellationis ad Concilium Generale futurum, a duobus Brevibus a Sanctissimo aliàs expeditis ad Catholicos in Fœderato Belgio.*

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium a præcavendis animarum periculis.

ALTISSIMO Divinæ providentiæ consilio imposita imbecillitati Nostræ suprema Catholicæ Ecclesiæ procuratio, atque adeo commendata Nobis a Pastorum Principe Jesu Christo, cujus vices plane immerentes gerimus, assidua pascendi universi Domini Gregis cura, jure ac merito exigit ac requirit, ut ad eumdem Gregem in unitate et integritate servandum custodiendumque semper advigilantes, inter gravissimas Apostolici ministerii Nostri partes eam præcipue reputemus, qua procul ejiciamus amandemusque perditos homines, ne sub inducta Pastoris larva Oves Christi venenatis fraudulentium fallaciumque doctrinarum suarum pascuis pelliciant, ac decipiant, et ne eas a Christi Ovili separantes, ad perditionis viam agant atque perducant.

Schismaticorum seditiosus Libellus.

§. I. Cum itaque nomine duorum assertorum Antistitum, quos re ipsa haud legitime, sed nulliter electos, ac sacrilege consecratos, et supremis Apostolicæ hujus Sanctæ Sedis præceptis inobedientes et contumaces, aliàs Nos a Catholicæ Ecclesiæ communione separavimus et se-

junximus, ac separatos et sejunctos esse declaravimus, et publice denunciavimus, in lucem prodierit quidam libellus anno MDCCXLIV. editus sine Typographi nomine, et sine loci indicatione, sed hoc dumtaxat titulo : *Illustrissimorum, ac Reverendiss. Archiepiscopi Ultrajectensis, et Episcopi Harlemensis Instrumentum appellationis ad Concilium Generale futurum, a duobus Brevibus, quæ præferunt nomen SS. D. N. Benedicti XIV. scriptis ad universos Catholicos in Fœderato Belgio etc.* Nos, licet titulus ipse præfatum libellum proscriptione dignum esse et fore, aliisque censurarum Ecclesiasticarum, quibus Romani Pontifices Prædecessores Nostri hujusmodi appellationes damnarunt proscripseruntque, notis, reipsa obnoxium esse demonstret, atque adeo haud necesse sit, ad illum damnandum ac reprobandum, animadvertere rationes atque momenta in eodem libello ad comprobandum dictum titulum adducta, utpote fallacia, schismatica, et seditiosa; nihilominus postquam accuratissimo tam Nostro, quam aliorum examini subjecimus, Apostolica demum censura perstringendum ac proscribendum duximus.

ANNO 1745.

Damnatur, et imprimi, legi, ac retineri prohibetur, sub censuris.

§. 2. Auditis itaque plurium in Sacra Theologia insignium Magistrorum suffragiis, de plurimorum quoque Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium ad hoc specialiter deputatorum scientia atque consilio, libellum præfatum uti continentem propositiones falsas, seditiosas, scandalosas, captiosas, ad schisma ac eversionem Hierarchiæ Ecclesiasticæ pellicientes, et Apostolicæ Sedis prædictæ auctoritati injuriosas, et Ecclesiasticæ jurisdictionis eversivas, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, damnamus, et reprobamus; Ipsiusque libelli impressionem, descriptionem, lectionem, et usum omnibus et singulis Christifidelibus, etiam specifica, et individua mentione et expressione dignis, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ per contrafacientes ipso facto

H 2

PONT. A. V.

absque alia declaratione incurrenda, a qua nemo a quoquam (præterquam a Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente) nisi in mortis articulo constitutus, absolutionis beneficium valeat obtinere, omnino interdicimus. Volentes, et eadem auctoritate mandantes, ut quicumque libellum hujusmodi penes se habuerit, illum, statim atque præsentes literæ ei innotuerint, locorum Ordinariis, vel hæreticæ pravitatis Inquisitoribus tradere atque consignare teneantur; hi vero exemplaria sibi sic tradita illico flammis aboleri curent.

Similia scripta pariter prohibentur.

§. 3. Insuper omnia alia scripta, vel manu exarata, vel typis excusa, in quibus hujusmodi errores, aut illorum aliqui quomodolibet renovantur, vel defenduntur, seu eos in posterum, quod absit, renovari aut defendi contigerit, sub eadem pœna, auctoritate, et tenore præfatis proscribimus itidem, et damnamus, ipsiusque libelli impressionem, descriptionem, retentionem, et usum, sicut præmittitur, omnino prohibemus. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Publicationis effectus, et exemplorum auctoritas.

§. 4. Ut autem eædem præsentes literæ ad omnium notitiam facilius perducantur, ne quisquam illarum ignorantiam allegare possit, volumus, et auctoritate prædicta decernimus, illas ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum, et Cancellariæ Apostolicæ, necnon Curiæ Generalis in Monte Citatorio, et in Acie Campi Floræ de Urbe per aliquem ex Cursoribus Nostris, ut moris est, publicari, illarumque exempla ibidem affixa relinqui; Sic vero publicatas, omnes et singulos, quos concernunt, perinde afficere, ac si unicuique illorum personaliter notificatæ, et intimatæ fuissent: ipsarum autem literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et Sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eamdem prorsus fidem tam in judicio, quam extra illud ubique locorum ha-

beri, quæ haberetur eisdem præsentibus, si exhibitæ forent, vel ostensæ. Anno 1745.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die xxvi. Junii MDCCXLV. Pontificatus Nostri Anno Quinto. Dat. die 26. Junii 1745.

D. Cardinalis Passioneus.

Public. eodem die, mense, et anno.

PRIVILEGIUM CXXXIII

Elevandi Crucem more Archiepiscoporum, conceditur Episcopis Eystetensibus.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD Pastoralis dignitatis fastigium, nullo licet meritorum nostrorum suffragio, per ineffabilem Divinæ Sapientiæ atque bonitatis abundantiam evecti, ad ea, quæ Ecclesiarum quarumlibet gloriam, earumque Præsulum splendorem et honorificentiam respiciunt, libenter intendimus, ut Præsules ipsi potissimum de laudabili bonorum operum exemplo commendatione digni, per Nostri Ministerii partes, optatis gratulentur eventibus, propterea que eos pii Pastoris affectu prosequimur, ac plenis favoribus confovemus, prout sublimium personarum, locorum, et temporum qualitatibus debita consideratione pensatis, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Ecclesiæ Eystetensis illustres prærogativæ.

§. I. Cum itaque, sicut accepimus, annus millesimus ab Institutione et erectione Ecclesiæ Eystetensis in Morgaviensi Germania, tunc Gen-

PONT. A. V. tilibus Incolis, Idolisque ipsorum cultui dicatis referta, decurrat, seu prope elapsus sit; ipsique Ecclesiæ Sanctus Wilibaldus ex Regali Anglorum Sanguine ortus primo loco, postea vero felicis recordationis Ebejardus, qui postmodum sub nomine Victoris Secundi ad Summi Apostolatus Apicem assumptus est, ex propinquo Henrici Imperatoris sanguine in Episcopos et Pastores præfecti fuerint, et in Majori Sancti Wilibaldi, et in aliis Ecclesiis Civitatis, vel Dioecesis Eysteten Sanctæ Valdburgæ ipsius Sancti Wilibaldi, dum in humanis ageret, Germanæ Sororis Ossa permultis miraculis clara in summa veneratione asserventur, ac ipsorum S. Wilibaldi, et S. Valdburgæ, ope, et præsidio, necnon ejusdem S. Wilibaldi Successorum Eystetensium Episcoporum zelo, et opere, in illis Partibus Fana diruta, et Orthodoxa Fides feliciter fundata et promota, et postmodum contra falsa Lutheri, et Calvini dogmata fortiter defensa respective extiterint; Et Civitas, et Dioecesis Eystetensis, coadjuvante Venerabili Fratre Joanne Antonio libero Barone de Frejiberg moderno illarum Episcopo, pluribus Monasteriis aucta sit, ipseque Joannes Antonius Episcopus, recurrente mox sæculo, seu centesimo anno post nongentesimum ab ipsius Ecclesiæ Eysteten. Institutione, et erectione prædictis, hujus Sæculi, seu præfati anni centesimi Festivitatem solemniter celebrare, Reliquiasque præfati S. Wilibaldi ad Altare Argenteum propriis sumptibus ad id magnifice extructum, Sacrisque Supellectilibus opulenter refectum, transferre, ut etiam accepimus, intendat:

Moderni Episcopi pia merita.

§. 2. Nos, qui in agro Domini, divina disponente clementia, meritis licet imparibus, præsidentes, nil in Domino ardentius exoptamus, quam ea augeri, et promoveri, quæ cultui Omnipotentis Dei, ac Sanctorum suorum Reliquiarum Venerationi et Ecclesiarum Præsulibus decori, et majestati incrementum afferre valeant, eidemque Joanni Antonio Episcopo specialem

gratiam facere volentes, ipsumque Joannem Antonium Episcopum a quibusvis suspensionis, et interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium tantum consequendum, harum serie absolventes, et absolutum fore censentes; Motu proprio, non ad prædicti Joannis Antonii Episcopi, vel alterius pro se supra hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex matura deliberatione Nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, eidem Joanni Antonio Episcopo, ut ipse, et ejus Successores, Ecclesiæ Eysteten. Præsules pro tempore existentes, insignio Rationalis ab ipsius Ecclesiæ Eysteten. institutione et erectione hujusmodi, ad instar Archiepiscoporum, jam gaudentes, de cætero perpetuis futuris temporibus Crucem in Civitate et Diœcesi præfatis, ac in quibusvis functionibus publicis, et privatis, non tamen in præsentia Archiepiscopi, nisi de ipsius consensu, et salvo in omnibus Jure Metropolitico, ante se elevari, et gestari facere, illaque uti libere et licite possint et valeant, Apostolica Auctoritate, tenore præsentium, concedimus et indulgemus, ipsumque Joannem Antonium Episcopum, ejusque Successores Ecclesiæ Eysteten. Præsules pro tempore existentes, super eisdem præmissis a quoquam quavis auctoritate, et quovis prætextu, colore, vel ingenio molestari, inquietari, perturbari, vel impediri nullatenus unquam posse, neque debere.

ANNO 1745.

Ipsi et Successoribus conceditur Indultum gestandi Crucem ante se elevatam, etc.

Clausulæ ad perpetuam.

§. 3. Præsentes quoque ex quocumque capite, quantumvis juridico, et legitimo, de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, vel intentionis Nostræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nunquam posse, sed eas semper et perpetuo validas, firmas, et efficaces fore et esse, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, nec eas sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositioni-

Pont. A. V. bus comprehensas, sed semper ab illis exceptas esse et fore, ac Joanni Antonio Episcopo, ejusque Successoribus dictæ Ecclesiæ Eysteten. Præsulibus pro tempore existentibus perpetuo suffragari; Sicque, et non aliàs, per quoscumque Judices, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vice-Legatos, dictæque Sedis Nuntios, judicari, et definiri debere, et si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane decernimus; non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, dictæque Ecclesiæ Eysteten., etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, et consuetudinibus contrariis quibuscumque.

Decretum irritans cum derogationibus.

Sanctio. §. 4. Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam Nostræ absolutionis, Concessionis, Indulti, Decreti, et voluntatis infringere vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. die 3. Julii 1745. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo quinto, quinto nonas Julii. Pontificatus Nostri Anno V.

ANNO 1745.

NE CONFESSARII CXXXIV

A Pœnitentibus exquirant Sociorum in crimine, seu complicum nomina etc.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, et Episcopis Regnorum Portugalliæ, et Algarbiorum.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Pontificis studium in avertendis animarum periculis.

SUPREMA omnium Ecclesiarum sollicitudo, et Divina Jesu Christi omnium Pastorum Principis, cujus vices plane immerentes gerimus, Caritas assidue urget Nos, ut pro commissa divinitus imbecillitati nostræ universi Dominici gregis cura semper advigilantes, periculis animarum, sicubi forte superimpenderint, per omnes Christiani Orbis Populos ac Nationes, opportune, quantum cum Domino possumus, occurramus; atque iis præcipue Regnis et Locis peculiari quodam Apostolicæ nostræ Caritatis studio, auctoritatisque providentia consulamus, in quibus, cum Fides, Religio, Pietas quam maxime floreant, callidus humani generis hostis nocere Fidelibus, dum aperto bello desperat, per insidias molitur; in Angelum scilicet sese lucis transfigurans, et ementita boni specie incautis illudens, qua ex arte non minora sæpe animarum detrimenta, quam ex aggressione manifesta, esse proventura nequissimus veterator confidit.

Refert abusum

§. 1. In harum autem fraudum numero computamus, quod in florentissimis Portugalliæ, et

PONT. A. V

interrogandi Pœnitentes de nomine complicis seu Socii criminis etc.

Algarbiorum Regnis, et Ditionibus, quibus Vos Antistites summa cum Sacerdotalis virtutis vestræ commendatione præsidetis, et quibus pro singulari erga Catholicam Ecclesiam, atque Apostolicam hanc S. Sedem observantia, meritæ debentur laudes, nuper evenisse non sine ingenti animi nostri dolore cognovimus. Pervenit enim haud ita pridem ad aures nostras, nonnullos istarum partium Confessarios, falsa zeli imagine seduci se passos, sed a zelo secundum scientiam longe aberrantes, perversam quamdam, et perniciosam praxim in audiendis Christifidelium confessionibus, et in saluberrimo Pœnitentiæ Sacramento administrando invehere, atque introducere cœpisse; ut videlicet, si forte in pœnitentes incidissent socium criminis habentes, ab iisdem pœnitentibus socii hujusmodi, seu complicis nomen passim exquirerent : atque ad illud sibi revelandum non inducere modo suadendo conarentur; sed, quod detestabilius est, denuntiata quoque, nisi revelarent, absolutionis sacramentalis negatione, prorsus adigerent atque compellerent; imo etiam complicis ejusdem nedum nomen, sed habitationis insuper locum sibi exigerent designari : Quam illi quidem intolerandam imprudentiam, tum procurandæ complicis correctionis, aliorumque bonorum colligendorum specioso prætextu colorare, tum emendicatis quibusdam Doctorum opinionibus defendere non dubitarent; cum revera opiniones hujusmodi vel falsas, et erroneas sequendo, vel veras, et sanas male applicando, perniciem tam suis, quam pœnitentium animabus consciscerent; ac sese præterea plurium gravium damnorum, quæ inde facile consecutura fore prævidere debuerant, reos coram Deo æterno Judice constituerent.

Scandala inde exorta.

§. 2. Et vero jam secuta fuisse multa ejusmodi damna, infelici experientia compertum est : Nec fieri potuit quin ea de causa et oblocutiones, et scandala, et non Ministrorum tantum, sed sacri etiam ipsius Ministerii odium,

et animorum ingens conturbatio in Populo fideli exorta sint. Tristia Nos hæc nuntia cum accepimus, simul audivimus, contra exitialem hujusmodi abusum protinus justa indignatione pro munere suo commotos fuisse Dilectos Filios nostros S. R. E. Cardinales Nunum a Cunha in iisdem Portugalliæ et Algarbiorum Regnis Generalem Inquisitorem, et Thomam de Almeyda Patriarcham Lisbonensem; atque utrumque sollicite gliscenti malo compescendo, atque etiam eradicando adlaborasse.

Anno 1745.

Item Card. Inquisitoris, et Patriarchæ sollicitudines.

§. 3. Nos autem, ne in tam gravi animarum discrimine ulla ex parte Apostolico nostro Ministerio deesse videamur, neve mentem hac super re nostram apud Vos obscuram, aut ambiguam esse sinamus; Notum Vobis esse volumus, memoratam superius praxim penitus reprobandam esse, eamdemque a Nobis per præsentes nostras in forma Brevis literas reprobari, atque damnari, tanquam scandalosam, et perniciosam, ac tam famæ proximorum, quam ipsi etiam Sacramento injuriosam, tendentemque ad sacrosancti sigilli Sacramentalis violationem, atque ab ejusdem Pœnitentiæ Sacramenti tantopere proficuo et necessario usu Fideles abalienantem.

Damnat relatam praxim.

§. 4. Eapropter, Venerabiles Fratres, quamquam de pastorali vestra vigilantia nihil est quod dubitemus: Supremi tamen officii quoque nostri esse censemus, alacritatem ipsam vestram hac mentis nostræ aperta significatione, et Apostolicis insuper hortationibus nostris intensius acuere, et excitare, ut pro se quisque vestrum opportunioribus, quascumque prudentia suggesserit, initis rationibus, et efficacioribus quibuscumque Juris remediis, quoad opus fuerit, contra delinquentes Ministros adhibitis, noxiam hujusmodi novitatem strenue insectemini, ac pene nascentem opprimatis, neque patiamini traditis curæ vestræ ovibus ibi offendiculum parari, ubi salus a Christo posita est, ab eoque Divinæ misericordiæ fonte illas averti ac deter-

Episcopis mandat, ut eam inhibeant, et extinguant.

PONT. A. V. reri, ad quem ab eodem Redemptore nostro, ad abluendas dealbandasque in Sanguine suo animas, amantissime invitantur. Interea, dum a zelo vestro, ac prudentia, luculentiora Nobis certo pollicemur vestræ pietatis et observantiæ argumenta, Apostolicam Benedictionem cum uberrima cœlestium charismatum copia conjunctam, Vobis, Venerabiles Fratres, ex animo impertimur.

Transumptis fidem haberi jubet. §. 5. Volumus autem, ut præsentium transsumptis, sive exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo Personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus ubique fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, et adhiberi posset, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Dat. die 7. Julii 1745. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die VII. Mensis Julii MDCCXLV. Pontificatus Nostri Anno V.

ANNO 1745.

DE CAPACITATE

CXXXV.

Canonicorum Regularium Lateranensium, et Sanctissimi Salvatoris, ad obtinenda Beneficia Ecclesiastica sæcularia, cum cura, et sine cura, atque Pensiones Ecclesiasticas.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QUOD inscrutabili Divinæ Providentiæ consilio Nobis immerentibus demandatum est Apostolicæ servitutis Officium, inter gravissimas curas, quarum pene obruimur multitudine, hanc etiam Nobis imponit, ut eas controversias dirimere, atque aliquando de medio tollere studeamus, quæ jampridem diu agitatæ, magno Ecclesiasticæ disciplinæ detrimento indecisæ adhuc pendere dignoscuntur; idque potissimum, ubi et rei controversæ gravitas, doctorum Virorum judicio, visa est Apostolicæ Decisionis oraculum postulare; et ipsi Romani Pontifices Prædecessores Nostri ejusmodi decisionis edendæ consilium aliàs susceperunt; tametsi, quominus id perficerent, aliorum fuerint negotiorum occupationibus præpediti.

Controversia super capacitate Canonicorum Regularium ad Beneficia sæcu-

§. 1. Celebris jamdudum est controversia, an Canonici Regulares capaces sint obtinendi et retinendi Ecclesias Parochiales sæculares, absque Indulto Apostolico. Quam quidem controversiam tum veteres, tum recentiores Canonistæ tractarunt, in suis Commentariis ad *Cap. Quod Dei timorem, de statu Monachorum*; nec defuerunt inter Ecclesiasticarum rerum Scripto-

PONT. A. V.

Varia sæpe ab Auctoribus tractata.

res, tum Italos, tum ex Regionibus ultra Montes positis, qui hujusmodi quæstionem accurate examinaverint. Hac ipsa de re, flagitantibus Canonicis Regularibus Lateranensibus, bonæ memoriæ Franciscus Maria Pitonius magni quondam nominis in Romana Curia Advocatus, ac deinde Episcopus Imeriensis in Partibus Infidelium, et sanctæ memoriæ Benedicti Papæ XIII. Auditor, amplum composuit volumen, quod licet nunquam Typis vulgatum, a Nobis tamen visum, atque perlectum est. Præterea dilectus Filius Cæsar Benvenuti Abbas Generalis Canonicorum Regularium Lateranensium, non multos ante annos, in lucem edidit Opus a se conscriptum, pro asserendo Canonicis sui Ordinis jure obtinendi præfatas Parochiales, absque Indulto Apostolico; in quam etiam sententiam plures clarorum Jurisperitorum Consulationes editæ sunt, ac Typis impressæ in Bullario Canonicorum Regularium Sanctissimi Salvatoris. Denique innumeri propemodum sive Theologi, sive Jurisconsulti, in suis Operibus, quæstionem hanc instituerunt; quorum aliqui eo usque progressi sunt, ut prædictos Canonicos Regulares nedum ad obtinendas sæculares Ecclesias Parochiales ad præsentationem Patronorum sive Ecclesiasticorum, sive Laicorum, sed ad alias quascumque Parochiales Ecclesias ad liberam Ordinariorum collationem spectantes, etiam per concursum, assequendas, et ad se sistendum hujusmodi concursibus, absque Indulto Apostolico, habiles atque capaces asserere non dubitaverint. Tum a Parochialibus Ecclesiis gradum faciendo ad Canonicatus Metropolitanarum, Cathedralium, et Collegiatarum Ecclesiarum, horum quoque absque Apostolica dispensatione adipiscendorum, capaces eos esse sustinuerunt. Et quod magis notatu dignum videtur, idem plane affirmarunt de Beneficiis simplicibus, et Pensionibus Ecclesiasticis; plura congerentes exempla hujusmodi Canonicorum Regularium, qui, absque Romani Pontificis Indulto, tum ad

regendas Parochiales Ecclesias Sæculares, et ad obtinendos Canonicatus atque Præbendas in Ecclesiis Collegiatis, Cathedralibus, et Metropolitanis; tum etiam ad Beneficia Ecclesiastica simplicia, nimirum absque Animarum Cura, vel residentiæ onere, administranda, e Claustris exierunt.

Anno 1745.

§. 2. Sane quum in Congregationibus Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium ad diversi generis negotia cognoscenda auctoritate Apostolica deputatorum, examinatum sæpe fuerit hujusmodi assertum jus Canonicorum Regularium; sæpe responsum est, eos, absque Apostolico Indulto, ad sæculares Parochias promoveri non posse. Ita respondit Congregatio Concilii de anno millesimo quingentesimo octuagesimo primo, ejusque responsum approbatum fuit a sanctæ memoriæ Prædecessore Nostro Gregorio Papa XIII. Ita decrevit Congregatio Episcoporum et Regularium de anno millesimo sexcentesimo septuagesimo primo, expensis prius rationibus fuse deductis a Procuratore Generali Canonicorum Regularium Lateranensium; atque hoc pariter Decretum a piæ memoriæ Clemente Papa X. confirmatum, deindeque ad Canonicos quoque Regulares Sanctissimi Salvatoris extensum fuit. Cumque iidem Canonici Regulares Decretis prædictis minime acquiescerent; oblata occasione cujusdam Causæ *Placentinæ* in Congregatione Concilii propositæ Anno Domini millesimo sexcentesimo nonagesimo tertio, in qua agebatur de quodam Canonico Regulari Lateranensi præsentato ad Parochialem Ecclesiam secularem; quamvis Apostolicum Indultum eidem concessum fuisset; additum tamen fuit in Rescripto, ipsis petentibus, ut omnia, quæ præcesserant super hac re Decreta unirentur, utque, auditis Procuratoribus Generalibus, certa, et universalis Lex in hac materia constitueretur, idque a sanctæ memoriæ Innocentio Papa XII.

Resolutiones Congregationum, et Summorum Pontificum Decreta.

Pont. A. V.

Prædecessore Nostro per Apostolicas Literas in forma Brevis fuit confirmatum.

Clemens XI. Congregationi Concilii committit Causæ discussionem.

§. 3. Hæc tamen Decretorum unio, et generalis Causæ discussio minime peracta fuit. Verum anno Domini millesimo septingentesimo decimo tertio Procurator Generalis Canonicorum Lateranensium postulavit a felicis recordationis Prædecessore pariter Nostro Clemente Papa XI. ut totius Causæ cognitionem prædictæ Congregationis Concilii Tridentini Interpretis examini et judicio subjiceret; ad hoc ut eadem Congregatio illam discuteret ac definiret, *in mero puncto Juris communis, Concilii Tridentini, Professionis, et Instituti Canonicorum, independenter et præcisive ab omnibus Resolutionibus et Decretis Sacrarum Congregationum, judicatis quorumcumque Tribunalium, Rescriptis, et Oraculis Summorum Pontificum, tam favorabilibus, quam contrariis Ordini Canonicorum Regularium, a temporibus Gregorii XIII. usque in præsens emanatis*; super quo Pontificium *juxta petita* Rescriptum obtinuit.

Quæ hucusque variis ex Causis dilata fuit.

§. 4. Juvat credere, tunc existentem, aliosque deinceps prædictæ Congregationis pro tempore Secretarios, pro debita erga Pontificis mandatum observantia, diligenter curasse, ut Causa isthæc in Congregatione proponeretur. Equidem cum Nos in minoribus constituti, eodem Secretarii munere fungeremur, plurium annorum cursu nihil intentatum reliquimus, ut et prædicta controversia ad examen revocaretur, et congrua tandem decisione tolleretur; sed minime licuit, novis semper impedimentis objectis, negotium hoc ad optatum finem perducere. Veruntamen minime dubitabamus (quod etiam prædictis Secretariis, qui ante Nos fuerunt, persuasum fuisse censemus,) quin interim inviolate servaretur præcitatum Decretum anno millesimo sexcentesimo septuagesimo primo a Congregatione Episcoporum et Regularium editum, et a Clemente Papa X. confirmatum; quum potissimum et ipsorum temporibus, et

Nobis etiam hujusmodi Secretarii Officium obeuntibus, frequenter evenisset, ut ab Apostolica Dataria, tam ad ipsam Concilii Tridentini, quam ad aliam Episcoporum et Regularium Congregationem, remitterentur petitiones Canonicorum Regularium, qui pro obtinenda aliqua Parochiali Ecclesia sæculari, ad quam a Patronis præsentati fuissent, vel pro assequendo Canonicatu Ecclesiæ Cathedralis aut Collegiatæ, ab aliquo Episcopo sibi collato, Apostolicum Indultum postulabant. Unde consequens erat, ut opportunis adhibitis diligentiis pro Causæ propositione ad normam Rescripti Clementis Papæ XI. non admodum interesse videretur, si ipsi Canonici Regulares ejusdem Causæ decisionem minime urgerent.

ANNO 1745.

§. 5. At vero quum a sanctæ memoriæ Benedicto Papa XIII. Anconitanam Episcopalem Ecclesiam regendam accepissemus, statim ac ad eandem, uti par erat, præsentes accessimus, sero didicimus Nostram hac de re opinionem Nos fefellisse. Siquidem in ea Civitate nonnullos Canonicos Regulares invenimus, qui post relatum Decretum anni millesimi sexcentesimi septuagesimi primi, nullo suffulti Apostolico Indulto, sed de licentia tantum suorum Prælatorum Regularium, ad Parochias sæculares, vel ad Canonicatus in Cathedrali Ecclesia promoti, e Religiosis Claustris migraverant. Quin etiam unum ex his invenimus, qui quum sæculare Beneficium, quod olim obtinuerat, resignasset; tamen extra Claustra similiter, in habitu Presbyteri sæcularis degebat. Atque hujus quidem conscientiæ securitati, pro Nostri muneris ratione, consulere non omisimus, implorata eidem dispensatione ab Officio Pœnitentiariæ Apostolicæ, cui rem totam referentes, demonstravimus jam moraliter impossibile Oratori fore, claustralis vitæ institutum, et Religiosorum habitum resumere; quum et octogenario major esset, et mala valetudine laboraret.

Abusus a Sanctissimo Domino Nostro reperti in Diœcesi Anconitana.

PONT. A. V.

Item in Bononiensi.

§. 6. Deinde paucis post annis a felicis recordationis Clemente Papa XII. Prædecessore Nostro ab Episcopatu Anconitano ad Metropolitanam Cathedram Bononiæ Patriæ Nostræ translati; idem omnino in hac etiam Civitate et Diœcesi obtinere comperimus. Contigit autem, quemdam Canonicum Regularem Lateranensem ad Ecclesiam Parochialem sæcularem de Jurepatronatus Laicorum a Patrono Laico nominari; cumque Nos, ante hujusmodi nominationis admissionem, præter consensum Abbatis Generalis ipsius Ordinis, Apostolicum insuper Indultum Nobis exhiberi postularemus, eaque de re apertissimum Clementis Papæ X. Decretum anno millesimo sexcentesimo septuagesimo primo editum extare diceremus; mirati profecto sumus, quum Nobis responderi audivimus receptam esse in toto Canonicorum Regularium Ordine sententiam, quod præfatum Clementis X. Decretum, omne robur amisisset, et in suspenso remaneret, ex quo Clemens XI. anno millesimo septingentesimo decimo tertio, ut supra dictum est, quæstionem illam de ratione obtinendarum a Canonicis Regularibus Parochiarum sæcularium, an scilicet consensus eorum Abbatis Generalis, nullo interveniente Apostolico Indulto, ad hoc sufficiens esset, Congregationi Concilii examinandam tradiderat. Equidem Nos hujusmodi responsioni, quam agnovimus omni soliditate destitutam, minime acquievimus; neque porro Canonicus ille Regularis ad regimen Parochialis Ecclesiæ, ad quam præsentatus fuerat, a Nobis admissus fuisset, nisi prius Apostolicam dispensationem petiisset, atque impetrasset. Verum ex hoc plenius cognovimus, quam necessarium esset huic controversiæ aliquando finem imponere, ac certam atque universalem regulam stabilire super Canonicorum Regularium capacitate ad obtinendas Parochiales Ecclesias, Canonicatus, aliaque beneficia Ecclesiastica sæcularia, vel de licentia duntaxat eorumdem Superioris Regularis, vel nonnisi ac-

Qui evincunt necessitatem decidendi quæstionem.

cedente Apostolicæ dispensationis auctoritate. Pro quo tamen nihil a Nobis tunc temporis factum fuit; quum satis esse duxerimus, aliarum Diœcesum curam propriis Pastoribus relinquentes, in commissæ Nobis Ecclesiæ procuratione vigilare.

ANNO 1745.

Pontifex decisionem edere intendit.

§. 7. Jam vero, nullis Nostris meritis, in sublimi Apostolatus culmine constituti, Nostras esse partes reputavimus, quæstionem hanc suprema tandem decisione terminare, et, pro concessa Nobis auctoritate, declarare, an prædicti Canonici Regulares, tam Lateranenses, quam Sanctissimi Salvatoris, de licentia tantum suorum Superiorum Generalium valeant Parochiales Ecclesias sæculares, et in Ecclesiis Metropolitanis, Cathedralibus, aut Collegiatis, Canonicatus atque Præbendas, ac demum Beneficia Ecclesiastica simplicia obtinere, aut Pensiones Ecclesiasticas percipere; an vero, præter hujusmodi Superiorum Regularium licentiam, Apostolicæ quoque auctoritatis requiratur accessio.

Causam privatis studiis expendit.

§. 8. Porro quam methodum piæ memoriæ Clemens XI. pro hujus quæstionis enodatione præscripserat, eam laudatissimi Pontificis mente dignam semper existimavimus; eidemque propterea inhærentes, cupientesque rem ipsam, antequam illius examen alteri committeremus, privatis Nostris studiis penitus introspicere, tempus illud, quod mense Octobris proxime elapso a publicis audientiis vacuum habuimus, in Bibliotheca Nostra domestica insumentes, quamplurimos illic existentes Libros, aliosque etiam rariores e celebri Bibliotheca dilecti Filii Nostri Dominici Tituli Sancti Bernardi ad Thermas Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbyteri Cardinalis Passionei nuncupati Brevium Nostrorum Secretarii, ad Nos allatos, avide evolvimus; sedulo inquirentes, quid Juri communi, quid Concilii Tridentini sanctionibus, quid Professioni ab ipsis Canonicis Regularibus emissæ, ac demum quid eorumdem Instituto magis con-

PONT. A. V.

Et super ea Dissertationem scribit.

sentaneum esset; ac super his omnibus prolixam Dissertationem, Canonici Juris principiis et Historicis notionibus innixam, non quidem Pontificiæ auctoritatis jure, sed privati Doctoris diligentia, elucubravimus.

Controversiam ad se avocat.

§. 9. Quamvis vero, ex præscripto relati Decreti Clementis Papæ XI. hujusce controversiæ examen in Congregatione Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum haberi debuisset; nihilominus satius esse duximus totam hujusmodi Causam ad Nos avocare, non quidem, ut ipsi per Nos, absque aliorum consilio, eam definiremus; sed ut solemnior atque commodior ipsius controversiæ discussio accuratissima maturitate perageretur, prout ex inferius dicendis revera præstitum fuisse apparebit.

Cardinales, Prælatos, Theologos, et Canonistas in consilium adhibet.

§. 10. Siquidem in consilium hac de re nobiscum assumpsimus Venerabilem Fratrem Nostrum Vincentium Episcopum Prænestinum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem Petra, necnon Dilectos Filios Nostros ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbyteros Cardinales, de Gentilibus, Cavalchinum, Tamburinum, et Besozzium respective nuncupatos, omnes, penultimo excepto, prædictæ Congregationi Concilii Tridentini adscriptos, tres vero etiam priori loco memoratos, olim, dum in minoribus agerent, ejusdem Congregationis Secretarios, alterum autem a pluribus annis ipsius Præfectum. His adjunximus Dilectum Filium Magistrum Josephum Alexandrum Furiettum sæpedictæ Congregationis Concilii Secretarium, necnon alios Prælatos præcipua Romanæ Curiæ munera obeuntes, nimirum Dilectos pariter Filios Magistros Joannem Jacobum Millo Datarium, Clementem Argenvilliers Auditorem, et Xaverium Justinianum Subdatarium Nostros; ex Regularibus autem Petrum Aloysium de la Torre Abbatem Ordinis Sancti Benedicti, Congregationis Cassinensis in eadem Romana Curia Procuratorem

Generalem, et olim in sua Congregatione Sacrorum Canonum Professorem; duosque Societatis Jesu Presbyteros, Dominicum Turanum Officii Pœnitentiariæ Apostolicæ Consultorem Theologum, et Ægidium Mariam Giulii Sacrorum Canonum Professorem, eorumdemque in Collegio Germanico-Hungarico de Urbe Lectorem. Anno 1745.

§. 11. His omnibus, et singulis præfatam Dissertationem Nostram communicavimus, in qua aperte declaravimus, Nos meram, ut præfertur, Doctoris privati personam in ea gessisse, nec aliis ademptam voluisse libertatem in contrarium opinandi, si ita jus et ratio suaderent; datoque illis trium et amplius mensium spatio, ut totius rei examen ad normam Juris communis, Concilii Tridentini, Professionis, et Instituti Canonicorum Regularium utriusque prædictæ Congregationis exigerent: jussimus, ut singuli suum suffragium aperirent, ac literis consignatum Nobis exhiberi curarent. Eorumque libera suffragia exquirit.

§. 12. Neque vero opus esse judicavimus, ipsos prædictorum Canonicorum Regularium Ordines ad Causam dicendam excitare, ut sive per se, sive per alios, ea deducerent, quæ facere posse putarent pro eorum asserto jure obtinendi Beneficia sæcularia absque Apostolico Indulto; tum quia rationum, quæ in utramque partem afferri solent, referta sunt, ut initio dicebamus, Theologorum, Canonistarum, aliorumque Scriptorum Ecclesiasticorum Volumina; tum quia post ipsum Clementis XI. Rescriptum, ut pariter supra adnotavimus, et Franciscus Maria Pitonius, prolixa Dissertatione, in qua Canonicorum Lateranensium defensionem suscepit, et istorum Abbas Generalis Cæsar Benvenuti, in suo Opere in publicam lucem emisso, quæcumque ad Causam facere poterant, juxta singula Capita in præcitato Clementis XI. Decreto indicata, et a Nobis in prædicta Dissertatione Nostra, ut præfertur, ordinate ac sigillatim expensa, latissime sunt prosequuti; Canonicorum Regularium interpellatio superflua.

PONT. A. V.

Tum demum quia noluimus novum ipsis Canonicorum Regularium Ordinibus imponere sumptuum onus, postquam toties super eadem re Jurisconsultorum Curiæ Nostræ operam, et calamum adhibuerunt.

Præmissorum suffragia expenduntur.

§. 13. Quum itaque prædicti omnes a Nobis requisiti, intra præfinitum tempus suffragium quisque suum Nobis obtulissent; (excepto præfato Vincentio Episcopo Cardinali, quoniam ipse in suis Commentariis ad Constitutiones Apostolicas, suam hac de re sententiam pluribus in locis aperuerat, et jampridem Typis vulgaverat); Nos illorum scripta attente perlecta diligentissime expendimus; eademque, una cum prædicta Dissertatione Nostra, Dilecto Filio Magistro Nicolao Antonello, Prælato Nostro Domestico, et Archivii Pontificii in Arce Sancti Angeli existentis Custodi, in eodem Archivio diligenter asservanda tradidimus; ut perpetuis futuris temporibus constare valeat, quam caute et considerate in hac Causa definienda agere voluerimus.

Pontifex de consilio etc. et motu proprio etc. declarat, Canonicos Regulares incapaces cujuslibet Beneficii Sæcularis, aut Pensionis Ecclesiasticæ.

§. 14. Et quoniam prædictorum omnium concors fuit sententia (unius enim dissensus in duodenario Consulentium numero, uniformitatem non tollit); iidemque in eo convenerunt, quod neque Canonici Regulares Lateranenses, neque Canonici Regulares Sanctissimi Salvatoris, Beneficium quodlibet Ecclesiasticum sæculare obtinere, aut quamlibet Pensionem Ecclesiasticam percipere valeant, absque auctoritate Apostolicæ Sedis; Nos eorumdem consilium et sententiam sequentes, atque etiam motu proprio, et certa scientia, atque Apostolica auctoritate, hac Nostra in perpetuum valitura Constitutione statuimus, decernimus, et declaramus, eosdem Canonicos Regulares, absque Indulto Apostolico, ut præfertur, cujuscumque Beneficii Ecclesiastici sæcularis, sive cum adnexo animarum curæ, aut residentiæ onere, sive etiam Beneficii simplicis, et sine cura, ac personalem residentiam non requirentis, et cu-

juscumque Pensionis Ecclesiasticæ, vere incapaces esse, et censeri debere; eisdemque nec Jus commune, nec Tridentinæ Synodi Decreta, neque Professionem ab ipsis emitti solitam, aut eorum peculiare Institutum, neque demum ullam contrariam consuetudinem, usum, possessionem, seu quasi, aliumque omnino titulum, pro hujusmodi prætensa capacitate ullatenus suffragari.

ANNO 1745.

§. 15. Proindeque non amplius permittendum, aut ullo modo ferendum esse, ut aliquis ex ipsis, sola interveniente ejusdem Superioris, sive Abbatis Generalis licentia, consensu, aut prætensa auctoritate, ad animarum curam in Ecclesiis Sæcularium assumendam, et exercendam, vel ad Canonicatus, sive Præbendas, Dignitates, vel alia quomodocumque nuncupata Officia, aut Beneficia residentialia in Ecclesiis Patriarchalibus, Metropolitanis, Cathedralibus, aut Collegiatis obtinenda, e Religiosis Claustris exeat, discedat, et extra ea moretur; sed necessarium omnino, semper, et quandocumque esse et fore speciale Apostolicæ Sedis Indultum tam ut iidem Canonici Regulares hujusmodi Ecclesiasticorum Beneficiorum Sæcularium, sive cum animarum cura, sive cum residentiæ onere adnexo, capaces fiant, et existant; quam ut ad ea assequenda, regenda, et retinenda, e Claustris discedere, et extra ea degere licite possint. Similiter omnium et quorumcumque Beneficiorum Ecclesiasticorum simplicium nuncupatorum, aut Ecclesiasticarum Pensionum quarumlibet, eosdem incapaces esse declaramus, et ad ea assequenda ex se inhabiles haberi debere decernimus: At si aliquando aliquem ex ipsis, sive pro Religiosis ipsius indigentiis, sive ob meritum personale, sive alio quocumque titulo, aut causa, de uno aut pluribus hujusmodi Beneficiis simplicibus, vel de una, aut pluribus Ecclesiasticis Pensionibus ab Apostolica Sede provideri contingat; decernimus, non ideo hujusmodi Canonicum Regularem e Religionis

Prohibet eisdem egressum e Claustris absque Indulto Apostolico, ratione Beneficiorum Curatorum, aut Residentialium.

Provisiones de Beneficiis simplicibus, aut Pensionibus Ecclesiasticis intra Claustra manere jubet, sub pœnis contra apostatas.

PONT. A. V.

suæ Claustris exire, aut extra ea vitam degere posse; sed in suis Religiosis Domibus, ut antea, et sub legitima suorum Superiorum Regularium obedientia manere debere statuimus; contravenientes vero omnibus et singulis pœnis, adversus Regulares Apostatas latis atque statutis, subjicimus; et iisdem re ipsa et cum effectu affici et coerceri mandamus.

Ipsis tamen Indulta Apostolica facilius concedenda esse agnoscit.

§. 16. Et quidem Canonici Lateranenses, quique a Sanctissimo Salvatore nomen habent, non verbo, aut specie tantum, sed revera et proprie Regulares existunt, ipsisque cum aliis omnibus cæterorum Ordinum Regularibus communia sunt Vota solemnia, Castitatis, Paupertatis, et Obedientiæ; ideoque, quatenus Regulares sunt, æque ac Monachi, cæterique Religiosis quibusque Ordinibus adscripti, incapaces sunt Beneficiorum Ecclesiasticorum Sæcularium, absque Apostolicæ Sedis auctoritate, et dispensatione. Quia tamen, (ut Innocentius III. ait in præcitato *Cap. Quod Dei timorem.*) Regulæ inserviunt laxiori; æquum est, majorem cum ipsis indulgentiam adhiberi, et, ubi eorumdem Superiorum Regularium consensus adsit, benigniori quadam facilitate, per Apostolicæ auctoritatis Indulta, ad Sæcularia Beneficia eosdem admitti. Verum ut in hujusmodi casibus omnia rite recteque procedant; sequentes Regulas, inviolabiliter, respective, sub pœna nullitatis Collationis Beneficiorum, tenendas et observandas, eadem Apostolica auctoritate præscribimus atque statuimus.

Præscribit Patronis formam præsentandi Canonicos Regulares ad Ecclesias Parochiales, aut Canonicatus.

§. 17. Ubi nempe agatur de Beneficiis Ecclesiasticis Sæcularibus, pro quorum collatione Concursus indici non solet, veluti sunt Ecclesiæ Parochiales de Jurepatronatus Laicorum, et in Patriarchalibus, Metropolitanis, Cathedralibus, aut Collegiatis Ecclesiis, Canonicatus, atque Præbendæ (exceptis tamen Theologali, et Pœnitentiaria Præbenda, quarum utraque prævio semper Concursu provideri debet); et quidem ubi hujusmodi Beneficia de jurepatronatus sive Ecclesiastico

Ecclesiastico sive Laicali existant; et cessantibus quoad Beneficia Jurispatronatus Ecclesiastici reservationibus et affectionibus Apostolicis; integrum esse volumus Beneficiorum Patronis, aliquem ex prædictis Canonicis Regularibus, quem idoneum judicaverint, ad ea Beneficia præsentare, seu nominare; dummodo præsentatio, seu nominatio fiat cum expressa præservatione Beneplaciti Apostolici. Postquam vero præsentatus, seu nominatus Canonicus Regularis, præsentationem seu nominationem de se factam acceptaverit, cum clausula de obtinendo Beneplacito tam Superioris Generalis sui Ordinis, quam Sedis Apostolicæ, ad ipsos præsentantes seu nominantes pertinebit, consensum exquirere Superiorum Regularium; Qui si ex discessu hujusmodi Canonici Regularis, ad animarum curam, seu ad Canonicatum in Ecclesia Sæculari obtinendum evocati, nullum Ordini detrimentum obventurum esse, in Domino reputaverint; multoque magis, si perspectam habentes vitam ab hujusmodi præsentato seu nominato religiose institutam, et studia ab eodem in Religione laudabiliter peracta, illius operam utilem atque proficuam fore Ecclesiæ illi, cujus servitiis deputatur, in Domino pariter judicaverint; requisitum assensum in scriptis præbentes, testimonium insuper adjicient de ipsius præsentati seu nominati idoneitate, tam quoad mores, quam quoad doctrinam, sive ad animarum curam, sive ad Præbendam Canonicalem; super quorum veritate ipsorum Superiorum conscientiam districte oneramus. Sed et ab Ordinario, sive ab Ordinariis Locorum, in quibus ipse Religiosus præsentatus aut nominatus per aliquod tempus commoratus fuerit, requirendum erit, utrum ipsis aliquid adversus illius vitam et mores relatum fuerit, vel aliàs legitime constiterit.

ANNO 1745.

Item Superioribus Regularibus, qua ratione licentiam impertiri debeant.

Ordinariorum attestationes exquirendæ.

§. 18. Quæ omnia, videlicet præsentatio, seu nominatio, et respective acceptatio cum adjectis clausulis præservativis supra enunciatis; item

His omnibus justificatis,

PONT. A. V.

concessionem indulti judicio Pontificis reservat.

Superiorum Regularium consensus, eorundemque attestatio: Ordinariorum quoque favorabile testimonium, exhibenda erunt nostro, sive Successorum Nostrorum Romanorum Pontificum pro tempore Datario, qui, facta Nobis, aut Successoribus Nostris, prædictorum omnium relatione, si ita Pontifici videbitur. Literas Apostolicas super concessione hujusmodi Beneficii eidem Canonico Regulari præsentato seu nominato ad illius vitam facienda, statim expediri jubebit; vel aliàs, de ejusdem Pontificis mandato, ante ipsam expeditionem, prædictæ Congregationis Tridentini Concilii Interpretis consilium exquiret.

Eadem respective servanda in provisionibus ad Ordinarios pertinentibus sine Concursu

§. 19. Idipsum, quantum rei natura, et circumstantiarum diversitas patitur, tunc etiam observari volumus et mandamus, quoties Ordinarius ipse Canonicum Regularem Lateranensem aut Sanctissimi Salvatoris, ad Ecclesiam Parochialem, quam in casu particulari sine concursu conferri posse contigerit, sive ad Canonicatum absque Concursu pariter providendum, et ad ipsius Ordinarii liberam dispositionem et collationem pertinentem, promovendum putaret. Decernentes in hujusmodi casibus nihil ab Ordinariis propria auctoritate fieri posse; sed Romano pro tempore Pontifici rem totam deferri; item consensum Superiorum Regularium, juxta formam superius a Nobis præscriptam, exquiri, et obtineri; omniaque demum, ut præfertur, ad Datarium pro tempore transmitti, ut is, relàtione Pontifici facta, opportunum super expediendis Literis Apostolicis mandatum accipiat.

Canonici Regulares ad Concursus admitti nequeunt.

§. 20. Ubi vero agatur de Beneficiis Ecclesiasticis Sæcularibus, ad quæ Concursus de jure indici, et haberi debet; cujusmodi plerumque sunt Ecclesiæ Parochiales ad liberam Ordinariorum collationem spectantes, itemque Ecclesiæ Parochiales de Jurepatronatus Ecclesiastico, et in Ecclesiis Cathedralibus, Metropolitanis, aliisque, Præbendæ Theologalis, et Pœnitentiaria;

statuimus, nullum Canonicum Regularem, sive Lateranensem, sive Sanctissimi Salvatoris, etiam accedente licentia ipsorum Superiorum Generalium, ad hujusmodi Concursus accedere posse: ipsisque Episcopis, sive aliis Ordinariis quibuscumque, districte inhibemus, sub pœna nullitatis Concursûs, ne prædictos Canonicos Regulares ad hujusmodi Concursus admittere præsumant, sine prævio Beneplacito Apostolicæ Sedis; pro quo obtinendo sequentem methodum inviolabiliter tenendam, atque servandam præscribimus.

ANNO 1745.

§. 21. Quoties videlicet Episcopus, aut alius Ordinarius, inter eos Sæculares Presbyteros, sive Clericos, qui ad Concursum pro Ecclesiæ Parochialis, aut Præbendæ Theologalis, vel Pœnitentiariæ collatione et provisione habendum, sunt accessuri, neminem ad hujusmodi Parochiam aut Præbendam idoneum revera esse, in Domino judicaverit; et e contrario aliquem ex Canonicis Regularibus ad prædictas Ecclesiam, aut Præbendas respective aptum, et idoneum existere noverit; Romani Pontificis pro tempore existentis judicio rem totam deferet; a quo si illi indultum fuerit, ut hujusmodi Canonicum Regularem ad Concursum admittere valeat, tunc ab eodem Religioso Canonico requirere debebit, an forte, accedente consensu ipsius Superiorum Regularium, hujusmodi Concursui se sistere vellet. Quod ubi is facturum se esse affirmaverit; idem Episcopus Superiores Regulares rogabit pro hujusmodi consensu, seu licentia; quam tamen ipsi Superiores nequaquam impertiri debebunt, nisi simul testati fuerint, et nullum proprio Ordini detrimentum extiturum, si religiosus vacantem Parochiam, aut Præbendam assequatur, et eundem, anteactæ vitæ ac doctrinæ merito, dignum esse, qui ad illam promoveatur.

Sed licentia impetranda a Summo Pontifice, et a Superioribus Regularibus.

§. 22. Hisce omnibus in antecessum exacte servatis, licebit Canonicum Regularem ad Concursum admittere; Et nihilominus si eum præ

Ipsa Provisio a Summo

PONT. A. V. Pontifice perficienda.

cæteris probari contigerit, ipsa Parochiæ, seu Præbendæ concessio a Romano Pontifice expetenda erit; transmissis ad Datarium pro tempore omnium præmissorum documentis, ut hic facta relatione Pontifici, opportuna pro expeditione mandata recipiat.

Quid in concessione Parochiæ, aut Præbendæ Theologalis seu Pœnitentiariæ, extra Concursum.

§. 23. Si autem contigerit, ut habito Concursu pro Ecclesiæ Parochialis, aut Præbendæ Theologalis, vel Pœnitentiariæ provisione, nullus ex Concurrentibus de Clero Sæculari idoneus repertus fuerit; aut si, hujusmodi Concursu indicto, intra præfinitum tempus nemo ex Clero Sæculari ad illum accesserit; Episcopus autem vacantem Ecclesiam, aut Præbendam alicui Canonico Regulari Lateranensi, aut Sanctissimi Salvatoris utiliter concedi posse crediderit, pari modo Apostolicum assensum ad hoc exquirere debebit; habitoque rescripto juxta petita, quod, annuente Pontifice, in ea verba conceptum esse poterit; *pro gratia, servatis servandis;* tunc Episcopus cum ipso Canonico Regulari, et cum ipsius Superioribus ea servabit, quæ superius a Nobis præscripta sunt; ac de præmissorum omnium implemento opportuna documenta ad Datarium transmittet, Romano pro tempore Pontifici exhibenda, ut, eo jubente, ad concessionem hujusmodi Ecclesiæ aut Præbendæ per Literas Apostolicas procedi possit.

De resignationibus, Coadjutoriis, Collationibus Beneficiorum simplicium, et Pensionum reservationibus, Pontificis judicium esto.

§. 24. Denique, quod pertinet ad Ecclesiarum Parochialium, aut Canonicatuum renunciationes, seu resignationes, vel Coadjutorias, necnon collationes Beneficiorum Ecclesiasticorum simplicium, aut Pensionum Ecclesiasticarum reservationes; quum in his omnibus, non solum ex superius dictis, propter Regularem qualitatem Resignatarii, aut Coadjutoris deputandi, sive de prædictis Beneficiis aut Pensionibus providendi, verum etiam ratione tituli intrinseci hujusmodi collationum, Apostolicæ auctoritatis interventus semper et omnino requiratur; Nos Romanorum Pontificum Successorum Nostrorum arbitrio et prudentiæ omnia relinquenda esse

ducimus. Confidimus autem, neminem fore ex præfatis Successoribus Nostris, qui in hujusmodi casibus, præter alia ad resignationes, aut Coadjutorias admittendas, sive constituendas, et ad Beneficia simplicia conferenda, vel Pensiones Ecclesiasticas reservandas, de jure requisita, rerum insuper ac personarum ratione habita, ea quæ superius a Nobis circa præmissas concessiones statuta sunt, præ oculis habere, et mature perpendere omittat.

Anno 1745.

§. 25. Equidem inspecto Canonicorum Lateranensium, et Sanctissimi Salvatoris Regulari Instituto, non licet eis, quoad vivunt, post solemnem Votorum Professionem, e Religiosis Claustris discedere, et a Superiorum Regularium obedientia se subtrahere. Quamvis autem, ut antea dictum est, hujusmodi Legi subjecti sint et esse debeant etiam post assequutum aliquod Sæculare Beneficium simplex, aut Ecclesiasticam Pensionem, cujusmodi certis in casibus ab Apostolica Sede Regularibus concedi et assignari contingit; attamen satis patet, neque permanentiam intra Claustra, neque immediatam Superioribus Regularibus subjectionem consistere ullo modo posse cum animarum cura, aut cum Canonica Residentia, si aliquem ex iisdem Canonicis Regularibus Ecclesiam Parochialem, aut Canonicatum, et Præbendam, vel Dignitatem, aut aliud Sæculare Beneficium Ecclesiasticum personalem Residentiam requirens contingat quomodolibet obtinere.

Obtinentes Parochias, aut Canonicatus Sæculares, intra Claustra degere nequeunt.

§. 26. Illud vero Dubium in Congregationibus hujus Urbis et Curiæ frequenter discussum ac disputatum fuit; an scilicet hujusmodi Canonici Regulares, post adeptam in Ecclesiis Sæcularibus Parochiam, sive Canonicatum, e Claustris egressi, retinere deberent habitum sui Ordinis, an vero Clericorum Sæcularium vestibus uti possent; Item de iis, qui ad Parochorum Officium sunt promoti, quæsitum fuit, an alterum Canonicum Regularem, dum possent, in sui consortium assumere, et apud se habere

Quæstiones super delatione habitûs Regularis et retentione Socii ejusdem Ordinis.

PONT. A. V.

Absolvuntur ab hujusmodi obligatione, additis paternis monitionibus etc.

tenerentur. Super quibus non una fuit sententia, tam prædictarum Congregationum, quam eorum, quos nuper a Nobis in consilium adhibitos esse memoravimus. Verum Nos, justis et rationabilibus de causis animum Nostrum moventibus, decernimus atque statuimus, prædictos Canonicos Regulares, sive ad animarum curam gerendam, sive ad Canonicatum obtinendum in Ecclesiis Sæcularibus, e Claustris egressos, habitum Clericalem Sæcularem assumere posse, et ab obligatione secum retinendi Socium sui Ordinis, liberos et immunes esse, et fore. Eosdem tamen monitos volumus, ne, propterea quod extra Religiosa Claustra vitam degunt, et Clericorum Sæcularium habitum deferunt, ideo se absolutos aut dispensatos esse arbitrentur ab observatione Votorum, quibus se in Regulari Professione Deo manciparunt; sed sciant, se teneri eadem Vota servare et implere in iis omnibus, quæ cum animarum Rectoris, aut Canonici Sæcularis Officio conjungi possunt. Episcopo autem, sive Ordinario Loci, per omnia subjecti sint; ipsumque etiam Superioris Regularis loco agnoscant et colant. Ac demum suas partes esse intelligant, sanctioris conversationis exemplo, sedulitate in officio obeundo, frugalis vitæ parsimonia, copiosa eleemosynarum largitione, veluti quibusdam religiosæ perfectionis insigniis, etiam in habitu Sæculari, pro Canonicis Regularibus in oculis hominum se gerere.

Provisi de Parochia, aut Canonicatu Sæculari non possunt a Superioribus Regularibus ad Claustra revocari.

§. 27. Quæsitum præterea fuit, utrum hujusmodi Canonici Regulares, qui Parochialem Ecclesiam, vel Canonicatum Sæcularem essent adepti, possent a suis Superioribus Regularibus, legitimis ex causis, ad Religionis Claustra revocari; qua etiam de re non satis conformia prodierunt judicata. Sed convenientibus in unam sententiam his, qui hac occasione a Nobis consulti fuerunt, Nobis visum est statuere ac declarare, prædictos Superiores Regulares hujusmodi facultate destitutos esse, ubi agatur de

Sæcularibus Parochiis, aut Canonicatibus in Titulum conferri solitis, et alicui ex prædictis Canonicis Regularibus in perpetuam administrationem rite concessis; sed ad Episcopum dumtaxat, sive ad Ordinarium loci pertinere, concurrentibus causis canonicis, ad legitimam contra illos privationem per sententiam procedere: vel aliàs ipsos, justis pariter de causis, ad animarum curam inhabiles, et ab ea perpetuo suspensos declarare; quo casu hi, qui sic per sententiam privati, aut perpetuo suspensi existent, utique Religiosum habitum resumere, et ad propria Claustra redire teneantur. Anno 1745

§. 28. Denique disputatum fuit, utrum Canonicus Regularis, si resignaverit Ecclesiam Parochialem, aut Canonicatum Sæcularem, quem obtinuerat, habitum Regularem resumere, et Religionis Claustra iterum ingredi debeat, itidemque an id locum habeat, ubi de prædictis per sententiam privatus, vel a Parochialium munium exercitio perpetuo suspensus, sive ad ea obeunda inhabilis declaratus fuerit; atque etiam, ubi Coadjutorem in Parochia aut in Canonicatu eidem deputari contingat; vel post laudabilem operam in Canonicatu per annos quadraginta assidue præstitam, privilegium Jubilationis, ut vocant, ipsi fuerit concessum. Et in his quidem cum distinctione procedendum censentes, ut omnem dubitandi occasionem perpetuo removeamus, decernimus atque statuimus, Canonico Regulari, qui se Parochia, aut Canonicatu abdicaverit, vel iis per sententiam legitime privatus, vel ad gerendum Parochiæ regimen inhabilitatus, et ab eodem perpetuo suspensus fuerit, ad habitum Regularem, et Instituti sui Monasteria redeundum esse. Non ita vero si, extra casum perpetuæ inhabilitationis, et suspensionis, Coadjutorem habuerit in Canonicatu, aut in Parochialis curæ regimine, vel per Jubilationem a servitio Chori fuerit exemptus; quum et ii, qui Coadjutorem habent in affectæ valetudinis aut ingravescentis ætatis sub-

In casibus tamen hic enunciatis, ad eadem redire compelluntur

Non vero in casu Coadjutoriæ, aut Jubilationis.

PONT. A. V. sidium, teneantur in loco Parochiæ, aut Canonicatus residere; ut præsto sint, quoties legitimum Coadjutori impedimentum obvenerit, ipsius Parochiæ, aut Chori necessitatibus quoad poterunt, inservire, et qui Jubilationem obtinuerunt, valeant pro libito Chorum frequentare, atque etiam, non obstante hujusmodi Jubilatione, si Divinorum Officiorum ratio id exigat, possint ad servitium Ecclesiæ revocari.

Præmissarum declarationum, et decretorum æquitas, et utilitas.

§. 29. His porro declarationibus atque decretis, quæ prævia matura deliberatione, auditoque, ut præfertur, nonnullorum Venerabilium Fratrum Nostrorum, aliorumque prudentum atque doctorum Virorum consilio, per has Nostras Literas ferimus, atque Apostolica Auctoritate statuimus, pluribus controversiis finem factum iri confidimus; Eâdemque operâ tam Episcopis, aliisque Locorum Ordinariis, quam ipsis, de quibus agitur, Ordinibus Regularibus, utiliter consultum esse existimamus; Episcopis nempe, sive Ordinariis, quorum frequentes audivimus querelas, super nimia facilitate, qua hujusmodi Canonici Regulares ad Ecclesias Parochiales aut Canonicatus Sæculares convolabant, sola muniti licentia ipsorum Superiorum Regularium; quos quidem suspicabantur in ea concedenda haud difficiles se præbere, ubi de turbulentis hominibus, aut ipsi Religioni inutilibus ageretur: Ipsis vero etiam Canonicorum Regularium Lateranensium, et Sanctissimi Salvatoris Ordinibus, quos peculiari semper benevolentia prosecuti sumus; ex quibus non paucos probitate ac doctrina insignes, suorumque respective Ordinum amantes, et olim, quum in minoribus ageremus, et postquam etiam Apostolicam hanc Sedem tenemus, aperte conquerentes audivimus, non raro evenire, ut deprecatorum studio et auctoritate, cui Superiores obsistere aut nollent aut non auderent, illos ex Collegiis suis cogerentur amittere, ex quorum permanentia majorem utilitatem atque splendorem consecuturus erat ipso-

rum Ordo, a quo iidem multos annos hanc in spem educati et alti fuerant, ac religiosis virtutibus, optimisque disciplinis imbuti.

ANNO 1745.

Clausulæ de perpetua Litterarum firmitate.

§. 30. Quocirca easdem præsentes Literas, et in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod Canonici Regulares prædicti, aut quilibet alii etiam speciali nota et expressione digni, in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, illis non consenserint, aut ad ea vocati et auditi non fuerint, aut ex alia quacumque causa, colore, prætextu, et capite, etiam in corpore Juris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, aut alio quolibet defectu notari, impugnari, in jus vel controversiam revocari, ad terminos juris reduci, aut adversus illas aperitionis oris, aut quodcumque aliud juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari posse; sed easdem præsentes semper firmas, validas, et efficaces esse et fore, ac ab omnibus et singulis, ad quos spectat, et pro tempore quomodocumque spectabit, inviolabiliter observari; Sicque et non aliter in præmissis per quoscumque Judices ordinarios et delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vice-Legatos, dictæque Sedis Nuntios, et alios quoslibet quavis auctoritate et potestate fungentes, et quandocumque functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi et interpretandi facultate et auctoritate, judicari, et definiri debere; et si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane decernimus.

Derogat. opportunæ.

§. 31. Non obstantibus, quatenus opus sit, Innocentii III. Prædecessoris prædicti dispositione in prædicto Capitulo, *quod Dei timorem*, necnon de jure quæsito non tollendo, aliisque Nostris, et Cancellariæ Apostolicæ Regulis, ac quibusvis Apostolicis, etiam in Universalibus, Provincialibusque Conciliis edi-

Pont. A. V. tis generalibus vel specialibus Constitutionibus, Ordinis quoque Canonicorum Regularium, et utriusque eorum Congregationis prædictæ, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, et consuetudinibus etiam immemorabilibus, Ordinationibus Capitularibus, usibus, stilis etiam quantumvis inveteratis, et quacumque ultimi status existentia, aliisque in contrarium præmissorum quomodolibet facientibus vel extantibus, privilegiis quoque, indultis et Literis Apostolicis utrique vel alterutri Congregationum prædictarum, earumque Monasteriis, Superioribus, et personis in genere, vel in specie quomodolibet forsan concessis, confirmatis, approbatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores, formas, Causas, et occasiones præsentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, specialiter, expresse, ac plenissime et amplissime motu pari derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

De exemplorum auctoritate.

§. 32. Cæterum quia difficile foret, ipsas præsentes Nostras Literas ad singula loca, ubi opus esset, deferri; volumus, ut earum transsumptis, sive exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii subscriptis, et sigillo alicujus personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem ubique fides habeatur, tam in judicio, quam extra quæ iisdem præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctio pœnalis.

§. 33. Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc Nostræ Constitutionis, definitionis, declarationis, statutorum, decretorum, atque Ordinationum infringere, vel eidem ausu

temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, et Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Anno 1745.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo quinto, septimo Idus Julii, Pontificatus Nostri Anno Quinto. Dat. die 9 Julii 1745.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

Public. die 23. ejusdem mensis et Anni.

CXXXVI

CONSECRATIO

Joannis Van Stiphout in Pseudo – Episcopum Harlemensem damnatur, ac suspensionis et excommunicationis sententia in ipsum edicitur.

Dilectis Filiis Universis Catholicis in Fœderato Belgio commorantibus.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecti Filii, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Sollicitudo Pontificis ne Catholici contagione Schismatis attingantur

TAM præclaram quidem de egregia virtute et constantia vestra rebus ipsis semper probata et Apostolicis etiam laudibus commendata, gerimus opinionem, ut plane persuasum habeamus, Vos nullis ad procul amandandam omnem execrandi schismatis luem, et ad Catholicam Fidem Orthodoxamque Religionem palam ubique profitendam tuendamque, Apostolicæ nostræ caritatis, sollicitudinis', exhortationisque novis stimulis indigere. Verum pro demandata infirmitati nostræ a Supremo Pastorum Principe æternoque Animarum nostrarum Judice Jesu Christo universalis Ecclesiæ suæ procurationi obstricti, facere non possumus, quin Vos sæpe de sacrilega perditorum hominum temeritate et audacia edoceamus, atque insimul admoneamus, ut quamcumque tenuissimam suspicionem per insidias veteratorum Schismatis patronorum cuipiam vestrum de eorum reconciliata Nobiscum gratia et communione forsitan injiciendam ab animis vestris penitus removeatis.

Elect. Pseudo-Episcopi nulla.

§. I. Postquam enim per alias nostras in simili forma Brevis Literas die XXVI. Mensis Ju-

nii proxime elapsi currentis anni MDCCXLV. Anno
ad Vos datas, typis etiam impressas, et pu- 1745.
blici juris factas, Electionem Joannis Van-Stiphout Amstelodami Pseudo-Pastoris in Harlemensem, Hieronymo de Bock e vivis sublato, Pseudo-Episcopum, a Petro Joanne Meyndarts Pseudo-Archiepiscopo Ultrajectensi, et ab ejus fictis Canonicis factam, assertique Episcopatus Harlemensis erectionem nullam, inanem, nefariam, illegitimam ac sacrilegam declaravimus, rescidimus, delevimus et abrogavimus, nec ad ipsius Petri Joannis de sua detestabili Pseudo-Episcopi Harlemensis designatione, petitaque a Nobis patrati criminis confirmatione, scriptam Epistolam respondimus; binas nuper Nobis inscriptas et clanculum redditas accepimus Epistolas, alteram quidem ipsius Petri Joannis Meyndarts die xxx. Mensis Julii, alteram vero ejusdem Joannis Van-Stiphout die xxix. dicti Mensis Julii proxime præteriti hujus anni datas. Hic autem de sua inani designatione et sacrilega Consecratione præscribit; ille vero de nulla a Nobis data responsione primum conquæritur, deinde de eadem abs se facta Consecratione significat, tum causam obtendit, qua adductus, ad tantum scelus paulo citius, dempto ternario Episcoporum numero, perficiendum devenit, diuturnum scilicet morbum, in quem inciderat; ex quo liberatus, instantissimis plurimorum suorum Symmystarum querimoniis satisfacere coactus fuit, ne Episcopalis successionis ordo istic jamdudum interruptus, et ab Apostolica hac S. Sede nunquam post primam interruptionem agnitus, imo semper explosus, in præsentia morte sua abrumperetur. Quamplurimis demum fucatisque verbis uterque suam erga Apostolicam hanc S. Sedem Nosque ipsos observantiam obedientiamque protestantes, incautis illudere videntur. Ejusdem Consecrat., et subdolæ Schismaticor. artes.

§. 2. Nos itaque Literas hujusmodi, quæ callida arte conscriptæ, præclaram quidem obsequii reverentiæque speciem præseferunt, re ipsa Pontifex iterum rejicit ele-

PONT. A. VI.

ctionem, Consecration. damnat, Consecratum suspendit

vero latentes suffusi veneni dolos continent, posthabentes ac penitus rejicientes, pro debito nostræ servitutis supremæque potestatis officio, primùm designationem electionemque ipsius Joannis Van-Stiphout in Pseudo-Episcopum Harlemensem, cum extincti Episcopatus erectione, iterum inanem ac nullam fuisse, esse, ac fore, tenore præsentium Literarum nostrarum Apostolica auctoritate decernimus et declaramus: quemadmodum, tenore et auctoritate paribus, Consecrationem dicti Joannis Van-Stiphout, minime assistentibus ex præscripto Sacrorum Canonum duobus aliis Episcopis, nullaque Apostolica dispensatione obtenta, a memorato Pseudo-Archiepiscopo Ultrajectino toties omnium Ecclesiasticarum censurarum fulminibus perculso, et ab omni exercitio Episcopalis Jurisdictionis et Ordinis suspenso, contra suprema Apostolicæ hujus S. Sedis mandata, factam, fuisse, esse, ac fore illicitam, nefariam, sacrilegam, et execrandam, itidem decernimus et declaramus; ac proinde ipsum temere nulloque jure Electum Joannem Van-Stiphout omni Ecclesiastica et spirituali jurisdictione pro animarum regimine carere; atque illicite consecratum, ab omni exercitio Episcopalis Ordinis esse suspensum.

Tam ab exercitio jurisdictionis, quam Ordinis.

§. 3. Mandamus propterea districteque interdicimus memorato Joanni Van-Stiphout, sub pœna Excommunicationis ipso facto sine alia declaratione incurrendæ, ne audeat Pastores, Missionarios, Ministros, aut alios, quocumque nomine nuncupentur, ad Animarum curam et Sacramentorum administrationem quovis etiam necessitatis prætextu, constituere ac deputare. Simul etiam palam edicimus et declaramus, omnes et singulas prædictorum Officiorum deputationes pro Animarum regimine quocumque nomine factas, aut fortasse faciendas, cum omnibus inde secutis, prorsus irritas esse, ac nullius roboris et momenti. Rursus eidem Joanni Van-Stiphout præcipimus et inhibemus, ne,

sub simili Excommunicationis pœna, audeat illicite Sacramentum Confirmationis, aut Ordines conferre, aut quoquo pacto Ordinem Episcopalem, a quo suspensus est exercere. ANNO 1745.

Ejus communionem vitandam denunciat

§. 4. Vobis autem, Dilecti Filii, graviter injungimus ac vetamus, ne antedictum Joannem Van-Stiphout pro vero Episcopo Harlemensi habeatis et agnoscatis, neve cum eodem ullo pacto, præsertim in Divinis, communicetis; aut ab ipso, vel ab aliis per ipsum perperam et inaniter deputatis, Sacramenta aut Ordines accipiatis. Noverit enim, qui Ordinibus initiatus ab ipsis fuerit, suspensionis se vinculo constrictum, atque irregularitati præterea obnoxium, si susceptos Ordines exercuerit.

Ordinat. illegitimas fore declar.

Adhortat.

§. 5. Reliquum est, ut paternis curis nostris filialis obedientiæ fideique vestræ officia respondeant. Nullum enim jucundius dolori nostro solatium afferri potest, quam ut intelligamus, Vos caute ambulantes, non vocem alienorum audire, sed Pastorem sequi, et domum ædificare supra firmam petram. Ac Vobis, Dilecti Filii, Apostolicam Benedictionem, quam cœlestis præsidii pignus, atque adversus potestates tenebrarum arma et scutum esse optamus, peramanter impertimur.

Dat. die 28. Aug. 1745.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 28. Augusti 1745. Pontificatus Nostri Anno VI.

Cajetanus Amatus.

Publlic. eodem die, mense, et anno.

PONT. A. VI.

CXXXVII.

DECRETA QUÆDAM

A Cardinali Patriarcha Lisbonensi edita collaudantur et confirmantur.

Dilecto Filio Nostro Thomæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbytero Cardinali de Almeyda nuncupato.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Dilecte Fili noster, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Collaudantur Card. Patriar. Decreta.

SINGULAREM voluptatem sensimus ea perlegentes, quæ graviter ac sapienter a Te constituta sunt, ac die XII. Martii Anno MDCCXLIII. evulgata, ut omnibus innotescerent: Cognovimus pariter ardentissimum studium, quo tum Regulares, tum Sæculares, aliosque tuæ Pastorali Curæ commendatos vehementer excitas, ut iisdem mandatis diligenter obtemperent.

Officia Hebd. Maj de die celebrari.

§. I. Primo loco præcipis, ut Vespertina Officia, quæ feria V. Majoris Hebdomadæ fieri consueverunt in Ecclesiis Sæcularium, ac Regularium, ad certam horam solum protrahantur: et ipsarum Fores ad mediam horam post Occasum Solis occludantur; nec mane ante pateant, quam solis Ortus illucescat: Siquidem cognitum, perspectumque habebas ad honestos mores labefactandos causam præberi, cum magna frequentia Virorum, ac Mulierum nocturno tempore in ea templa conveniret; quam sane veterem consuetudinem ideo Prædecessores tui nunquam improbarunt, quod ii nocturni Fidelium conventus, tunc temporis pietatem, ac religionem solum præseferebant.

§. 2. Secundo loco, ne spatio illius noctis Divina Eucharistia Cultu debito careret, sapienter indixisti Viris Ecclesiasticis, eorum Ministris, et Fratribus Sodalitatum, quæ a Venerabili Eucharistiæ Sacramento nuncupantur, ut occlusis Templi foribus, alternatim Christo Domino pie religioseque obsequantur, qui sub panis specie continetur.

Anno 1745.

Adorationem SS. Sacramenti de nocte continuari per certas personas.

§. 3. Tertio loco, cum Passio Salvatoris nostri intempestivis horis a Concionatoribus celebrari soleret, ideo pro tua singulari prudentia decernis, ut mane Feriæ VI. Majoris Hebdomadæ hi sermones habeantur, statim ac Evangelium, quod eo die canitur in solemni Officio, absolutum fuerit, ubi vero consuetudo obtinuit, ut nocte ejusdem Feriæ VI. verba faciant Concionatores, alia hora post meridiem ejus diei seligatur, ita tamen, ut Fores Ecclesiæ designato antea tempore obserari queant.

Conciones item horis diurnis haberi

§. 4. Quarto loco, cum illi, qui Ecclesias adibant Feria v. Majoris Hebdomadæ (quæ Sancta vulgo appellatur) peculiares quosdam cibos secum deferrent, quibus deinde etiam in ipsis Ecclesiis uterentur, ita ut cultum Dei Templo consentaneum, et legem jejunii impudenter violarent; cum, inquam, hanc corruptelam sine magno animi tui mœrore pati ac dissimulare minime posses, opportuna remedia attulisti, gravissimis sententiis, ac pœnis in eos promulgatis, qui cibos ejusmodi per illos dies venderent, vel ipsos manducare etiam in sacris Ædibus non dubitarent.

Comessationes ab Ecclesiis eliminari.

§. 5. Hæc potissimum ex Decretis tuis delibata ob eam causam commemoravimus, ut ipsa diligenter a nobis perlecta dignosceres; neque prætermisimus cætera, quæ in iisdem Decretis habentur, nempe vehementem cohortationem, ut Ecclesiis cultus exhibeatur, ne Deus hac gravissima quidem injuria atque impudentia lacessitus, ad iracundiam concitetur: Postremo cum Decreta hujusmodi probari a Nobis magnopere deposcas, ut nostra auctoritate cor-

Quæ subjiciuntur judicio Summi Pont.

PONT. A. VI.

roborata perpetuo firmentur, et homines facilius ad illa observanda inducantur, hoc Tibi responsum faciendum existimavimus.

Vetus Officiorum nocturnorum consuetudo.

§. 6. In primis consentaneum quidem antiquis Ecclesiæ Institutis fatemur, ut noctis tempore Divina Officia celebrarentur: Imperitus enim disciplinæ Ecclesiasticæ prorsus videretur, qui ignoraret, Majoribus nostris per multa sæcula positum in more fuisse, ut nocturnis Vigiliis solemnia Festa, ac Mysteria prævenirent, et canendis Divinis laudibus, sanctisque precibus occupati, noctes integras simul in Templis traducerent. At vero diuturnitate temporis adeo labefactari cœpit hæc pia consuetudo, ut tribus Majoris Hebdomadæ diebus Vigiliæ solum statuerentur; et ob eam causam Officia illorum dierum (eo quod nocte fieri solerent,) *Matutini Tenebrarum* adhuc nominantur: Vigiliæ quoque permissæ fuerunt ante diem Natalem, et Epiphaniam Domini; Diœceses autem, quæ disciplinæ laude commendantur, *Matutinos Tenebrarum* a Nocturnis horis ad postmeridianas traduxerunt; Vigiliis etiam consuetis ante Festum Epiphaniæ, matutinas horas usque ad meridiem subrogarunt: Cum tamen pristinum Ecclesiæ Institutum retinere vellent in Pervigilio Natalis Domini, nempe post mediam noctem rem Divinam conficere, et populum in certas Ecclesias confluentem admittere, cautum diligentissime fuit, ut corruptelis omnis aditus intercluderetur; et cum difficile id visum fuisset, virtute præstantes Episcopi decreverunt, ut nocte quidem in Ecclesia, sed clausis illarum Foribus, hæc sacra Officia peragerentur.

Quæ utiliter immutata fuit.

Sacræ priorum sæculorum Agapæ.

§. 7. Agnoscimus pariter animi tui consilium ab Ecclesiæ moribus minime alienum, eo quod coercendum putaveris illorum intemperantiam, qui sanctissimis Majoris Hebdomadæ diebus in Templa se conferunt, ibique certis quibusdam cibis indulgent. Equidem magnis laudibus prædicantur a Sacris Scriptoribus *Agapæ*, sive honestissima convivia, quæ fideles post acceptam

Divinam Eucharistiam pluribus Sæculis inibant, ut mutuæ inter Christianos benevolentiæ publicum testimonium ostenderetur; et certis diebus egentes ac miseri liberali divitum opulentia sustentarentur. Itaque, si ejusmodi convivia plena honestatis, quæque ad charitatem exercendam inducta primo fuerunt, et magna cum innocentia per longum temporis spatium conservata, penitus abrogare oportuit, ob graves offensiones, et scandala, quæ dimanare ex illis cœperunt, ita ut nemo sit, qui non probet Ecclesiæ Decreta, quibus ea convivia de medio auferuntur: nemo sane prudentiam tuam, et consilium non commendabit, qui pravam edendi licentiam ab Ecclesia removere ac penitus eliminare voluisti, cum præsertim ea nefaria intemperantia jejunii Leges, sanctissimis etiam diebus frangerentur, quas Majores nostri tanta severitate, ac religione coluerunt, ut nihil omnino degustarent, et cyathum quoque frigidæ recusarent.

Anno 1745.

Ob invectos abusus nunc interdictæ.

§. 8. Supervacaneum ducimus ad hæc probanda proferre in medium sacræ antiquitatis documenta, cum satis eruditorum hominum testimoniis confirmentur. Accedit, quod ipsa luce clarius innotescunt ex iis, quæ Nos ipsi congessimus in quatuor Libros a Nobis magno labore conscriptos *De Canonizatione Sanctorum*, *et in Ecclesiasticas Institutiones* quas Bononiæ confecimus, cum in illam Sedem (quam nunc etiam retinemus) translati fuimus; Alia pariter argumenta desumi possunt ex aliis nostris *Commentariis in Sacra Jesu Christi, Matrisque ejus Festa, ac Missæ Sacrificium*, quibus plurima sane addidimus, dum in Summo Pontificatu versamur, et quæ vernacula lingua primum a Nobis exarata, nuper jussu Nostro in Latinam conversa fuerunt.

Plura de his petenda ex Libris SS. Domini Nostri.

§. 9. Omittimus verba facere de hora, quam pro habenda concione Dominicæ Passionis statuisti: Idem plane mos ac disciplina jampridem invaluit in præclaris Italiæ Diœcesibus, et in

In Sacellis Pontificiis, et in Basilic. Vaticana fit concio post Evang.

PONT. A. VI.

ipsa Vaticana Basilica, ubi Nos in Minoribus positi Theologalem Præbendam obtinuimus. Siquidem Feria VI. Majoris Hebdomadæ, post recitatam in Choro Domini Passionem, Concio de ipsa statim instituitur: Idem fieri consuevit in Pontificio Sacello coram Nobis ipsis, Cardinalium Collegio, et reliquis Ordinibus, quibus facultas est in eum Locum conveniendi.

Præmissa Decreta approbantur, et confirmantur.

§. 10. Cum igitur tua Decreta præsentibus Ecclesiæ moribus et Institutis consentanea plane videantur, ea libentissime adprobamus, et Apostolicæ auctoritatis pondus adjungentes, præcipimus observari penitus, sublata quacumque contraria consuetudine, quamvis ad honestum finem inducta fuerit, et longo spatio temporis inveteraverit: Etenim pravum hominum ingenium, et morum corruptela id necessario requirit, ut de medio tollantur ea, quæ licet initio virtutem præseferrent, labente cursu temporis virtutem ipsam corrumpunt ac labefactant.

Adhortatio.

§. 11. Interea, Dilecte Fili Noster, tuis, ac tuorum precibus Nos vehementer commendamus; et quoniam Vineam Domini, Tibi creditam tam feliciter colere suscepisti, ne prætermittas operam ac laborem impendere, ut fructus in diem magis excrescat; ne te deterreant ullæ difficultates, quæ tuis præclaris conatibus objiciuntur: Nos profecto semper ad tutandam Religionem, et morum integritatem paratos invenies: Postremo Tibi Benedictionem Apostolicam, tuoque populo peramanter impertimur.

Dat. die 31. Aug. 1745.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die 31. Augusti MDCCXLV. Pontificatus Nostri Anno Sexto.

Anno 1745.

DIERUM FESTORUM CXXXVIII.

De Præcepto, æstivis mensibus occurrentium, reductio, pro nonnullis Locis Regni Poloniæ.

Venerabili Fratri Episcopo Posnanien.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

NUPER pro parte tua Nobis expositum fuit, quod dilecti Filii Universitates et homines, necnon Incolæ agrorum præsertim culturæ addicti, istius tuæ Diœcesis Posnanien., propter Cœli rigorem in istis partibus gravissimum, in mensibus potissimum Julio, Augusto, et Septembri ad faciendas messes aliosque Terræ fructus colligendos, et agros in spem futuræ messis præparandos aptioribus, Festos dies de Ecclesiæ præcepto, quamvis inviti, servare minime valeant, ac propterea operum hujusmodi causa, non sine conscientiæ angoribus, debitum Deo in iis diebus cultum negligere coacti, ad Fraternitatem tuam sæpissime confugiunt ut licentiam ipsis impertiaris, qua sibi liceat per eosdem Festos dies, exceptis Dominicis, agros colere, et servilibus mechanicisque laboribus, impune vacare, ne ipsis eapropter non leve damnum, quemadmodum sæpe accidit, proveniat; Fraternitas vero tua, ut incommodis hujusmodi tibi bene cognitis aliquo pacto consulatur, Nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportune providere, et ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

Agrorum cultura Mensibus Æstivis assiduam operam exigit.

Dispensatio ab observantia dierum Fest. petitur ab Ordinario

Qui ad S. Sedem recurrit.

PONT. A. VI.

§. 1. Nos igitur, qui divinum cultum quantum cum Domino possumus promovere, et adaugere debemus, considerantes præmissa omnia, et opportunum, quoad Nobis integrum est, ac salutare remedium hac in parte adhibere cupientes, dictosque Incolas, homines, aliosque culturæ addictos, specialibus favoribus et gratiis sequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, et pœnis, a jure, vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium tantum consequen. harum serie absolventes, et absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Fraternitati Tuæ per præsentes committimus, et mandamus, ut veris existentibus narratis, si contingat aliquod Festum de præcepto Ecclesiæ, seu per Synodales ejusdem Diœcesis Constitutiones, per hebdomadas prædictorum Julii, Augusti, et Septembris Mensium extra Dominicis occurrere, eo casu festum hujusmodi, præterquam illud Assumptionis B. M. Virginis Immaculatæ, quod in suo proprio, quo occurrit die solemni cultu celebrari volumus, et mandamus, in Dominicam immediate sequentem, seu aliam a Te præscribendam auctoritate nostra Apostolica transferas, illudque in eadem Dominica celebrari facias et cures; præscriptis tamen iis cautelis quas juxta datam Tibi a Domino prudentiam duxeris esse præscribendas, tam quoad onus audiendi Sacrosanctum Missæ Sacrificium, quam quoad cætera opera servilia exercenda.

Conceditur, Festivitates infra Hebdomadas eorum Mensium occurrentes, ad diem Dominicum transferri

Excepto Festo Assumptionis B. M. Virg.

Derogationes.

§. 2. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque et Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus et Ordinationibus, necnon dictæ Diœcesis, Locorum, Terrarum, Oppidorumque, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, et consuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, et

Literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis; Quibus omnibus et singulis, illorum tenores præsentibus pro plene et sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. ANNO 1745.

§. 3. Cæterum per translationem Festorum hujusmodi non intendimus aliquid innovari tam quoad servitium Chori, quam quoad celebrationem Divinorum Officiorum. In Choro, et in Officio nihil innovetur

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 1. Septemb. MDCCXLV. Pontificatus Nostri Anno VI. Dat. die 1. Sept. 1745.

D. Card. Passioneus.

Simile Indultum jampridem concessum fuerat pro Diœcesi Vilnen. tali forma conceptum.

UT per tres antedictos menses liceat ipsis ad sua exercenda rusticana opera incumbere, translato in primam Julii Dominicam Festo Visitationis Sanctissimæ Dei Genitricis, et in secundam ejusdem Mensis Dominicam Festo S. Mariæ Magdalenæ, in tertiam Festo S. Jacobi, in quartam Festo S. Annæ; In Augusto, et Septembri, quæ occurrunt SS. Festivitates, una quælibet in proxima sibi Dominica celebretur; una excepta Deiparæ in Cœlum Assumptæ, quæ in suo proprio recurrente die solemni cultu agi debeat. Volumus autem ut in Choro, Divinisque Officiis, nihil innovetur, nec a pristino ritu discedatur, sed ea peragantur in assignatis jampridem diebus. Ii vero, quibus hoc paternæ facilitatis nostræ beneficio utendum est, studeant interno ardentiori animorum obsequio compensare, quidquid externæ celebritatis ipsis

Pont. A. VI. imminuere necesse fuit. Quod Fraternitatem tuam strenue curaturam confidimus etc. Dat. etc. die XXVII. Maji 1743. Pont. A. III.

D. Card. Passioneus.

CXXXIX

FRUCTUS CENSUUM

Cambiorum etc. a Communitatibus Ditionis Ecclesiasticæ contractorum ad æquitatis rationem reducuntur.

BENEDICTUS PAPA XIV.

MOTU PROPRIO etc.

Excessus fructuum conventorum.

CI è stato riferito da Persone degne di tutta fede, che alcuni de' nostri Sudditi nelle gravi angustie, in cui si sono trovate le Comunità del nostro Stato Ecclesiastico per l' ultimo passaggio ed accantonamento delle Truppe straniere, che incominciò l'anno 1742. *scordati affatto dell' obbligo, che a ciascuno impone la natura medesima, in vece di sollevare e soccorrere a tutto lor potere la Patria ed il Principato, tratti e transportati dall' ingordigia di vil guadagno, non hanno avuto rossore di opprimere ed aggravare maggiormente le Communità di esso nostro Stato con usure esorbitanti di cinque, sei, sette, e ancora otto, e nove per cento, abusando dell' estremo bisogno, in cui quelle erano di trovar danaro; Anzi taluno di essi nostri Sudditi rivolgendo la commune e publica calamità in privato e vergognoso Mercimonio, aver preso da altri danaro a minore interesse, per poi darlo alle suddette Comunità a più gravi, e maggiori usure.*

Reducuntur ad 4. pro 100.

§. I. *Quindi è, che, volendo Noi da un canto comprimere la soverchia avidità di costoro, e dall' altro*

altro isgravare per quanto ci è possibile le suddette Comunità del riferito ingiusto peso : Seguendo l'esempio di parecchi altri Pontefici, e specialmente di Clemente VIII. e del. Ven. Servo di Dio Innocenzo XI. nostri gloriosi Predecessori, i quali per via di legge generale ridussero i frutti de' Censi imposti similmente dalle Comunità, e respettivamente delle Doti, e Compagnie d' Uffizio a quella moderata ragione, che correva comunemente ne' tempi loro : Col parere, e consiglio d' una Congregazione particolare di quattro Cardinali, e sei Prelati, tenuta di nostr' ordine li 30. *dello scaduto Agosto sopra il riparto delle spese fatte, e debiti contratti per causa di detto Passaggio ed accantonamento, dalle predette Comunità : Di nostro Moto proprio, certa scienza, e pienezza nella nostra Sovrana Podestà, ordiniamo, e comandiamo, che tutti e singoli Censi creati, ed imposti, oppur anche Cambj, ed altri debiti fruttiferi passivamente contratti dal giorno, e tempo, ch' entrarono le Truppe Estere dentro i confini del nostro Stato Ecclesiastico, da qualunque Comunità, e Università di esso Stato, compresevi anche le quattro Legazioni di Bologna, Ferrara, Romagna, ed Urbino, come pure tutti i Luoghi Baronali, (eccettuando solamente la Legazione d'Avignone, e il Ducato di Benevento) oppure da Persone private ; ad intuito però e contemplazione, e con promessa di rilevazione di esse Comunità, sopra qualunque sorta di Beni, tanto Urbani, che Rustici in qualsisia Provincia, Città, Terra, Castello, Territorio, e Luogo del medesimo Stato, di qualunque prezzo, valore, qualità, quantità, e denominazione, con qualsivoglia obbligo, eziandio giurato, di Guarentiglia, o Camerale, in favore di Persone del medesimo nostro Stato, e soggette al nostro temporal Dominio, sieno, e s' intendano dal giorno d' oggi in poi creati, imposti, e contratti alla sola ragione di scudi quattro per cento, e non più, come Noi in virtù della presente Cedola di nostro Moto proprio da ora in poi li riduciamo, e mode-*

ANNO 1745.

PONT. A. VI.

riamo : Salva però sempre alle medesime Comunità la facoltà di ricomprare li medesimi Censi, come anche con espressa dichiarazione, che rispetto a gli altri Censi, e Cambj, che sono stati imposti, o contratti a meno del quattro per cento, non s' intenda per questo fatta alcuna mutazione, o innovazione.

Idque respectu subditorum, cujuscumque ordinis etc.

§. 2. *In sequela di che vogliamo, e dichiariamo, che le Comunità, e Università suddette Debitrici di dette Persone soggette al nostro temporal Dominio per causa di detti Censi, o Cambj, o altri Debiti fruttiferi da esse Comunità, o da altri per loro eziandio obbligati come principali, principalmente, ed in solido, o in altro qualunque modo eziandio in forma della nostra Camera Apostolica, per qualunque Scrittura pubblica, o privata, e con qualsivoglia licensa, e facoltà contratti, non siano tenuti ed obbligati, nè possino essere forzati, e costretti per i frutti da decorrere da oggi in avvenire, che alla sola ragione di scudi quattro per ogni centinajo, ed anno, ancorchè li creditori siano Persone costituite in qualunque dignità Ecclesiastica, o Secolare, Privilegiate, e Privilegiatissime, cosicchè per la loro Dignità, o altro qualunque titolo, fosse bisogno per comprendere le di speciale ed individua menzione; E molto più se fossero (lo che Noi però non vogliamo credere) Chiese, Monasterj, e Luoghi Pii, Cavalieri di qualunque Ordine Militare, anche Gerosolimitani, Compagnia di Gesù, o Monaci delle Undici Congregazioni, o altri Regolari, rispetto a' quali li suddetti Contratti sarebbero anche più ingiusti, e vergognosi : Che perciò vogliamo ed ordiniamo, che niuno affatto di tali Creditori, che abbia dato, come sopra, danaro ad alcuna di dette Comunità del nostro Stato, o direttamente, o indirettamente sotto il proprio, o anche sotto nome altrui, a maggior interesse del quattro per cento, resti escluso, ed esente da questa nostra riduzione, e moderazione, per essere così mente, e precisa volontà Nostra.*

§. 3. *Eche così da qualunque Giudice Ordinario, o Delegato, eziandio Uditor Generale della nostra Camera, Uditori di Rota, Chierici di Camera, e Cardinali eziandio Legati a Latere, debba giudicarsi, definirsi, tolta ad essi, e a ciascuno di loro facoltà, ed autorità di giudicare, e decretare altrimente, dichiarando Noi per nullo, irrito, e di niun valore tutto ciò, che da qualsivoglia con qualunque autorità, scientemente, o ignorantemente sarà giudicato, fatto, o attentato contro questa nostra volontà, e disposizione.* ANNO 1745. Decretum irritans, sublata etc.

§. 4. *Non ostante qualsisia Costituzione, ed Ordinazione Apostolica, Statuto, Consuetundine, Legge, e Natura di qualunque Provincia, Città, Terra, Castello, e Luogo, ancorchè muniti con giuramento, o confermati dalla Santa Sede, Legati a Latere, e Governatori, Obbligazioni fatte in qualsivoglia forma eziandio della Camera Apostolica, Sigurtà, Rinunzie, e Giuramenti, Privilegi, ed Indulti, e particolarmente quelli di non essere compresi sotto qualunque Legge, e Costituzione, se non essendo specialmente nominati, Regola* de Jure quæsito non tollendo, *o altra qualunque Regola della nostra Cancellaria, ed altre quali si vogliano, Lettere Apostoliche sì Nostre, che de' Nostri Predecessori sotto qualsisia tenore, et forma, e con qualsivoglia clausole derogatorie, di derogatorie, e Decreti irritanti concesse, e pubblicate, anche per via di Legge universale, e anche più volte confermate, ed innovate, in favore di qualunque Chiesa, Collegio, Ordine, Ospedale, Luogo, Pio, Congregazione, Università, Città, e Luogo, e Persone di qualunque Preeminenza, e Dignità: Alli quali tutti, e singoli, avendone quì il loro tenore per espreso, e di parola in parola registrato et inserto, per quanto però sieno direttamante o indirettamente contrari a questa Nostra riduzione, o all' esecuzione di questa Nostra determinata volontà, e non altrimente etc. in amplissima forma deroghiamo.* Derogationes.

Pont. A. VI. Dat. die 7. Sept. 1745.

Dato dal Nostro Palazzo Apostolico di Monte Cavallo questo di 7. Settembre 1745.

BENEDICTUS PP. XIV.

CXL.

SACRAS MISSIONES

In Diœcesibus Regni Neapolitani frequenter haberi suadetur. Earum directio demandatur Cardinali Spinellio Archiepis. Neapolitano, cum facultatibus etc.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, Episcopis, et Ordinariis Regni Neapolitani.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Pontificis munus duplex propagandæ et conservandæ Religionis.

GRAVISSIMUM Supremi Apostolatus Ministerium, quod Nobis immerentibus delatum fuit, duo potissimum requirit: primum nempe ad Sanctam Religionem amplectendam eos Populos adducere, qui illam vel nunquam susceperunt, vel susceptam infortunio misero, funestoque deseruerunt; alterum vero, Religionem ipsam sartam tectam diligenter in iis locis tueri, in quibus integra Divino beneficio conservatur. Porro nomine Religionis non intelligimus ea solum, quæ ad salutem obtinendam necessario fide tenenda sunt; sed etiam, quæ præstari debent operibus, ut vitam moresque Christianæ disciplinæ consentaneos ostendamus, ac beatissimam in Cœlis felicitatem post hujus vitæ curriculum assequamur.

Utrumque opus

§. 1. Equidem Romani Pontifices, Prædecessores Nostri, ut huic muneri satisfacerent, omni

tempore Viros pietate ac doctrina præstantes elegerunt, qui Fidem Catholicam in omnes terræ partes disseminarent; quorum exemplis inhærentes, pro tenuitate virium nostrarum, ac temporum difficultatibus, Nos pariter idem Institutum retinuimus. Secundo loco Romani Pontifices omnem curam semper impenderunt, ut morum disciplinam, et sanctitatem labefactatam, ac jacentem in illis Diœcesibus excitarent, ubi solius Episcopi studium, et opera pro re gerenda satis esse non putabantur: Nam vel Apostolicos Visitatores in eas Diœceses miserunt, vel aliis remediis usi sunt, quæ magis idonea viderentur. Idem consilium Nos quoque secuti sumus, quoties Fidelium corruptelæ ad aures nostras pervenerunt, ut negligentiæ notas, cum ante Supremum Judicem steterimus, quo possumus, studio declinemus. Etenim Vicarios Apostolica auctoritate præditos non semel designavimus, qui Diœceses, ubi opus esset, ad pristinam disciplinam restituerent: Multas Epistolas dedimus peculiaribus Episcopis, vel pluribus simul, vel etiam universis, ad ipsorum sollicitudinem stimulandam; alia quoque consilia, ac rationes inivimus, quas hic recensere supervacaneum est.

Anno 1745. ab Apostolica Sede jugiter urgetur.

§. 2. Post hæc dissimulare minime possumus, exploratum Nobis esse, vestris in Civitatibus probos quidem homines versari, sed longe plures inveniri perditos, qui præsertim in montanis locis, et a vestris Sedibus valde sejunctis, vitam ab omni virtute alienam traducunt; qui si a Fide non aberrant, uti confidimus, corruptis tamen moribus, ac flagitiis, in se concitant Divinam iracundiam, et properant ad sepulchrum, quin antea dignos Pœnitentiæ fructus ostendant.

Populorum indigentiæ.

§. 3. Equidem vestram, Nostramque diligentiam id magnopere postulat; ne in tam gravi negotio desides, atque socordes non sine crimine videamur. Quapropter de opportunis remediis, diu cogitavimus, ac primum ad Deum

Quibus remedia comparantur.

PONT. A. VI.

Patrem luminis confugimus; preces quoque nostras ad Beatam Virginem convertimus, cujus Natalitio die has literas scribimus; Deinde vos hortandos censuimus, ut ea, quæ subjicimus, pro bono vestrarum Diœcesum, executioni strenue demandetis.

Missionum utilitas experimento probata

§. 4. Quo tempore Nos ipsi in minoribus constituti munus Promotoris Fidei per plures annos exercuimus, cujus est, accurato semper examine virtutes ac merita illorum perpendere, qui inter Sanctos referendi sunt; quo etiam tempore per plures annos fuimus a Secretis Sacræ Congregationis Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, qui pro ratione sui muneris summopere contendunt, de medio auferre corruptelas, quæ Diœceses labefactant; insuper cum plures Episcopos doctrinæ laude, ac pietatis studio præclaros eo temporis spatio familiari consuetudine cognoverimus; ac postremo cum Sedem Anconitanam ante Pontificatum tenuerimus, ac deinde in Bononiensem translati (cujus administrationem cum Summo Pontificatu conjunctam gerimus) in illa supra decennium morati simus, diuturna experientia edocti perspeximus, ad improbos mores corrigendos, qui vel serpere incipiunt, vel nimis jam invalescunt, vel tandem diuturnitate confirmati Diœceses latius occuparunt, nihil magis conferre, quam alienam opem ac vires implorare, videlicet Sacras Missiones ubique indicere, præsertim in iis locis, quæ magis a Civitatibus sejunguntur.

Eæ in Episcoporum adjumento institutæ.

§. 5. Et profecto Viri Missionarii merito comparantur Joanni Apostolo, ejusque Sociis, qui acciti fuerunt ex alia Navi, ut operam suam præberent Petro atque Andreæ in Mari laborantibus, ita ut non possent ob copiam incredibilem piscium retia deducere, uti constat ex Evangelio Sancti Lucæ *cap.* 5., quod Maldonatus his verbis interpretatur: *Debent Ecclesiæ Pastores, cum ipsi per se aut imposito, aut suscepto oneri non sufficiunt, alios a quibus*

juvari possint, *advocare*. Idem prorsus, ante Maldonatum, Jansenius adverterat *in Concordia Evangelica cap*. 25. Anno 1745.

§. 6. Cum Fidei Promotorem egimus, virtutes examinavimus, et res præclare gestas a Dei Famulis Juvenali Ancina Salutiarum Episcopo, Cardinali Roberto Bellarmino Archiepiscopo Capuano, Alexandro Sauli primum Aleriæ, ac deinde Papiæ Episcopo, quem Nos ritu solemni inter Beatos recensuimus; ac postremo a Sanctis Vincentio de Paulis, et Joanne Francisco Regis, quos Pontifices Decessores Nostri rite in Album Sanctorum retulerunt. Itaque, cum egregia facinora horum præstantium Virorum expenderemus, apertissime cognovimus, incredibilem gloriam tribus primis evenisse in cura animarum administranda, ob eam causam potissimum, quod omne studium posuerint, ut Sacræ Missiones in suis Diœcesibus assidue peragerentur. Duos autem, quos postremo loco nominavimus, charitate erga Deum, et Proximum maxime præditos, ornatosque deprehendimus; ac potissimum Sanctus Vincentius de Paulis eam certissime probavit, eo quod Missionariorum Congregationem instituerit, et ipsemet (donec incolumitas corporis permisit) Missiones easdem exercuerit. Joannes quoque Regis sancto charitatis igne conflagrasse palam ostendit, ob singularem alacritatem, qua difficiles et asperrimos montes adire non dubitavit, ut ignaros Populos Christiana doctrina ac moribus imbueret, et ad bonam frugem traduceret, quoties ab ipso Episcopi, aut ejus Præpositi id postularent.

Et a Sanctissimis Viris promotæ.

§. 7. Illud etiam non ignoratis, in more positum esse Episcopis, ut statis temporibus ad Sac. Congregationem Concilii Tridentini Interpretem de suis Ecclesiis referant, earumque statum plane exhibeant. Itaque cum Nos ipsi Secretarii munere fungeremur, quoties in aliqua Diœcesi Missiones indictas fuisse relatum fuit, toties jussu Congregationis ejusdem, vel

Item a Congreg. Concilii sæpe commendatæ.

PONT. A. VI.

Summorum Pontificum, hoc consilium magnopere commendavimus in responsis, quæ ad Episcopos fieri consueverunt, eosque incendere non prætermisimus, ut laudabiliter inceptum prosequerentur. Non semel etiam Episcopos redarguere jussi fuimus, qui pios Missionarios non accirent, ut languentem, sicut ipsi asserebant, in Populo pietatem, et in Viris Ecclesiasticis disciplinam excitarent, et in utrisque peccandi licentiam cum scandalo junctam coercerent.

Et ab Episcopis Regni Neap. frequentatæ.

§. 8. Typis impressa est historia rerum gestarum a Benedicto XIII. de Nobis optime merito, Nationis vestræ ornamento, et Beneventanæ Ecclesiæ per plures annos Archiepiscopo. In lucem pariter edita fuit vita Cardinalis Innici Caraccioli, qui Sedem Aversæ magna virtutis commendatione tenuit, et Episcopi de Cavaleriis, qui Troyæ Ecclesiam summa pietate, ac studio religionis administravit. Si vobis ante oculos unquam proposuistis, vel in posterum eos libros proponetis, intelligetis profecto, maximos sibi, Populisque sibi traditis fructus evenisse ex Sacris Missionibus, quas suis Diœcesibus compararunt. Nos quidem has historias accurate legimus, et magna cum voluptate typis evulgata vidimus ea omnia, quæ Viri illi præclarissimi sæpius Nobis explicaverant, cum adhuc in terris versarentur. Etenim Benedictus XIII. operâ Nostrâ, dum Pontificatum gereret, semper usus est; Alios autem, quos nuncupavimus, non semel alloqui Nobis opus fuit, eisque literas dare, quibus eorum negotia expedirentur.

Peculiaris experientia S. D. Nostri.

§. 9. Tandem Sacrarum Missionum utilitatem ac necessitatem Nos ipsi compertam habuimus, quoties illas accivimus in Diœcesim Anconitanam, quo tempore Nobis commendata fuit; et quandiu Bononiensem Ecclesiam Nosmet præsentes administravimus; Et nunc etiam curamus diligenter, ut eædem Missiones quandoque indicantur ab eo, qui juxta normam, et consilia

a Nobis præscripta, vices Nostras obtinuit. Tum plane agnovimus veritati consentaneum esse, quod Paulus Segneri Societatis Jesu, Concionatoris, Scriptoris, ac Missionarii laude clarissimus, scriptum reliquit: nempe: *Missionum tempore tot Concionatores merito nuncupari posse, quot perculsi piis exercitationibus ad Pœnitentiam inflammantur, suoque exemplo alios pertrahunt ad eandem virtutem exercendam: Ex illis autem Missionibus magis copiosum fructum dimanare, quibus majori frequentia populus intersit; ea prorsus ratione, qua ignis magis augetur, si plures in unum locum carbones congerantur.* ANNO 1745.

§. 10. Quocirca neque novum, neque incertum, neque a Nobis excogitatum dici potest hoc remedium, quod Populi corruptelis corrigendis proponitur. Antiquum illud est, malis curandis aptissimum, et fortasse unicum, quod tot Episcopi pietatis gloria insignes magna cum utilitate suis in Diœcesibus adhibuerunt, quod Nos ipsi toties experti sumus, et Vos etiam qui procul dubio Populum vobis commissum Sacris Missionibus aliquando recreastis.

§. 11. Sed, ne virtute sua careat ejusmodi remedium, preces ad Deum effundendæ sunt; quippe: *Neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dat Deus.* Deinde seligendi sunt Missionarii doctrinæ laude præstantes, quive Populum diligenter instituant. Nam merito suspicamur, idque non sine lacrymis ac mœrore scribimus, suspicamur, inquam, plures animas ex illis, quæ Nobis, ac Vobis traditæ fuerunt, ad interitum ruere, eo quod res necessarias *necessitate medii*, ut ajunt Theologi, penitus ignoraverint. Illi potissimum Missionarii vocari debent, qui postquam labes et scandala populi certo deprehenderint, ipsorum gravitatem ac turpitudinem suis Concionibus ostendant, et vehementer arguere possint. Id constat ex testimonio S. Marci *Cap.* 3. ubi Christus eligit Apostolos, *ut mitteret eos prædicare;* Idem etiam desumitur ab Actis Apo-

Divina gratia imploranda.

Instructio Fidelium potissimus Missionis scopus.

PONT. A. VI.

stolorum c. 6. ubi ipsi prædicationem verbi, tanquam peculiare munus sibi demandatum, testantur : *Non est æquum, nos derelinquere verbum Dei, et ministrare mensis.* Idem S. Paulus docuit 1. ad Corinth. : *Non enim misit me Christus baptizare, sed evangelizare : et Epist.* 2. *ad Timoth. : Testificor coram Deo et Jesu Christo, qui judicaturus est vivos et mortuos, per adventum ipsius, et regnum ejus, prædica verbum, insta opportune, importune.*

Missionariorum agendi ratio.

§. 12. At vero Missionarii suæ vitæ ratione, atque exemplis, Populum ad virtutem incendere debent. *In omnibus te ipsum præbe exemplum bonorum operum*, inquit idem Apostolus ad Titum : S. Lucas in *Actis Apost.* testatum reliquit, quod Salvator Dominus : *Cœpit facere et docere.* Postremo Missionarios Deo se penitus devovere fas est, nec ullam admiscere cupiditatem inanis gloriæ, vel spem emolumenti, licet exigui, dum Populis erudiendis incumbunt. Equidem magno fructu cumulatas fuisse accepimus Missiones, quæ peractæ sunt, cum S. Carolus Borromæus Mediolanam Sedem teneret ; Idem nunc etiam contingit opera ac virtute Oblatorum, quos ille instituit, quique a S. Ambrosio nuncupantur : Nam præ cæteris illud præscriptum habent, ne ulli incommodum afferant, et ne ulla causa vel ratione unquam moveantur, ut aliquid dono accipiant, quemadmodum ab Actis Ecclesiæ Mediolanensis, quæ anno 1599. Typis edita fuerunt *part.* 5. *p.* 841. clare deprehenditur. Ad S. Joannem Chrysostomum mentem convertite, qui *in Homilia* 46. *super Matthæum* fatetur universum terrarum Orbem ab Apostolis traductum fuisse ab errore ad veritatem, a veteri superstitione ad Christianam disciplinam amplectendam, non quod mortuos ad novam vitam revocaverint, sed quia solutum avaritia et omni cupiditate animum penitus habuerint : *Quid est enim, quod eos magnos ostendit? pecuniarum contemptus, gloriæ despectus, ab omnibus vitæ negotiis ereptio; quæ si*

non habuissent, etsi mortuos suscitassent, non solum nullos juvissent, sed etiam Seductores æstimati essent. Anno 1745.

§. 13. Civitas Neapolis affluit magna copia Ecclesiasticorum, qui pietate, doctrina, et pro agendis Missionibus experientia valde commendantur. Plenæ sunt etiam Virorum hujusmodi, Congregationes Sedis Archiepiscopalis Patris Pavonis, et Sacerdotum, qui a S. Gregorio nomen accipiunt, qui Pii Operarii vocantur, ac tandem non desunt Domicilia Sacerdotum, qui S. Vincentii de Paulis institutum dato nomine sequuntur. Messis quidem multa est, sed Operarii sufficient, si ita distribuantur, ut Populorum utilitas atque necessitas postulabit. Operarii e Civit. Neapolitana suppetent.

§. 14. Adibitis Dilectum Filium Nostrum Cardinalem Spinellium Neapolis Archiepiscopum, cujus consilio res tota gerenda erit: ob hanc causam literas ad ipsum damus, ab eoque petimus, ut hanc provinciam suscipiat; facultatem quoque tribuimus, ut alios sibi Adjutores in tam gravi negotio assumat, vel illos etiam in suum locum sufficiat; cum nos minime lateat, quam variis curis distineatur, et quot labores, subierit, ac in præsentia subeat, ut Vinea Domini diligenter excolatur. Si quis vestrum Missiones expetit, ad ipsum Cardinalem Archiepiscopum confugiat, qui Ministros idoneos designabit, ut necessitas requiret: ipsorum numerum constituet, et rationem quoque temporis habebit, quo Sacræ Missiones absolvantur; nam ipse pro sua sapientia satis intelliget, nequaquam uno tempore omnia simul perfici posse. Dirigente Opus Cardin. Spinellio Archiepisc.

§. 15. Indigent Missionarii facultatibus extraordinariis, quas Nos libenter illis ex thesauro Ecclesiæ conferemus, ut præclarissimum opus ipsi feliciter prosequantur. Eas facultates indicabimus Cardinali Spinellio, ut Missionarii ad illum accedentes, sive ad alium ipsius loco suffectum, facile obtineant, quæ magis conferre Dei Gloriam, et animarum salutem judicaverint. Cui facultates necessariæ conceduntur.

PONT. A. VI.

Quid pro Provinciis Samnii, et Calabriæ.

§. 16. At vero perspicimus difficultates, quæ facile retardabunt Missionarios, ne ad Samnites, et Calabros iter suscipiant. Attamen, cum versentur in illis Locis Patres Dominicani, et Societatis Jesu, ipsorum Præpositi Generales jussu nostro Provinciales adducent, ut ex suis Religiosis Viris aliquos eligant, qui Missiones illic exerceant; neque ullum emolumentum percipiant a Clero, sive a Magistratibus Locorum, ubi Missionibus operam præbebunt. Ipsorum nomina ad Cardinalem Spinellium descripta mittentur, ad quem Samnitum, et Calabriæ Episcopo confugient, ut in eorum Diœcesibus recte Missiones ordinentur, quemadmodum futurum procul dubio confidimus in aliis Diœcesibus, quæ ab Urbe Neapoli non adeo remotæ sunt.

Fiducia de pietate Regis utr. Siciliæ.

§. 17. Sed notam velut inurere videremur eximiæ pietati, et religioni Carissimi in Christo Filii Nostri Caroli Utriusque Siciliæ Regis Illustris, nisi vos moneremus exposcere ab ipso Rege, ut suam auctoritatem et gratiam, si pro Missionibus recte gerendis opus fuerit, liberaliter interponat. Etenim Nobis perspectum est experientia, nec Vos certe latere debet, nihil antiquius ipsi propositum esse in Regno administrando, quam Dei Gloriæ maxime inservire.

Episc. præire debent exemplo.

§. 18. Finem his Literis, ne longiusculæ videantur, imponimus, exemplum Sancti Regis Josaphat vestris oculis subjicientes. Sacerdotes, veluti quidam Administri, ipsi Regi victori præibant, qui: *docebant populum in Juda, habentes librum Legis Domini, et circuibant cunctas Urbes Juda, atque erudiebant populum; cap. 17. lib. 2. Paralipom.* Nec Regi satis fuit uti Sacerdotum opera, sed ipsemet ad Populum Bersabeæ se contulit, et *usque ad Montem Efraim, et revocavit eos ad Dominum Deum patrum suorum:* uti cap. 19. describitur. Idem Vobis imitandum constituite; nec solum per Diœceses Sacerdotes mittite, sed illas Vos ipsi perlustrate quoties graviora negotia Vobis id permittent: Etenim Populus vestra præsentia,

ac virtute permotus, ad viam Domini capessendam magis incendetur. Si aliquod incommodum ferendum est, Deum facilius hoc pacto commovebitis, ne pœnas exposcat a Vobis, ob negligentiam, qua Diœcesim aliquando invisere, et in vestris Sedibus commorari, uti oportebat, omisistis, quod nonnullis ex Vobis contigisse certe scimus. Verum huic etiam malo in diem gliscenti non deerunt Apostolicæ providentiæ partes. Interim Vestrûm memoriam, Vestrique Gregis, animo nunquam deponemus, quoties ad Altare Rem Divinam operabimur. Vobis etiam, et Vestræ curæ commendatis Populis Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

ANNO 1745.

Diœceses visitare, et in iis residere.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 8. Septembris 1745. Pontificatus Nostri Anno VI.

Dat. die 8. Sept. 1745.

CXLI.

DE CAUTELIS

Præstandis in conficiendis Processibus super fama sanctitatis servorum Dei. De prohibendis Imaginibus SPIRITUS SANCTI sub humana specie depicti. De aliis superstitionibus non tolerandis.

Venerabili Fratri Joseph Episcopo Augustano.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Inquisitiones peractæ super vita et moribus Sororis Crescentiæ.

SOLLICITUDINI nostræ dudum relatum fuerat, in Civitate Imperiali Kauffbura quam incolunt simul Orthodoxi, ac Lutheranæ professionis sectatores, vitam degere sanctimonialem quamdam, Crescentiam nomine, adeo sanctitatis opinione celebratam, ut assiduus ad eam concursus fieret hominum etiam virtute et genere illustrium. Quapropter multiplici experimento edocti, inanes aliquando affectatæ sanctitatis larvas obtendi, atque etiam ab animarum Directoribus, ob suos peculiares fines, eosque interdum minus rectos, deprædicari et divulgari; datis ad Fraternitatem tuam Literis die 17. Maji superioris Anni 1744. discretioni tuæ commisimus, ut in prædictæ Sororis Crescentiæ vitam et mores inquireres, deque illius agendi rationibus, sive bonis, sive malis, certiores Nos redderes.

§. 1. Quamvis autem ante Literarum nostrarum adventum, eadem Soror Crescentia extremum diem obiisset; ideoque expirasse dici posset nostra Tibi directa commissio; attamen Fra-

ternitas tua Pastoralis vigilantiæ partes esse judicavit, graves quosdam atque prudentes Viros ad hoc subdelegare, ut in ejusdem Defunctæ mores eam inquisitionem explerent, quam, ipsa vivente, fieri cupiebamus.

ANNO 1745.

§. 2. Hujus itaque inquisitionis acta, aliaque ad rem pertinentia, una cum Epistola tua scripta die 24. Maji proxime elapsi, ad Nos allata fuerunt; et Nos quidem Epistolam ipsam statim legimus et perpendimus; ipsa vero acta, aliaque adnexa, Viris expertis tradidimus redigenda in summarium; quod deinde, simul ac per tot alias, quibus distinemur, occupationes et curas Nobis licuit, cum ipsis authenticis actis et documentis conferre non prætermisimus.

Ex Processu nihil eruitur supra communem vitæ probitatem.

§. 3. In his omnibus equidem nihil offendimus, ex quo defuncta Soror Crescentia de affectatæ sanctitatis crimine argui possit. Verum ex ipsis Testium dictis, (etiamsi integra fides iis adhiberetur, nec ulla justa adesset suspicio, eos ad favendum prædictæ Sorori præcedenter instructos fuisse,) illius quidem vitam ad normam probitatis exactam, et gravibus exemptam criminibus agnoscere Nobis visi sumus; nullam tamen heroicam virtutem, nullum signum, sive miraculum ab omnipotenti Deo, ipsius intercessione, patratum deprehendisse, ingenue fatemur.

Idea Operis SS. D. N. De Canonizatione Sanctorum.

§. 4. Non ignotum Tibi esse Opus *De Canonizatione Sanctorum* a Nobis conscriptum, ex Fraternitatis tuæ Literis intelleximus. In quo Opere elaborando, postquam ultra viginti annos in munere Promotoris Fidei versati fuimus; qualemcumque operam Nostram conferre opportunum duximus; non ut Doctrinæ laudem ac nominis celebritatem consequeremur; sed ut certam ac tutam methodum traderemus dirigendi seriem Causarum Beatificationis et Canonizationis, quæ ob varias opiniones Scriptorum, qui in negotiis Congregationis Sacrorum Rituum non satis versati fuerant, aliquo modo involuta ac perturbata videbatur; utque omnium oculis

Pont. A. VI.

pateret, quam caute ac diligenter Apostolica Sedes in hujusmodi Causarum examine se gereret.

Caute procedendum in conficiendis Processibus super fama sanctitatis.

§. 5. Inhærendo itaque Regulis in eo Opere expositis, quæ non equidem a Nobis conditæ, aut primum excogitatæ, verum ex præfatæ Congregationis disciplina collectæ, et in aliorum usum productæ fuerunt, satis agnovisse poterit Fraternitas Tua, hujusmodi Causis initium fieri a conficiendis Processibus propria et Ordinaria auctoritate Episcoporum, sive aliorum Ordinariorum Præsulum. His tamen minime properandum esse in demandanda confectione hujusmodi Processuum; sed expectandum esse congruum temporis intervallum ab obitu illius Dei Servi, sive Ancillæ, de cujus virtutum, aut miraculorum fama inquirendum sibi esse duxerint; neque vero admovendam esse operi manum, nisi præcesserit vera et legitima fama virtutis heroicæ, aut miraculi ad illius Servi Dei intercessionem, sive invocationem, a Deo patrati; nihil enim frequentius esse, quam post mortem alicujus fidelis Viri, aut Mulieris, magnam sanctitatis vel miraculorum opinionem in populo oriri, ac potissimum si ab aliquibus de industria rumor foveatur; quæ tamen opinio, nisi veritate innixa sit, vel ipso temporis lapsu languescere, et interire, vel etiamsi hominum artificiis aliquandiu sustentari pergat, perspicuis tandem Divinæ Sapientiæ consiliis destrui, et confundi consuevit.

Quid potissimum observari intersit.

In conficiendis autem hujusmodi Processibus, præcipue considerandum esse extremum mortis articulum, in quo nisi aliquid illustre et sanctitate conspicuum se obtulerit, reliquæ omnes inquisitiones supervacaneæ remanent. Denique ubi a Defuncto, vel, ipso jubente et probante, ab alio quolibet, aliquid scriptum fuerit; ne in præfatis concinnandis Processibus inutiliter tempus, aurumque insumatur, ante omnia ad trutinam revocanda esse hujusmodi scripta ac diligenter investigandum, an aliquid contra Fidei verita-

tem, aut contra morum integritatem contineant, vel ullam peregrinæ doctrinæ novitatem a communi Ecclesiæ sensu et consuetudine alienam exhibeant. ANNO 1745.

De iisdem cautelis.

§. 6. Porro Fraternitati tuæ in procuranda Processus ad nos transmissi compilatione, non id propositum fuisse putamus, ut Causam Beatificationis Sororis Crescentiæ quandocumque promovendam inchoare volueris. Novimus, potissimum inquisitionis peractæ scopum fuisse, ut de Monialis Defunctæ moribus instructos Nos redderes, et an affectatæ sanctitatis notam meruerit, Nos edoceres. Sed quoniam facile evenire posset, ut fervente adhuc plurium pio erga illam affectu, enixe a Te postularetur, ut conficiendis Processibus initium fieret; idcirco non inopportunum duximus, præmissa omnia Tibi in memoriam revocare, tutioremque agendi rationem paucis innuere; quum necessarium omnino putemus, per aliquod temporis spatium inquisitiones differri, atque interim observari, quo res evadat; an nullum appareat artificii, humanæque machinationis vestigium; an denique requisitæ conditiones adsint pro inchoandis Processibus ad Beatificationis judicium instruendum profuturis.

§. 7. Quod etiam in casu, de quo agitur, magis expedire censemus; tum quia in collectis nuper plurium Virorum, atque mulierum testimoniis, ut supra diximus, nulla elucet heroicæ virtutis aut miraculorum probatio, nec in obitu Sororis Crescentiæ splendidum ullum sanctimoniæ indicium apparet; tum quia complura hujus scripta supersunt, quæ ante omnia opus est ad examen vocari. Quod si etiam compilationi Processus Ordinarii, ad inchoandam Beatificationis Causam, locus esset, necessarium plane videretur exactam Instructionem pro recta illius confectione, juxta ea, quæ in prædicto Opere Nostro *De Canonizatione* conscripsimus, hinc ad vos mittere; quum in prædicto Processu Nobis oblato, nostroque jussu a peritis-

PONT. A. VI. simis Viris discusso, animadversum fuerit, Testes in eo inductos turmatim examinatos fuisse; nec prævium, ut par erat, jusjurandum præstitisse; cumque non ita, ut oportebat interrogati fuerint, generalia dumtaxat deposuisse, nihil de peculiaribus actionibus defunctæ Sororis enarrantes.

Imagines Spiritus Sancti sub humana specie disseminatæ.

§. 8. Atque hæc, Venerabilis Frater, satis esse possent, ad accuratam illam, quam de commissa Tibi inquisitione Nobis reddidisti rationem; nec ulterius progrederetur Epistola Nostra, nisi alia quædam Literis tuis Nobis indicanda judicasses; inter quæ præcipuum locum obtinet, quod scribis, de publicatis, lateque diffusis quibusdam Imaginibus Spiritum Sanctum sub speciosi Juvenis forma referentibus, subscriptis verbis: *Veni Sancte Spiritus*: de quibus Imaginibus, utpote statim undequaque sparsis, atque multiplicatis, duo potissimum inquirenda sunt: primum, an Soror Crescentia eas invenerit, vulgaverit, approbaverit; alterum, an (prætermissa indagine de earum auctore) hujusmodi Iconum usus, expressio, et veneratio, sive intra Ecclesias, sive extra illas admitti possit.

§. 9. Nos autem de prima quæstione minime verba faciemus, eamque intactam relinquemus iis, quibus forsan de virtutibus Sororis Crescentiæ quandocumque inquirendum esse contigerit; sive agendum fuerit de permittenda introductione causæ super ipsius Beatificatione, sive, introducta jam Causa, de ipsis virtutibus æstimandis, et comprobandis.

Episcopi prohibitio a Pontifice, confirmatur.

§. 10. De altera vero quæstione dicturi, primum omnium Apostolicum Fraternitatis tuæ zelum, quo hujusmodi Imagines huc illuc sparsas, et per Cœnobium, per Ecclesiam, per Chorum palam expositas, auferri, et removeri jussisti, laudamus, atque probamus, Te hortantes, immo etiam auctoritate, qua fungimur, Tibi mandantes, ut in suscepto proposito firmiter constanterque perseverans, nullo pacto permit-

tas hujusmodi Icones ulterius multiplicari, quascumque vero ullibi existere compereris, eas omnes et singulas de medio tollas; adhibitis iis auctoritatis simul, prudentiæque tuæ remediis, quibus optatum finem sine turba, ac tumultu consequi posse judicaveris. ANNO 1745.

Divina natura pingi non potest.

§. 11. Neminem profecto latet, impium atque sacrilegum errorem fore, divinæque naturæ injuriosum, si quis se putaret Deum Optimum Maximum, sicuti in se est, coloribus exprimere posse. Quum enim illius Imago depingi, atque oculis subjici nequeat, nisi tanquam materialis alicujus substantiæ, corporea figura et partibus præditæ; si quis has qualitates Divinæ Naturæ tribueret, is profecto in Anthropomorphitarum errorem incideret.

Imagines Dei juxta apparitiones in Scriptura relatas licitæ sunt.

§. 12. Repræsentatur tamen Deus eo modo, eaque forma, quibus in Scripturis Sanctis legimus ipsum mortalibus apparere dignatum esse. Licet enim id ab Heterodoxis Scriptoribus improbe reprehendatur, inter quos Simonem Episcopum vidimus *suarum Institutionum Theologicarum lib. 4. sect. 2. cap.* 10. asserentem non licere Deum pingere, ne sub ea quidem forma, qua se hominibus videndum exhibuit; ex nostris vero etiam, Durandus opinatus fuerit hujusmodi Imaginum usum minime expedire; et Joannes Hesselius, Catholicus itidem Scriptor; *Catechismi sui lib.* 1. *cap.* 65., huic opinioni favere videatur, dum ait innocuas quidem fore hujusmodi picturas, si a doctis tantummodo Viris conspici deberent; sed quum sapientium et insipientium oculis expositæ esse debeant, facile evenire posse, ut indoctis per eas male de Deo credendi occasio præbeatur.

Auctoritates Theologorum.

§. 13. Nihilominus communiter Catholici Theologi aliter docent. Petavius *Theologicorum Dogmatum lib.* 15. *De Incarnatione cap.* 14. *ut videre est ipsius Operum Tomo VI*, licitum esse demonstrat, Deum sub ea forma depingere, quà ipsum accepimus semetipsum conspiciendum præbuisse: *Communi Catholicorum assensu in-*

PONT. A. VI. *veteravit opinio, nimirum ut eatenus figurari Deus possit, qua sub externa aliqua specie aspectabilem se præbuit hominibus.* Molanus doctus auctor, *Historiæ sacrarum Imaginum lib.* 2. *cap.* 3. hanc ipsam sententiam confirmat: Eandemque quæstionem duo alii clari nominis Theologi egregie illustrarunt, nimirum Suarez *in* 3. *part. D. Thomæ tom. I. qu.* 25. *art.* 3. *disput.* 54. *sect.* 2. *pag.* 793. et Valentia *tom. IV. suorum Operum pag.* 384. Quibus addendi sunt duo S. R. E. Cardinales, Bellarminus, et Gotti, a Nobis aliàs citati in Opere Nostro *De Canonizatione Sanctorum lib. IV. part.* 2. *cap.* 20. *num.* 2.

Concilii Tridentini et Sedis Apost. decreta.

§. 14. Imagines Deum ita repræsentantes minime reprobat sacra Tridentina Synodus *sess.* 25. *De Invocatione, veneratione, et Reliquiis Sanctorum, et sacris Imaginibus*, sed Episcopis mandat, ut Populos edoceant, per hujusmodi Picturas erudiri et confirmari Gregem Christi *in articulis Fidei commemorandis et assidue recolendis.* Si quis vero privatus hujusmodi Imaginum usum opinione sua reprobare ausus est, Ecclesiastico judicio damnatus fuit, ut indicat Propositio XV. inter damnatas a fel. rec. Prædecessore Nostro Alexandro Papa VIII. die 7. Decembris 1690. quæ sic habet: *Dei Patris sedentis simulacrum nefas est Christiano in Templo collocare.*

Ratio.

§. 15. Et profecto quum in Sacris Literis legatur, Deum ipsum sub hac, aut illa forma hominibus se videndum exhibuisse, cur sub eadem forma eundem pingere non licebit? *Si ergo literæ legentibus permittuntur; cum tamen sacræ Litteræ in maxima veneratione habeantur, cur non etiam Imagines permittentur?* Verba sunt Alphonsi de Castro *lib.* 8. *adversus Hæreses;* quo etiam argumento strenue usus est Cardinalis de Richelieu in suo Tractatu, *De faciliori ratione reducendi eos, qui se ab Ecclesia segregarunt lib.* 3. *pag.* 439.

§. 16. His positis principiis minime dubiis, facile patebit, qua ratione Imago Spiritus Sancti a Pictoribus efformari debeat, et quænam ipsius Imagines approbari debeant, aut reprobari. In Sanctis Evangeliis a BB. Matthæo, Marco, et Luca conscriptis, ubi Baptismus enarratur, quem Dominus Noster Jesus Christus a Joanne accipere voluit, legitur, apertum fuisse Cœlum, et Spiritum Sanctum corporali specie, sicut Columbam, super eum descendisse. Quod cur factum fuerit, mirifice explicat Dionysius Alexandrinus in Epistola adversus Paulum Samosatenum; quæ extat in Collectione Conciliorum Labbei *tom.* 1. *pag.* 867. ita : *Cur vero in specie Columbæ Spiritus Sanctus descendit? scilicet ut nos doceret, qui misit illum, quique eum, quem misit, accepit. Sicut enim Noe dimisit ex Arca Columbam, et ipse illam recepit; ad eam similitudinem intelligendum Nobis est, ipsius Christi esse Spiritum Sanctum coæternum, et quod erat ipsius, hoc dedisse Nobis; dividens, et effundens super omnem carnem credentium, quia Deus est et Dominus, qui divisit Nobis suum Sanguinem et Spiritum.*

ANNO 1745.

I. Spiritus Sanctus licite pingitur sub specie Columbæ.

§. 17. Non hic opus est in eam controversiam ingredi, quæ inter eruditos Criticos agitur, super illius Columbæ natura. De hac olim egimus in Nostro Tractatu *De Festis Domini Nostri Jesu Christi*, *Editionis Patavinæ* §. LVI. qua editione absoluta, recentiorem quamdam super hoc argumento vidimus Dissertationem inter *Discursus Historico-Criticos ad illustrationem veteris et novi Testamenti* Typis editos *Hagæ Comitum an.* 1737. *pag.* 148.

De natura Columbæ in Jordane visæ remissive.

§. 18. Quod autem ad præsentem quæstionem attinet, quum Spiritus Sanctus in Columbæ specie olim visibiliter apparuerit; profecto illius Imago sub eadem specie depingi debet. Qua in re vetus Ecclesiæ disciplina nostrorum temporum consuetudini adstipulatur. De ea siquidem testatur S. Paulinus Episcopus Nolanus, qui, sæculo Christi quinto ineunte, in epistola ad

Antiquus Ecclesiæ mos pingendi Spiritum Sanctum in Specie Columbæ.

PONT. A. VI. Severum, describens Picturas in Basilica S. Petri jam tunc existentes ita cecinit :

Pleno coruscat Trinitas Mysterio :
Stat Christus Agno, vox Patris Cœlo tonat.
Et per Columbam Spiritus Sanctus fluit.

In Conciliis assertus. §. 19. Pariter Christi anno DXVIII. Antiocheni Clerici et Monachi, in precibus Joanni Patriarchæ, et Synodo adversus Severum congregatæ exhibitis, hæc habent, apud Labbeum *Conciliorum tomo* 5. *pag.* 159. *Columbas aureas et argenteas in figuram Spiritus Sancti super Divina Lavacra et Altaria appensas, una cum aliis, sibi appropriavit; dicens, non oportere in specie Columbæ Spiritum Sanctum nominare;* Damnatus etiam fuit in Concilio Nicæno Secundo habito anno Domini DCCLXXXVII. Xenaias Catechumenus, quum ausus esset asserere, non licere Spiritum Sanctum sub Columbæ forma repræsentare : *Inter cætera autem dicebat, et hoc esse puerilis animi factum, fingere in Columbæ Idolo ter adorabilem Spiritum Sanctum :* ut videre est in Collectione Conciliorum, Regia nuncupata, Parisiis impressa anno 1644. *tomo* 18. *pag.* 458., et apud Cardinalem Baronium ad annum Christi 485.

Et ex antiquis monumentis comprobatus. §. 20. In opere quoque Italica lingua scripto Philippi Bonarotæ Senatoris Florentini, quod inscripsit, *Observationes in antiqua vitrea vasa*, ex Urbis Cœmeteriis effossa, *pag.* 125. plures afferuntur Imagines Spiritus Sancti, sub Columbæ specie in nobilibus illis sacræ antiquitatis fragmentis expressæ. Cum vero recentiores sectarii, Calvinus, Lutherus, Zuinglius, mox relatum Severi errorem renovare contenderint, neminem latet, quid de illorum deliriis Ecclesia judicaverit; quorum ampla refutatio videri potest apud Gretserum in Tractatu *De Sacris Imagibus cap.* 9. impresso *in tomo* 17. novissimæ Editionis ipsius Operum.

II. In figura Lin- §. 21. Legitur insuper in sacris Novi Testamenti paginis, quod quum post Christi in Cœ-

lum Ascensionem congregati essent Apostoli et Discipuli, una cum Maria Matre Jesu, solemni die Pentecostes *apparuerunt illis dispertitæ linguæ, tanquam ignis, seditque supra singulos eorum; et repleti sunt omnes Spiritu Sancto.* De quo Mysterio fuse egimus in prædicto Opere Nostro *De Festis Domini Nostri Jesu Christi* §. 480. *et sequentibus*, Editionis Patavinæ, ubi *sub* §. 492. docuimus, licere Pictoribus ad repræsentandum id, quod in solemniis Pentecostes ab Ecclesia recolitur, Apostolos pingere, aliosque cum iis in Cœnaculo congregatos, et flammulas ignis in linguarum figuram e Cœlo demissas, eorum omnium capitibus impluentes; quoniam in sacra Apostolicorum Actuum Historia *cap.* 2. refertur, Paraclitum Spiritum Sanctum hoc visibili signo adventum suum ea occasione hominibus manifestasse. Verum si quis extra hanc occasionem eundem Spiritum Sanctum pingere velit, non aliter ipsum, quam sub Columbæ forma poterit repræsentare; ut etiam recte monuit eruditus auctor Ayala in Tractatu, cui Titulus est *Pictor Christianus*, ubi *lib.* 2. *cap.* 3. *num.* 7. scribit: *Cum vero Spiritus Sanctus depingendus venit, non alia specie pingendus est, nisi illa, qua in Jordane nimirum apparuit, quamque docet Divinus Textus his verbis: Et descendit Spiritus Sanctus corporali specie sicut Columba in ipsum.* In Catechismo autem auctoritate sacri Concilii Tridentini edito, super eo Decalogi Præcepto: *Non habebis Deos alienos coram me:* ubi agitur de pingendis Divinis Personis, hæc habentur: *Columbæ vero species, et linguæ tanquam ignis, in Evangelio, et Actis Apostolorum, quas Spiritus Sancti proprietates significent, multo notius est, quam ut oporteat pluribus verbis explicari.*

ANNO 1745.

Linguarum Ignis super Apostolos descendentium.

Idque dumtaxat in repræsentatione Mysterii Pentecostes.

Imago Divinæ Personæ præter formam ab ipsa assumptam effingi nequit.

§. 22. Quod si dicatur, minime reprobari, immo libenter admitti usum pingendi Spiritum Sanctum in Columbæ specie; verum id agi, ut præterea possit sub speciosi Juvenis, aut Viri forma repræsentari; Nos contra jure responderi

PONT. A. VI.

posse contendimus, quod quum aliter non liceat Divinæ Personæ Imaginem humanis oculis intuendam exhibere, quam sub ea forma, sub qua in Scripturis Sanctis narratur eandem Personam se olim hominibus aspectabilem præbuisse; sequitur inde, non modo licitum esse Spiritum Sanctum, vel die Pentecostes in mystica figura linguarum ignis super Apostolos descendentium, vel alias in Columbæ specie, depingere; propterea quod uterque ejusdem pingendi modus in Divini Textus historia et auctoritate fundantur; sed hoc insuper recte colligitur, minime licere, eundem Spiritum Sanctum sub Adolescentis, aut Viri specie figurare; quum nullibi inveniatur in Divinis Scripturis ipsum sub hujusmodi forma hominibus apparuisse.

Imagines erroris occasionem præbentes, et insolitæ, a Concilii Trid. vetantur.

§. 23. Huic autem rationi addenda est auctoritas sacrosanctæ Tridentinæ Synodi, quæ *loco superius citato*, prohibet, Fidelium oculis exhiberi *ullas falsi dogmatis Imagines, aut rudibus periculosi erroris occasionem præbentes;* et generaliter, ullam insolitam poni, aut ponendam curari Imaginem, tam in Ecclesiis, quam in aliis quibuscumque locis, districte vetat.

Error, qui ex prædicta Imagine erui posset.

Imago autem, de qua agimus, præterquamquod insolita est, impium etiam, atque damnatum a Patribus errorem in animos intuentium revocare posset; eorum videlicet, qui asseruerunt, Divinam Spiritus Sancti Personam humanæ conditionis naturam assumpsisse, de quibus loquitur Sanctus Cyrillus Hierosolymitanus *Catechesi* XVI. *tomo* 4. *Bibliothecæ Maximæ SS. Patrum Lugduni impressæ anno* 1677. *pag*. 523., et S. Isidorus Pelusiota *Lib*. I. *Epist*. 243. ejusdem Bibliothecæ *Tomo* VII., præter Auctorem Notarum ad Concilium Constantinopolitanum I. in *Collectione Conciliorum Labbei tom*. 2. *pag*. 976.

Objicitur Imaginis exemplum SS. Trinitatis sub figura

§. 24. Equidem ex Epistola Fraternitatis Tuæ satis intelleximus, hujusce argumenti vim ab iis quoque agnitam fuisse, qui de præsenti quæstione apud te verba fecerunt; qui tamen eam se declinare posse putarunt, adductis exemplis quarundam

quarundam Imaginum Sanctissimæ Trinitatis, quibus ea sub figura trium hominum æqualis, et undequaque similis aspectus repræsentatur. Id quod alterius disquisitionis occasionem Nobis aperit; ut scilicet examinemus, an liceat Sanctissimam Trinitatem coloribus pingere; et, quatenus id licitum sit, quænam illius Imagines damnatæ sint; quænam haud omnino reprobatæ, quænam demum approbatæ, et permissæ; denique an ex hujusmodi Picturis ullum argumentum trahi possit, ut Imago Spiritus Sancti, de qua nunc agimus, vitio carere ostendatur.

Anno 1745. trium hominum æqualium et similium.

§. 25. Porro licere Sanctissimam Trinitatem coloribus pingere, communis est Theologorum opinio quam copiose propugnant Valdensis, Molanus, Catharinus, Conradus Brunus, Nicolaus Sanderus, Franciscus Turrianus, Suaresius, Vasquez; quos sequitur Theophilus Raynaudus in Libro cui titulus *Heteroclita Spiritualia Cœlestium, et Infernorum pag.* 23. inter ipsius Opera *Tomo* 15., ita scribens : *Ex usu Ecclesiæ, et ex consensu potiorum Theologorum, fas est pingere Sanctissimam Trinitatem*, ubi etiam Durandum impugnat inter Scriptores Catholicos contra opinantem. Thuanus quidem *Lib.* 18. refert Decretum quoddam, cujus Auctorem Espencæum fuisse asserit : *Ut Sanctæ Trinitatis Effigies, tamquam Sac. Scripturæ, Conciliis, et Veterum Patrum testimoniis prohibita, tollatur;* ac reprehendit Decanum Collegii Theologici Parisiensis, Nicolaum Malardum, eo quod hujusmodi Decreto obstitisset. Verum hac in re Thuani dicta refellit Gretserus *in Thuano Pseudotheologo pag.* 57. *tom.* 17. novissimæ editionis Ratisponensis Operum ejusdem Gretseri.] Christianus Lupus Vir non vulgaris eruditionis *in Notis ad Canones septimæ Synodi cap.* 5., admittens piam consuetudinem pingendi Sanctissimam Trinitatem, quærit quo tempore eadem introducta fuerit, seque id reperire non potuisse ingenue fatetur; quod idem Nos quoque, pari sinceritate,

Licitum est pingere SS. Trinitatem.

PONT. A. VI.

professi sumus *Lib. 4. de Canoniz. Sanctor. p. 2. cap. 20. num. 3.*

Non tamen sub qualibet forma.

§. 26. Illud tamen a Theologis Nostris communiter traditur, minime permittendum esse Pictoribus, ut Sanctissimam Trinitatem qualibet forma pro ipsorum libito repræsentare audeant: quin adversus eorum licentiam invehuntur Vasquez *Tom. 1. pag.* 676., et Cardinalis Bellarminus *Controversiarum tomo 2. cap. 8. de Imaginibus Sanctorum:* qui sic ait: *Notandum non debere ejusmodi Imagines multiplicari, nec tolerandum esse, quod Pictores audeant, ex capite suo confingere Imagines Trinitatis; ut cum pingunt unum hominem cum tribus faciebus, vel unum hominem cum duobus capitibus, et in medio eorum Columbam: ista enim monstra quædam videntur, et magis offendunt deformitate sua, quam juvent similitudine;* eademque docet Sylvius *Tom. 4. in tertiam partem Divi Thomæ q. 25. art. 3. q. 2. pag.* 111. *editionis Antverpiæ anni* 1714.

Non in utero Beatissimæ Virginis.

§. 27. Inter reprobatas Imagines Sanctissimæ Trinitatis ea procul dubio recensenda est, quam pluribus insectatur Joannes Gerson *Tomo 3. ipsius Operum Antverpiæ editorum anno* 1706., quamque narrat se vidisse in quadam Domo Regularium; ubi nimirum repræsentabatur Deipara Virgo Trinitatem ipsam in utero gerens, quasi vero tota Trinitas humanam carnem ex Virgine assumpsisset. Addit vero Molanus *Historiæ Sacrarum Imaginum lib. 2. cap. 4.* se numquam satis intellexisse id, quod apud Gersonem legerat, donec hujuscemodi Sanctæ Trinitatis Imagines in Belgio pluribus locis expositas conspexerit; quas quidem se quoque damnare, et reprobare profitetur.

Non sub figura hominis tricipitis.

§. 28. Humani corporis figuram tribus capitibus instructam, tamquam Imaginem Sanctissimæ Trinitatis repræsentandæ aptam, tueri quodammodo conatur Valentia *Tom. II. ipsius Operum pag.* 389. Verum super hujusmodi Imaginibus solemne Judicium fel. record. Urbani

Papæ VIII. Prædecessoris Nostri prodiisse referunt, Macri in *Vocabulario Ecclesiastico*, verbo, *Icona*, et Episcopus Sarnellus *Epistolarum Ecclesiasticarum Tom. IV. Epist.* 13., qui testantur prædictum Urbanum comburi jussisse Picturas quasdam, Sanctissimam Trinitatem exhibentes sub specie hominis triplici facie instructi: idque factum fuisse *die* 11. *Augusti anno* 1628. Sed et longe ante ipsius Urbani, et Bellarmini supra laudati tempora, S. Antoninus *in Summa Theologica part.* 3. *tit.* 8. *cap.* 4. §. 11. ita scriptum reliquit: *Reprehensibiles etiam sunt*, Pictores videlicet, *cum pingunt ea, quæ sunt contra Fidem, cum faciunt Trinitatis Imaginem unam Personam cum tribus Capitibus, quod monstrum est in rerum natura.* ANNO 1745.

§. 29. Sequitur ut videamus quid sentiendum sit de Imagine Sanctissimam Trinitatem exhibente in Tribus Personis, statura, ætate, omnibusque aliis lineamentis omnino æqualibus. Thomas Valdensis suorum *Operum Tomo III. Tit.* 29. *de Sacramentalibus cap.* 151. hujusmodi Picturam approbare non dubitat. Nec dissentit Molanus *Historiæ Sacrarum Imaginum lib.* 2. *c.* 3. Verum Ayala in aliam abire videtur sententiam, in præcitato Opere *Pictor Christianus lib.* 2. *c.* 3. *num.* 8. de ea Imagine sic loquens: *Aliam alicubi conspeximus pingendæ Sanctissimæ Trinitatis rationem, hanc scilicet: Depingebantur in tabula tres Viri perquam similibus faciebus, æquali prorsus statura, et æqualibus atque omnino similibus coloribus, vestibus, ac lineamentis. Non quidem hoc tam absurde; sed tamen non omnino recte: etsi enim hac ratione servetur repræsentatio qualitatis et coæternitatis Divinarum Personarum, deficit tamen Character, et notio, ut ita loquamur, Divinæ Personæ; præterquam quod in his rebus, quæ sunt dignitate sua gravissimæ, vitanda et fugienda est omnis et quæcumque novitas.*

An sub figura trium hominum æqualium et similium, disputatur.

§. 30. Ut autem variarum hujusmodi opinionum fundamenta paulo accuratius exploremus, Argumentum

L 2

PONT. A. VI.

innititur sententia Valdensis apparitioni Abrahamo factæ, quæ *Genes. cap.* 18. refertur his verbis : *Apparuit ei Dominus in Convalle Mambre sedenti in ostio Tabernaculi sui, in ipso fervore diei ;* statimque subjicitur : *Cumque elevasset oculos, apparuerunt ei tres Viri stantes prope eum, quos cum vidisset, cucurrit in occursum eorum de ostio Tabernaculi, et adoravit in terram.* Post quæ animadvertere licet, quod Abraham unum tantummodo alloquitur. *Et dixit : Domine, si inveni gratiam in oculis tuis, ne transeas servum tuum ;* atque vicissim unus dumtaxat Abrahamo respondet. *Dixit autem Dominus ad Abraham, etc.* In hac itaque apparitione S. Augustinus *lib.* 11. *de Trinitate cap.* 20. *tomo* 8. *pag.* 784. *Editionis Monachorum Congregationis Sancti Mauri*, agnoscit Sanctissimæ Trinitatis Imaginem, ita scribens : *Cum vero tres Viri sunt, nec quisquam in eis vel forma, vel ætate, vel potestate major cæteris dictus est, cur non hic accipiamus visibiliter insinuatam per creaturam visibilem Trinitatis æqualitatem, atque in tribus Personis unam eandemque substantiam.* Augustini opinionem amplexi sunt Rupertus *Lib. V. Commentariorum in Genesim cap.* 37., Suarez *de Angelis lib.* 6. *cap.*20. *n.* 10. *et sequentibus.* Cornelius a Lapide, et Du Hamel in idem *Caput. XVIII. Geneseos*, aliique.

Pro affirmativa ex tribus Angelis Abrahamo visis.

Et ex interpretatione S. Augustini, aliorumque.

Hebræorum opinio diversa.

§. 31. Sunt tamen, a quibus eadem S. Doctoris interpretatio non recipitur. Prætermissa siquidem Hebræorum opinione, qui putant, tres illos Abrahamo visos, non alios fuisse, quam Angelos Michaëlem, Gabrielem, et Raphaëlem, quorum primus, Dei partes gerens, venerit, ut inquireret in scelera Sodomæ, et justum in meritam Civitatem supplicium statueret; at reliqui duo, jussu prioris, Civitatem ipsam everterint, Lot vero liberaverint, uti narratur *sequenti Capite ejusdem Libri Geneseos* XIX. ; quam Hebræorum opinionem referentes Tostatus, atque Tirinus, in eandem propendere se ostendunt; ut videre est in ipsorum Com-

mentariis in præmissum Genesis *Cap.* XVIII. Sane non pauci ex Sanctis Patribus existimarunt, duos ex tribus, qui tunc Abrahamo apparuerunt, Angelos extitisse, tertium vero fuisse Filium Dei, Secundam nimirum Sanctæ Trinitatis Personam: atque hanc sententiam frequenti expositorum calculo comprobatam, ab ipsa Ecclesia adoptatam fuisse putat Augustinus Calmet; idque deducit ex iis verbis, quæ licet non habeantur in Sacro Textu, in Divinis tamen Officiis leguntur, videlicet: *Tres vidit, et unum adoravit:* Videatur ipse Calmet in præcitatum *Genesis caput* XVIII., necnon *Discursus* XVII. *in idem Caput* XVIII. *Genesis*, inter *Discursus Historico-Criticos Theologico-Morales in Vetus, et Novum Testamentum*, Antverpiæ editos *anno* 1736. *Tomo II.*

ANNO 1745.

Alia SS. Patrum interpretatio.

§. 32. Imagines itaque Sanctissimæ Trinitatis communiter approbatæ, et tuto permittendæ, illæ sunt, quæ vel Personam Dei Patris exhibent in forma Viri senis, desumpta ex *Dan. cap.* 7. *vers.* 9. *Antiquus dierum sedit;* in ejus autem sinu Unigenitum ipsius Filium, Christum videlicet Deum et Hominem; et inter utrosque Paraclitum Spiritum Sanctum in specie Columbæ, vel duas Personas modico intervallo sejunctas repræsentant, unam Senioris Viri, nimirum Patris, alteram Christi, medium autem inter ipsos Spiritum Sanctum, in Columba, ut præfertur, expressum: *Imagines ergo Trinitatis, quæ ab Ecclesia probantur, sunt illæ, quæ Deum Patrem continent in forma Hominis Senis, in cujus sinu sit Christus, et inter utrumque Spiritus Sanctus in forma Columbæ; vel Imagines, in quibus seorsim Deus Pater in forma Hominis Senis, et seorsim Christus, sed propinqui ambo, et inter utrumque Spiritus Sanctus in forma Columbæ efformentur.* Verba sunt Cardinalis Capisucchi, qui plures annos munere Magistri Sacri Palatii Apostolici laudabiliter functus fuit; *in Controversiis Theologicis, Controv.* XXVI. *de Cultu Sacrarum Imaginum* §. 11. *circa*

Imagines SS. Trinitatis tuto permittendæ.

PONT. A. VI.

De Imagine Christi mortuo.

finem. Similia peti possunt ex prædicto Opere Nostro *de Canonizatione Sanctorum lib*. 4. *part*. 2. *cap*. 20. *num*. 3. Et quamvis Molanus loquens de hac ratione repræsentandi Sanctissimam Trinitatem, ac præsertim ubi Christus in sinu Patris, veluti mortuus, depingitur, dubitare videatur, an approbari possit, propterea quod Christum mortuum nemini apparuisse legitur; attamen facile dignoscitur quam levis momenti sit hujusmodi difficultas. Licet enim Salvatoris nostri mortui nullam apparitionem factam fuisse legamus; mortuus est tamen, et palam in conspectu innumerabilis Populi expiravit. Cur igitur ea forma, qua olim Hierosolymis a tot millibus hominum visus est, depingi nequit etiam in sinu Patris? aut cur sub eadem specie exponi nequit publicæ adorationi Fidelium? Quocirca facile Molani dubium resolvitur, ut observat etiam laudatus Ayala, supradicto Libro, cui Titulus *Pictor Christianus lib*. 2. *c*. 3. *num*. 12.

Effigies trium hominum similium si approbata non est, frustra allegatur.

§. 33. His itaque præmissis, quoniam potissimum fundamentum pro sustinenda Imagine Spiritus Sancti sub humana Juvenis specie, in usu prædictarum Tabularum statuitur, quæ Sanctissimam Trinitatem exhibent in tribus Personis, statura, vultu, lineamentis æqualibus; harum vero Tabularum legitimus usus desumitur ex trium Virorum apparitione Abrahamo facta, de qua *Genesis cap*. 18. juvat nunc ita ratiocinari. Aut usus pingendi Sanctissimam Trinitatem in tribus Personis undequaque similibus, canonicus est, et in Ecclesia pacifice receptus; sicuti etiam sententia de indicato Trinitatis mysterio in tribus Viris, qui Abrahamo apparuerunt, satis tuta est, et solidis rationibus innixa; aut usus hujusmodi Tabularum, ut nonnulli putant, canonicus non est, nec ab Ecclesia probatus; et relatæ pariter opinionis fundamenta nutant, ut aliqui superius citati arbitrantur. Si nec canonicus est usus memoratæ Imaginis, nec opinio de figurato in præ-

dicta apparitione Trinitatis mysterio tuta est, nec solidis rationum momentis suffulta; nequaquam permitti potest, ut super debilibus hisce infirmisque fundamentis, tamquam certum stabiliatur, quod licitum sit sub Viri aut Juvenis specie Spiritus Sancti Imaginem exhibere. ANNO 1745.

Etiamsi toleranda sit, non favet Picturæ, de qua hic agitur.

§. 34. Quod si usus pingendi Sanctissimam Trinitatem in tribus personis æqualibus et similibus, canonicus esset, legitimus, et ab Ecclesia probatus; atque etiam tutissima foret præfata opinio, quod apparitio trium Angelorum Abrahamo facta mysterium adorandæ Trinitatis significaverit; nihil aliud ex his inferri posset, nisi prædictum Trinitatis repræsentandæ modum, hoc est pingendi tres Viros æquali specie, et simili vultu, licitum esse et tolerandum; numquam vero ex iisdem rite colligeretur, licere Spiritum Sanctum, seorsim a duabus aliis Personis, humana facie, et sub speciosi Juvenis forma depictum exhibere. Nec enim apparitio Abrahamo facta unius Angeli fuit, sed trium; nec ullibi in Sacris Literis narratur, Spiritum Sanctum in forma Viri, aut juvenis, seorsim a duobus aliis, qui reliquas duas Trinitatis Personas repræsentarent, hominibus apparuisse. Singulas vero Sanctissimæ Triadis Personas non alio modo pingi posse, quam quo earum quælibet hominum se aspectibus exhibuerit, jam supra a Nobis probatum est; Idemque in Catechismo Romano, *loco superius cit.* his verbis traditur: *Nemo tamen propterea contra Religionem, Deique legem quicquam committi putet, cum SS. Trinitatis aliqua Persona quibusdam signis exprimitur, quæ tam in Veteri, quam in Novo Testamento apparuerunt.*

Quæ etiam tamquam insolita, rejicienda est.

§. 35. Denique Imago Spiritus Sancti, de qua est quæstio, insolita est, et inusitata in Ecclesia; et consequenter nullo modo recipienda, juxta mentem Sacræ Tridentinæ Synodi supra relatæ, et Conciliorum Provincialium post Tridentinum coactorum, quorum Decreta collegit

PONT. A. VI. Thiers in suo Tractatu *de Superstitione tom.* 1. *lib.* 2. *cap.* 1. *pag.* 214.

De ratione rite pingendi SS. Trinitatem.

§. 36. Pingitur Imago Sanctissimæ Trinitatis, Patris, Filii, et Spiritus Sancti, repræsentando vel Patrem juxta Filium, vel Filium in sinu Patris; simulque cum iis, Spiritum Sanctum in Columbæ forma, ut antea diximus. Pingitur et Pater solus, seorsim ab aliis Personis, quoniam vocem Domini Dei deambulantis in Paradiso audivit Adam, *Genesis cap.* III. innixus mysticæ scalæ, visus est Jacob, *Genesis* XXVIII. 13. Moysi quoque miro modo conspiciendum se præbuit, *Exod.* XXXIII. 23. tum etiam Isaiæ, tamquam Rex in Solio sedens *Isaiæ* VI. 1. et Danièli, veluti senex albo vestimento amictus, *Dan.* VII. 9.

Tum Personam æterni Patris.

Item Filii

Pingitur etiam æternus Filius seorsim a Patre et Spiritu Sancto, quoniam is homo factus, in diebus carnis suæ cum hominibus conversatus est, atque etiam postquam a mortuis resurrexit, non semel Apostolis aliisque manifestus apparuit. Repræsentatur idem Cruci, quam pro Nobis pertulit, affixus: Quam quidem Crucifixi Effigiem nec impius Lutherus e medio tolli posse putavit; et Elisabetha Angliæ Regina nuncupata, Henrici VIII. et Annæ Bolenæ Filia, licet Sacr. Imaginibus bellum indixerit, eam tamen in Regio suo Oratorio retinere voluit; ut videre est apud Bossuetum Meldensium quondam Episcopum *tom.* 2. *ipsius Operum*, *Gallico Auctoris Idiomate Venetiis editarum anno* 1738. *pag.* 137. *et pag.* 460. Pingi quoque consuevit in forma Agni; atque huic Imagini fundamentum præbet Prophetia Isaiæ, Testimonium Baptistæ, Evangelistarum dicta, Apocalypsis Joannis Apostoli, et Epistola prima B. Petri: quapropter eandem Salvatoris Nostri Imaginem approbat Hadrianus Pontifex in Epistola ad Tharasium conscripta, quæ lecta est in Synodo septima, *Actione II.*; et vetustissima occurrunt hujusmodi picturarum exempla in Sacris Cœmeteriis, et in Basilicis hujus Nostræ Romanæ Urbis expressa.

Et Spiritus Sancti

Pingitur denique Spiritus Sanctus, vel tamquam

de Cœlo descendens die Pentecostes in figura linguarum ignis, vel aliàs in Columbæ specie, seorsim pariter ab aliis Divinis Personis; quia sub his figuris factæ sunt ejusdem apparitiones, quarum Scriptura meminit; Nusquam vero invenire est in Sacris Literis, Tertiam Personam absque aliarum consortio, in similitudinem Viri, aut Juvenis apparuisse. Quapropter argumenti superius expositi vis immota manet; nimirum quod etiamsi per tres Angelos Abrahamo visos Divina Trinitas repræsentata fuerit, non ideo tamen Spiritus Sanctus seorsim a duabus aliis Personis, humana specie, seu Viri, seu Juvenis depingi potest. ANNO 1745.

§. 37. Atque hæc privatis Nostris studiis colligere, et paucis illis subcisivis horis, quæ Nobis ab ingruentibus undique negotiis publicis vix supersunt, ut peculiarem Bibliothecam nostram ingredi possimus, præsentibus ad Fraternitatem tuam Literis complecti voluimus; ut initam abs te rationem prohibendi prædictas Imagines Spiritus Sancti, earumque usum et cursum intercipiendi, comprobaremus. Neque porro dubitamus, quin, pro magna laudis existimatione, quam Tibi peperit egregia tua Apostolici muneris administratio, et pro ea rationum gravitate, cui innititur hujusmodi Imaginum prohibitio, debita mandatis tuis obedientia ab omnibus exhibeatur. Verum ubi, instigante humani generis hoste, contrarium eveniret, tuum erit de omnibus Nos certiores facere; Nos etenim ministerii Nostri partes esse reputabimus, Apostolicam, qua Deo volente fungimur, auctoritatem interponere, ut et refractarii meritis pœnis afficiantur, et pravæ consuetudines adversus Ecclesiæ instituta ac disciplinam invectæ, penitus eliminentur. Suadetur Episcopo constantia in proposito, cum exhibitione Pontificiæ auctoritatis etc.

§. 38. Prætermittenda autem non sunt alia quædam, quæ in eadem Epistola tua legimus: spargi nimirum, ac dispensari complures præfatæ Sororis Crescentiæ effigies; necnon coronas precatorias, earumque grana, Cruces, Scapu- De aliis superstitionibus divulgatis

PONT. A. VI.

laria, Oleum, Pulverem, Aquam, Manus denique, vel pictas, vel ex ligno effictas, cum pollice inter indicem et medium inserto; existimantibus plerisque de vulgo, prædictas Cruces, et Coronas a Deo benedictas, et Indulgentiis ditatas fuisse; earum vero Manuum simulacra ad fugandos Dæmones plurimum valere; cum aliis hujusmodi nugis, quæ ab iis disseminantur, qui venditandis hujus generis superstitionibus temporalia sibi lucra comparare student.

Prudentia Episcopi commendatur

§. 39. Et quidem ex eadem Epistola tua optime agnoscimus, Tibi satis consilii, et prudentiæ in temetipso esse, ad rectum de hujusmodi rebus judicium ferendum; nec aliud Nobis reliquum esse videtur, quam ut Fraternitatem tuam hortemur, ut quam ingressus es viam, insistere pergas, inepta nimirum, quæ diximus, deliria non approbando, sed fidem auctoritatemque omnem iis derogando.

De Indulgentiis falso jactatis, judicium S. Sedis.

§. 40. Ut tamen circa similia Apostolicæ hujus Sedis sensum atque judicium agnoscas, consilio judicioque tuo per omnia consentaneum; notum Tibi esse volumus, fuisse olim piam Dei Ancillam, nomine Joannem a Cruce, magna Sanctitatis fama illustrem, cujus vita conscripta est ab Antonio Daca. Ferebatur in vulgus, quædam Coronarum precatoriarum grana, ipsius intercessione a Jesu Christo benedicta fuisse, pluribusque aucta Indulgentiis. Verum hujusmodi Indulgentiæ ab hac Sancta Sede apocriphæ declaratæ fuerunt, quemadmodum videre est apud præcitatum Thiers *de Superstitione tom.* 2. *cap.* 12., qui etiam refert Decretum de iis prolatum anno 1678. a Congregatione S. R. E. Cardinalium Sacris Indulgentiis præposita, eodem *tom.* 2. *cap.* 12. *pag.* 17. *et sequentibus;* et signanter *pag.* 25. Cumque introducta esset Causa de illius Ancillæ Dei Beatificatione, et ob ejusdem præclara merita, eo usque feliciter processisset, ut jam ab Auditoribus Rotæ confecta esset ipsius Relatio, juxta morem ea ætate vigentem; quum deinde eadem Causa post De-

creta Urbani Papæ VIII. reassumenda esset, cito consepulta remansit, propter excitatas objectiones ex præfatis granis benedictis, et prætensis Indulgentiis eisdem adnexis desumptas, ut ostendit Pontificium Decretum anno 1644. editum, et a Nobis relatum in *Opere de Canonizatione Sanctorum lib.* 2. *cap.* 36. *num.* 18. *Editionis Patavinæ*; præter ea, quæ in Regestis Congregationis Sacrorum Rituum adnotata reperiuntur, quæque eo loci in medium afferre opportunum non duximus. Anno 1745.

§. 41. In eodem tamen Opere *lib.* 2. *cap.* 8. *n.* 3. videre poteris Decretum Prædecessoris Nostri Urbani Papæ V., prohibens distribui numismata in eorum honorem conflata, quibus aut Beati, aut Sancti cultus ab Apostolica Sede tributus antea non fuerit. Item de Imaginibus eorum, quorum cultus non est approbatus.

§. 42. Demum quod attinet ad expulsionem Dæmonum a corporibus obsessis, inter plura remedia in eum finem ab Ecclesia recepta, quorum copiosam seriem exhibet diligens Scriptor Martinus del Rio *Disquisitionum Magicarum cap.* 2. *sect.* 3. *quæst.* 3., locum profecto non habet incompositus ille, et parum verecundus gestus, in præfatis manuum figuris expressus. Porro an Dæmones naturalium rerum virtute a corporibus obsessis expelli queant, Nos etiam disputavimus in sæpecitato Opere *de Canonizatione Sanctorum lib.* 4. *part.* 1. *cap.* 29. *n.* 7. partemque negantem amplexi sumus, cum majoris Theologorum numero; quorum auctoritates ibi retulimus; quibusque addi potest Theophilus Rainaudus in Libro inscripto *Theologia naturalis*, *Tomo V. ipsius Operum pag.* 55. quem Librum videre Nobis contigit, dum hanc ipsam Epistolam dictaremus. Naturalia remedia ad fugandos Dæmones inutilia.

§. 43. In exorcizandis energumenis, illud potissimum interest, ut ante omnia dignoscatur, an revera obsessus sit a Dæmone is, qui talis esse affirmatur; ubi vero ita esse constiterit, eligatur ab Ordinario Sacerdos perspectæ pietatis, vitæ integritatis, atque prudentiæ; hic Disciplina Ecclesiæ in exorcismis servanda.

PONT. A. VI. autem ad expellendum Dæmonem, non quidem picta, vel lignea Manu, aliisve ineptis hujusmodi nugis utatur; sed præscriptas in Rituali Romano regulas adamussim servet. Magnus ille Mediolanensis Antistes S. Carolus Borromæus, quum rectam ac tutam exorcizandi rationem in Libro a se probato tradidisset, in quarta Diœcesana Synodo a se habita anno 1574. *Decreto* 18. prohibuit, ne quis, occasione oblata, aliis quibuscumque exorcismis, precationibus, aut ritibus uteretur, quam quæ haberentur in prædicto Libro; *cui nihil ab eo*, nimirum ab exorcizante, *addi*, *detrahi*, *ac ne mutari quidem fas sit*. Postmodum vero a recol. mem. Paulo Papa V. Prædecessore Nostro, anno Domini 1614. publicatum fuit Rituale Romanum, in quo adest peculiaris Titulus *de exorcizandis Obsessis*. Ac fel. record. Prædecessor pariter Noster Clemens Papa XI. in quadam Epistola Encyclica data die 21. *Junii* 1710. districte mandavit, ut nemo exorcizans a norma in prædicto Rituali Romano præscripta ulla ex parte discedere præsumat.

Collaudatur Episcopi cura in Sacris studiis fovendis, et promovendis.

§. 44. Præclarum tandem Fraternitatis tuæ propositum, Nos satis pro merito commendare et collaudare non valemus; quod scilicet scribis, operam Te daturum, ut in Clero regimini tuo commisso, una cum Religionis ac Pietatis cultu, Sacrarum Literarum studia conserventur, atque in dies incrementum accipiant, additis ad Theologiam Scholasticam, Ecclesiasticæ Historiæ, et Canonicæ Jurisprudentiæ disciplinis. Sane hoc Tibi non exiguam in præsentia laudem, perennem vero in Ecclesiæ monumentis nomini tuo gloriam comparabit; quodque pluris est, ingens apud Pastorum Principem meritorum pondus tibi acquiret. Nec illud prætereundum est, quod si Clerum ita instructum, sanaque doctrina eruditum habueris, non ita facile te hujusmodi molestiis vexari continget, quales nuper ex tuis Literis intelleximus, animum tuum veritati et Ecclesiasticæ Disciplinæ

integritati inhærentem fatigasse. Interea Fraternitatem tuam sincero caritatis affectu complectimur, ac Tibi, totique Gregi tibi concredito, Apostolicam Benedictionem impertimur. ANNO 1745.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die prima Octobris MDCCXLV. Pontificatus Nostri Anno Sexto. Dat. die 1. Octobr. 1745.

PRIVILEGIUM FORI, CXLII.

Et Conservatoriæ, Scholaribus, Professoribus, Doctoribus, aliisque *Universitati Avenionensi* addictis, asseritur: Primicerii, et Judicum Conservatorum Jurisdictio præfinitur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

BONARUM artium ac scientiarum studia, quibus et mentes hominum, depulsa ignorantiæ caligine, illustrantur, et mores a vitiis semoti, ad virtutem traducuntur, plurimum semper ad Ecclesiæ utilitatem et optimum Reipublicæ statum conferre judicantes; ea Nos quidem omni tempore pro viribus excolere, et juvare curavimus; præcipue vero ex quo Romanam Cathedram salutaris doctrinæ ac veritatis magistram, Deo vocante, conscendimus, singulari favore prosequi, ac Pontificiæ auctoritatis præsidio tueri et promovere non destitimus, non modo in hac Nostra Romana Curia et Urbe, verum etiam in aliis Christiani Orbis Civitatibus et Provinciis, ac potissimum in iis, quæ

Exordium ab amore Pontificis erga literas, et scientiaas

Pont. A. VI.

sub immediato Nostro et S. R. E. dominio degunt.

Avenionen. Universitatis decora et merita.

§. 1. Eapropter insignem Universitatem Studii generalis in Civitate Nostra Avenionensi existentem, quæ a recol. mem. Prædecessore Nostro Bonifacio Papa VIII. inibi erecta et instituta, pluribus aliis Studiorum Universitatibus antiquitatis vetustate, et Pontificiæ fundationis prærogativa antecellit; scientiarum vero gloria, et clara præstantium Virorum fama, tam eorum, qui successivo ætatum decursu Professoris munus in eadem obtinuerunt, quam eorum, qui disciplinarum Studiis in ipsa imbuti, Ecclesiasticis, Publicisque muneribus et dignitatibus præclare gestis, aut utilibus editis Libris, egregiam Ecclesiæ, Reipublicæ, aut Literariæ rei operam navarunt; ac potissimum intemeratæ doctrinæ integritate, et constanti erga Apostolicam Sedem devotionis studio, cum cæteris omnibus per Orbem Universitatibus jure comparari potest; peculiarem sollicitudinis Nostræ curam promereri existimavimus; ut quæ ex Apostolica plurium Prædecessorum Nostrorum liberalitate Privilegia et jura eidem concessa dignoscuntur, auctoritate quoque Nostra stabiliantur et confirmentur, sublatisque dissidiis et controversiis, certam atque inviolabilem formam per opportuna providentiæ Nostræ consilia tandem accipiant.

Privilegium Conservatoriæ, et habendi Judices particulares.

§. 2. Sane inter alia Privilegia, favores, et gratias, quibus plures, ut præfertur, Prædecessores Nostri Romani Pontifices prædictam Universitatem Avenionensem respective cumularunt, Privilegium quoque Fori seu Conservatoriæ eidem Universitati, ejusque Primicerio, Magistris, Doctoribus Licentiatis, Baccalaureis, Scholaribus, et Ministris concessum, certique Judices Conservatores, et jurium prædictæ Universitatis, ac Personarum eidem aggregatarum et addictarum Defensores, cum diversis facultatibus, auctoritatibus, et jurisdictionibus, deputati dignoscuntur.

§. 3. Dudum siquidem, ut accepimus, rec. mem. Prædecessor Noster Joannes Papa XXIII. per quasdam suas Apostolicas Literas datas apud Sanctum Antonium extra muros Florentiæ VIII. Idus Septembris Pontificatus sui Anno IV. hujusmodi Privilegium Fori seu Conservatoriæ, prædictæ Universitati, ac personis, ut supra, eidem adscriptis, pro defensione et conservatione bonorum tam mobilium, quam immobilium, et jurium eidem Universitati, ac præfatis Personis conjunctim seu divisim competentium, contra quoscumque, in amplissima forma concessit et indulsit; ideoque Abbatem Sancti Andreæ, et Præpositum Majoris, ac Decanum Sancti Petri Avenionen. Ecclesiarum, hujusmodi Bonorum et jurium Conservatores et Defensores, atque etiam Judices in omnibus et quibuscumque Causis et controversiis super iisdem motis et movendis, etiam ex tunc coram alio quolibet Judice cœptis et contestatis, cum latissimis facultatibus ibidem expressis, dedit et deputavit. Idemque per alias similes Literas, sub ejusdem diei data expeditas, aliud Privilegium de non evocandis coram alio quocumque Judice Ordinario vel Delegato, ejusdem Universitatis Magistris, Doctoribus, Licentiatis, Baccalaureis, et Scholaribus in ea degentibus, quacumque de Causa, tam Civili, quam Criminali, et qualibet actione, reali, vel personali, dum tamen Conservatores dicti Studii ipsis in prædicta Civitate Avenionen. justitiam ministrarent, concessit pariter et indulsit. Id quod a piæ memoriæ Sixto Papa IV. per similes Apostolicas Literas datas Anno Domini MCCCCLXXIX. xv. Kalen. Septembris, et die XXVIII. Maji Anni MCCCCLXXXIV. cum opportunis clausulis, et derogationibus confirmatum extitit, et innovatum: Ac deinde a fel. pariter recor. Innocentio Papa VIII. per suas Anno Domini MCCCCLXXXV. aliasque Anno MCCCCLXXXVIII. pridie Idus Decembris expeditas Literas, pari Apostolica auctoritate ro-

Anno 1745.

A Joanne XXIII. primitus concessum.

Et de non evocando etc.

Confirmationes Sixti IV. et Innoc. VIII.

PONT. A. VI. boratum fuit, ac de novo concessum; cum omnium actorum adversus hujusmodi Privilegia postmodum factorum, aut exinde faciendorum annullatione et irritatione, prout in singulis dictorum Prædecessorum Nostrorum Joannis, Sixti, et Innocentii Literis plenius et uberius continetur.

Leo X. Primicerium adjungit Judicibus Conservatoribus.

§. 4. Postea vero recol. mem. Prædecessor pariter Noster Leo Papa X. per suas Apostolicas Literas Anno MDXIII. v. Nonas Martii datas, inter prædictæ Universitatis Conservatores, ut supra, deputatos, ejusdem Primicerium pro tempore, utpote ipsius Universitatis Caput, dummodo Clericus existeret, perpetuo adjunxit, et pariformiter deputavit, cum omnibus facultatibus, jurisdictione, præeminentiis, et prærogativis, eisdem Conservatoribus aliàs concessis; cui quidem Primicerio parem jurisdictionem, auctoritatem, præeminentiam, et prærogativam in Doctores, Licentiatos, Scholares, et alios dictæ Universitatis suppositos attribuit, ac Priores seu Rectores Universitatum Studiorum Italiæ et Galliæ, in earum Doctores, Licentiatos, Scholares, et alios sibi suppositos, tam de jure communi, quam speciali, haberent, et habere soliti essent; ita ut dictus Primicerius, ejusmodi jurisdictione etiam per censuras, et pœnas Ecclesiasticas, aliaque juris remedia, ad instar aliorum Conservatorum et Priorum, seu Rectorum prædictorum, respective uti posset et valeret; necnon Magistratibus dictæ Civitatis Avenionen., et cuilibet eorum, Apostolica Auctoritate inhibuit, ne eumdem Primicerium ab exercitio dictæ jurisdictionis in personas eidem Universitati addictas, quoad primam Causarum cognitionem, quovis modo impedirent.

Cum facultate subrogandi pro exercitio jurisdict. in Clericos et Exemptos

§. 5. At vero considerans, quod Primicerius prædictus non semper Clericus, sed ut plurimum Laicus de Collegio Doctorum dictæ Universitatis singulis annis eligebatur; prædictæ vero Universitati nedum Laici, sed etiam majori ex parte Clerici, et Religiosi, et exempti,

subjecti existebant, idem Leo Prædecessor Anno proximè sequenti MDXIV. per alias suas Apostolicas Literas, eisdem Primicerio et Doctoribus tunc existentibus, et pro tempore futuris, licentiam concessit et facultatem, ut cum Virum Laicum in Primicerium eligi contigisset, alium aliquem Doctorem de eodem Collegio Clericum eligere ac deputare possent, qui vice et loco ejusdem Primicerii Laici, donec ipse in Officio hujusmodi existeret, jurisdictionem prædictam exerceret, et aliàs, prout in utrisque memoratis Leonis Prædecessoris Literis latius exprimitur. ANNO 1745.

§. 6. Licet autem hujusmodi Privilegium Fori seu Conservatoriæ, prædictæ Universitati ac Personis eidem addictis ita, ut præfertur, concessum, et confirmatum, a præfatis temporibus ut plurimum servatum fuisse, memoratamque jurisdictionem a Primicerio, seu alio Conservatore in ejus locum electo et subrogato, multimode exercitam fuisse constet; attamen plures lites et controversiæ circa ejusdem Privilegii et prædictæ Jurisdictionis respective limites, excitatæ, et coram diversis Judicibus, potissimum vero coram Congregatione Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, pluries et vario eventu discussæ et agitatæ fuerunt: dum eadem Congregatio, quæ primo, et usque de Anno MDXCVII. fuerat in sensu, hujusmodi Privilegium competere dumtaxat iis Doctoribus, qui in Universitate prædicta legendi munere fungerentur, iisque Scholaribus, qui actu ibidem Studiis operam darent; postmodum vero, cognitis specialibus Indultis eidem Universitati, ut præfertur, ab Apostolica Sede concessis, Anno MDXCIX. declaravit, ab ejusmodi Conservatoriæ beneficio minime excludendos esse alios Doctores, qui licet actu munus legendi in Universitate non obirent, in ipsa tamen Avenionensi Civitate commorantes, alia ipsius Universitatis munera sustinerent: Quapropter Ave- Controversiæ super limitibus Jurisdictionis et Privilegii. Resolutio Congr. Conc. anno 1597. Alia de anno 1599

PONT. A. VI.

nionensi Archiepiscopo, et Vice-Legato per Literas commisit, ut dispiceret, quinam Doctores essent, qui revera prædictæ Universitatis munia obtinerent, et actu exercerent.

Sententiæ Archiepiscopi Avenionen. favore Universitatis.

§. 7. Hujus autem Commissionis vigore, cum tunc existens Archiepiscopus Avenionen. bo. me. Joannes Franciscus Bordinus, qui una simul Apostolici Vice-Legati partes gerebat, demandatum sibi examen explevisset; duas sub die IV. Decembris ejusdem anni MDXCIX. sententias tulit, per quas pronunciavit, omnes Doctores in prædicta Universitate Laureatos, Avenione commorantes, tam Collegio aggregatos, quam non aggregatos, ejusdem Universitatis munia exercere; proindeque omnibus hujusmodi Doctoribus prædictum Conservatoriæ Privilegium æque competere; et consequenter Jurisdictionem Primicerii, sive Conservatorum ad omnes Doctores prædictos, eorumque Causas, extendi: Super quarum Sententiarum viribus, et executione octoginta ferme annorum spatio, nulla mota fuit controversia.

Resolutio Con. Conc excludens Doctores non aggregatos.

§. 8. Verum cum de anno MDCLXXIX. apud eamdem Cardinalium Congregationem promota fuerit Instantia pro prædictarum Sententiarum declaratione, et infrascripta proposita Dubia. Primum: *An iis, qui gradum susceperunt in dicta Universitate, et Causas patrocinantur in Civitate Avenionensi, intelligantur exercere, et obire munia Universitatis.* Secundum: *An Doctores Collegio aggregati, qui cæteroquin non exercent munus aliquod particulare, et necessarium Universitatis, intelligantur munera Universitatis obire.* Eadem Congregatio die XII. Augusti, in contumaciam, ut fertur, ipsius Universitatis, rescripsit ad Primum *Negative;* ad Secundum distulit Resolutionem. Cujus tamen Decreti vis et executio suspensa fuit speciali Rescripto Venerabilis memoriæ Innocentii Papæ XI. Prædecessoris Nostri, qui eamdem Causam et Controversiam eorumdem Cardinalium Congregationi ex integro cognoscendam, et ipsa

Innoc. XI. suspendit executionem; et Causam ex integro revidendam committit.

Universitate audita, sub generali Dubio: *An et qui Doctores vigore Indultorum gaudeant prætensis Privilegiis*, decidendam remisit. ANNO 1745.

§. 9. Dilato tamen per aliud octoginta circiter annorum lapsum hujusmodi examine, atque interim præfatis omnibus Doctoribus in supradicti Privilegii, Primicerio autem, et Conservatoribus in memoratæ Jurisdictionis exercitii pacifica possessione, seu quasi, ut accepimus, remanentibus; tandem Anno MDCCXXXVIII. pro parte tunc existentis Auditoris Generalis Curiæ Legationis Avenionensis, præsentatum fuit Primicerio et Conservatoribus prædictis Monitorium a Causarum Curiæ Cameræ Nostræ Apostolicæ Auditore Generali expeditum, super executione supradictæ Resolutionis Anno MDCLXXIX. a Congregatione Concilii editæ. Verum attento, quod Causa hujusmodi ab Innocentio Prædecessore præfato jamdudum, ut supra diximus, ad eamdem Congregationem ex integro remissa fuerat, præfatum Monitorium Decreto bon. mem. Cardinalis Marcelli Passari tunc Pro-Auditoris san. mem. Decessoris Nostri Clementis Papæ XII. moderatum extitit, et Causa ipsa iterum remissa fuit ad eamdem Congregationem Concilii; In qua, utraque Parte jura sua deducente, et propositis quinque Dubiis, tam super Personis, quibus præfata Privilegia competerent, quam super qualitate Causarum, ad quas Primicerii et Conservatorum prædictorum Jurisdictio se extenderet, necnon super hujusmodi Jurisdictionis privativa, die XI. Martii Anni MDCCXLI. a Venerabilibus Fratribus Nostris prædictæ Congregationis Cardinalibus talis capta fuit resolutio, per quam et omnes Doctores ipsius Universitatis Collegio non aggregati, etiamsi Causas in Civitate Avenionensi patrocinarentur, et ii quoque ex aggregatis, qui cæteroquin aliquod munus particulare, et necessarium prædictæ Universitatis non exercerent; ipsique Lectores, aliique Universitatis munia exercentes, hujusmodi exerci-

Recens controversia de an. 1738.

Novissima Resolutio Congregat. Universitati contraria.

Pont. A. VI.

tio finito, a prædicti Privilegii beneficio exclusi fuerunt; et Primicerii, atque Conservatorum Jurisdictio restricta fuit ad Causas tantummodo Civiles, in quibus ii, qui Privilegio gaudere deberent, essent Rei conventi; ita tamen ut in iisdem Causis, de ipsorum Privilegiatorum consensu, aliorum quoque Judicum Jurisdictio posset prorogari.

Confirmatur per Breve.

§. 10. Et nos quidem hujusmodi Resolutionem per Nostras in forma Brevis Literas Apostolicas confirmare, cum clausula tamen, *Salva in præmissis auctoritate memoratæ Congregationis*, minime recusavimus. Verum cum deinde pro parte Primicerii Universitatis prædictæ, aliorumque Judicum Conservatorum, et ipsius quoque Civitatis Avenionensis, porrecta Nobis fuerit Commissio, per quam humiliter petebatur, ut prævia, quatenus opus esset, aperitione Oris adversus prædictas Nostras Literas in forma Brevis, cognitionem hujusmodi Causæ iterum eidem Congregationi Concilii, quæ procederet cum Voto Rotæ, committere dignaremur; Nosque de hujusmodi Commissione, et petita remissione, in Signatura Gratiæ coram Nobis habenda deliberare statuissemus; dum, præviis studiis, totam hujus Causæ summam ejusque merita distinctius animo concepissemus, animadversis amplissimis Prædecessorum Nostrorum Privilegiis supra relatis, necnon diuturna possessione, seu quasi, quæ pro eorundem executione tam Primicerio et Conservatoribus præfatis, quam Doctoribus, aliisque Personis dictæ Universitati adscriptis respective favere dicebatur; Attendentes quoque exemplum san. mem. Benedicti Papæ XIII. Prædecessoris pariter Nostri, qui ad asserendum prædictæ Universitatis decorem, per suas Litteras Apostolicas datas die xvii. Sept. Anni MDCCXXVIII. (quas etiam Nos ipsi approbamus, et confirmamus, cum conditionibus et clausulis ibi latius expressis) decrevit et declaravit, ipsius Universitatis Primiceriatum tam de præterito, quam

Instatur pro nova Causæ revisione.

Primiceriatus importat Titulum Nobilitatis transmissibilis, etc.

in posterum esse et fuisse, constituere et constituisse Titulum primordialem veræ Nobilitatis ad descendentes transmissibilem, et ad omnes et quoscumque effectus allegabilem; ac dignum, et congruum reputantes, prædictæ Universitatis, de Apostolica Sede, ac de litteraria Republica optime meritæ, Jura, Privilegia, et ornamenta Nostris temporibus augmentum potius, quam detrimentum accipere, nec, diuturniori concertatione permissa, in dubium atque discrimen adduci, aliquam viam atque rationem excogitandam Nobis esse duximus, qua et ejusdem Universitatis, ac Primicerii, Conservatorum, aliarumque Personarum prædictarum indemnitati, et simul Auditoris Generalis Curiæ Legationis Avenionensis, Ministri Nostri, aliorumque Judicum a Nobis et ab hac Apostolica Sede in ea Civitate deputatorum, juribus et jurisdictioni consultum foret.

ANNO 1745.

Pontifex deliberat extinctiones litis.

§. II. Quocirca in prædicta Signatura Gratiæ coram Nobis habita die XII. Januarii proxime elapsi, responsum interim dedimus, quod *provisum foret in Camera*: deinde vero negotium hoc universum examinandum commisimus Dilecto Filio Magistro Clementi Argenvillers Auditori Nostro, cujus prudentia et consilio res tota feliciter explicata fuit. Pervento siquidem ad Urbem Dilecto Filio Josepho Testa Juris Utriusque Doctore in eadem Universitate Avenionensi aggregato, et publico Professore, a Dilectis Filiis ipsius Universitatis Primicerio, et Collegii Doctoribus, ad hoc negotium tractandum ablegato, eoque, simul cum prædictæ Universitatis, aliisque ex adverso Patronis et Defensoribus, coram præfato Magistro Clemente Auditore non semel convenientibus, nonnulla capita concordata et communi Partium consensu laudata fuerunt; quæ deinde Nobis exhibita, cum rationi, et honestati consentanea, et tam Auditoris præfatæ Curiæ Legationis, quam Primicerii et Conservatorum prædictorum, Jurisdictioni, atque ipsius Universitatis Privilegiis

Rescriptum editum in Signatura Gratiæ.

Negotium examinatur coram R. P. Auditore Sanctissimi.

PONT. A. VI.

conservandis, et certo fine stabiliendis, opportuna esse dignoverimus; eisdem inhærendo, decrevimus præsentibus Nostris Litteris, omnia in posterum dissidiorum germina super his amputare, et prædictarum Jurisdictionum limites præfiniendo, ut infra, statuere.

Avocatio Causæ cum clausulis opportunis.

§. 12. Volentes igitur prædictam Universitatem, ejusque Primicerium, Conservatores, Doctores, Magistros, Licentiatos, Baccalaureos, Scholares, et Ministros specialis gratiæ favore cumulare, atque omnium prædictorum singulares Personas a quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, et Interdicti, aliisque Ecclesiasticis Sententiis, Censuris, et pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium tantum consequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censentes; Necnon prædictarum Litterarum Joannis, Sixti, Innocentii, et Leonis Prædecessorum Nostrorum; Resolutionum quoque a præfata Congregatione Concilii diversis temporibus editarum; ac Sententiarum, ut supra, ab Avenionensi Archiepiscopo et Vice-Legato latarum; tenores etiam veriores, præsentibus, pro plene, ac de verbo ad verbum expressis habentes; Motu proprio, et ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, et de Apostolicæ potestatis plenitudine, memoratam controversiam, et quaslibet alias Lites, et Causas, si quæ sint, occasione Privilegii Fori, et Conservatoriæ hujusmodi quomodolibet suscitatas, et in quibusvis Tribunalibus pendentes (illarum omnium, et singularum statum, et merita, nominaque et cognomina Judicum, et Collitigantium quorumvis, etiam speciali mentione dignorum, et alia etiam de necessitate specialiter exprimenda; præsentibus pariter pro plene et sufficienter expressis habentes,) ad Nos avocamus, illasque penitus et omnino supprimimus et extinguimus, ac Partibus perpetuum desuper silentium imponimus.

§. 13. Porro quod pertinet ad Personas in sæpedicto Privilegio Fori seu Conservatoriæ comprehensas, ac deinceps comprehendendas, decernimus primo atque statuimus, quod tam Primicerius, quam omnes et singuli Magistri, et Lectores, qui in dicta Universitate studii Generalis Avenionen. actu legunt, omnesque et singuli Scholares in ea actu pro tempore studentes, item Bidelli, et quicumque alii Ministri servitiis dictæ Universitatis actualiter addicti, vel ab ipsa Universitate Salaria et stipendia recipientes, hujusmodi Privilegio perpetuis futuris temporibus omnino frui et gaudere debeant.

Anno 1745.

Confirmatur Privil. Fori pro Professoribus, Scholaribus, et Salariatis

§. 14. Præterea reliquos quoque Doctores, et Graduatos, sive de numero aggregatorum Collegio prædictæ universitatis existant, sive de eodem numero non existant, dummodo in eadem Universitate Lauream susceperint, et in Civitate Avenionensi stabiliter commorentur, quamvis in ipsa Universitate actu non legant, nec peculiaria, et necessaria ejusdem Universitatis munia re ipsa exerceant, aut etiam nunquam antea legerint, vel hujusmodi peculiaria, et necessaria munia exercuerint; pro eo tamen, quod ipsi omnes prompti et parati esse debeant ad quamcumque Commissionem subeundam, quam Primicerius pro tempore in ejusmodi Universitatis commodum eis demandaverit, proindeque ipsius Universitatis onera, et officia, habitu saltem, sustinere dicendi sunt; ac in certis quibusdam functionibus, et publicis Universitatis actibus, omnes simul frequenter convenire soleant, unumque corpus cum Doctoribus de Collegio, et Magistris atque Lectoribus in dicta Universitate actu docentibus constituant; Volumus imposterum eodem Privilegio Fori et Conservatoriæ pariformiter frui et gaudere, ad formam Sententiarum anno MDXCIX., a tunc existente Archiepiscopo Avenionen., tamquam prædictæ Congregationis Concilii Commissario, et Delegato, ut supra diximus, prolatarum;

Decernitur competere etiam aliis Doctoribus Avenione commorantibus.

PONT. A.VI.

non obstantibus relatis resolutionibus ab ipsa Congregatione postmodum emanatis, a quibus in hac parte recedere opportunum ducimus.

Idque in Causis Civilibus passivis in prima Instantia.

§. 15. Quod autem pertinet ad genera et qualitates Causarum, in quibus Personæ prædictæ Privilegio Fori aut Conservatoriæ gaudere debebunt, Nos in Civilibus quidem Causis, passivas ab activis, in Criminalibus vero, leviores a gravioribus distinguentes; volumus pariter et statuimus, quod in Causis Civilibus, Privilegium Fori seu Conservatoriæ, memoratis Personis nullatenus in activis, sed in passivis dumtaxat Causis hujusmodi, et in prima tantum Instantia, suffragetur: Declarantes nihilominus, eas quoque Causas passivas censendas esse, in quibus Privilegiatus petat alicujus spolii reintegrationem, vel refectionem alicujus damni in propriis bonis sibi quomodolibet ab aliis illati.

Actiones pro reintegra, spolii, aut refect. damnorum habentur pro Causis passivis.

Item in Causis Criminal. levioribus, activis, et passivis.

§. 16. Insuper Causarum Criminalium leviorum cognitionem, earum nempe, in quibus secundum juris, aut statutorum Civitatis, vel Bannimentorum Legationis Avenionen. respective dispositionem, alia gravior pœna, quam pecuniaria, vel simplicis exilii, constituta non reperitur, Primicerio, aliisque Judicibus Conservatoribus prædictis attribuimus; sine ulla differentia vel distinctione, utrum Causæ hujusmodi activæ sint, vel passivæ, et an inter duos Privilegiatos, an vero inter Privilegiatum ex una, et extraneum non Privilegiatum ex altera parte introductæ existant; Reservato tamen semper reo condemnato appellationis beneficio, prout de jure, et quatenus de jure.

Graviores reservantur Vice-Legato, ejusque Congregationi.

§. 17. Contra vero Causarum Criminalium graviorum, in quibus nempe secundum juris, ac statutorum, vel Bannimentorum prædictorum dispositionem, pœna Corporis afflictiva reorum criminibus imposita reperitur; omnimodam

modam cognitionem, Processusque desuper habendos, Nostro et Sedis Apostolicæ pro tempore Vice-Legato, ejusque Congregationi Criminali, omnino reservamus, ita tamen ut in Causis gravioribus hujusmodi, in quibus Privilegiatus sit Reus, vel Inquisitus, (non autem in quibus Privilegiatus ipse actor existat, vel Fisco adhærens.) eidem Primicerio, aut, eo impedito, alteri ex Judicibus Conservatoribus prædictis, jus competat et facultas interessendi eidem Congregationi Criminali, suumque consultivum dumtaxat, nunquam vero decisivum, suffragium ferendi.

ANNO 1745.

Si agatur de Causis pass. Privilegiati, Conservator intersit Congreg. cum Voto consultivo.

§. 18. In omnibus autem superius expressis Causis, quas Primicerii, aliorumque Judicum Conservatorum Foro in prima Instantia cognoscendas et decidendas attribuimus, volumus, quod eisdem Primicerio, et Conservatoribus, non cumulativa tantum, sed privativa vere competat Jurisdictio; salvo tamen jure Ordinarii in iis, quæ pertinent ad morum correctionem. Verumtamen postquam Primicerius, aut alius ex Judicibus Conservatoribus prædictis, super hujusmodi Privilegiatorum Causis Civilibus in prima Instantia definitive pronunciaverit, si contingat easdem Causas in secunda Instantia, vel in gradu appellationis, vel in gradu recursus, adhuc revidendas, sive retractandas esse; volumus, et per easdem præsentes mandamus, ut eædem Causæ tam appellabiles, quam recurribiles, ad Auditorem Generalem Curiæ Legationis Avenionensis, cujus jurisdictionis, et dignitatis æquum est rationem haberi, semper et omnino pertinere censeantur; ita ut illæ per Nostrum et Sedis Apostolicæ Vice-Legatum in dicta Civitate Avenionensi pro tempore commorantem, alteri cuicumque Judici, nisi quatenus eundem Auditorem Generalem suspectum allegari contingat, in secunda Instantia, ut præfertur, nullatenus committi valeant.

Jurisdictio Primicerii, et Conservatorum in præmissis privativa declaratur.

Secunda instantia Auditori Generali privative attribuitur.

PONT. A. VI.

Causæ Fiscales, et aliæ præter præmissas, excipiuntur a jurisdictione Primic., et Conservatorum.

§. 19. Cæterum ipsis Primicerio, aliisque Judicibus Conservatoribus prædictis districtius inhibemus, ne ipsi in Causis Fiscalibus, et interesse Fisci quomodolibet tangentibus, quas a Privilegio Fori, et Conservatoriæ hujusmodi penitus excludimus, et excipimus; Nec in aliis quibuscumque Causis, præter superius expressas, etiam de consensu Partium, ullatenus se intromittere, vel ingerere quovis modo audeant, seu præsumant.

De perpetuo Literarum vigore.

Decreta irritantia.

§. 20. Præsentes quoque Nostras Literas semper firmas, validas, et efficaces esse et fore; suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, ac ab omnibus et singulis, ad quos spectat, et pro tempore quomodocumque spectabit, in omnibus, et per omnia plenissime, et inviolabiliter observari, et ita ab omnibus censeri; Sicque et non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, et delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, Vice-Legatos, et Sedis prædictæ Nuntios, aliosque quoslibet quacumque præeminentia, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere; Et si secus super præmissis, vel eorum aliquo, a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane decernimus.

Derogationes.

§. 21. Non obstantibus omnibus illis, quæ Joannes, Sixtus, Innocentius, et Leo Prædecessores prædicti in singulis superius relatis Literis voluerunt non obstare; Necnon, quatenus opus sit, Nostra, et Cancellariæ Apostolicæ regula *de jure quæsito non tollendo*, ejusdemque Congregationis Concilii Tridentini Interpretis resolutionibus prædictis, aliisque Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis Civitatis, et Universitatis Avenionen. prædicta-

rum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis. Consuetudinibus, usibus, Stylis, et stabilimentis, Privilegiis quoque, Indultis, et Literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, et insolitis Clausulis, irritantibusque, et aliis Decretis, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus, in genere, vel in specie, seu aliàs quomodolibet concessis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus, et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumrumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, et individua mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, præsentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris ad præmissorum omnium et singulorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse, motu, scientia et potestatis plenitudine similibus derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

ANNO 1745.

Fides præstanda transumptis.

§. 22. Volumus autem ut earumdem præsentium transumpta sive exempla, etiam impressa, manu alicujus Notarii publici subscripta, et sigillo Personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ munita, eamdem ubique fidem, et auctoritatem obtineant in judicio, et extra, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctio Constitutionis.

§. 23. Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc Nostrarum absolutionis, avocationis, extinctionis, ordinationis, deliberationis, Constitutionis, irritationis, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, et Beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Pont. A. VI. Dat. die 10. Oct. 1745.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo quinto, sexto Idus Octobris, Pontificatus Nostri Anno Sexto.

J. Datarius.

Pro D. Card. Passioneo.

Joannes Florius Substitutus.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

CXLIII.

DE USURIS

Aliisque injustis quæstibus.

Venerabilibus Fratribus, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis et Ordinariis Italiæ.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabilis Frater, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Erroneæ sententiæ disseminantur.

Vix pervenit ad aures nostras, ob novam controversiam (nempe, an quidam contractus validus judicari debeat) nonnullas per Italiam disseminari sententias, quæ sanæ doctrinæ haud consentaneæ viderentur; cum statim nostri Apostolici muneris partem esse duximus, opportunum afferre remedium, ne malum ejusmodi, temporis diuturnitate, ac silentio, vires magis

acquireret; aditumque ipsi intercludere, ne latius serperet, et incolumes adhuc Italiæ Civitates labefactaret. Anno 1745.

§. 1. Quapropter eam rationem, consiliumque suscepimus, quo Sedes Apostolica semper uti consuevit: Quippe rem totam explicavimus nonnullis ex Venerabilibus Fratribus Nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, qui Sacræ Theologiæ scientia, et Canonicæ Disciplinæ studio ac peritia plurimum commendantur: Accivimus etiam plures Regulares in utraque facultate præstantes; quorum aliquos ex Monachis, alios ex Ordine mendicantium, alios demum ex Clericis Regularibus selegimus; Præsulem quoque Juris utriusque laurea præditum, et in Foro diu versatum adhibuimus. Diem quartam indiximus Julii, qui nuper præteriit, ut coram Nobis illi omnes convenirent, quibus naturam totius negotii declaravimus; quod illis antea cognitum perspectumque deprehendimus.

Pontifex deliberat cum consilio etc.

§. 2. Post hæc percepimus, ut omni partium studio, omnique cupiditate soluti, rem totam accurate perpenderent, suasque opiniones scripto exararent; non tamen expetivimus ab ipsis, ut judicium ferrent de contractu, qui controversiæ causam initio præbuerat, cum plura documenta non suppeterent, quæ necessario ad id requirebantur; Sed ut certam de usuris doctrinam constituerent, cui non mediocre detrimentum inferre videbantur ea, quæ nuper in vulgus spargi cœperunt: Jussa fecerunt universi; nam suas sententias palam declararunt in duabus Congregationibus, quarum prima coram Nobis habita est die 18. Julii, altera vero die prima Augusti, qui menses nuper elapsi sunt; ac demum easdem sententias Congregationis Secretario scriptas tradiderunt.

Doctrinam de usuris exponi jubet

§. 3. Porro hæc unanimi consensu probaverunt:

Canones.

I. Peccati genus illud, quod usura vocatur, quodque in contractu mutui propriam suam sedem, et locum habet, in eo est repositum,

Usura lucrum supra sortem, ex mutuo.

PONT. A. VI.

quod quis ex ipsomet mutuo, quod suapte natura tantumdem dumtaxat reddi postulat, quantum receptum est, plus sibi reddi velit, quam est receptum; ideoque ultra sortem, lucrum aliquod, ipsius ratione mutui, sibi deberi contendat. Omne propterea hujusmodi lucrum, quod sortem superet, illicitum, et usurarium est.

Quantitas lucri, vel qualitas mutuarii lucrum hujusmodi ab usuræ labe non liberant.

II. Neque vero ad istam labem purgandam, ullum arcessiri subsidium poterit, vel ex eo, quod id lucrum non excedens, et nimium, sed moderatum; non magnum, sed exiguum sit; vel ex eo, quod is, a quo id lucrum solius causa mutui deposcitur, non pauper, sed dives existat; nec datam sibi mutuo summam relicturus otiosam, sed ad fortunas suas amplificandas, vel novis coemendis prædiis, vel quæstuosis agitandis negotiis, utilissime sit impensurus. Contra mutui siquidem legem, quæ necessario in dati atque redditi æqualitate versatur, agere ille convincitur, quisquis, eadem æqualitate semel posita, plus aliquid a quolibet, vi mutui ipsius, cui per æquale jam satis est factum, exigere adhuc non veretur: proindeque si acceperit, restituendo erit obnoxius, ex ejus obligatione Justitiæ, quam commutativam appellant, et cujus est, in humanis contractibus æqualitatem cujusque propriam et sancte servare, et non servatam exacte reparare.

Quidam Tituli, vel contractus a mutuo diversi, justum reddere proventum ultra sortem.

III. Per hæc autem nequaquam negatur, posse quandoque una cum mutui contractu quosdam alios, ut ajunt, titulos, eosdémque ipsimet universim naturæ mutui minime innatos et intrinsecos, forte concurrere, ex quibus justa omnino legitimaque causa consurgat quiddam amplius supra sortem ex mutuo debitam rite exigendi. Neque item negatur, posse multoties pecuniam ab unoquoque suam, per alios diversæ prorsus naturæ a mutui natura contractus, recte collocari et impendi, sive ad proventus sibi annuos conquirendos, sive etiam ad

licitam mercaturam, et negotiationem exercendam, honestaque indidem lucra percipienda.

Anno 1745.

Vitandi tamen excessus contra justitiam.

IV. Quemadmodum vero in tot ejusmodi diversis contractuum generibus, si sua cujusque non servatur æqualitas, quidquid plus justo recipitur, si minus ad usuram, (eo quod omne mutuum tam apertum, quam palliatum absit), at certe ad aliam veram injustitiam, restituendi onus pariter afferentem, spectare compertum est; Ita si rite omnia peragantur, et ad Justitiæ libram exigantur, dubitandum non est, quin multiplex in iisdem contractibus licitus modus et ratio suppetat humana commercia et fructuosam ipsam negotiationem ad publicum commodum conservandi, ac frequentandi. Absit enim a Christianorum animis, ut per usuras, aut similes alienas injurias, florere posse lucrosa commercia existiment; cum contra ex ipso Oraculo Divino discamus, quod *Justitia elevat gentem, miseros autem facit populos peccatum.*

Nec tituli legitimi, cum mutuo, nec justæ causæ ineundi contractus a mutuo diversos, ubique suppetunt.

V. Sed illud diligenter animadvertendum est, falso sibi quemquam, et nonnisi temere persuasurum, reperiri semper, ac præsto ubique esse, vel unà cum mutuo titulos alios legitimos, vel secluso etiam mutuo, contractus alios justos, quorum vel titulorum, vel contractuum præsidio, quotiescumque pecunia, frumentum, aliudve id generis alteri cuicumque creditur, toties semper liceat auctarium moderatum, ultra sortem integram salvamque recipere. Ita si quis senserit, non modo Divinis Documentis, et Catholicæ Ecclesiæ de Usura judicio, sed ipsi etiam humano communi sensui, ac naturali rationi procul dubio adversabitur. Neminem enim id saltem latere potest, quod multis in casibus tenetur homo, simplici ac nudo mutuo alteri succurrere, ipso præsertim Christo Domino edocente: *Volenti mutuari a te, ne avertaris:* et quod similiter multis in circumstantiis, præter unum mutuum, alteri nulli vero justoque contractui locus esse possit. Quisquis

PONT. A. VI.

igitur suæ conscientiæ consultum velit, inquirat prius diligenter, oportet, vere ne cum mutuo justus alius titulus; vere ne justus alter a mutuo contractus occurrat, quorum beneficio, quod quærit lucrum, omnis labis expers et immune reddatur.

Pontifex relatam doctrinam probat.

§. 4. His verbis complectuntur, et explicant Sententias suas Cardinales, ac Theologi, et Viri Canonum peritissimi, quorum consilium in hoc gravissimo negotio postulavimus; Nos quoque privatum studium nostrum conferre in eamdem causam non prætermisimus, antequam Congregationes haberentur, et quo tempore habebantur, et ipsis etiam peractis; Nam præstantium Virorum Suffragia, quæ modo commemeravimus, diligentissime percurrimus. Cum hæc ita sint, adprobamus, et confirmamus quæcumque in Sententiis superius expositis continentur; cum Scriptores plane omnes, Theologiæ, et Canonum Professores, plura Sacrarum Literarum testimonia, Pontificum Decessorum Nostrorum Decreta, Conciliorum, et Patrum auctoritas, ad easdem Sententias comprobandas pene conspirare videantur. Insuper apertissime cognovimus Auctores, quibus contrariæ Sententiæ referri debent; et eos pariter, qui illas fovent, ac tuentur, aut illis ansam, seu occasionem præbere videntur; Neque ignoramus quanta Sapientia, et gravitate defensionem veritatis susceperunt Theologi finitimi illis Regionibus, ubi controversiæ ejusmodi principium habuerunt.

Eamque doceri et servari jubet.

§. 5. Quare has literas Encyclicas dedimus universis Italiæ Archiepiscopis, Episcopis, et Ordinariis, ut hæc Tibi, Venerabilis Frater, et cæteris omnibus innotescerent; et quoties Synodos celebrare, ad Populum verba facere, eumque sacris doctrinis instruere contigerit, nihil omnino alienum proferatur ab iis Sententiis, quas superius recensuimus. Admonemus etiam vehementer, omnem sollicitudinem impendere, ne quis in vestris Diœcesibus audeat

Literis, aut Sermonibus contrarium docere: Si quis autem parere detractaverit, illum obnoxium et subjectum declaramus pœnis per Sacros Canones in eos propositis, qui mandata Apostolica contempserint ac violaverint. Anno 1745.

§. 6. De contractu autem, qui novas has controversias excitavit, nihil in præsentia statuimus; Nihil etiam decernimus modo de aliis contractibus, pro quibus Theologi, et Canonum Interpretes in diversas abeunt Sententias; Attamen pietatis vestræ Studium ac Religionem inflammandam existimamus, ut hæc, quæ subjicimus, executioni demandetis.

De peculiaribus contractibus nihil nunc decernit.

§. 7. Primum gravissimis verbis Populis vestris ostendite, usuræ labem ac vitium a Divinis Literis vehementer improbari; illud quidem varias formas atque species induere, ut Fideles Christi Sanguine restitutos in libertatem et gratiam, rursus in extremam ruinam præcipites impellat; Quocirca si pecuniam suam collocare velint, diligenter caveant, ne cupiditate omnium malorum fonte rapiantur: sed potius ab illis, qui doctrinæ ac virtutis gloria supra cæteros efferuntur, consilium exposcant.

Usuram et avaritiam caveri; sapientum consilia exquiri admonet.

§. 8. Secundo loco, qui viribus suis, ac sapientiæ ita confidunt, ut responsum ferre de iis quæstionibus non dubitent, (quæ tamen haud exiguam Sacræ Theologiæ, et Canonum scientiam requirunt;) ab extremis, quæ semper vitiosa sunt, longe se abstineant: Etenim aliqui tanta severitate de iis rebus judicant, ut quamlibet utilitatem ex pecunia desumptam accusent, tamquam illicitam, et cum usura conjunctam; Contra vero nonnulli indulgentes adeo, remissique sunt, ut quodcumque emolumentum ab usuræ turpitudine liberum existiment. Suis privatis opinionibus ne nimis adhæreant; sed priusquam responsum reddant, plures Scriptores examinent, qui magis inter cæteros prædicantur; Deinde eas partes suscipiant, quas tum ratione, tum auctoritate plane

Consultos caute pronunciare: dissentientes moderate agere jubet.

PONT. A. VI.

confirmatas intelligent. Quod si disputatio insurgat, dum contractus aliquis in examen adducitur, nullæ omnino contumeliæ in eos confingantur, qui contrariam Sententiam sequuntur, neque illam gravibus Censuris notandam asserant, si præsertim ratione, et præstantium Virorum testimoniis minime careat; Siquidem convicia, atque injuriæ vinculum Christianæ charitatis infringunt, et gravissimam Populo offensionem, et scandalum præseferunt.

Contractuum naturam et conditiones aperiri suadet.

§. 9. Tertio loco, qui ab omni usuræ labe se immunes et integros præstare volunt, suamque pecuniam ita alteri dare, ut fructum legitimum solummodo percipiant, admonendi sunt, ut contractum instituendum antea declarent, et conditiones inserendas explicent, et quem fructum ex eadem pecunia postulent: Hæc magnopere conferunt non modo ad animi sollicitudinem et scrupulos evitandos, sed ad ipsum contractum in Foro externo comprobandum: Hæc etiam aditum intercludunt disputationibus, quæ non semel concitandæ sunt, ut clare pateat, utrum pecunia, quæ rite data alteri esse videtur, revera tamen palliatam usuram contineat.

Temeraria dicteria comprimi mandat.

§. 10. Quarto loco vos hortamur, ne aditum relinquatis ineptis illorum Sermonibus, qui dictitant, de usuris hoc tempore quæstionem institui, quæ solo nomine contineatur; cum ex pecunia, quæ qualibet ratione alteri conceditur, fructus ut plurimum comparetur. Etenim quam falsum id sit, et a veritate alienum plane deprehendimus, si perpendamus, naturam unius contractus ab alterius natura prorsus diversam et sejunctam esse; Et ea pariter discrepare magnopere inter se, quæ a diversis inter se contractibus consequuntur. Revera discrimen apertissimum intercedit fructum inter, qui jure licito ex pecunia desumitur, ideoque potest in utroque Foro retineri; Ac fructum, qui ex pecunia illicite conciliatur; ideoque Fori utriusque judicio restituendus decernitur. Constat igi-

tur haud inanem de usuris quæstionem hoc tempore proponi ob eam causam, quod ut plurimum ex pecunia, quæ alteri tribuitur, fructus aliquis excipiatur. Anno 1745.

§. 11. Hæc potissimum vobis indicanda censuimus, sperantes fore, ut mandetis executioni quæcumque per has Literas a Nobis præscribuntur: Opportunis quoque remediis consuletis, uti confidimus, si forte ob hanc novam de usuris controversiam in Diœcesi vestra turbæ concitentur, vel corruptelæ ad labefactandum sanæ doctrinæ candorem et puritatem inducantur. Postremo vobis, et Gregi curæ vestræ concredito, Apostolicam Benedictionem impertimur. Præsentium executionem Episcopis commendat.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die prima Novembris MDCCXLV. Pontificatus Nostri Anno Sexto. Dat. die 1. Nov. 1745.

CXLIV.

DIEBUS FESTIS

Prohibentur haberi *Mercatus* rerum venalium. Tolerantur vero *Nundinæ* sub certis conditionibus.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, Episcopis, et Ordinariis Ditionis Ecclesiasticæ.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

De reductione dierum Festorum aliàs deliberatum.

AB eo tempore, quo copiosus in misericordia Dominus, Nos, licet immeritos, ad summum Catholicæ Ecclesiæ Pontificatum evexit, complures diversi ordinis illustres Viri, itemque Episcopi, et Archiepiscopi in Italia, et extra commorantes, iteratis precibus institerunt, ut Dies Festos, ubique fere nimis auctos, quibus Christianus Populus feriatur, Apostolica auctoritate, imminueremus. Hoc enim prudenti temperamento, Pauperibus, qui quotidiano labore sibi victum quærunt, facile consuleretur, ac simul gravia adimerentur absurda, quæ ex Festorum dierum multitudine, ac frequenti violatione oriri solent, non sine aperto Religionis dispendio. Re expensa, negotii difficultatem probe intelleximus: quare peculiari Scripto, publicis etiam typis vulgato, rationes varias indicavimus, quibus ea immutatio fieri poterat: consilium pariter exquirentes nonnullorum S. R. E. Cardinalium, Episcoporum Italiæ, aliarumque Regionum, Ecclesiasticorum Præsulum, Theologorum, Jurisconsultorum, aliorumque Virorum Doctorum, humanas, civilesque res

Et requisita Antistitum aliorumque consilia.

callentium, an hujusmodi petitio esset exaudienda: Si vero illam exaudiri æquum esset, et congruens, ipsi quoque rationes significarent, quibus utiliter, ac prudenter immunitio præscriberetur.

ANNO 1745.

§. 1. Petita responsa tam varia, ut solet contingere, suo tempore accepimus, ut fere sua cuique fuerit sententia. In aliud proinde tempus negotium rejecimus, eam in spem adducti, ut Episcopi cujusque Provinciæ, vel Ditionis, unanimi voto in sententiam imminuendi Dies Festos primum convenirent; deinde vero, quo commodius id fieri posset, concordi pariter suffragio medium aliquod suggereret ex tot memoratis in Scripto Nostro, ac pro illius executione Pontificium assensum exposcerent. Hoc sane pacto inita ab Ordinariis consilia in re tanti momenti non illorum voluntati referri potuissent, sed tantum Supremæ Apostolicæ Sedis auctoritati, quam fel. record. Urbanus Papa VIII. Prædecessor Noster integram esse voluit in decernenda imminutione dierum Festorum, qui in sua Constitutione recensentur. Demum una eademque Episcoporum deliberatio, Apostolicæ auctoritatis tecta munimine, nedum plurimum valuisset ad compescenda Censorum ingenia; sed etiam sublata fuisset disparitas illa ritûs, quæ hodie viget, Disciplinæ Ecclesiasticæ injuriosa, ut intra paucorum milliarium ambitum, et inter finitimos Populos, unus idemque dies ab aliquibus Festis de Præcepto, ab aliquibus vero ferialis haberetur.

Quibus inter se non convenientibus, resolutio dilata.

§. 2. Hæc methodus feliciori sorte in universa fere Hispania excepta est: Cum enim postremi Tarraconensis Concilii Patres regulam quandam constituerint Dierum Festorum, quibus, pro illorum conditione, atque discrimine, Populi Divino interesse Sacrificio, et servilibus operibus abstinere debent; et aliorum, quibus Missæ tantum interesse debent, tributa postmodum libertate vacandi operibus servilibus; fel. record. Benedictus XIII. Decessor, et Be-

Hispaniæ Populis interim provisum

Pont. A. VI.

nefactor Noster disposita in eadem Provinciali Synodo ad preces Episcoporum approbavit. Quo exemplo alii subinde Hispaniarum Antistites excitati, Nobis humiliter supplicarunt, ut ad minuendum nimis auctum Festorum numerum, liceret ipsis etiam servare regulam in præfato Tarraconensi Concilio provide constitutam. Annuimus instantiæ, exindeque omnium fere Hispaniarum Diœceseon uniformitas in dierum Festorum celebratione, et ritu exorta est.

Item aliquot Poloniæ Diœcesibus.

§. 3. Aliis quoque Catholici Orbis Regionibus servata a Nobis in hoc negotio conficiendo matura dilatio profuit. Interea siquidem aliquot Regni Poloniæ Episcopi, mentis aciem ad substantiam, et modum imminuendi dies Festos dirigentes, per Literas Nobis significarunt, in illis Diœcesibus, suos late fines protendentibus, æstivo tempore Incolas, Agrorum culturæ, et aliis servilibus operibus, quibus vivunt, et sustentantur, dantes operam, difficillime ab illis abstinere posse diebus festis inter hebdomadam occurrentibus: Enixe propterea Nos rogarunt, ut quæ per hebdomadam æstivo tempore occurrunt Festa, in Dies Dominicos transferremus, excepto Festo Assumptionis B. Mariæ Dei Genitricis, quæ quovis die accideret, religiose ab universis celebraretur. Quorum petitio per Nos, maturo præmisso examine, exaudita, in Regionibus illis optatam ab Episcopis, et Populis tranquillitatem peperit.

Pontifex optat Episcopos utriusque Siciliæ in unam sententiam convenire

§. 4. Quo vero ad Italiam pertinet, credi vix potest, quam prudens, ac religiosus de re ipsa fuerit sermo, quem Nobiscum instituit Charissimus in Christo Filius Noster Carolus utriusque Siciliæ Rex Illustris. Non sine intimo, ac plane acerbo animi sui mœrore Nobis exposuit, Dies Festos, quibus Christiani Populi feriari debent, in subjectis sibi regionibus passim violari, ob nimis auctum illorum numerum; huic porro malo non aliam adhiberi posse medelam, præter diminutionem Suprema Auctoritate Nostra opportune faciendam. Significare illi non

omisimus, gravem ac molestam utrique sollicitudinem oborituram, si rem tanti ponderis inconsultis Episcopis conficere vellemus. Idcirco ut omnia feliciter procederent, non solum exquirendas esse illorum sententias; sed oportere, ut Antistites finitimi, vel Metropolitæ cum suis Provincialibus, studia, et voluntates in eumdem scopum dirigentes, quid tandem facto opus esset, ad Nostri deferrent Apostolatus auditum. Par omnium suffragium communem tranquillitatem subjectis Populis allaturum, et quod potissime in rebus sacris quærendum est, ritus uniformitatem, et disciplinæ concordiam.

ANNO 1745.

§. 5. Id ipsum significavimus Episcopis temporalis nostræ Ditionis, quorum nonnulli privato sermone Nobiscum habito, nonnulli vero suis ad Nos datis Literis, Apostolicam auctoritatem ad Festos dies imminuendos enixe implorarunt. At cum ipsi nihil hactenus præstiterint, nihil et Nos egimus; liberam, prudentemque Episcoporum concordiam in hoc negotio præstolantes, non imperantes, et exigentes. Etenim moderatio numeri Dierum Festorum non a voluntate, sed a sola pendet necessitate, quam nemo melius, quam Episcopi norunt; ideoque ad eos potissimum pertinet, mali conditionem, et apta eidem remedia proferre: Nec facile adduci possumus, ut in hoc adeo gravi, et implexo negotio quidquam decernamus, nisi audita prius concordi quoad *substantiam*, et quoad *modum*, Episcoporum sententia.

Idipsum suadet Episcopis Status Ecclesiastici

Nihil sine eorum consilio acturus.

§. 6. Hæc Vobis, Venerabiles Fratres, eum in finem scribimus, ut non solum cuique Vestrum plane cognita, ac perspecta sit agendi ratio a Nobis inita in hac gravi causa imminutionis Dierum Festorum; verum etiam ut opportune nunciaremus, si vestra consilia ex voto nostro Nobiscum communicavissetis, vel sublata prorsus, vel saltem magna ex parte submota fuissent mala, quibus curandis congruum, ac

PONT. A. VI.

salutare remedium non semel a Nobis expostulastis.

Abusus in celebratione Nundinarum diebus Festis.

Complures etenim vestrum voce, aut scripto improbarunt abusum Mercatuum, et Nundinarum, quæ fieri solent Diebus Festis, quibus feriari oportet, ut Populus unice in res sacras incumbat, rationem a Nobis poscentes, qua grassanti in diem malo occurri possit.

Dierum Festorum non par solemnitas.

§. 7. Inter modos propositos, atque servandos in imminutione, ac celebratione Festorum, præcipuus ille est, quo inter ipsos Festos dies descrimen constituitur. Etenim in diebus Dominicis, itemque in Celebritatibus Domini, Beatæ Mariæ semper Virginis Dei Genitricis, ac in aliis solemnioribus in memorato Scripto Nostro indicatis, debet Christianus Populus nedum interesse Divino Sacrificio, sed etiam abstinere ab operibus vetitis; In cæteris vero minus solemnibus, qui tamen ex præcepto celebrari consueverunt, imposita est Christifidelibus obligatio interessendi Missæ Sacrificio, tradita in reliquis cuique illorum potestate ea faciendi, quæ fieri solent diebus ferialibus.

Nundinæ in dies minus solemnes plerumque incidunt.

§. 8. Quo cautius, ac tutius incederemus, consulere voluimus Chirographa Summorum Pontificum Decessorum Nostrorum, quibus peculiaribus Urbibus, et Oppidis temporalis suæ Ditionis habendarum Nundinarum facultatem tribuerunt. Multi iis diebus Nundinas fieri permiserunt, quibus Christifideles (juxta propositum Thema) servilibus operibus abstinere debebant, divinoque adesse Sacrificio; sed numerum longe majorem illarum comperimus, quæ incidunt in eos Dies Festos ex Præcepto, quibus, si expetita fieret illorum imminutio, satis fuisset Missam audire, excluso debito abstinendi ab operibus servilibus, sublatoque onere peragendi, quæ in aliis superioris ordinis Festis Christianus Populus debet implere.

Quibus Divini simul cul-

§. 9. Hac via, si non omni, magna certe ex parte sublata essent mala, quibus, memorata de causa, congruens et opportunum a Nobis re-

medium postulastis. Enimvero bifariam divisis, ut præmonuimus, diebus Festis, affixoque inferiori ipsorum ordini debito interessendi dumtaxat Divino sacrificio; celebratæ in illis Nundinæ nullum deinceps peperissent absurdum, ne libertas operum servilium, cum interessentia Missæ compatibilis, refragari potuisset præcepto ab Ecclesia Fidelibus injuncto. Præterea nullus Urbibus, et Oppidis relictus fuisset timor, ne, cum Incolarum, et Concurrentium detrimento, Nundinarum frequentia imminueretur. Quippe juxta hypothesim præmissam, recolente adhuc Clero solemni ritu diem Festum intra Ecclesiam, sumptuoso ornatu, omnique nitore instructam; in ipsa Sacri concentus Musices haberi de more potuissent; permitti quoque potuissent citatorum Equorum cursus, aliaque id genus, quæ Populi augere solent numerum, Mercatorum frequentiam, et Nundinarum celebritatem. Sed de re hujusmodi, veluti extranea, sermone relicto, ad propositæ quæstionis examen progredimur, dierum Festorum imminutione seclusa.

ANNO 1745.

tus, et commerciorum ratio haberi posset.

§. 10. Eruditioni vestræ, Venerabiles Fratres, ignotum non erit quod hac de re Theologi tradunt. S. Thomas *in* 2. 2. *quæst.* 122. *art.* 4. *ad quartum* docet, arctiorem in antiqua lege fuisse observantiam Sabbathi, quam sit in nova observantia diei Dominici; dieque Sabbatho vetita fuisse opera, quæ non vetantur die Dominico. Cardinalis vero Cajetanus in Commentario ad hunc locum asserit, licere Villicis diebus Festis Urbem petere, ut calceos emant, et his similia. De Alma vero Urbe sermonem instituens, morem profert hac tempestate jam obsoletum; Inquit enim: *Licitum est diebus Festis emere, ac vendere Asinos, Equos, quia sic est consuetudo in publico foro in diebus Festis, spectante Mundo; hæc enim omnia ubi antiquata consuetudo, ac per hoc a Prælatis scita, cum sint omnibus notoria, licita sunt ex ipsa consuetudine, fundata super libertate Evangelica, qua*

De Festorum dierum observantia, Theologorum sententiæ.

PONT. A. VI. *non tenemur stricto jure Veteris Legis de observatione Festorum :* Cajetano subscribunt *Sylvestr. in Summ. Verb. Negotium* §. 2. *Sylvius ad S. Thom.* 2. 2. *tom.* 3. *q.* 122. *art.* 4. §. *Ad prius*, *Suarez de Relig. tom.* 1. *lib.* 2. *c.* 29. *n.* 3. *ad plur. sequen. Giballin. de Negotiation. tom.* 1. *lib.* 2. *cap.* 3. *art.* 2. *n.* 9. *in fin.*

Item Canonistarum.

§. 11. Ejusdem sententiæ sunt etiam Ecclesiastici Juris Interpretes, ut videre licet apud *Fagnan. in cap. Multa n.* 54. *et seqq. ne Cleric. vel Monach.* idemque sentiunt *Gonzal. in cap. Omnes n.* 8. *de Fer. Pirhing. ad Tit. Decretal. de Feriis n.* 18., *Anaclet. eod. tit. n.* 22. *Engel. ibid.* §. 2. *n.* 13. *Pikber. n.* 9. *Schmalzgrueber n.* 23. aliique multi, qui facile citatis addi possent. Nonnulli vero ex Doctoribus Sacrorum Canonum inter *Mercatus* et *Nundinas* discrimen constituunt; Ac primos quidem Diebus Festis ex præcepto observandis permitti non posse censent, secus tamen aliàs ; quoniam nonnisi Diebus Festis Populi habetur frequentia, celebrationi Nundinarum congrua et necessaria, teste *Cappon. discept.* 91. *art. ult. n.* 4. Alii tandem docent, quavis consuetudine minime obstante, posse Episcopum in sua Diœcesi vetare, ne Mercatus, aut Nundinæ Festis Diebus habeantur; idque præter alios asserunt *Cappon. loco cit. n.* 6. *Gratian. decis. Marchiæ* 21. *Ventrigl. in Prax. Rer. Eccl. tom.* 1. *Annot.* 16. §. 1. *n.* 19. *Zaul. ad Statut. Favent. tom.* 1. *l.* 7. *observ. ad rubric.* 2. *n.* 24. *Nicol. in Prax. Canonic. tom.* 1. *lit. C.* §. 1. *num.* 44.

Qui distinguunt inter Mercatus, et Nundinas

Quid in Synodalibus Constitutionibus decretum.

§. 12. Ne quid præteriremus, consuluimus etiam illustriores Synodos Diœcesanas, habitas ab Episcopis Ditionis nostræ temporalis. In celeberrima Farfensi Synodo Cardinalis Caroli Barberini anni 1684. et in Cesenatensi Cardinalis Denhoff anni 1693. interdicitur quidem Mercatus diebus Festis, nihil tamen de Nundinis constituitur. In aliis nullo discrimine Mercatus prohibentur, et Nundinæ, ut constat ex Synodo Lauretana Cardinalis Romæ anni 1626.

maxime vero deficiente Indulto, ut expresse decernitur in Senogalliensi Cardinalis Antonii Barberini anni 1627. innovata anno 1737, ab Episcopo Isolano. Senogalliensi præterea Synodo Cardinalis Barberini consonat etiam Synodus Ariminensis Cardinalis de Via, edita anno hujus sæculi vigesimo quarto. ANNO 1745.

§. 13. Congregationis Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum Responsa ad Episcopos, qui de suis Diœcesibus retulerunt, pari cura a Nobis perlecta sunt. De re ipsa consulta, rescripsit Episcopo Placentino, ut juxta antiquam consuetudinem sineret haberi Nundinas rerum parvi pretii die Festo S. Bartholomæi Apostoli, dummodo id non fieret in Atrio Ecclesiæ ut ex *lib. Decret. anni* 1629. *lib.* 14. *pag.* 207. Episcopo Casalensi anno 1665. responsum fuit: curaret sedulo, ne Mercatus haberentur Festis diebus, sed transferrentur in diem sequentem; omnemque pro viribus impenderet sollicitudinem, ut id ipsum imposterum fieret, *si privilegium, vel immemorabilis consuetudo non adsit.* Anno 1697. Episcopo Theanensi respondit: *Tolerari posse Mercatus Diebus Festis, dummodo ad alium diem transferri nequeant; et ex eorum omissione jurgia, et scandala exoriri possint.* Responsa Congreg. Concilii.

§. 14. Probe insuper scientes, fieri non posse Nundinas sine expresso Supremi Principis permissu, cum id juris pertineat *ad Regalia, et quidem majora*, ad tradita per *Sixtin. de Regal. lib.* 1. *cap.* 6. *num.* 30. hac etiam in parte opportunæ doctrinæ lumina quæsituri, non omisimus (ut paulo ante monuimus) inspicere Chirographa Summorum Pontificum Decessorum Nostrorum, qui veluti Supremi Provinciarum suarum Domini, eam facultatem multis Urbibus, et Oppidis concessere, haberique Nundinas indulserunt etiam diebus Festis institutis in honorem Domini Nostri Jesu Christi, Beatæ Mariæ Genitricis ejus, frequentissime vero Sanctorum Patronorum Principalium, vel Titularium lo- Nundinæ celebrantur diebus Festis solemn.

PONT. A. VI.

corum, et Ecclesiarum, ad majorem Populi frequentiam, atque celebritatem conciliandam.

Pontifex rei naturam sedulo scrutatur.

§. 15. Quæ omnia vel secum pugnantia, vel implexa, viam propositæ dissolvendæ quæstioni non compararunt, immo potius difficiliorem, et abstrusiorem reddiderunt. Ne igitur ullæ diligentiæ Nostræ partes deessent pietati, et zelo vigilium Antistitum Responsa Nostra cupientium; his omnibus seorsim positis, manus admovimus Ecclesiasticis Historiis, et Conciliis, e privatæ Bibliothecæ Nostræ penu depromptis. Quibus pressius insistentes, semper tamen præ oculis habito præsenti rerum statu, longo usu et antiquitate fulto, significandum Vobis esse censemus.

Nundinæ diebus Festis celebrari non debent.

§. 16. PRIMO, Mercatus, et Nundinas Festis diebus non licere. Nundinas autem intelligimus, *quæ sunt de rebus majoribus, et semel in anno fiunt, vel raro in eodem loco, et de longinquo ibidem conveniunt homines: Mercatus vero, qui fiunt in rebus minoribus, ad quotidianas necessitates pertinentibus, et fiunt singulis septimanis, et ab Hominibus de vicino ibidem convenientibus:* Verba sunt Venerab. Servi Dei Umberti de Romanis, Quinti Magistri Generalis Ordinis Prædicatorum, in egregio opere *de eruditione Religiosorum Prædicatorum lib.* 2. *Tract.* 2. *n.* 92. *pag.* 351. *editionis Romanæ.* Id autem pronunciamus, non quia vendere, ac emere sit opus servile, ideoque vetitum diebus Festis; sed quia actiones hujusmodi impediunt et distrahunt Christifideles a cultu divino, ad quem dies Festi sunt instituti.

Sed abusum consuetudine firmatum

SECUNDO: Antiquum profecto esse abusum Mercatuum, itemque Nundinarum iisdem diebus.

TERTIO: Ecclesiasticis legibus quovis tempore illas fuisse vetitas.

QUARTO: Hujusmodi justas sanctasque leges caruisse effectu.

Nec nisi prudentia et matu-

QUINTO tandem: quia malum universale est, ac alte radices egit; opus est prudentia, et maturitate, ne fructu careat medela, ac

vulnus exasperet : Quod possumus exigendum est, non quod optamus. Admonitionibus proinde uti satius videtur, quam minis; et si minæ quandoque intententur, servandum est exacte monitum sapientissimum S. Augustini in Epistola 22. ad Aurelium Carthaginensem Episcopum, qui agens de auferenda Conviviorum licentia totam passim Africam fœde occupante sub inani obtentu honorandi Festa Sanctorum Martyrum, scripsit : *Non aspere, quantum existimo, non duriter, non modo imperioso ista tolluntur; magis docendo, quam jubendo; magis monendo, quam minando; sic enim agendum est cum multitudine. Severitas autem exercenda est in peccata paucorum. Et si quid minamur, cum dolore fiat, de Scripturis comminando vindictam futurorum; ne nos ipsi in nostra potestate, sed Deus in nostro sermone timeatur. Ita prius movebuntur spirituales, vel spiritualibus proximiores; quorum auctoritate, et lenissimis quidem, sed instantissimis admonitionibus, cætera multitudo frangatur.*

ANNO 1745.

ritate corrigi posset

§. 17. Ad propositam a Nobis rationem firmandam, sufficit legere Catechismum Tridentini Concilii *part.* 3. *præcept.* 3. *n.* 3. ut simul addiscatur, in quæ opera Christifideles festis diebus debent incumbere. Ea nimirum sunt, Divino Sacrificio reverenter adesse; Dei verbum attente, pioque corde audire; Ecclesias frequentare; mundare conscientiam; Deo laudes persolvere, aliasque salutares exercitationes obire. Diu ante Romanum Catechismum idipsum feliciter enunciatum fuit a Sancto Nicolao Papa hujus nominis I. in Responsis ad Consulta Bulgarorum *T.* 22. *Collect. Concilior. edit. Regiæ n.* 10. *p.* 441. *Sane* inquit, *sciendum est, quoniam idcirco in diebus Festis ab opere humano cessandum est, ut liberius ad Ecclesiam ire, psalmis et hymnis, et canticis spiritualibus insistere, orationi vacare, oblationes offerre, memoriis Sanctorum communicare, ad imitationem eorum assurgere, eloquiis divinis intendere, eleemosynas indigentibus mini-*

Festi dies in pietatis operibus, non in negotiis sæcul. transigendi.

PONT. A. VI. *strare valeat Christianus :* Inde etiam coacti in Conciliis Patres rationem potissimam hausere denunciandi, illicitam esse diebus Festis celebrationem Mercatus, et Nundinarum. Qua de re videnda Concilia Rhemense, ac Turonense habita an. Domini 1583. In eamdem sententiam Narbonense anni 1609. decrevit : *Mercatus, Emporia, et Nundinæ nuspiam fiant diebus Festis, sed in antecedentem, vel subsequentem Festivitatis diem transferantur ;* Eorum porro Conciliorum verba fideli calamo recensentur a *Pouget in Institutione Catholic. Tom.* 1. *pag.* 724. *et sequentibus.*

De abusu Nundinarum diebus Festis pridem inducto, Testimonium S. Basilii.

§. 18. Cæterum habendarum Nundinarum, et Mercatuum diebus festis corruptelam antiquo jam tempore invaluisse, plurima evincunt monumenta. S. Basilius Cæsareensis Archiepiscopus, qui quarto Christianæ Ecclesiæ sæculo vixit, in Regula Monachorum *interrogatione* 38. post stabilitum ipsorum laborem, propriis manibus dietim absolvendum, indicavit in *sequenti interrogatione*, quomodo peracta opera vendi deberent, ut eorum pretio sustentarentur. Mox *in interrogatione* 40. scripsit : *Neque vero quoniam alii jam eam, quæ apud Sanctos obtinebat, consuetudinem violavere, qui cum pro se invicem orare debuissent, et una cum pluribus Deum adorare, et cum lacrymis implorare, ipsumque pro peccatis propitium reddere, gratias pro beneficiis rependere, ac verbis hortativis sese ædificare (quod adhuc nostra etiam memoria usitatum, et observatum fuisse novimus) ; pro his omnibus forum, Nundinasque, ac commune emporium ac tempus illud, et locum efficiunt, continuo nos etiam hos imitari par est, ejusque rei participatione absurda, et inepta confirmare :* ut videre licet *in Tom.* 2. *Operum* ejusdem S. Basilii *editionis Parisien. pag.* 346. Aurelius Cassiodorus Senator, et ab Epistolis Theodorici Regis Gothorum, qui vivebat sæculo sexto, *in Epistola* 33. *lib.* 88. *tom.* 1. Festum celeberrimum describens, quod in Lucania agebatur in honorem S. Cy-

Cassiodori.

priani Martyris, itemque Miraculum a Deo hac occasione edi solitum ad Fontem Marcillianum; mentionem pariter ingerit de Nundinis longe frequentissimis ad augendam Festi celebritatem ibidem institutis. *Quidquid enim* (inquit) *præcipuum aut industriosa mittit Campania, aut opulenti Brutii, aut Calabri pecuniosi, aut Apuli idonei, vel ipsa potest habere Provincia, in ornatum pulcherrimæ illius venalitatis exponitur, ut merito tam ingentem copiam judices de multis Regionibus congregatam.* Jubet deinde Severo Provinciæ Præsidi, ut vim tumultuariam Villicorum quorundam comprimat, qui commeantes Mercatores spoliabant. Ad finem ejusdem sæculi vixit S. Gregorius Turonensis Episcopus. Is autem *in lib.* I. *de gloria Martyrum c.* 32. *editionis Parisien. p.* 758. describit nobile Festum, quod in honorem S. Thomæ Apostoli fiebat Edessæ, ubi sacræ illius exuviæ ex India translatæ quiescebant. Fontem mirifice scaturientem memorat, potum confluentibus ad Festum, quod triduo agebatur, tribuentem : nec reticet liberas a vectigalibus Nundinas, quæ sacram celebritatem illustriorem reddebant : *In supradicta igitur Urbe, in qua beatos artus diximus tumulatos, adveniente Festivitate, magnus aggregatur Populorum Cœtus, ac de diversis Regionibus cum votis, negotiisque venientibus, vendendi, comparandique per triginta dies sine ulla telonii exactione licentia datur.* Theodoricus Ruinartius in notis ad hunc locum animadvertit, in quibusdam exemplaribus legi : *Negotiatoribusque venientibus;* in aliis vero : *Negotiisque venientes :* negotiique nomine res venales indicari : Tandem undecimo ineunte sæculo, cum Mediolani in Templo S. Mariæ ad Portam septimo Idus Maji aliquot insignes Sanctorum Reliquiæ fuissent inventæ, constitutum est a Clero, ut ad perennem rei memoriam Dies ipse quotannis Festus haberetur; Populusque universus feriaretur, *tamquam in die Resurrectionis, et Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi. Quo etiam die,*

ANNO 1745.

S. Gregorii Turonensis.

Landulphi Junioris.

PONT. A. VI.

ad frequentationem solemnitatis, statutum est, annuale esse Mercatum, teste Landulpho Juniore *cap.* 2. suæ Historiæ, apud Muratorium *tom.* 5. *Collect. Script. rer. Italicar.*

Ecclesiasticæ Leges adversus pravam consuetudinem Latæ.

§. 19. Quod autem vigiles Ecclesiarum Præsides nunquam omiserint, in hujusmodi abusum celebrandarum Nundinarum atque Mercatuum diebus Festis, invehere, agnoscere potestis ex *tom.* 4. *Anecdotorum Parisiis editorum* a Martene, et Durand. *pag.* 335. *et* 1133. Ex amplissima collectione Scriptorum, et monumentorum ab iisdem publicata, præsertim *tom.* 7. *pag.* 1401. *et tom.* 8. *pag.* 1006., 1560. *et sequent.*; Itemque ex Labbeana Collectione Conciliorum editionis Parisiensis *tom.* 7. *pag.* 1177. *tom.* 8. *pag.* 111. *et* 127. *tom.* 9. *pag.* 422. *et* 584. *tom.* 13. *p.* 1380. *et tom.* 14. *pag.* 702. Inter Acta Mediolanensis Ecclesiæ idipsum liquet ex Tertio Provinciali Concilio, et Undecima Synodi Diœcesana S. Caroli. Quod si id genus testimonia ex Canonico quoque Jure petenda sint; in prima Decretali sub *Titulo de Feriis* vobis occurrit præceptum, quo jubentur Christifideles *diebus Dominicis ab omni illicito opere abstinere, ut in eis Mercatum minime fiat.* Quo nomine comprehenduntur etiam Nundinæ, ut in Commentariis ad allegatum Textum docent plerique Canonici Juris Interpretes. Præterea in Bullario Romano extat Constitutio quinta S. Pii V. in cujus §. 8. Pontifex vigilantissimus cavit: *Ut omnes Dies Dominici, et præcipue in honorem Dei, Beatæ Mariæ Virginis, Sanctorum Apostolorum feriati, cum omni veneratione observentur, et omnes in diebus præfatis Ecclesias frequentent, Divinis Officiis devote intendant, ab omni illicito, et servili opere abstineant, Mercatus non fiant, profanæ negotiationes, et judiciorum strepitus conquiescant.*

Quæ tamen effectu caruerunt.

§. 20. Adversus tot saluberrimas Ecclesiæ Sanctiones provide editas, suborta jam diu corruptela adhuc perseverat, et a Populis pertinaciter retinetur non in nostra solum temporali Ditione, verum etiam in tota Italia, ut testatur

tur Muratorius *tom.* 2. *Antiquitatum Italicarum dissert.* 32. ubi postquam asseruit magnis Mercatibus tributum fuisse nomen *Feriæ* vulgo *di Fiera : Hisce vero hoc nomen inditum , quod plerumque diebus ferialis haberentur , hoc est , in Natali alicujus Sancti , aut Dominicis Festivitatibus* , opportune ad rem prosequitur : *Quem morem parum aliòqui laudabilem adhuc Italia servat :* In Transalpinis quoque Provinciis idem abusus , antiquo tempore invectus , hodie viget , quemadmodum videre licet apud Theologos , et Sacri Juris Interpretes a Nobis paulo ante memoratos , qui tamen patrium morem , etsi minus probum , excusant obtentu Indulti , vel consuetudinis antiquæ constanter toleratæ. Quapropter suspicari merito possumus , toti fere Orbi Christiano accidisse , quod in Anglia contigit duodecimo Christi Sæculo. Abbas Flajensis , ut refert Matthæus Parisius , subjectæ sibi regionis populis vetaverat Mercatus , et Nundinas diebus Dominicis , quamvis illæ in tota Anglia fierent ; sed vix aliquandiu relicto abusu , in vetitum morem Gentes illæ rediere. *Verumtamen tempore procedente , plerique , ut canes , ad vomitum sunt reversi.*

Anno 1745.

Etiam extra Italiam.

§. 21. Reliquum modo est , ut dispiciamus , quod ultimo tandem loco expendendum proposuimus , quo scilicet remedio prudenter ac salubriter uti debemus , ut grassans ætate nostra tollamus absurdum.

Pontificis consilium

§. 22. Debito procedentes ordine , *Mercatus et Nundinis* distinguimus. Textus Juris Canonici paulo ante allegatus in *cap.* 1. *de Feriis* loquitur de *Mercatu.* Idem quoque Verbum in Constitutione sua usurpat S. Pius V. Communis præterea sententia est , (quidquid sit de Nundinis) Mercatum haberi non posse Diebus Festis , sed esse transferendum in antecedentem , vel in subsequentem diem , si in Festum inciderit. Huic regulæ Nos inhæsimus , facultatem tribuentes die 9. Maji 1742. Viro Nobili Ferrariensi habendi Mercatum in suo Rure qualibet feria

Mercatus omnino prohibet diebus Festis.

PONT. A. VI.

V. dummodo in illam non incideret Festum servandum ex præcepto, quo casu Mercatus transferretur in feriam quartam. Qua de re omnem dubitandi ansam præcidentes, Vobis per hæc Apostolica scripta mandamus, ne in Diœcesium Vestrarum Urbibus, et Locis, *Mercatus* fieri Festis Diebus patiamini.

Eaque de re confirmat Decretum Concilii in Ripana Mercatus.

§. 23. Libentius præterea id Vobis præcipimus, quia post sedulum ac maturum examen, consentanee idipsum decrevit die 2. Maji 1711. Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini Interpres in Causa *Ripana Mercatus*, ut *ex lib.* 61. *Decretor. pag.* 203. *a terg.* Quod Decretum Apostolica auctoritate Nostra comprobantes, instar regulæ esse volumus, ac in omnibus Temporalis Ditionis Nostræ Provinciis, Urbibus, ac Locis S. Sedi Apostolicæ mediate, vel immediate subjectis, inviolabiles observari præcipimus.

Tenor Decreti.

Decreti hujusmodi sequens est exemplum: *Cum modernus Episcopus Ripanus die mense Septembris* 1709. *edictum typis mandaverit super observantia dierum Festorum, in quo signanter illud præscripsit* §. 2. *Le fiere, che sogliono sarsi in alcune Feste determinate dell' Anno, si tollerano dopo celebrata la Messa Maggiore. Ma i Mercati, che si fanno in giorno fisso della settimana, cadendo in questo qualche Festa, si trasferiscano nel giorno antecedente, o susseguente non festivo, secondo la disposizione di tutti i Sinodi Diœcesani da' nostri Antecessori stampati sotto le infrascritte pene etc. Nihilominus Civitas, et Homines Ripani ad impediendam ejusdem Edicti promulgationem, ex asserta immemorabili consuetudine habendi Mercatum in die Sabbathi, etiamsi in eum incidat dies Festus, obtinuerunt ab A. C. Monitorium super manutentione cum inhibitione. Sed. R. P. Auditoris Sanctissimi Decreto Causa remissa fuit ad hanc Sacram Congregationem, in qua concordato infrascripto Dubio, contingit hodie ex deducendis hinc inde a Partibus momentis disputari: An liceat Communitati, et Hominibus Ripæ habere mercatum die*

Sabbathi, intus, vel extra Civitatem, quando occurrit quod sit dies festivus in casu etc. Die 2. Maji 1711. *Sacra Congregatio Concilii respondit NEGATIVE, et hujusmodi causam amplius non proponi mandavit.* ANNO 1745.

§. 24. Et sane nullum hic locum habet quævis consuetudo, etiam immemorabilis, ut, omissis generalibus jurisprudentiæ regulis, perspicue liquet ex aliis momentis mox adducendis. Ante memoratam Causam Ripanam, proposita in Congregatione Concilii fuit alia, inscripta *Barchinonen. Observationis Festorum:* Contendebant Mercatores Barchinonenses, vendere posse Merces suas diebus Festis, consuetudine fulti immemorabili, rite probata, ac etiam speciem, et imaginem necessitatis præseferente. Finitimorum siquidem Locorum Incolæ reliquis hebdomadæ diebus victui quærendo, ac laboribus intenti, nonnisi die Festo ad Urbem accedebant. Adversante nihilominus Episcopo, Causa proposita fuit in Congregatione, quæ die 13. Maji 1669. respondit: Id Mercatoribus non licere quacumque consuetudine immemorabili nequaquam obstante. Putarunt tamen Mercatores succumbentes, hujusmodi rescripto fundamentum præbuisse opinionem ingestam fortè Partibus: *Se distrahere velle Merces apertis apothecarum foribus.* Instaurato proinde judicio, ac mente patefacta, validiore conatu objectæ consuetudini immemorabili institerunt. Congregatio tamen die 27. Martii 1683. in priori sententia, et decreto perstitit, silentiumque Mercatoribus imposuit.

Consuetudinem immemorabilem non suffragari decernit.

Ejusdem Congreg. judicium in Causa Barchinonen.

§. 25. Mercatibus succedunt *Nundinæ*, quarum respectu propositum nostrum esset ea decernere, quæ de Mercatibus statuimus, pleno corde illis inhærentes, qui Festos Dies, qua decet cura ac sedula religione, sanctificari a Christifidelibus cupiunt, et pro viribus enituntur. Sed ne pejora contingant absurda, præcipimus quod possumus, non quod optamus.

De Nundinis.

§. 26. Neminem certe latet, quo flagraverit zelo, quantumque divini honoris fuerit studio.

Observantia die

PONT. A. VI.

rum Festorum remittitur, necessitate id exigente, ab Alex. III.

sus, celebratissimus Pontifex Alexander III. Noster Prædecessor; Ratione tamen pari, ac necessitate compulsus, indulsit quibusdam Populis, ut diebus Dominicis, aliisque Festis, piscarentur, majoribus dumtaxat Solemnitatibus exceptis; dummodo piscatione peracta, congruentem eleemosynam impertirent vicinis Ecclesiis, et pauperibus Jesu Christi, ut habetur *in Cap. Licet de Feriis.*

Similiter a Sixto V.

§. 27. Dum in minoribus constituti a Secretis eramus memoratæ Congregationis Concilii Tridentini Interpretis; præ manibus habuimus Indultum fel. record. Sixti Papæ V. Prædecessoris Nostri, qui ad preces cujusdam Abbatis Ordinis S. Benedicti Diœcesis Gerunden. facultatem impertitus est piscandi Diebus Festis habitatoribus Castri, mari adjacentis, post auditam Missam, et post meridiem, adjecto onere tribuendi Abbati, ejusque Monasterio tertiam lucri partem, in Ecclesiæ instaurationem pie erogandam. Quæ conditio progressu temporum cum nimis onerosa visa sit Piscatoribus, paupertate pressis, et exhaustis dispendio, quod Naves Piscatoriæ exigebant; re ad Sacram Congregationem delata, imminutum fuit primævum onus ad septimam partem, ut ex *Decreto edito die* 24. *Augusti* 1720.

Rationes indulgendi celebrationem Nundinarum diebus Festis

§. 28. Fatemur sane, necessitatem, quæ sese Alexandro III. objecerat, cum illa, in qua versamur, non esse conferendam. Nostra tamen gravis est, si illa fuit gravissima. Durum enim est, atque asperum a Populis adimere, quod Decessores Nostri peculiaribus Literis indulserunt: Res præterea hujusmodi conditionis est, quæ pluries vetita, atque sublata, denuo in pristinum morem emersit: De ipsa non una est Theologorum, et Canonistarum sententia: Quinimo aliquot doctrina, et pietate illustres illam illicitam non habent. De re tandem agitur, qua sublata, minuerentur Populorum commoda, atque commercia, humanæ vitæ longe opportuna. E contra vero retineri alio modo

non potest, quam quo viget; Etenim difficillimum, ne dicamus impossibile, deprehenditur, frequentes haberi posse Nundinas extra dies Festos, quibus confertim Populi confluunt, quovis alio soluti labore, ac negotio. ANNO 1745.

§. 29. Inter Nundinas, quæ in Provinciis nostris aguntur, Illustriores, ut bene nostis, sunt Senogallienses protractæ multis diebus. Cum Anconitanam Ecclesiam Senogalliensi finitimam regeremus, non sine mœrore intelleximus, tempore Nundinarum ea omnia fieri Festo etiam die, quæ aliis hebdomadæ diebus Divino cultui non consecratis, peragebantur. Huic malo occurrere satagentes, die 24. Augusti superioris anni Constitutionem Nostram de Nundinis Senogalliensibus publicavimus, qua præter cætera jussimus, ut Diebus Festis Apothecæ clauderentur; Neque matutinis horis, aut vespertino tempore, quibus Divina Officia in Ecclesiis celebrantur, vel Dei verbum Populo nuntiatur, Contractus fierent. Imminutum vero hac de causa sæcularibus negotiis tempus compensaturi, Nundinarum dies, cum iisdem Privilegiis et immunitatibus, opportune multiplicavimus. Exequutioni debitæ jussa nostra hoc anno mandata, meliorem atque utiliorem rerum ordinem pepererunt, magno omnium Civium, et bene moratorum hominum solatio.

Conditiones adjectæ pro Nundinis Senogallensibus.

Compensatio.

§. 30. Id ipsum, Ven. Fratres, et vos agite. Constituite, Auctoritate Nostra, matutinas et vespertinas horas, quibus Festo Die, quo Nundinæ habentur, claudi debeant Apothecæ, nec publica possint exerceri commercia, ut qui ad Nundinas confluxerunt, Missæ Sacrificio, et Divinis Officiis intersint, aliisque Christianis operibus Festum sanctificent. Vigilate, ut omnia plene, et exacte impleantur. Nos autem per Publicum Edictum non prætermittemus extendere Nundinarum privilegia ad diem sequentem, qui Festus non erit; ut temporalia negotia paucarum horarum spatio, propter Dei cultum

Ne certis per diem Festum horis commercia agantur.

PONT. A. VI. et animarum salutem, intermissa, integri diei accessione commode peragantur.

Dies Nundinarum prorogantur. §. 31. Hæc sunt, Ven. Fratres, quæ post maturum examen, auditamque gravium atque doctorum Virorum sententiam, de proposita quæstione Vobis significanda censuimus, quibus omnibus Apostolicam benedictionem peramanter impertimur.

Dat. die 5. Nov. 1745. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die quinta Novembris MDCCXLV. Pontificatus Nostri Anno Sexto.

CXLV.

DIVISIO MATERIARUM

Et Gratiarum Apostolicarum, quæ per Datariam Apostolicam, quæque per Secretariam Brevium Secretorum sunt expediendæ.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Officiorum et jurisdictionum distinctio recto regimini necessaria. GRAVISSIMUM Ecclesiæ Universæ reique publicæ regimen humilitati Nostræ concreditum, optima, quantum Nobis ex alto conceditur, ratione moderari; simulque ab omnibus iis, quorum opera ac ministeriis utimur, concordibus atque in unicum publicæ utilitatis scopum collineantibus studiis procurari cupientes; id maxime interesse arbitramur, ut singulis Officiis, quibus tam Justitiæ administratio, quam Gratiarum dispensatio continetur, proprias atque distinctas in Republica partes, certosque tum auctoritatis tum jurisdictionis limites designemus: Constat enim, non aliunde certiorem gubernii concordiam, quam ex recta divi-

sione munerum, et Officiorum partitione coalescere; nec magis firmam corporis stabilitatem, quam ex apta atque ordinata membrorum omnium distinctione consistere. Quapropter, cum anno proxime elapso, editis Apostolicis Literis XII. Kalendas Januarii, quarum initium est: *Romanæ Curiæ præstantiam*, hujusmodi munerum et jurisdictionum divisionem pro Judicibus et Tribunalibus hujus Nostræ Curiæ, in iis, quæ pertinent ad legitima Causarum judicia, opportune statuerimus: animum in præsentia adjicimus ad certos constituendos fines, intra quos ea quoque Officia se in posterum continere debeant, quibus demandata est expeditio Gratiarum, quæ de Apostolicæ Sedis liberalitate tam in universos Christifideles, quam in Subditos Ditioni Nostræ Populos, assidue diffunduntur.

ANNO 1745.

Reformatio Tribunalium a Sanctissimo Domino Nostro peracta.

§. 1. Porro ad expedienda complura hujusmodi Gratiarum genera, inter cæteros Apostolicæ Sedis Ministros et Officiales, unus in Dataria Apostolica ab immemorabili tempore extitit; Magister Brevium nuncupatus, cujus electionem ante Pontificatum felicis recordationis Prædecessoris Nostri Pauli Papæ V. ad Collegium Secretariorum Apostolicorum absque controversia pertinuisse dignoscitur. Verum quum de anno 1614. post obitum olim Joannis Mileti ad hujusmodi Officium Magistri Brevium a prædicto Collegio Secretariorum Apostolicorum electi, super jure novum Magistrum Brevium eligendi et deputandi, triangularis orta esset lis et controversia; num scilicet ad Datariam Apostolicam, an vero ad prædictum Collegium Secretariorum Apostolicorum, vel potius ad Collegium Scriptorum Brevium, prædicti Officialis electio et deputatio spectaret; eaque Lis et Causa coram bon. mem. Marco Aurelio Maraldo tunc temporis Datario discuteretur, atque adhuc indecisa penderet; idem Prædecessor Paulus hujusmodi Litem et Causam auctoritate Apostolica ad se avocavit, atque omnibus rite perpen-

De Officio Magistri Brevium in Dataria Apostolica.

PONT. A. VI.

sis, per suam Schedulam Motus proprii decrevit et declaravit, electionem personæ, quæ Officium Magistri Brevium exerceret, a prædicto Collegio Secretariorum Apostolicorum semper faciendam esse et fore, factamque tunc ab ipso Collegio electionem in persona Joannis Jacobi Bulgarini ratam habuit, approbavit, et confirmavit.

Quod a Gregorio XV. in Officium Vacabile erectum fuit.

§. 2. Postea vero recolendæ memoriæ Prædecessor pariter Noster Gregorius Papa XV. Anno MDCXXII. Officium hujusmodi Magistri Brevium in Officium Vacabile sub eodem titulo, cum adnexis Prælaturæ insigniis et honoribus, et cum facultate illud resignandi pro justo pretio, ad instar aliorum Officiorum Vacabilium, erexit, ipsique pro tempore Prælato hujusmodi Officii possessori, omnia et singula emolumenta, quæ de cætero in Gratiarum expeditionibus a Magistro Brevium percipi et exigi consueverant, perpetuo cessit et assignavit; atque ita de una in alteram personam transeundo, Officium prædictum in proprietatem devenit Venerabilis Fratris Alexandri de Abbatibus, nunc Viterbiensis Episcopi. Cum autem Nos, conservandis augendisque Apostolici Ærarii utilitatibus sollicite intenti, uberes ejusdem Officii redditus, cum primum illud ex persona moderni ipsius Possessoris vacare contigisset, Cameræ Nostræ Apostolicæ in perpetuum applicare et appropriare statuissemus; ut etiam citius hujusmodi applicatio et appropriatio suum sortirentur effectum, Officium ipsum a prædicto Alexandro Episcopo pro competenti pretio resignari curavimus. Quod quum ipse de facto in manibus Nostris sponte resignasset; Nos resignationem hujusmodi admittentes ad commodum et favorem ejusdem Cameræ Apostolicæ, per speciale Chirographum manu Nostra signatum sub die 6. Junii Anni Domini MDCCXLII. mandavimus, ipsi Resignanti persolvi ex pecuniis prædictæ Cameræ tredecim millia scutorum monetæ Romanæ de Juliis decem pro quolibet scuto, pro

Ipsius redditus Cameræ Apostolicæ applicati a Summo Pontifice.

pretio convento prædicti Officii, quemadmodum soluta fuerunt; et ex tunc hujusmodi Officii Magistri Brevium nuncupati annuum fructum, et emolumenta ex ipsius Officii exercitio pro tempore redigenda, eidem Cameræ Apostolicæ applicavimus, et perpetuo incorporavimus; ita tamen, ut ea Nostro et Pontificum Successorum Nostrorum pro tempore Datario, unus aliquis Officialis eligi, et cum congrua mercedis assignatione deputari debeat, ad hoc ut sub ejusdem Datarii directione, nomine vero Cameræ Apostolicæ, Officium ipsum fideliter exerceat, et administret, prout supradictus Alexander Episcopus ejusque in dicto Officio Prædecessores pro tempore exercuerunt; ac de perceptis seu exactis emolumentis; statutis temporibus, et quandocumque opportunum visum fuerit, rationem reddat, prout in prædicto Chirographo manu Nostra signato, et in instrumento indidem per acta dilecti Filii Gregorii Castellani unius ex ejusdem Cameræ Apostolicæ Secretariis sub die quinta Julii ejusdem anni confecto et stipulato, latius et uberius continetur.

Anno 1745.

§. 3. Ut autem certa ratione constet, quænam gratiarum, et concessionum genera per Datariam prædictam, et per organum hujusmodi Magistri Brevium in posterum expediri oporteat; quænam vero sint expeditiones, quæ per Literas sub Annulo Piscatoris, et per Secretariam Brevium Nostrorum Secretorum fieri permittuntur; omnisque inordinatio et confusio tollatur, quæ ex promiscuo recursu ad prædictas Datariam, et Secretariam Brevium, aliàs usitato, oriebatur; non sine fraudum periculo, et Officiorum Vacabilium de expeditionibus participantium, adeoque ipsius Cameræ Nostræ Apostolicæ detrimento; mandavimus Dilecto Filio Nostro Dominico Tituli Sancti Bernardi ad Thermas Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbytero Cardinali Passioneo nuncupato Brevium Nostrorum secretorum Secretario, necnon dilecto Filio Magistro Joanni Jacobo Millo Datario No-

Qui separari jubet gratiarum genera per dictum Officium expedien. ab aliis, quæ per Secretariam Brevium expediri possunt.

PONT. A. VI. stro, ut unanimi studio, perpensis veteri stylo et consuetudine, atque etiam ipsa multiplicis generis gratiarum et concessionum natura, consilium suum Nobis aperirent super hujusmodi negotiorum divisione et congrua partitione inter prædicta Officia inviolabiliter in posterum stabilienda et respective servanda.

§. 4. Ipsi vero præmissa omnia sedulo et accurate pensantes, auditis etiam utriusque Officii prædicti Ministris in eorum praxi, stilo, et consuetudinibus, respective peritis, post maturum examen, Elenchum quemdam, communi ipsorum consensu conceptum, et utriusque subscriptione signatum Nobis obtulerunt, in quo sigillatim continebantur materiarum seu gratiarum Apostolicarum genera: Primo quidem earum, quarum expeditionem ad dictam Secretariam Brevium Secretorum privative; secundo earum, quarum expeditionem, tam ad ipsam Secretariam, quam ad Datariam Apostolicam promiscue; tertio demum earum, quarum expeditionem ad ipsam Datariam privative spectare debere convenientius judicarunt.

Elenchus Gratiarum per Secretariam Brevium privative expedien.

§. 5. Porro concessiones, et gratiæ, quarum expeditio, juxta prædictum Elenchum, Secretariæ Brevium Secretorum privative tribuitur, tales sunt: *Altaria portatilia: Altaria privilegiata: Concessiones habitus Militiæ Domini Nostri Jesu Christi, aut alterius Militiæ similis: Avocationes Causarum, et extinctiones Litium: Abbreviatoriæ Nuntiaturarum: Indulta gaudendi privilegio antianitatis pro Advocatis Consistorialibus Coadjutoribus: Creationes in Militem auratæ Militiæ, et in Comitem Palatinum: Licentiæ ingrediendi in Monasterium educationis causa: Facultates permanendi in Monasterio in habitu sæculari: Capiendi possessionem nomine Cameræ: Vescendi prohibitis: Brevia facultativa Magnis Magistris cujuslibet Ordinis Equestris, vel Militiæ: Benedictiones Agrorum contra Animalia nociva: Commutationes voluntatis: Confir-*

mationes Decretorum Congregationum, et Literarum patentium Nuntiorum, aut Legatorum Sedis Apostolicæ : Commutationes Officii Divini in alias preces : Creationes in Generalem, aut alios Officiales Regulares : Clericatus Cameræ : Admissiones ad privilegia Civitatis, vulgo Cittadinanze : *Deputationes Coadjutorum in Officiis et muneribus sæcularibus : Communicationes privilegiorum et Indulgentiarum : Confirmationes electionum Personarum, non tamen super re Beneficiaria : Creationes Magistrorum, Abbatum, et aliorum Graduatorum Regularium : Commissiones contra Episcopos : Dispensationes super defectu ætatis tredecim mensium, vel alterius temporis, ad effectum suscipiendi Ordines : Declarationes Cappellæ publicæ : Derogationes Fideicommissorum : Doctoratus : Deputationes Commissariorum, Visitatorum, Collectorum, Auditorum, et Notariorum Nuntiaturarum et aliorum similium : Dispensationes super Bigamia, aut alio simili impedimento obsistente receptioni in Militiis, et Ordinibus Equestribus : Licentiæ concedendi Bona Ecclesiastica in emphyteusim ad tempus, et ad tertiam generationem, dummodo tamen Canon, aut Census annuus, summam decem ducatorum auri de Camera non excedat, prout reperitur in regestis : Erectiones Marchionatus in Principatum, aut Ducatum vel Comitatum : Erectiones Montium, Collegiorum et Provinciarum pro Regularibus : Dismembrationes Conventuum ab aliqua Provincia ad effectum erigendi aliam : Œconomatus : Erectiones Archiconfraternitatum cum facultate aggregandi : Facultates Universitatibus Studiorum : Facultates Episcopis suscipiendi munus Consecrationis : Licentiæ patrocinandi in Causis Civilibus : Retinendi Famulam in Monasterio : Facultates absolvendi a casibus reservatis : Retinendi Sacrum Oleum Infirmorum : Et asservandi Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum : Facultates S. R. E. Cardinalium, Legatorum, Nuntiorum, et Episcoporum Pontificio Solio assistentium : Facultates*

ANNO 1745.

PONT. A. VI. *assumendi nomen et Titulum Archiepiscopi, etiamsi Pallium quis non habeat : Gubernia : Indulgentiæ ordinariæ, et extraordinariæ : Indulta emittendi professionem ante completum annum Novitiatus : Emittendi pariter professionem in Conventu non destinato : Utendi Birettino : Non incedendi in habitu, ratione pensionum, juxta Constitutionem Sixti V. ad triennium : Impositiones super Ecclesiasticis : Cruciatæ : Prorogationes pensionum : Exemptiones a vectigalibus, Processionibus, et oneribus : Licentiæ ingrediendi Monasteria et pernoctandi in eis : Creandi Census, eosque extinguendi : Permutationes Bonorum, non tamen super materia beneficiali vel Ecclesiastica : Indulta capiendi possessionem post signatam supplicationem, et ante expeditionem Literarum, tam pro Episcopis, quam pro quocumque Beneficio Ecclesiastico, ad sex menses : Percipiendi fructus in absentia et non residendo : Permanendi extra Statum Ecclesiasticum : Habendi Fenestram, Cancellos, et Januam in publicis Ecclesiis : Recipiendi Sacram Communionem in privatis Domus Oratoriis : Retinendi, et legendi Libros prohibitos : Exercendi Opera servilia diebus festivis : Celebrandi in loco patrati delicti : Incedendi in habitu laicali, ad effectum dumtaxat gaudendi privilegio Fori, et retinendi pensiones, ut supra. Legitimationes : Concessiones habendi locum in Consilio Ferrarien., aut alterius Civitatis, et Terræ Status Ecclesiastici : Dispensationes Matrimoniales pro Principibus Supremis : Oratoria privata : Creationes Protonotariorum Apostolicorum non participantium : Prohibitiones extrahendi Libros, Paramenta, et utensilia sacra : Revocationes talium prohibitionum : Prorogationes ad tempus, non tamen ad præsentandum, aut publicandum, vel ad suscipiendos Ordines, sive aliquem gradum, juxta decretum appositum in supplicatione per Datariam : Facultates privativæ imprimendi Libros Revalidatoriæ, seu perinde valere super Brevibus jam expeditis : Loca seu Officia Quadraginta*

Virorum Reformatorum status libertatis Civitatis Bononien., et resignationes eorumdem Locorum seu Officiorum : Restitutiones in integrum, dummodo non sint in materia beneficiaria : Reductiones onerum et Missarum : Concessiones privativæ venationis : Provisiones Ecclesiarum in Partibus Infidelium ad instantiam vel commodum Congregationis de Propaganda Fide, favore Vicariorum, necnon Ecclesiarum Scotiæ, et Hiberniæ, quæ a prædicta Secretaria gratis conceduntur, Auditoratus Rotæ Maceraten., Ferrarien., et Bononien. : Officia Signaturæ : Alia Officia, et munera sæcularia, quæ a Romano Pontifice Sæcularibus conferuntur, et quæ per Breve expediri consueverunt, et similia, quæ respiciunt sæcularitatem sine ulla connexione cum re beneficiaria, cujusmodi sunt Capitaneatus, Baroncellatus, Fiscalatus, et similia ; necnon Deputationes Coadjutorum in eisdem : Licentia Personis Ecclesiasticis suscipiendi tutelam Minorum, et nobilibus Mulieribus viduis suscipiendi tutelam Filiorum : Item Personis Ecclesiasticis, studendi Juri in publicis Studiorum Universitatibus : Extrahendi Reliquias : Versandi cum Hæreticis : Locandi ad tempus : et Indulta liberandi Reos pro Confraternitatibus.

ANNO 1745.

Item earum, quæ tam per Datariam, quam per Secretariam Brevium expediri possunt.

§. 6. Gratiæ autem et concessiones, quæ tam per Secretariam Brevium prædictorum, quam per Datariam Apostolicam promiscue, juxta dictum Elenchum, poterunt expediri, sunt quæ sequuntur. *Confirmationes Contractuum, Statutorum, Privilegiorum, Ordinationum, Concordiarum, et Transactionum, tam in forma communi, quam in forma specifica : Absolutiones cum dispensationibus ad Ordines super Irregularitate proveniente ex defectu corporis, vel ex delicto, non tamen homicidii in Statu Ecclesiastico commissi : Confirmationes Decreti Judicis : Derogationes Statutorum Urbis, Spoletan., et aliarum Civitatum super excessu Dotis : Dispensationes super præmissis Irregularitatibus cum prædictis restrictivis ; Extra Tempora, tam pro Italis, quam*

PONT. A. VI.

pro Ultramontanis : Erectiones Confraternitatum : Indulta medendi, et exercendi Chirurgiam : Indulgentiæ perpetuæ pro Confraternitatibus : Licentiæ transeundi ad Ordinem strictiorem : Licentiæ se immiscendi in Criminalibus, et restitutiones adversus lapsum quinquennii.

Quænam per Datariam tantum expediri debeut.

§. 7. Demum Concessiones, et Gratiæ, quarum expeditio, juxta relatum Elenchum, Datariæ Apostolicæ privative quoad Secretariam prædictam reservatur, sunt generaliter quæcumque aliæ Concessiones et gratiæ in superioribus non comprehensæ nec expressæ; et signanter illæ omnes, in quarum expeditione, de stilo et consuetudine immemorabili, solvenda est Compositio in ipsa Dataria, aut Taxa Cancellariæ, sive Jocalium.

Pontifex confirmat relatam divisionem, et privativam inter dicta Officia respective constituit.

§. 8. Nos igitur, quum præmissam materiarum, et gratiarum Apostolicarum divisionem et partitionem justa lance liberaverimus, eamdemque rationabilem, et æquitati consonam, et tam Secretariæ et Datariæ prædictarum juribus congruentes distinguendis, quam Cameræ et Cancellariæ Apostolicarum, illarumque respective Ministrorum, Officialium, et Collegiorum indemnitatibus conservandis et stabiliendis, aptam opportunamque agnoverimus; non modo ipsam, prout superius expressa est, ratam et gratam habemus; verum etiam perpetuæ ipsius firmitati, et observantiæ consulere et providere volentes, motu proprio, et ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, eamdem, Apostolica Auctoritate, tenore præsentium, in perpetuum approbamus et confirmamus, illique inviolabilem Sanctionis Nostræ firmitatem et robur adjicimus.

Sub pœna nullitatis expeditionum.

Decernentes, et eadem auctoritate statuentes, quod gratiæ et concessiones Apostolicæ alterutri ex Secretaria Brevium, et Dataria prædictis privative, ut præmisimus, attributæ, si quas forte per alterum ex dictis Officiis, contra hujusmodi partitionis et divisionis præscriptum, expediri quandocumque in posterum contingat; necnon ipsæ Literæ Apo-

stolicæ super iisdem confectæ, nullitatis et invaliditatis vitio subjaceant: prout nos illas ex nunc, prout ex tunc, et e contra, tamquam non rite et legitime, seu etiam nullo modo expeditas, processusque forsan habitos vel habendos per easdem cum omnibus et singulis inde quomolibet secutis et sequendis, dicta Apostolica auctoritate, ipsarum tenore præsentium, annullamus, irritamus, et invalidamus, neminique ad quemcumque effectum ullatenus suffragari posse decernimus. ANNO 1745.

§. 9. Quamobrem iisdem Dominico Cardinali, et Magistro Joanni Jacobo Datario, eorumque pro tempore in muneribus hujusmodi respective Successoribus, per easdem præsentes districte præcipimus et injungimus, ut ipsi in posterum in quarumcumque gratiarum et concessionum Apostolicarum expeditione, superius præscriptam divisionem et partitionem præ oculis habentes, eam firmiter observent, ac ab omnibus et singulis sibi respective subjectis Personis, Officialibus, vel Ministris inviolabiliter observari faciant. Et pro hujusmodi observantia, omnes et quascumque petitiones, aut supplicationes pro impetratione gratiarum in alterutro ex dictis Officiis per Sollicitatores Agentes, negotiorum Expeditores, aut alios quoscumque, contra præscriptæ petitionis normam, forsan porrectas et præsentatas, seu quandocumque porrigendas et præsentandas, ad alterum ex eisdem Officiis, ad quod, juxta præmissæ partitionis continentiam, pertinere dignoscuntur, fideliter dirigant, et remittant: Non obstantibus aliis quibuscumque ipsarum petitionum, aut supplicationum remissionibus, quæ forsan ab alio quolibet ex Nostris Administris et Officialibus, etiam a Secretaria Nostra supplicum Libellorum, ac Nostro et Romani pro tempore Pontificis nomine, ac etiam a quacumque ex Congregationibus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium emanaverint, vel extortæ fuerint. Nos enim remissiones ejusmodi, contra memoratæ par-

Jubet supplicationes dirigi ad quem de jure.

Non obstantibus remissionibus aliunde obtentis nisi præsentibus legitime derogatum fuerit.

PONT. A. VI. titionis præscriptum quomodolibet pro tempore emanatas, vel obtentas, nisi illæ de speciali Nostro aut Successorum Nostrorum mandato, expressam ipsarum præsentium derogationem contineant, tamquam per errorem factas, sive per subreptionem aut obreptionem obtentas, ab ipsis Brevium Secretario, atque Datario, eorumque Successoribus prædictis, omnino spernendas, et nullatenus attendendas fore declaramus.

Clausulæ salutares. §. 10. Præsentes quoque Literas de subreptionis, obreptionis, aut cujuscumque nullitatis vel invaliditatis vitio, intentionisque Nostræ, ac quocumque alio defectu, etiam ex eo, quod in præmissis quomodolibet interesse habentes, vel habere prætendentes, illis non consenserint, ac ad ea vocati, et auditi non fuerint, vel quocumque alio colore, prætextu, occasione, vel causa, a quoquam notari, impugnari, in jus vel controversiam revocari nullatenus unquam posse, sed eas semper et perpetuo validas, firmas, et efficaces esse et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis, ad quos spectat et spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari: Sicque et non aliter in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios aut Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac prædictæ S. Rom. Ecclesiæ Cardinales, et alios quoscumque quavis auctoritate et potestate fungentes et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, declarandi, et interpretandi facultate, judicari, declarari, et interpretari debere, et si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum et inane decernimus.

Derogationes. §. 11. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis, ac quatenus opus sit, de non tollendo jure quæsito, aliisque Nostris et Cancellariæ Apostolicæ Regulis, necnon Privilegiis, Indultis, facultatibus, et

Literis Apostolicis ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinali Brevium prædictorum Secretario, ac Datario seu Pro-Datario pro tempore existentibus, quomodolibet, et ex quacumque causa hic forsan de necessitate exprimenda, respective forsan concessis, approbatis, et innovatis, usibus quoque, stilis, tolerantiis, permissionibus, consuetudinibus etiam diuturnis et inveteratis, in contrarium præmissorum quomodolibet forsan facientibus, vel extantibus. Quibus omnibus et singulis, illorum omnium et singulorum tenores etiam veriores præsentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliàs in suo rebore permansuris, ad præmissorum effectum, specialiter et expresse, motu, scientia, et potestatis plenitudine paribus, derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

ANNO 1745

§. 12. Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc Nostræ approbationis, confirmationis, constitutionis, irritationis, annullationis, præcepti, statuti, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Sanctio

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo quinto, sexto Kal. Decemb. Pontificatus Nostri Anno VI.

Dat. die 26. Nov. 1745.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

L. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

Public. die 9. Decembris ejusdem Anni.

CXLVI.

CIVIUM ROMANORUM

Gradus certa ratione distinguuntur: Nobilium Ordo, et Nobilium Conscriptorum numerus designatur; ac methodus præscribitur in cooptatione aliorum Nobilium deinceps servanda.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Pontificis studium de Urbis utilitatibus et ornamentis.

URBEM Romam Imperii quondam amplitudine toto Terrarum Orbe clarissimam, nunc autem, Sacerdotalis fastigii Sede, atque præcipuo religionis domicilio, longe clariorem, dum, in subeundo Sacrosancti Apostolatus onere, unà cum reliquis Ecclesiasticæ Ditionis Civitatibus et Provinciis, in potestatem et fidem Nostram reciperemus; statim intelleximus id Nobis negotii datum esse, ut eam imperio Nostro non modo tutam atque beatam, sed etiam honestam atque omni ex parte illustrem, quantum in Nobis esset, servare et præstare niteremur. Quod quum, pro singulari Nostro erga eandem Almam Urbem amore, vel potius pietate ab ineunte ætate animo Nostro concepta, ac toto vitæ cursu, in ipsa plerumque Urbe a Nobis honorifice jucundeque transacto, in dies aucta et confirmata, libentissime curandum, et pro viribus efficiendum susceperimus; difficile dictu est, et tamen aliqua etiam ex parte satis cognitum atque testatum, quot et quam assiduas curas, cognitiones, expensas, in duplicem hu-

jusmodi propositi Nobis Officii scopum ad hunc diem conferre debuerimus. Quoniam vero assumptum paterno studio opus non intermittere, sed ad finem usque urgere et promovere, auxiliante Domino, firmum et constitutum habemus; nunc unum potissimum, ad conservandum augendumque ipsius Urbis Nostræ splendorem et decus, in illius constitutione reformandum Nobis esse, atque emendandum statuimus; quod pluries mirati sumus, non satis distinctos in ea esse Civium gradus, nec certos adesse et præstitutos limites, quibus Nobilium Romanorum Cœtus a reliquis Civium et Incolarum Ordinibus discerneretur. Et sane in omnibus recte constitutis Civitatibus hujusmodi Ordinum et graduum distinctio, tam municipalium Legum et Statutorum præscripto, quam ipsa Principum voluntate et auctoritate diligentissime custodiri, atque servari consuevit: idque ad utilitatem et decus Reipublicæ magnopere pertinere existimatur: propterea quod hominum animis id veluti insitum atque innatum videtur; ut si qua potissimum laus in Familia aliqua floruerit, hanc fere qui sunt ejus stirpis, vel ipso naturæ ductu, vel patriæ virtutis memoria et sermonibus hominum excitati, cupidissime prosequantur. Quapropter non solum decere, sed etiam expedire judicavimus hujusmodi certam in Romana Urbe distinctionem Ordinum a Majoribus neglectam, aut multis modis, hominum fraude, turbatam, accuratius stabilire.

ANNO 1745.

Civium Ordines in Urbe aptius distinguere statuit.

§. 1. Cumque magis aptam viam, atque rationem ad invectas pridem inordinationes tollendas, simulque in posterum præcavendas, inire cuperemus; mandavimus dilecto Filio Nostro Prospero Sancti Georgii in Velabro Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Diacono Cardinali Columna nuncupato, ut ipse cum dilectis Filiis tunc existentibus Conservatoribus Cameræ Urbis prædictæ, et quatuor præterea Romanis Civibus Nobili loco natis, prudentia et rerum usu præstantibus, a Nobis designatis, de tota re ma-

Concilia hac de re habita.

PONT. A. VI.

turo consilio deliberaret. Is vero, prædictis omnibus plurium mensium spatio frequenter coram se congregatis, atque auditis, quum eorum sententias diligentissime enucleatas atque digestas, judicio Nostro detulisset; Nos demum omnibus liberatis atque perpensis, motu proprio, et certa scientia, infrascripta mandata atque præcepta inviolabiliter in posterum observanda, ad perpetuam Urbi dignitatem asserendam, Apostolicæ potestatis plenitudine edere atque sancire decrevimus.

Adscripti inter Cives, non ideo Nobiles censeri debent.

§. 2. Cum itaque, sicut accepimus, plures olim fuerint, et nonnulli adhuc forsan existant, qui adeptis tantummodo Romanæ Civitatis juribus, se tamquam de Nobilium Romanorum Cœtu jactare, atque etiam in publicis Actis, et scriptis, seu monumentis, hujusmodi Nobilium titulo et nomine semetipsos decorare, et ab aliis compellari facere non dubitaverint; freti fortasse aliqua expressionum et clausularum exuberantia, qua in concessæ sibi Civitatis Diplomatibus honestari, et cumulari meruerint; Nos in primis decernimus atque statuimus, nemini licuisse, aut licere, Nobilis Romani gradum aut honores et privilegia sibi arrogare, quem constet a Conservatoribus pro tempore Cameræ Urbis prædictæ Romana tantummodo Civitate donatum fuisse, neque deinceps ad superiores honores, ut infra, adscendisse; sed illos dumtaxat, et non alios, pro veris Nobilibus Romanis nunc quidem haberi volumus, et reputari, quorum infra seriem et qualitates exhibebimus; non obstante quacumque hujusmodi nominis usurpatione, vel prætensa etiam longissimi temporis possessione, seu quasi; et non attenta qualibet expressionum amplitudine aut clausularum exuberantia, quæ in eorum receptionis Diplomatibus, etiam ipsorum, vel Progenitorum suorum meritorum intuitu, adscripta, inserta, seu adjecta fuerit; quam quidem ipsis decernimus nullum tribuere gradum majorem ea Civilitate, quam

ex ipsis Cameræ Capitolinæ Tabulariis, in quæ successivis temporibus, de mandato Concilii Generalis, nomina Civium adscriptorum sive creatorum referuntur, eisdem concessam fuisse dignoscitur. Quapropter volumus et mandamus, novum confici Librum, seu Regestum, in quo omnium hujusmodi creatorum Civium nomina, sub simplici Civium Romanorum denominatione et titulo describantur; atque hujusmodi dumtaxat Librum, seu Regestum, de cætero attendi debere; Nullatenus vero præfata Diplomata; quæ omnia et singula, pro eo quod pertinet ad Patriciatus, sive Nobilitatis concessionem in ipsis forte enunciatam, prædictis motu, scientia, atque auctoritatis Nostræ plenitudine annullamus, et irritamus, et nemini ad hujusmodi effectum, sive ad nobilitatis probationem, ullibi, aut ullo unquam tempore suffragari decernimus.

Anno 1745.

Eorum nomina inter Cives simpliciter referenda.

Diplomata Nobilitatis contra formam Decret. concessa annullantur

§. 3. Porro Nobilitatis Romanæ gradum et honores iis tantummodo jure competere, ac in posterum deferri volumus atque statuimus, qui vel ipsi, vel ipsorum Progenitores ad hunc diem, Conservatorum Cameræ Capitolinæ, aut Priorum Capitum Regionum Urbis, Officia et munera gessisse comperti fuerint; aut qui deinceps ad eamdem Romanam Nobilitatem rite admissi, et præviis probationibus, ut infra, faciendis, adscripti fuerint. Qua de re quum ad habendam certam eorum seriem, qui prædictis Conservatorum aut Priorum muneribus atque honoribus hucusque functi fuerunt, Libros, et Fastos Capitolinos accuratissime inspici et describi jusserimus; infrascriptæque Familiæ Civium Nobilium tam Romanæ, quam aliarum Civitatum Italicarum, repertæ fuerint; Nos easdem Familias ad hujusmodi munera et honores olim admissas, quarum scilicet descendentes masculos, sive fœminas extare accepimus, præsentibus Nostris Literis adnotamus.

Qui Nobiles Romani habendi sint

PONT. A. VI.

Elenchus Familiarum requisitis qualitatibus gaudentium.

4. EARUM IGITUR SERIES HÆC EST.

Abbati.
Acciajuoli.
Accoramboni.
Alberici.
Alberici.
Alberini.
Aldrovandi.
Amadei.
Americi.
Androsilla.
Androsilla.
de Angelis.
Anguillara.
Annibali.
Antamori.
Aquilani.
Astalli.
d'Aste.
d'Aste.
degli Atti.
Baldassini.
Bentivogli.
Bentivogli.
Bernardini.
Bernini.
Bichi.
Boccapaduli.
Bolognetti.
Bonaccorsi.
Bonarelli.
Bonecchi.
Bufalini.
del Bufalo.
Buratti.
Bussi.
Butii.
Caccia.
Caffarelli.
Capizucchi.
Capponi.
Capranica.
Carandini.
Cardelli.
Carpegna.
Casali.
Cavalieri.
Cavalletti.
Caucci.
Cellesi.
Cenci.
Cenci.
Cerri.
Ceva.
Chigi Montoro.
Ciccolini.
del Cinque.
Ciogni.
Circi.
Collicola.
Colonna.
Correa.
Costaguti.
Cremona.
Crescensi.
Curti.
Dandini.
del Drago.
Eustachi.
Fagnani.
Falconieri.
Fani.
Fantuzzi.
Febei.
Filonardi.
Fioravanti.
Florenzi.
Fonseca.
Frangipani.

Anno 1745.

Gabrielli.
Gabrielli.
Galli.
Gavotti.
Genga.
Gentili.
Ghislieri.
Ginnasi.
Giori.
Gottifredi.
Grassi.
Grassi.
Grillo.
Gualtieri.
Incoronati.
Inghirami.
Lancetta.
Lercari.
Maccarani.
Macchiavelli.
Mandosi.
Manfroni.
Mantica.
Marciano.
Marcolini.
Mariscotti.
Massimi.
Massimi.
Melchiorri.
Mellini.
Mignanelli.
Molara.
del Monte.
Montecatino.
Moroni.
Muti.
Muti.
Nari.
Negroni.
Nunez.
Nunez.
Nuzzi.
Olivieri.
Olgiati.
Origo.
Orsini.
Ottieri.
Palagi.
Paleotti.
Palombara.
Papi.
Paracciani.
Parenzi.
Passerini.
Passionei.
Patrizi.
Petroni.
Pierleoni.
della Porta.
del Pozzo.
Raggi.
Rasponi.
Ravenna.
Ricci.
Roberti.
Rocchi.
Rocci.
Rondanini.
Rosolini.
de Rossi.
de Rossi.
Sacchetti.
Sacrati.
Sacripanti.
Sampieri.
Scarlatti.
Serlupi.
de Signoribus.
Sinibaldi.
Soderini.
Soderini.
Sorbolongi.
Spada.
Spada.
Stati.
Tanara.

PONT. A. VI.

Tarugi.	*Vermiglioli.*
Theodoli.	*Verospi.*
Testa.	*della Vetera.*
Testa Piccolomini.	*Vettori.*
Tibaldeschi.	*Vidaschi.*
Tomati.	*Vitelleschi.*
Torres.	*Zambeccari.*
Varani.	*Zizanni.*
Vecchiarelli.	

Nobilium Liber confici et servari jubetur.

§. 5. Itaque volumus et mandamus peculiarem quemdam Librum, seu Regestum confici in Capitolino Tabulario deinceps asservandum, in quo cum assistentia Dilectorum Filiorum Conservatorum Cameræ prædictæ, et Prioris Capitum Regionum Urbis nunc et pro tempore existentium, per manus Dilecti pariter Filii nunc et pro tempore existentis Scribæ Senatus Participantis nuncupati, describantur tam omnes et singuli præmissi, quam alii deinceps in Civium Nobilium Romanorum ordinem rite, ut infra, cooptandi.

Liber quoque et Urna LX. Nobilium Conscriptorum instituitur.

§. 6. Præterea motu, scientia, et potestate similibus, ex Familiis superius enunciatis certum et constantem numerum sexaginta Familiarum, et non ultra, designari volumus, quas quidem Nos pro prima vice, ut infra, designamus; quæ Familiæ Civium *Nobilium Romanorum Conscriptorum* appellari debeant, quæque per manus prædicti Scribæ Senatus, et cum assistentia, ut supra, describantur, in alio peculiari Libro, in Archivo Capitolino pariter asservando; earum vero nomina Tabellis, seu Chartulis inscripta in Urna quadam, vulgo *Bussolo*, includantur, ad effectus infra dicendos.

Nobiles Conscripti a Pontifice designati.

§. 7. Nomina igitur Familiarum Civium Nobilium Romanorum Conscriptorum, quæ a Nobis designantur, sunt quæ sequuntur.

Accoramboni, *Marius.*
Anguillara, *Carolus.*

Astalli,

Astalli, Tiberius. ANNO 1745.
d'Aste, Franciscus.
d'Aste, Mauritius.
Bichi, Carolus.
Boccapaduli, Petrus.
Bolognetti, Jacobus.
Bonarelli, Petrus.
del Bufalo, Hyacinthus.
Bussi, Raynerius.
Capizucchi, Marius.
Capponi, Alexander.
Capranica, Camillus.
Cardelli, Antonius.
Carpegna, Franciscus.
Casali, Alexander.
Cavalieri, Æmilius.
Cenci, Virginius.
Cenci, Christophorus.
Ceva, Hortensius.
Chigi Montoro, Joannes.
Costaguti, Joannes Georgius.
Crescenzi, Virgilius.
del Drago, Paulus.
Falconieri, Horatius.
Filonardi, Scipio.
Frangipani, Pompejus.
Gabrielli, Angelus.
Gabrielli, Antonius.
Gavotti, Stephanus.
Grassi, Marcus Antonius.
Maccarani, Joseph.
Mariscotti, Horatius.
Massimi, Camillus.
Massimi, Franciscus.
Melchiorri, Joannes Baptista.
Mignanelli, Jacobus.
Molara, Terentius.
Muti, Innocentius.
Muti, Vincentius.
Nari, Fabritius.
Olgiati, Joannes Baptista.
Origo, Vincentius.

PONT. A. VI.

Orsini, *Benedictus*.
Ottieri, *Lotarius*.
Palombara, *Maximilianus*.
Patrizi, *Patritius*.
Petroni, *Alexander*.
Raggi, *Thomas*.
Ricci, *Julius*.
Sacchetti, *Joannes Baptista*.
Sampieri, *Joannes Baptista*.
Serlupi, *Hieronymus*.
Soderini, *Nicolaus*.
Spada, *Clemens*.
Theodoli, *Hieronymus*.
Verospi, *Hieronymus*.
Vettori, *Franciscus*.
Vitelleschi, *Franciscus*.

Ratio servanda in adscriptione Nobilium.

§. 8 Ut autem in posterum nulli liceat indigno in Civium Nobilium Romanorum Tabulas irrepere, quoties aliquis ejusdem Urbis, sive alterius Civitatis Civis, petierit se, suamque Familiam in hujusmodi Nobilium Romanorum Ordinem adscribi; volumus, ut quatuor ex præfatis Nobilibus Conscriptis, quorum nomina singulis vicibus, coram Conservatoribus, et Regionum Priore pro tempore existentibus, a Scriba Senatus Participante ex prædicta Urna sorte extracta fuerint, qui nimirum in hujusmodi respective Familiis personam capitis gerere dignoscantur, dummodo tamen xx. ætatis suæ annum expleverint, ipsius postulantis, ejusque Familiæ conditiones et qualitates diligenter inquirant, ac de iis ad Congregationem ex infrascriptis personis compositam, nimirum ex tribus pro tempore Conservatoribus prædictæ Cameræ, et Priore Capitum Regionum Urbis, necnon duobus Sindicis, ipsisque quatuor Nobilibus Conscriptis, ut supra, extractis, et Scriba Senatus Participante, dummodo is ex Civium Nobilium Romanorum cœtu existat, (cui quidem Congregationi privativum jus et auctoritatem cognoscendi de hujusmodi Nobi-

lium receptionibus harum serie perpetuo attribuimus), exactissime et verissime referant. Quod si ab hujusmodi postulante per authentica documenta probatum fuerit, tam suam, suique Patris stirpem, quam Matris, et Aviæ paternæ, atque maternæ Familias, integro centum annorum decursu, sive Romæ, sive in aliis Civitatibus, ut supra, in Nobilitatis splendore et juribus versatas esse; vel etiam, quod attinet ad Familias Matris, aut Aviæ paternæ, sive maternæ, eas de numero Familiarum Nobilium Almæ Urbis prædictæ, juxta præsentium Litterarum tenorem et dispositionem, existere; atque hæc omnia, iis, qui prædictam Congregationem constituent, majori scilicet ipsorum numero per secreta suffragia in affirmativam consentiente, probata fuerint; tunc volumus ipsius postulantis nomen, eadem Congregatione præsente, per manus prædicti Scribæ Participantis, Civium Nobilium Romanorum Albo adscribi, ejusdemque receptionis decretum, una cum omnibus authenticis monumentis ad Nobilitatis probationem ab eo prolatis, in Tabularium Capitolinum inferri. Publicum vero Diploma Nobilitatis Romanæ eidem concessæ, juxta formam inferius præscribendam, confici, ipsique nuper adscripto tradi mandamus.

Anno 1745.

Probationes ad hunc effectum conficiendæ.

§. 9. Nec alia prorsus ratione agendum esse decernimus, quoties, deficiente aliqua ex Familiis Nobilium Conscriptorum superius enunciatis, aliam in eum numerum deinceps adsciscì oporteat. Volumus nimirum, quatuor, ut supra, ex præfata Urna extrahi, qui postulantium qualitates, et probationes ab his afferendas, examinent; et ad prædictam Congregationem de præmissis judicaturam distincte referant; ad hoc ut illius nomen, qui dignus habitus fuerit in locum vacantem subrogari, in præfato peculiari Libro adscribatur, Urnæque prædictæ includatur; ac documentis ab eo productis, Decretoque desuper condito, in Archivum relatis, ipsius Decreti exemplum, juxta

Quomodo suppleri debeat numerus Nobilium Conscriptorum.

PONT. A. VI.

Requisita.

aliam formam inferius pariter præscribendam, eidem expediatur. Verum, ut quis, eveniente hujusmodi loci vacatione, in numerum Civium Nobilium Conscriptorum recipi valeat, hoc insuper requirimus, ut nempe ipsius Familia inter Nobiles Romanas jam pridem adscripta sit, et fixum in ipsa Urbe Domicilium habeat; ac præterea illibatam ducentorum annorum, tam in paterna, quam in materna. et Aviæ paternæ, maternæque stirpibus Nobilitatem, authenticis, ut supra, probationibus demonstret; Si quis autem requisitas probationes quoad paternam Familiam perfecerit; Matrem vero suam, vel Aviam paternam, sive maternam, ex aliqua ex Familiis Nobilium Conscriptorum esse aut fuisse demonstret, nolumus alias ulteriores probationes, quoad hujusmodi Maternæ, aut alterutrius Aviæ Familiarum nobilitatem, ad effectum de quo agitur, ab eo requiri. Quod si inter eos, qui se posterosque suos in deficientis Familiæ locum subrogari petierint, aliquis sit, qui ex eadem gente, diversa vero stirpe, originem ducere se ostendat; volumus hunc, modo nullam in sua stirpe labem contra requisitæ Nobilitatis candorem contraxerit, cæteris omnibus postulantibus anteferri. Eos vero, qui non ex defectu probationum repulsam tulerint, sed propter debitam alteri prælationem, in certum illum atque constantem Nobilium Conscriptorum numerum admitti nequiverint, eveniente alterius loci vacatione, ab onere novas conficiendi probationes absolvimus, dummodo relictis in Archivo Capitolino probationibus semel recognitis et approbatis, neque se postmodum, neque Familiam suam dedecore ullo, aut imparis affinitatis contractæ vitio, fœdatam fuisse demonstrent.

De omnibus judicandum ad normam juris, et Constitutionum Apostolicarum.

§. 10. Qui vero sint Nobilitatis tituli, quibus tam personæ, quam Familiæ illustrantur; quæ probationes legitimam fidem facientes; quidve dicendum sit Familiarum Nobilitati officere, earumque splendorem obscurare; id ex

juris communis, Statutorum, et Constitutionum atque Ordinationum Apostolicarum præscripto colligendum, et judicandum decernimus; mandantes, ut Familiæ Romanorum Pontificum Successorum Nostrorum in Petri Cathedra pro tempore sedentium, prædicto Civium Nobilium Romanorum Ordini, nullis requisitis probationibus, quamprimum adscribantur.

ANNO 1745.

Familiæ Roman. Pontificum pro tempore, Nobilium Ordini adscribantur.

§. 11. Ut vero hujusmodi Nobilium Romanorum Ordinis decus, adeoque ipsius Urbis dignitas, firmius stabiliusque consistant, hoc speciali Privilegio universum Civium Nobilium cœtum Apostolica liberalitate donamus, ut ne quis in posterum ad Officia et Munera Conservatorum Cameræ Capitolinæ, aut Prioris Capitum Regionum Urbis, vel Magistrorum Viarum, sive Consulum Artis Agriculturæ, vel demum Curatorum publicorum Ædificiorum Urbis, *Fabricenorum* nuncupatorum, a Nobis institutorum, eligatur et deputetur, neque in numerum quinquaginta Consiliariorum Sede Apostolica vacante assumatur, nisi de Civium Nobilium Romanorum superius enunciatorum, aut deinceps rite adscriptorum, Ordine et cœtu existat; Sindici vero, qui a Conservatoribus prædictis in eorum Congregatione Œconomica pro tempora eligi et deputari debent, consuetis modo et forma extrahantur ex prædicta Nobilium Conscriptorum Urna, quam quidem subrogari mandamus loco alterius cujuscumque Urnæ, seu *Bussolo*, hactenus ad hujusmodi effectum adhibiti. Mandantes propterea Ven. Fratri Nostro Annibali Episcopo Portuen. S. R. E. Cardinali Sancti Clementis nuncupato ejusdem S. R. E. Camerario, necnon Dilecto Filio Nostro Sylvio Tituli Sanctæ Priscæ ipsius S. R. E. Presbytero Cardinali de Valentibus etiam nuncupato Nostro Secretario Status, ipsisque Dilectis Filiis Conservatoribus Cameræ Urbis prædictæ, et Priori Capitum Regionum, eorumque in prædictis Officiis et Muneribus respective Successoribus, aliisque omnibus et singulis, ad quos

Aliquot Officia Nobilibus privative conferenda.

Sindici extrahantur ex Urna Nobb. Conscriptorum.

In adscriptione Civium serventur Statuta Urbis.

PONT. A. VI.

spectat, seu pro tempore spectabit in futurum, ut in præfatis Electionibus et Deputationibus, hanc Decreti Nostri formam præ oculis habeant, et adamussim observent.

Mandata pro præmissorum executione.

§. 12. Demum quod pertinet ad creationes Civium Romanorum, volumus, ut ea, quæ in Statutis ejusdem Almæ Urbis a fel. record. Gregorio Papa XIII. aliisque Prædecessoribus Nostris, approbatis et confirmatis, circa largitionem et communicationem Civitatis hujusmodi, præscripta sunt, exacte perpetuo serventur et impleantur.

Nihil innovetur in regimine Urbis, et Cameræ Capitol. etc.

§. 13. Per hæc autem, quæ ad congruam certamque Civium Nobilium in Urbe Romana distinctionem, eorumque Ordinis decus, provide statuimus, non intendimus peculiare aliquod Corpus, seu Collegium, aut Magistratum Civium Romanorum Nobilium, vel Nobilium Conscriptorum, erigere aut constituere, cujus aliqua esse debeat in Urbe jurisdictio, jus, et auctoritas, extra præmissa; quodque Tribunal aliquod seu peculiare Sigillum, aut Archivum habere valeat, et retinere; neque de aliis quibuscumque rebus Decreta condere, aut publicare; vel ullum imperii actum in Officiales, et Ministros Cameræ Capitolinæ, sive in alios quoscumque, exercere: Sed ipsius Cameræ Capitolinæ, ejusque Tribunalium, et Officiorum regimen, eodem, quo ad hunc diem, modo, et forma, administrari jubemus. Atque insuper non alios in Consilio Generali (consuetis tantummodo temporibus, et occasionibus, convocando) adesse, aut suffragium ferre permittimus, præter eos, quos retroactis temporibus hujusmodi jure pro tempore gavisos esse dignoscitur: Districte inhibentes, ea lege, quæ de Majestate est, ne ipsi prædicti Cives Nobiles, aut Nobiles Conscripti, conventus communes habere, aut in Consilium, sive in Congregationem, extra casus, et præter numerum superius enunciatos atque præscriptos, convenire, vel aliqua communi nomine statuere aut decernere,

sine prævio Nostro, et Successorum Nostrorum assensu et beneplacito, ullo unquam tempore possint, aut valeant. ANNO 1745.

§. 14. Decernentes easdem præsentes Literas, et in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod omnes vel singuli supradicti, ac alii quicumque in præmissis quomodolibet jus vel interesse habentes, seu habere prætendentes, cujusvis status, gradus, ordinis, præeminentiæ, vel dignitatis, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales prædicti, seu alia specifica, et individua mentione, et expressione digni existant, eisdem præmissis non consenserint, nec ad ea vocati seu auditi fuerint, tametsi suorum indultorum, facultatum, vel privilegiorum vigore consentire, seu vocari semel, vel pluries quoquo modo debuissent, aut ex alia quantumvis juridica et privilegiata causa, colore, prætextu, et capite, etiam in corpore juris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel interesse habentium consensus, aliove quolibet, etiam quantumvis magno, ac formali, et substantiali defectu, notari, impugnari, infringi, seu in controversiam vocari nullatenus posse, sed semper et perpetuo validas, firmas, et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere debere, et ab omnibus, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter observari. Clausulæ præservativæ.

§. 15. Sicque, et non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, vel Delegatos, quavis auctoritate, præeminentia, aut potestate fungentes et functuros, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, sublata eis, et eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, judicari, et definiri debere; irritum quoque, et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Aliter judicari prohibetur, cum Decreto irritanti.

PONT. A. VI.

Contrariis quibuscumque expresse derogatur.

§. 16. Non obstantibus Nostra, et Cancellariæ Apostolicæ regula *de jure quæsito non tollendo*, nec non aliis Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, ac prædictæ Almæ Urbis Nostræ, ejusque Cameræ, et Magistratuum Populi Romani, Statutis, usibus, stylis, et consuetudinibus etiam immemorabilibus, Privilegiis quoque, Facultatibus, Indultis, seu Diplomatibus, quibuslibet personis sub quacumque forma, et expressione concessis; omniumque præmissorum, etiam juramento, vel Apostolica Auctoritate, seu quavis firmitate alia roboratis, confirmationibus, et innovationibus; quibus omnibus, et singulis, ad præmissorum effectum dumtaxat, illis aliàs in suo robore permansuris, motu, et scientia, et potestate prædictis, amplissime ut præfertur, derogamus, et derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Diplomatum expediendorum certa forma statuitur.

§. 17. Cæterum Diplomatum, quæ in concessione Civitatis, quæque in adscriptione Nobilium, expedienda erunt, exempla subjicimus, quæ quidem sub eadem invariabili forma Typis imprimi. et in singulis respective casibus tum a Conservatoribus pro tempore Cameræ Urbis prædictæ, tum etiam a Scriba Senatus Participante subscribi, et publico S. P. Q. R. signo muniri mandamus. Decretorum quoque in Nobilium Conscriptorum cooptatione conficiendorum authentica exempla, juxta aliam formam pariter infra subjectam, ab eodem Scriba Participante subscribi, eodemque publico signo firmari volumus, et jubemus.

Diploma in creatione Civis Romani.

§. 18. Forma igitur Literarum seu Diplomatum in Creatione Civium Romanorum expedien., hæc est:

Anno 1745.

BENEDICTO XIV.

Pontifice Maximo sedente, Anno VI.

— Conservatores Cameræ Almæ Urbis — Officiosam erga Populum Romanum, utilemque Urbi Nostræ adfectionem, cujus non obscura ad hunc diem specimina dedit N. congruis muneribus, et præmiis ornare decrevimus. Itaque placuit ipsum N., Filios, Posterosque ejus, in Civium Romanorum numerum cooptari: ipsum, filios, posterosque ejus Civium Romanorum Tabulis adscribi; eidemque tradi publicas Literas, quarum auctoritate omnibus pateat, ipsum cum filiis, posterisque suis, studio nostro, jussu mandatoque Populi Romani, Civitate nostra donatum, hujus Privilegii ergo, omnibus Civium Romanorum juribus cum cæteris Civibus æqua lege gaudere, in fide et clientela Populi Romani. Actum in Capitolio Kalendis etc. MDCC. etc. — Nomina Conservatorum Cameræ Urbis — N. N. Scriba Senatus.

§. 19. Forma vero Diplomatum expedien. in receptione Civium Nobilium Romanorum talis est:

Diploma in creatione Nobilis Romani.

BENEDICTO XIV.

Pontifice Maximo sedente, Anno VI.

—Conservatores Cameræ Almæ Urbis.—Cum Magistratus Populi Romani N. N. etc. et NN. N. N. Nobiles Romani Conscripti, inquisitores sortito electi, convenissent in Ædibus Capitolii, ibique verba facta essent de N. spectatis virtutibus, ejusque adfectione erga Populi Romani nomen multis argumentis testata, deque ejus Familiæ antiquo splendore certis monumentis comprobato, placuit universis ipsius merita amplissimis Urbis Nostræ honoribus cumulare. Quapropter sancitum est, ipsum N., Filios, Posterosque ejus in conspicuum Nobilium Romanorum Ordinem

PONT. A. VI. *cooptari ; publicasque Literas perscribi, quarum auctoritate omnibus palam fieret, ipsum N. plenissima Romana Nobilitate donatum fuisse ; eumque Nobilium Romanorum numero habendum esse : ipsi, filiis, posterisque ejus licere omnibus Nobilium Romanorum juribus, honoribus, muniis, ac privilegiis frui, et gaudere. Ut quæcumque ad hunc diem ab ipso, ejusve Majoribus prodierunt præclare consilia, atque facinora, haud dissimilia his in posterum ab eodem, ejusve Familia, ad Urbis Nostræ utilitatem, et decus perpetuum, conferantur. Actum in Capitolio Kalendis etc. MDCC. etc. Nomina Conservatorum Cameræ Urbis — N. N. Scriba Senatus.*

Decretum in receptione Nobilis Romani Conscripti.

§. 20. Forma demum Decretorum expedien. in cooptatione Civium Nobilium Conscriptorum Urbis Romæ est, quæ sequitur videlicet : *Kalendis etc. MDCC. etc. In Ædibus Capitolii : Quod Nobiles Romani Conscripti, N. N. N. N. inquisitores sortito electi, cum Magistratibus Populi Romani verba fecerunt de N. Nobili Romano cum Filiis Posterisque ejus inter LX. Nobiles Conscriptos cooptando, in locum Familiæ N. pridem extinctæ : quod ipsius N. spectata virtus, ejusque Familiæ antiqua, et probata Nobilitas postulare visa est : D. E. R. I. C., uti auctoritas perscriberetur, qua idem N. in numerum LX. Nobilium Romanorum Conscriptorum adlegeretur ; eoque numero deinceps esset : liceretque ei Nobilium Conscriptorum Privilegiis frui, et publica ejusdem Collegii munia obire : Ut ipse, filii, posterique ejus omni tempore de Patria bene mereri pergant, Populi Romani nomen augeant, Urbis Nostræ utilitates dignitatemque, opera, consilio, fide tueantur — N. N. Scriba Senatus.*

Sanctio.

§. 21. Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc Nostrarum Constitutionis, ordinationis, adscriptionis, prohibitionis, derogationis, Mandati, Decreti, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Om-

nipotentis Dei, et Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. ANNO 1746.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo sexto, pridie Nonas Januarii, Pontificatus Nostri Anno Sexto. Dat. die 4. Jan. 1746.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

APPENDIX

AD TOMUM I.

BULLARII

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI D.

BENEDICTI PAPÆ XIV.

N. I. NUM. I.

Constit. VII. Vol. I. pag. 37.

INSTRUCTIO

Sacræ Congregationis Concilii pro Episcopis, Archiepiscopis, Primatibus, et Patriarchis, super modo conficiendi Relationes statuum suarum Ecclesiarum, quas, occasione Visitationis Sacrorum Liminum, eidem Sacr. Congr. exhibere tenentur.

Summus Pontifex Sixtus Papa Quintus, qui tempora statuit, quibus singuli Episcopi, Archiepiscopi, Primates, et Patriarchæ per seipsos, vel eorum certum Nuntium, visitare tenentur Limina Beatissimorum Apostolorum Petri, et Pauli, antiquissimæ observantiæ inhærendo, nedum voluit, ut ultra Sacrorum Liminum visitationem, Romano pro tempore Pontifici de toto eorum Pastorali Officio, et de rebus omnibus ad ipsarum, quibus præsunt, Ecclesiarum statum, ad Cleri, et Populi disciplinam, animarum denique, quæ illorum fidei creditæ sunt,

salutem, quovis modo pertinentibus, rationem reddercnt, uti fusius habetur in prædicti Pontificis *Constitutione*, quæ incipit *Romanus Pontifex*, sed in alia etiam *Constitutione*, quæ incipit *Immensa æterni Dei*, Sacræ Congregationi præpositæ Interpretationi Sacrosancti Concilii Tridentini, curam demandavit, prædictam rationem, quæ dicitur *Relatio status Ecclesiæ*, perpendendi, et examinandi, ac postulatis in eadem proponendis respondendi. N. I

Sixtinæ hæ Constitutiones suo non caruerunt effectu, tum quoad Sacrorum Liminum visitationem, tum quoad Relationem statuum Ecclesiarum; sed cum nulla unquam edita fuerit instructio pro dictis Relationibus exarandis, factum hinc est, ut aliquæ ex eis aliquando fuerint exhibitæ abundantes in superfluis, et aliquæ aliquando deficientes in necessariis : cumque ad hæc avertenda, in Synodo Romana, hoc anno 1725. a SS. Domino Nostro Benedicto Papa XIII. habita in Basilica Lateranensi, præscriptum sit, ut Instructio hactenus omissa, a Sacra Concilii Congregatione ederetur; hæc idcirco Instructio publici juris fit, ut in Relationibus statuum suarum Ecclesiarum ad eamdem Sacram Congregationem in posterum transmittendis, curent Episcopi, Archiepiscopi, Primates, et Patriarchæ, ipsi se conformare, et suas Relationes ad quædam distincta Capita reducere, quorum Primum ad statum Ecclesiæ materialem : Secundum ad Personam ipsius Referentis : Tertium ad Clerum Sæcularem : Quartum ad Clerum Regularem : Quintum ad Moniales : Sextum ad Seminarium : Septimum ad Ecclesias, Confraternitates, et Loca Pia : Octavum ad Populum : et Ultimum denique referatur ad Postulata, quæ ab ipso Referente Sacræ Congregationi proponuntur.

N. I.

§. I.

De Primo Relationis Capite, pertinente ad statum Ecclesiæ materialem.

In hoc primo Relationis Capite sequentia erunt exponenda:

I. Institutio.

II. Confinia.

III. Privilegia, et prærogativæ Episcopatus, Archiepiscopatus, aut Patriarchatus.

IV. Numerus Civitatum, Oppidorum, aut Locorum, qui Episcopatui, Archiepiscopatui, aut Patriarchatui subjecti sunt.

V. Status Cathedralis, Metropolitanæ, aut Patriarchalis Ecclesiæ, unà cum numero Canonicorum, et aliorum, servitio Chori addictorum; et an erectæ fuerint Præbendæ Pœnitentiaria, et Theologalis.

VI. Status Ecclesiarum Collegiatarum unà cum numero pariter Canonicorum, et cæterorum, qui Choris earum intersunt, et an in Collegiatis erecta sit Præbenda Theologalis.

VII. Status, et numerus Ecclesiarum Parochialium, nec non aliarum Ecclesiarum, et Oratoriorum in Episcopatu, Archiepiscopatu, aut Patriarchatu existentium; referendo signanter, an Cathedralis, Metropolitana, aut Patriarchalis, et Collegiatæ, Oratoria, nec non Parochiales, cæteræque Ecclesiæ, sint sacris suppellectilibus instructæ, et quænam ex eis habeant redditus pro fabrica assignatos.

VIII. Numerus Monasteriorum tam Virorum, quam Mulierum; exprimendo, an aliqua ex Monasteriis Virorum sint subjecta suæ jurisdictioni; et an, et quæ Mulierum Monasteria sibi subjecta sint, vel Prælatis Regularibus.

IX. An adsit in Diœcesi Seminarium Clericorum, quot Clerici in eodem alantur, an fuerit statuta taxa, et in qua quantitate, et an aliqua Beneficia fuerint eidem unita, et in uni-

versum quinam, et quot sint redditus prædicti Seminarii. N. I.

X. Numerus Hospitalium, Collegiorum, Confraternitatum, et aliorum Locorum piorum, quæ sunt in Episcopatu, Archiepiscopatu, aut Patriarchatu, et quinam sint eorum redditus.

XI. An adsint Montes Pietatis, et quot sint: unà cum aliis consimilibus, ad statum materialem Ecclesiæ spectantibus, cum advertentia tamen, ut plena status materialis Relatio in prima Relatione tantum, quæ fit ab Episcopo, Archiepiscopo, aut Patriarcha exhibeatur; in subsequentibus etenim Relationibus satis erit, quod ipsi se referant ad primam, nisi aliquid novi, pertinens ad dictum statum materialem, contigisset, quod Referens notificandum Sacræ Congregationi existimaret.

§. II.

De Secundo Relationis Capite, pertinente ad ipsum Episcopum, Archiepiscopum, Primatem, Patriarcham.

In hoc Capite exponi debebit:

I. An Residentiæ præceptum, a Sacris Canonibus, Concilio Tridentino, et Constitutione Urbana præscriptum, adimpleverit; et an aliquo, et quo tempore abfuerit, et an ultra menses Conciliares, et an cum, vel sine Sedis Apostolicæ licentia.

II. An, et quoties Diœcesis sibi commissæ visitationem expleverit.

III. An per se, vel per alium Episcopum, sacras Ordinationes expleverit, et Sacramentum Confirmationis administraverit.

IV. An, et quoties Synodum Diœcesanam coegerit: et, si Episcopus nulli Archiepiscopo subjectus sit, an ad Synodum Provincialem ejus Archiepiscopi, quem ad tramites Tridentini eligere tenetur, ut ejus Synodo Provinciali intersit, accesserit; et si sit Archiepiscopus, an Synodum

N. I. Provincialem habuerit, et quinam Suffraganeis eidem interfuerint.

V. An verbum Dei per seipsum prædicaverit, et an, legitimo concurrente impedimento, viros idoneos assumpserit ad hujusmodi prædicationis officium salubriter exequendum.

VI. An habeat Depositarium pœnarum, et mulctarum pecuniarum, et an eædem fuerint piis usibus applicatæ.

VII. Quænam Taxa, et an Innocentiana in sua Cancellaria observetur.

VIII. An aliquod habeat, quod sibi obstet circa exercitium Episcopalis Officii, Jurisdictionis Ecclesiasticæ, necnon tuendæ libertatis, et immunitatis Ecclesiarum.

IX. An aliquod pium opus peregerit pro Ecclesia, pro Populo, aut pro Clero.

§. III.

De Tertio Capite ad Clerum Sæculare pertinente.

In hoc Capite exponendum erit:

I. An Canonici, cæterique Choro addicti Cathedralis, Metropolitanæ, aut Patriarchalis Ecclesiæ, necnon Collegiatarum, Choro jugiter intersint.

II. An, ultra Matutinum, Laudes, cæterasque alias Horas Canonicas, quolibet die celebrent Missam Conventualem.

III. An quolibet die eam applicent pro Benefactoribus.

IV. An suas habeant Constitutiones, et eas punctualiter observent.

V. An, qui obtinent Præbendam Pœnitentiariam, aut Theologalem, adimpleant, quæ adimplenda sunt, et quomodo.

VI. An Parochi in suis Parochiis resideant.

VII. An librum Matrimonii, et Baptizatorum, aliosque libros, quos ad normam Ritualis Romani retinere debent, retineant.

VIII. An aliqui ipsorum indigeant aliorum Sacerdotum opera, ut Sacramenta Populo administrent. N. I.

IX. An iidem per se, vel per alios idoneos, si legitime impediti fuerint, diebus saltem Dominicis, et Festis solemnibus, plebes sibi commissas, pro sua, et earum capacitate, pascant salutaribus verbis, docendo, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, juxta monitum Tridentini, et præcitati Concilii Romani.

X. An saltem Dominicis, et aliis Festis diebus, in suis Parochiis, Fidei rudimenta, et obedientiam erga Deum, et Parentes, Pueros, cæterosque hoc adjutorio indigentes, doceant; et an, et qui eis operam præstent in hoc opere adimplendo, et an fructuose hoc opus adeo necessarium in singulis Parochiis proficiat.

XI. An singuli Parochi, cæterique curam animarum exercentes, singulis Dominicis, Festisque de præcepto, Missam applicent pro Populo eorum curæ commisso.

XII. An, et quæ præmittantur, antequam quis ad Primam Tonsuram, et Minores Ordines admittatur, et an sacris Ordinibus initiandi, ante cujuscumque Ordinis sacri receptionem, piis meditationibus, vulgo spiritualibus exercitiis, vacent per aliquot dies in aliqua Domo Religiosa.

XIII. An omnes prædicti vestes jugiter deferant Clericales, et an, quo ad fori privilegium, serventur disposita a Sacrosancta Synodo Tridentina Sess. 23. Cap. 6. de Reformat. et a Constitutione Sanctissimi Domini Nostri BENEDICTI Papæ XIII. in eodem Concilio Romano emanata.

XIV. An habeantur Conferentiæ Theologiæ Moralis, seu Casuum conscientiæ, et etiam Sacrorum Rituum, et quot vicibus habeantur, et qui illis intersint, et quinam profectus ex illis habeatur.

N. I. XV. Quinam sint mores Cleri sæcularis, et an aliquod in eo adsit scandalum, quod remedio indigeat potentiori.

§. IV.

De Quarto Capite, ad Clerum Regularem pertinente.

In hoc Capite exponendum erit :

I. An Regulares, curam animarum exercentes qui Episcopali jurisdictioni, visitationi, et correctioni subsunt in iis, quæ ad curam pertinent, et administrationem Sacramentorum, munus sibi commissum fideliter adimpleant, juxta ea, quæ in præcedenti capite dicta sunt de Parochis sæcularibus.

II. An aliquis Regularis extra Monasterium degat : an aliqui adsint in Diœcesi, a suis Superioribus, servatis servandis, ejecti, vel aliquis fuerit Regularis intra Claustra Monasterii degens, sed qui extra ea ita notorie deliquerit, ut Populo scandalo fuerit, et quomodo in hisce casibus in sic delinquentes animadvertit.

III. An sua jurisdictione delegata usus sit in explenda Visitatione Conventuum, et Granciarum Monasteriorum, in quibus Religiosi non aluntur in numero a Sacris Constitutionibus præfixo; et quinam sint Religiosorum mores, in dictis Conventibus, et Granciis degentium.

IV. Denique, an aliquod habeat cum Regularibus offendiculum in exercitio jurisdictionis delegatæ in illis casibus, in quibus eadem ipsi tributa est a Sacro Concilio Tridentino, vel a Summorum Pontificum Constitutionibus, et signanter a Bulla Clementis Papæ X. quæ incipit, *Superna.*

N. I.

§. V.

De Quinto Relationis Capite ad Moniales pertinente.

In hoc Capite exponendum erit:

I. An Moniales, Episcopo subjectæ, suas servent Constitutiones.

II. An Clausura in earum Monasteriis inviolate custodiatur.

III. An aliqui abusus in iisdem Monasteriis irrepserint, qui consilio, aut auxilio Sacræ Congregationis indigeant.

IV. An, præter ordinarium Confessorem, alius extraordinarius ab ipso bis, aut ter in anno fuerit oblatus.

V. An dictorum Monasteriorum redditus fideliter administrentur, et Monialium dotes fuerint persolutæ, et quomodo erogatæ.

VI. An in Monasteriis Monialium, quæ sunt Prælatis Regularibus subjecta, curaverit, ut Clausura dictarum Sanctimonialium fuerit exacte observata; et an contra inobedientes, et contradictores, per censuras Ecclesiasticas, et alia juris remedia processerit.

VII. An harum Monialium Confessarii Regulares, sive ordinarii, sive extraordinarii fuerint ab ipso approbati, antequam earum confessiones exceperint.

VIII. An, adhibitis Superioribus Regularibus, singulis annis exegerit rationem administrationis ab his, qui administrarunt bona pertinentia ad hæc Monialium Monasteria Regularibus subjecta: et an fideliter eorum redditus administrentur, et alia fuerint adimpleta, quæ præscribuntur in Bulla Gregorii XV. quæ incipit *Inscrutabili.*

N. I.

§. VI.

De Sexto Relationis Capite, pertinente ad Seminarium.

In hoc Capite exponendum erit:

I. Quot sint in Seminario Alumni.

II. An in Ecclesiastica disciplina recte instituantur.

III. Quibusnam studiis vacent, et quo profectu.

IV. An Cathedrali, et aliis locis Ecclesiæ, diebus Festis inserviant.

V. An cum consilio duorum Canonicorum seniorum, a se electorum, necessaria pro recto regimine statuerit.

VI. An illud aliquando visitet, et operam det, ut Constitutiones adimpleantur.

VII. An statuta sit Taxa ad Tramites Concilii Tridentini, eademque exigatur; et an aliqui sint morosi in ejus solutione.

§. VII.

De Septimo Capite, ad Ecclesias, Confraternitates, et Loca pia pertinente.

In hoc Capite exponendum erit:

I. An in Sacristiis omnium, et singularum Ecclesiarum exposita sit Tabella onerum Missarum, et Anniversariorum, ad tramites Decretorum san. mem. Urbani VIII., et an eis punctualiter satisfactum sit.

II. An in Confraternitatibus, Scholis, aliisque Locis piis, punctualiter executioni mandentur pia opera, a Testatoribus injuncta.

III. An quolibet anno sibi fecerit reddi rationes ab horum locorum Administratoribus.

IV. An Montem Pietatis, sive Charitatis visitaverit; et an idem habeat redditus, qui superabundent sustentationi Ministrorum, aliis-

que necessariis expensis; et in quas causas redditus illi erogentur; et si quid exigatur ab illis, qui pecuniam, aut frumentum, si agatur de Monte frumentario, ab eo recipiunt. N. I.

V. An Infirmorum Hospitalia visitaverit, reddituum rationes ab Administratoribus exegerit, et an Infirmis necessaria, quoad salutem animæ, et corporis, in eis subministrentur.

§. VIII.

De Octavo Relationis Capite, ad Populum.

In hoc Capite exponendum erit:

I. Quinam sint Populi mores, et an in pietate proficiat.

II. An aliquis irrepserit abusus, aut prava quædam in eodem inoluerit consuetudo, quæ consilio indigeat, et Sedis Apostolicæ adjutorio.

§. IX.

De Ultimo Capite, ad Postulata pertinente.

Ultimo loco Episcopi, Archiepiscopi, Primates, et Patriarchæ, qui suarum Ecclesiarum Relationes ad Sacram transmittunt Congregationem, si quæ habent Postulata proponenda pro suarum regimine Ecclesiarum, proponere poterunt, cum clara facti, et omnium circumstantiarum expressione; et quatenus Postulata spectent ad negotia forensia, exponant, an ea sint in aliis Tribunalibus introducta, an adsint super iisdem aliorum Tribunalium sententiæ, ut, omnibus mature pensatis, possit Sacra Congregatio congruum suppeditare prædictis Postulatis responsum.

Et hæc sunt, quæ opportuna visa fuerunt, ut in hac Instructione inserantur. Quod si aliqua fuerint, quæ Episcopi, Archiepiscopi, Primates, et Patriarchæ pro suarum indigentia Ecclesiarum, atque Diœcesum, addenda exis-

N. I. timaverint, sciant sibi liberum esse addere, quæ ipsis addenda videbuntur, et ad notitiam Sacræ Congregationis deferre; quæ ex charitatis, et justitiæ norma per se expediet, quæ poterit, et majora ad Summum Pontificem deferet, qui Fratribus suis Episcopis, quantum cum Domino licet, gratificari semper exoptabit.

C. Card. Origus Præfectus.

Loco ✠ Sigilli.

P. Archiepisc. Theodosiæ Secret.

N. II.

NUM. II.

Ad Constit. XVIII. Vol. I. pag. 95.

LEGES,

Et Instituta Cœremonialia edita pro Provinciarum Præsidibus, Gubernatoribus Prælatis, et Apostolicis Vice-Legatis.

DECRETUM.

Cum Sanctissimus Dominus noster BENEDICTUS Papa XIV. ex Cardinalibus, qui Congregationibus Sacrorum Rituum, et Cœremonial. præpositi sunt, quatuor selegisset, Eminentissimos nempe Rufum Sacri Collegii Decanum, Lercarium, Accorambonum, et de Gentilibus, ut ab eisdem uniforme statueretur Cœremoniale a Provinciarum Præsidibus, Gubernatoribus Prælatis, et Vice-Legatis, in suis respective Provinciis, vel Civitatibus, Sanctitate Sua prius approbante, posthac perpetuo, et inconcusse observandum; Ipsi Eminentissimi Patres pluribus idcirco præhabitis sessionibus, hæc, quæ se-

quuntur, mihi peculiaris hujus Congregationis Secretario, Sanctitati Suæ referenda demandarunt. N. II.

Factaque per me de infrascriptis omnibus Sanctitati Suæ relatione, Sanctissimus non tantum ea approbavit, verum etiam pro omnimoda illorum observantia publicari mandavit. Hac die 18. *Aprilis* 1741.

T. Card. Rufus Episcopus Ostien., et Veliternen.

Loco ✠ Sigilli.

Ignatius Reali Secretarius.

CAPUT PRIMUM.

Quomodo se gerere debeat Præses, aut Gubernator, seu Vice-Legatus in primo accessu ad suam Provinciam, vel Civitatem: et quid, dum in ea permanebit, erga illarum Antistites.

Statim ac Præses, vel Gubernator Prælatus venerit in Provinciam, vel Civitatem temporali suæ jurisdictioni demandatam, digniorem de sua familia mittet ad Archiepiscopum, sive Episcopum inibi residentem, adventum suum patefaciendo, simulque significando se curaturum quamprimum, ut eum solemniori, qua poterit forma, publice visitatum adeat.

Officio perhumaniter accepto, non immorabitur Antistes hanc Præsidis, seu Gubernatoris publicam visitationem prævenire, invisens illum privatim amiceque sub noctem, brevioribus indutus vestibus nigri coloris; ac inter eundum, ut quælibet Nuncii forma devitetur, sciscitari dumtaxat curabit, an Domi existat: quo comperto, ascendet ad illum, qui eodem prorsus habitu erit indutus. In discessu respuet omnino Familiarium, atque luminum comitatum, ut

N. II. privatæ visitationis assumptam methodum non excedat.

Præses autem, vel Gubernator pari sub forma Archiepiscopum, seu Episcopum continuo revisitabit, quamvis paucos post dies de hoc eodem visitationis actu sit ei publice et solemniter satisfacturus.

Imminente itaque publicæ visitationis die, Præses, aut Gubernator illam Archiepiscopo, sive Episcopo, mane pro Vespere, et Vesperi, pro subsequenti mane renuntiabit; et dum ad Episcopale Palatium se transferet, in limine Portæ Familiares, in summitate vero Scalarum Antistitem ipsum, qui aliquos etiam gradus descendet, obviam habebit. Sicque comiter exceptus ad dexteram ipsius Antistitis in audientiæ aulam introducetur. Hinc, postquam ambo in æqualibus sedibus e regione locatis assidentes, mutuis sese officiorum colloquiis ad libitum recreaverint, discedentem Præsidem, aut Gubernatorem, Archiepiscopus, vel Episcopus usque ad finem Scalarum comitabitur; Familiares vero ipsius ad currum usque, non recessuri donec Præses, seu Gubernator prorsus abierit.

Præmisso item Nuntio, ut dictum est supra, diutius haud differet Archiepiscopus, sive Episcopus publicam restituere visitationem Præsidi, seu Gubernatori, qui occurrendo tam per se, quam per Familiares, sedendo, et comitando adamussim ea omnia servabit quæ idem Archiepiscopus, aut Episcopus in ejus visitatione secum peregerat.

Quod si, residente jam Præside in Provincia, vel Gubernatore in Civitate, ad eam primo accesserit novus illius Ecclesiæ Antistes; tunc istius erit ante de adventu suo certiorem reddere Præsidem ipsum, vel Gubernatorem, qui hujusmodi recepto officio, visitabit quantocyus eum, non jam private, sed enunciata sub forma publica; et ita ab Archiepiscopo, sive Episcopo subinde revisetur.

Advenientibus

Advenientibus Natalitiis Domini Feriis, Præses, aut Gubernator perget primus ad Archiepiscopum, sive Episcopum, ut illas ei faustas felicesque adprecetur: nec prætereundum quidquam tunc erit ex iis, quæ de prima publica visitatione dicta sunt. Idemque præstabit Archiepiscopus, seu Episcopus, quando Præsidem, aut Gubernatorem hoc omine vicissim erit prosequuturus. N. II.

Quamquam superius statutum sit, quod Archiepiscopus, aut Episcopus Domi ponere debeat a dextris Præsidem, seu Gubernatorem, secus tamen extra Domum servabit; quia semper, et in quocumque tertio loco, cum ipse, tum cæteri Provinciæ Antistites, dexteram supra Præsidem, vel Gubernatorem retinebunt.

Quæ hactenus pro Præsidibus, et Gubernatoribus præscripta fuere, a Vice-Legatis etiam tam erga Archiepiscopum, quam Episcopos non Cardinales, in locis eorum ditioni subjectis erunt omnino adimplenda.

CAPUT SECUNDUM.

Quo habitu induti Archiepiscopi, seu Episcopi, et Præsides, sive Gubernatores mutuo publicas Visitationes exequentur.

Quotiescumque Archiepiscopus, vel Episcopus ad Præsidem, seu Gubernatorem diverterit ut eum visitet in forma publica, sive ut in executione pro prima tantum vice Literarum Apostolicarum, Oratorium privatum in Palatio præfatorum Præsulum de novo erigendum approbet: supra talarem vestem capiet Mozzettam cum Rocchetto discooperto. Et Domi eodem utetur habitu, dum accedentem ad se pro enunciatis publicis visitationibus Præsidem, seu Gubernatorem, aut Vice-Legatum suscipiet.

Archiepiscopus autem utens Cruce, nullatenus illam ante se deferri permittet in consimilibus actibus.

N. II. Talari etiam Veste, Rocchetto, et Mantelletto amictus erit Præses, sive Gubernator, vel Vice-Legatus publice invisens Archiepiscopum, seu Episcopum; et quando eum pro publica visitatione, aliave de causa in publica forma advenientem, excipere debet.

CAPUT TERTIUM.

De accessu Præsidis, aut Gubernatoris unà cum Archiepiscopo, seu Episcopo Cappa induto, ad Metropolitanam, vel Cathedralem Ecclesiam pro publicis solemnibus Functionibus explendis.

Annuis solemnioribus festis diebus recurrentibus, qui *in capite primo Libri secundi* Cæremonialis Episcoporum enumerantur, videlicet: Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, Epiphaniæ, Ascensionis, Pentecostes, Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis, Omnium Sanctorum, Dedicationis Ecclesiæ Metropolitanæ, vel Cathedralis, Sancti Titularis illarum Ecclesiarum, et Patroni Civitatis, vel Festivitatibus aliis extraordinariis juxta peculiares locorum mores, et circumstantias, pari cum solemnitate celebrandis; Præsidis, vel Gubernatoris erit sub horam ab Archiepiscopo, seu Episcopo designatam, et per certum Nuntium ei patefactam, unà cum Magistratu se conferre intra Januam Episcopi. Eo quidem tempore, et nulla prorsus interposita mora Antistitem gradus Scalæ descendentem adinveniet, quem post debita urbanitatis verba vicissim expleta, ipso Magistratu præeunte usque ad Portam sive Metropolitanæ, sive Cathedralis Ecclesiæ comitabitur Præses, seu Gubernator, semper ad ejus sinistrum latus incedendo.

Cum ambo in limine præfati ostii steterint accipiet Archiepiscopus, sive Episcopus aspersorium, et postquam se lustrali aqua munierit de illa primum porriget per contactum asper

sorii ipsi Præsidi, vel Gubernatori : sicut ante ingressum cujuscumque alterius Ecclesiæ, aut privati Oratorii pariter cum eo semper faciet : ac deinde Capitulum, Magistratum, et circumstantem Populum asperget. N. II.

CAPUT QUARTUM.

De adoratione Augustissimi Sacramenti, atque inde progressu ad Altare majus : ubi de loco, et sella Præsidis, seu Gubernatoris, aut Vice-Legati : ac de recessu a Metropolitana, vel Cathedrali, Sacris actionibus absolutis.

Archiepiscopus, sive Episcopus, aspersione completa, eo, quo venerat ordine, Eucharisticum Sacramentum in ejus Altari adoratum simul cum Præside, vel Gubernatore progredietur. Intra Cappellam, ubi illud asservari solet, genuflectent ambo : Antistes super ligneo Scabello (quod genuflexorium vocitatur) ante Altare accommodato, panno viridi, seu violaceo pro qualitate temporum cooperto ; appositis pulvinaribus superius, et inferius. Præses autem vel Gubernator in alio genuflexorio ex latere Evangelii præparato, violacei semper coloris panno, ac pulvinaribus instructo : non in æquali linea, sed per transversum locato ; ac tali forma, ut illud Archiepiscopi, sive Episcopi respiciat ; Ad Præsidis autem, vel Gubernatoris dexteram erit Magistratus directo ordine super pulvinaribus tantum genuflexus.

Post debitam Sacramenti venerationem, præstituto jam ordine procedetur ad Altare majus : Parum distans ab eo Archiepiscopus, sive Episcopus, mutuis consalutationibus sese dividet a Præside, vel Gubernatore, qui dum ille iterum oraturus ad suum faldistorium, ut in eo procumbat, accesserit, petet et ipse Residentiam suam hacce sub forma comparatam.

Prope, et inter Solium Pontificale, ac immobile consuetum scamnum pro Magistratu, con-

N. II. stituetur suppedaneum, unicus nempe ligneus gradus, in cujus planitie decens Sedes Cameralis collocabitur. A tergo autem ipsius Sellæ attolletur Postergale non præaltum palmorum septem aut octo, nec latum magis quam sex, quod panno coloris violacei, nulla auri, argentive textura, sive ornatu distincto contegetur. Ante præfatam sedem congruum insuper apponetur genuflexorium, tapete, et pulvinaribus enunciati violacei coloris non absimiliter stratum, super quo Præses, aut Gubernator queat submittere genua. Haud tamen stabilis unquam, fixaque detinebitur inibi hujusmodi Residentia, sed sicut opportune apponenda, quoties Præses, vel Gubernator sacris erit interfuturus actionibus, ita singulis vicibus illico removenda, Functionibus ipsis expeditis.

Quando pro Concionibus commodius audiendis, Archiepiscopo, vel Episcopo discedendum erit a sua pontificali Cathedra fixa, ut propiorem locum e conspectu suggesti comparatum adeat; tunc, si pro ipso Archiepiscopo, seu Episcopo solium cum umbella fuerit ibidem erectum; pariter, et pro eodem Præside, seu Gubernatore supradescriptum Postergale cum gradu, et sella præstabitur. Si autem Baldacchinum nequaquam fuerit Antistiti exhibitum, tali casu parabitur absque postergali dumtaxat sella, alteri Antistitis prorsus uniformis, ac similis.

Quoniam vero juxta diversas locorum consuetudines contingere potest, ut seorsum ab Archiepiscopo, aut Episcopo, vel ipso etiam astante, Præses, seu Gubernator, Divinis cum Magistratu interfuturus, ad aliquam Ecclesiam a Cathedrali, seu Metropolitana alienam divertere debeat: in hac etiam erit tunc præfata Residentia pro Præside, vel Gubernatore comparanda, modo sit in illa pariter erectus, et comparatus Thronus Pontificalis pro Archiepiscopo, sive Episcopo; adeo ut, non erecto Pontificali Solio, neque Residentia unquam sit attollenda.

Ea tamen uti poterit Præses, vel Gubernator, quoties alicujus Thesis disceptationi, aut literariis lusibus, consimilibusque publicis actibus, tamquam præcipuus et principalis Patronus, præerit, licet eo tempore nec appositus, nec apponendus unquam sit Thronus pro Archiepiscopo, seu Episcopo. N. II.

Post exactas sacras Functiones, quibus una cum Archiepiscopo, sive Episcopo cappa induto astiterit Præses, vel Gubernator, repetendo augustissimi Sacramenti Altare pro fundendis in gratiarum actionem novis precibus ante illud, quidquid de primo accessu statutum fuit, ad unguem servabitur. Nullatenus tamen in discessu sinet Archiepiscopus, seu Episcopus, se a Præside, vel Gubernatore rursus perduci usque ad januam proprii Palatii, sed ab illo commeatum accipiet in limine ipsius Ecclesiæ.

CAPUT QUINTUM.

De Thure, ac Pace, Præsidi, seu Gubernatori, aut Vice-Legato deferendis: ac insuper de loco eorum, pro accipiendis Candela, Cineribus, et Palma; nec non de adoratione Crucis Feria sexta in Parasceve.

Circa Thus, et Pacem omnimodo servabitur dispositio Cæremonialis Episcoporum, et Præses, vel Gubernator, sive Vice-Legatus nunquam erit thurificandus a Presbytero, Archiepiscopo, sive Episcopo Assistente, qui Antistitem ipsum in Vesperis officium facientem, aut iis, vel solemnibus ab alio celebratis Missis, apud Solium astantem thurificavit: sed duplici ductu ipsum Præsidem, seu Gubernatorem, aut Vice-Legatum, post tres Canonicos in eodem Solio assistentiam Archiepiscopo, vel Episcopo exhibentes, atque unà cum eo individuum corpus efformantes, solum debebit incensare Minister ille, cui subinde cæteros Canonicos de Choro, licet sacris indutos paramentis, inerit onus thu-

N. II. rificandi. Et iste modus, et ordo, quoad locum, et Personam, servabitur in delatione Pacis: Eam etenim Præses, vel Gubernator, aut Vice-Legatus, recipiet ab eo, qui distributurus mox erit illam enunciatis Canonicis in Choro existentibus.

Candelam in die Purificationis, et Palmam in distributione earum, Præsidi, seu Gubernatori, aut Vice-Legato dabit ipsemet Archiepiscopus, sive Episcopus, statim ac, propria recepta, alteram reddiderit digniori Canonico parato, a quo ipse suam prius receperat. Præses autem, aut Gubernator, seu Vice-Legatus, cum ascenderit ad Archiepiscopum, vel Episcopum, ut ab illo Candelam, seu Palmam accipiat, non genuflectet, sed stans ipsam capiet cum debitis osculis tum illius, tum manus Archiepiscopi, sive Episcopi eam sibi porrigentis.

Stans pariter recipiet Cineres ab Archiepiscopo, vel Episcopo, postquam hic eos imposuerit Canonico in illa die Missam cantaturo.

Feria sexta in Parasceve, non celebrante Episcopo, Præses, vel Gubernator, aut Vice-Legatus, ad Canonici Officium facientis sinistram incedendo, ad adorandam Crucem procedet. Episcopo vero celebrante, ibit immediate post eum, ante omnes Dignitates, et Canonicos.

CAPUT SEXTUM.

De generali Communione Feria quinta in Cœna Domini, quoad habitum, locum, et ritum Præsidis, seu Gubernatoris, vel Vice-Legati.

QUANDO Præses, aut Gubernator, vel Vice-Legatus sit in Sacro Presbyteratus, seu Diaconatus ordine constitutus; quia multum decet, et convenit, ut cum aliis eo die communicet: adventante Communionis tempore, Cottam superinduet Rocchetto, cum Stolam sumere, et a Collo, vel ab humero sinistro pendentem

etiam habere debeat. Communionem primus omnium accipiet, et manum Archiepiscopi, sive Episcopi ante illam osculabitur. N. II.

Si autem neutro fuerit charactere insignitus, cunctorum primus pariter ad communicandum procedet, Rocchetto, et Mantelletto tantummodo indutus.

CAPUT SEPTIMUM.

De mutuis reverentiis inter Ecclesiarum Antistites, et Præsidem, sive Gubernatorem, aut Vice-Legatum: deque salutatione Concionatoris erga alterutrum.

PONTIFICALIS salutatio regulariter inter sacras actiones in eo consistit, ut manu aperta singulis benedicat: nihilominus, ut a communi cæterorum Fidelium cœtu, velut filiorum spiritualium Antistiti subjectorum distinguatur Præses, sive Gubernator, vel Vice-Legatus: sicut erga Canonicos servari jubet Cæremoniale Episcoporum *Libro primo, Capite decimo octavo;* oportebit, ut Archiepiscopus, seu Episcopus capitis inclinatione Præsidem, vel Gubernatorem, aut Vice-Legatum salutet, quoties ad sedem suam ascendere, seu ab illa descendere incipiet; eique Præses sive Gubernator, vel Vice-Legatus cominus bireto deposito assurgens mutuam rependet salutationem, caput similiter inclinando.

Verum enimvero in hujusmodi consalutationibus exequendis, regula a laudato Episcoporum Ceremoniali eodem in Capite designata omnino erit attendenda, videlicet: ut, dignitate gradus minime attenta, sed præ oculis actionis modo, et commodo dumtaxat posito, reverentia semper fiat *primo ei, a quo disceditur, et ultimo ei, ad quem itur; nullo habito respectu quis eorum sit major.* Sicque quælibet præeminentiarum, et præcedentiarum discrepantia, quæ forsan Canonicos inter, et enunciatos Præsules fuisset unquam exorta, prorsus dirimetur.

N. II. Quos quidem reverentiales mutuos actus omittere necesse erit in Matutinis Tenebrarum, per integram Feriam sextam in Parasceve, ac Sabbatho Sancto, usque ad solemnem Missam exclusive : Sicut etiam in singulis Mortuorum Officiis, quæ obvenire fortasse poterunt. Consentaneum quippe hoc erit legi, et praxi usque adhuc servatæ, abstinendi in præfatis conventibus etiam a benedictionibus tum solemnibus, tum privatis, et Cleri inferioris, et Populi circumstantis, utpote quæ sunt actus potestatis, et solemnitatis, luctuosis hisce actionibus repugnantes.

Concionator vero salutationem hujusmodi nunquam prætermittet, sive eadem Feria sexta in Parasceve sermonem de Passione, sive de laudibus alicujus Defuncti post mortualem Missam sit facturus, prout in præcitati Cæremonialis Episcoporum Libro secundo, Cap. 11., et 25. super utroque casu decernitur : Et ideo post illam primo loco debitam Episcopo, vel Archiepiscopo, speciatim versus Præsidem, seu Gubernatorem, aut Vice - Legatum, reverentiam aliam semper faciet.

CAPUT OCTAVUM.

Præsidi, vel Gubernatori in incessu variatur locus, quando Episcopus vel Archiepiscopus fuerit sacris Paramentis indutus.

Quod in superiori capite tertio stabilitum fixumque fuit circa locum Præsidis, seu Gubernatoris accedentis cum Episcopo, sive Archiepiscopo ad Ecclesiam, et ab Altari augustissimi Sacramenti divertentis ad principem Aram, ut scilicet ad sinistram ipsius Antistitis incederet, est solummodo intelligendum, quando Archiepiscopus, vel Episcopus fuerit sola Cappa Pontificali indutus. Nam de cætero, si sacris indumentis exornatus processerit, sive ut Deo sacrificium offerat, sive publicis solemnibusque

supplicationibus cum Pluviali intersit, ibit Præses, aut Gubernator in habitu suo ordinario, hoc est Mantelletto supra Rocchetum, non amplius ad sinistram, sed immediate post Archiepiscopum, seu Episcopum. N. II.

CAPUT NONUM.

De Archiepiscopi, sive Episcopi descensu in Ecclesiam per Scalam interiorem, et privatam Portam.

Si ob aeris intemperiem, aut peragendarum Functionum qualitatem, seu ob aliam quamcumque causam aptiorem commodioremque judicaret Antistes descensum in Metropolitanam, seu Cathedralem, tam obeundi gratia omnes illas sacras actiones a Cæremoniale circumscriptas, quam aliàs ab eo minime definitas, per Scalam interiorem Palatii in ipsammet Ecclesiam porrigentem; Præsides, aut Gubernatoris tunc erit, præstituta sub hora, unà cum Magistratu ad eam accedere, et in illa Antistitem jam cappa indutum descendentem officiósis verbis excipere, ac subinde comitari, prout supra fusius explicatum est. Quæ quidem obviatio a solo etiam Magistratu erit explenda, Præside, aut Gubernatore absente.

CAPUT DECIMUM.

Quo accedere debeat Magistratus, ut Archiepiscopo, seu Episcopo inserviat, absente Præside, vel Gubernatore; ac generatim de loco illius in incessu, adsit vel absit Præses, aut Gubernator.

Magistratus sæcularis, quotiescumque legitimo impedimento detentus abfuerit Præses, vel Gubernator, non ad ostium Episcopi tantum, sed superius ascendere debebit in Aulam, seu Cubiculum ab Archiepiscopo, vel Episcopo ad

N. II. hoc destinatum : Atque ibi præstolari, ut eum, postquam fuerit opertus Cappa, progredientem ad Ecclesiam comitetur, et deducat; procedet autem immediate ante illum, sit quidem præsens, aut absens Gubernator, aut Præses.

Quod si fuerit Archiepiscopus utens Cruce, tunc Magistratus ibit immediate ante ipsam Crucem. Nullus enim inter eam, et Archiepiscopum incedere debet, cum sit peculiare ipsius insigne.

CAPUT UNDECIMUM.

Quid si Archiepiscopus, vel Episcopus Cardinalitia præstet dignitate?

SI Archiepiscopus, sive Episcopus non Pontificali dumtaxat refulgeat potestate, sed præter hanc Cardinalatus superemineat dignitate, quoties Eminentia Sua erit descensura in Ecclesiam, tempestive Præses, aut Gubernator aderit in ejus Aula, seu Cubiculo præsignato, ut in illius obsequiis comitatuque sit, cum progredietur: et tunc præeunte omnino Magistratu, permittet Cardinalis, ipsum Præsidem, aut Gubernatorem ad sui sinistram incedere.

In limine Ecclesiæ, postquam Cardinalis Episcopus, seu Archiepiscopus lustrali se aqua signaverit, aspersorium tangendum porriget Præsidi, vel Gubernatori, qui deinde apud Augustissimi Sacramenti aram genuflectet super unico tantum pulvinari, quod ei præstabitur in terra post Eminentiam Suam in consueto genuflexorio procumbentem.

Postergali prorsus amoto, Residentia pro ipso Præside, vel Gubernatore apud Altare majus relinqui poterit quoad cætera ornatus genera, prout in capite quarto describitur.

Si audiendi causa Conciones exegerit commoditas, ut pro Cardinali alius aptetur locus sermocinaturo propinquior: Eminentiæ Suæ præstanda quidem erit prænobilis Sedes supra li-

gneum gradum tapete contectum, non omisso, ut desuper dependeat Baldachinum. At Præsidi, sive Gubernatori nil aliud, quam inferior Sella super nudo pavimento, et aliquantulum post illam Cardinalis locata, exhibebitur. N. III.

Consueta Concionatoris reverentia unice ad ipsum Cardinalem dirigetur : Quod generatim, et universe ab aliis etiam, sermonem quacumque de causa habentibus, præsente Cardinali erit inconcusse adimplendum.

Sacris actionibus expeditis, nisi aliter Archiepiscopo, seu Episcopo Cardinali visum fuerit, et Præses, vel Gubernator, et Laicus Magistratus Eminentiam Suam iterum comitabuntur ad Cameram usque, sive Cubiculum, unde procedentem susceperant.

NUM III.

Ad Constit. LXXII. Vol. II. pag. 36.

SYNOPSIS

Decretorum Congregationis Lauretanæ.

Administratio Bonorum, Pecuniarum etc.

Administratio Bonorum, Pecuniarum, aliorumque effectuum relictorum, vel Capitulo, vel cuilibet de dicto Capitulo, vel Inservientibus Ecclesiæ, aut Altaribus, pro Capellaniis, et Legatis Missarum, sive ad tempus, sive perpetuo, etiam de Jurepatronatus Laicorum, spectat ad ipsum Sanctuarium, et per ipsum ad Gubernatorem. *Lettere a' Monsignori Vescovo, e Governatore* 1. *Marzo* 1700, *e* 25 *Agosto* 1717.

N. III.

Armorum Custodes.

Sex Armorum Custodes, vulgo *Armaroli*, sunt subjecti Parocho Almæ Domus, a quo ipsis Sacramenta sunt administranda. *Lettere a' Monsignori Vescovo, e Governatore* 18. *Febraro* 1704.

Avunculi vero dictorum Armorum Custodum licet cohabitent cum Nepote, non sunt subjecti dicto Parocho Almæ Domus, cum non possint dici de Familia Nepotum exempta. *ibidem.*

Artifices, et Professores.

Artifices, et Professores quicumque inservientes Almæ Domui intra annum in eorum Professionibus, non tamen continuo sed juxta Sanctuarii necessitatem, absque constitutione annui salarii, licet Litteris patentalibus Almæ Domus cum inhibitione fuerint muniti, non gaudent exemptione a jurisdictione Episcopi. *Dub.* 15. *ex* 33. *concordat. Anno* 1734.

Arx Ecclesiæ.

Arx Ecclesiæ Lauretanæ existens super dictam Ecclesiam, ubi sunt Mansiones Clericorum Sacristiæ, et Inservientium Missarum, et Lampadariorum, non est sub Ditione Episcopi, ita ut possit ab eo visitari jure ordinario quoad Clericos Sacristiæ, et dictos Inservientes; quo vero ad Lampadarios jure delegato. *Dub.* 6. *ex.* 33.

Janua dictæ Arcis erit omnino claudenda, ne Mansiones ejusdem accommodentur, ut moris est, illis, qui confugiunt ad Ecclesiasticam Immunitatem. *Ibidem ut supra.*

Administratio Sacramentorum. *Vide* Baptisma, Eucharistia.

Affictuarii. Vide Coloni exempti.

Altare Sanctissimi Sacramenti. *Vide* Visitatio.

Alumni Collegii Illyrici. *Vide* Collegium.

Baldachinum.

Neque Episcopo, neque Gubernatori licet uti Baldachino intra limites Palatii Almæ Domus. *Resolut.* 2. *Decembre* 1729.

Baptisma.

Baptizare Infantes Confluentium, et eorum Cadavera tumulare, spectat ad Parochum Sanctuarii. *Lettere a' Monsignori Vescovo, e Governatore* 2. *Decembre* 1717.

Parocho Sanctuarii ægrotanti licet sui loco deputare Sacerdotem sibi benevisum, ex approbatis tamen ab Episcopo, pro administratione Sacramenti Baptismatis. *Lettere a' Monsignori Vescovo, e Governatore* 24. *Agosto* 1705.

Si contingat, Capellano Almæ Domus cum Nepote convivente, Filiam ex ipso Nepote nasci, Baptizanda erit a Parocho dictæ Almæ Domus, licet Pater et respective Nepos litteras patentales Episcopi haberet. Litteræ enim patentales Episcopi non possunt æquivalere Literis patentalibus dictæ Almæ Domus. *Lettera a' Monsignor Vescovo* 20. *Gennaro* 1740.

Bona. Vide Administratio Bonorum.

Breve pro aperienda Capsula Eleemosynæ. *Vide* Eleemosynæ.

Campanarius, seu Pulsator Nolarum.

Ad Episcopum, uti Delegatum, spectat privative ordinatio pulsandi Campanas pro signo canendi Litanias in quocumque Sabatho de sero, et in quacumque Festivitate Beatæ Mariæ Virginis, et earum Vigiliis. *Lettere a' Monsignori Vescovo, e Governatore* 6. *Settembre* 1698. *Resolut. ad Dub.* 5. 17. *Aprilis* 1708.

Licet autem Episcopo in parte Palatii, ubi residet apud Lauretum, uti Campanula ad usum proprium tantum. *Resolut.* 2. *Augusti* 1729.

N. III. Qui habent officia Almæ Domus, sed ea exercent per interpositas Personas, veluti Pulsator Nolarum, Cantinerius, et similes, frui debent exemptione tam ipsi, ut Officiales, quam eorum Substituti, dummodo facultas exercendi per substitutum fuerit a Sacra Congregatione approbata. *Dub.* 17. *ex.* 33.

Cancellaria, Cancellarius.

Episcopus procedens jure delegato, debet uti Cancellario Sanctuarii, nec sufficit, si emolumenta omnia, quæ aliàs ad ipsum spectarent, ipsi relinquat. *Lettera a' Monsignor Governatore li* 16. *Maggio* 1701. *et Dub.* 7. *ex* 33.

Episcopus aliquando, et attenta aliqua suspicione, poterit, prævia licentia Sacræ Congregationis Lauretanæ, in causis contra Privilegiatos Almæ Domus uti suo Cancellario in examinandis Testibus pro sumendis, et Captivandis indiciis, dummodo tamen dicta examina Testium reproducantur per acta Cancellariæ Almæ Domus, antequam Reus constituatur, et Processus per eadem Acta Cancellariæ Almæ Domus prosequatur. *Lettere a' Monsignori Vescovo, e Governatore* 28. *Febraro* 1701. *Dub.* 8. *ex.* 33.

Item poterit Cancellarius Almæ Domus compelli ab Episcopo ad conficiendum Inventarium omnium Processuum, Beneficialium, Matrimonialium, Civilium, et Criminalium, Actorum, et aliarum Scripturarum factarum, et respective exhibitarum in dicta Cancellaria coram Episcopo tanquam Delegato Apostolico, vel ejus Vicario, ad effectum asservandi dictum Inventarium in Archivio Episcopali ad formam novissimi Concilii Romani, et Constitutionis Benedicti XIII., et in casu renitentiæ, compellendus erit a Sacra Congregatione. *Dub.* 10. *ex* 33.

Episcopus vero tenetur registrare in Cancellaria Almæ Domus tam Ordinationes Exemptorum, quam eorum Litteras testimoniales. *Let.*

tere a' Monsignori Vescovo, e Governatore 11. *Marzo* 1704. N. III.

Candelæ, Cera.

Benedictio Candelarum in Solemnitate Purificationis est facienda, juxta solitum, in Ecclesia Lauretana, non autem in Sancta Cappella. *Lettere a' Monsignori Vescovo, e Governatore* 28. *Gennaro* 1720.

Quando in Ecclesia Lauretana de ordine Episcopi fit Communio Generalis, vel fit aliqua Processio, aut Expositio Sanctissimi Sacramenti ad implorandum Divinum Auxilium pro necessitatibus Populi, vel Ecclesiæ Catholicæ, debent a Ministris Almæ Domus subministrari Ceræ, et alia necessaria pro supradictis Functionibus explendis. *Dub.* 2. *ex* 33.

Cantores, Musici, Magister Cappellæ, Organista.

Musicis, et Cantoribus se absentare petentibus a servitio Ecclesiæ ad breve tempus, ob aliquod eorum negotium, concedenda est licentia ab Episcopo, aut ejus Vicario Generali, jure delegato, non autem a Gubernatore. *Lettere a' Monsignori Vescovo, e Governatore* 1. *Settembre* 1698., *e* 28. *Giugno* 1700. *Dub.* 4. *ex* 33.

Ad Episcopum pariter, privative quoad Gubernatorem, spectat præscribere Ordines Magistro Cappellæ, Cantoribus, et Organistæ, circa servitium Chori, et Functionum Ecclesiasticarum. *Dub.* 5. *ex* 33.

A Gubernatore vero danda est possessio Magistro Cappellæ et Organistæ post eorum destinationem, in sequelam Litterarum patentalium, quas ipse de mandato Sacræ Congregationis expedire solet. *Lettere a' Monsignori Vescovo, e Governatore* 28. *Febraro* 1701. *Vide* Punctaturæ.

N. III.

Cappellanus, *Cappella*, *Cappellania.*

Cappellanus Vivaldus est subjectus, unà cum Fratre, et tota Familia secum vivente, Parocho Almæ Domus. *Resol.* 19. *Septembris* 1710.

Institutio Præsentati ad Cappellaniam Domus Farsettæ, reservata tempore fundationis Cardinali Protectori, spectat ad Sacram Congregationem. *Lettera a' Monsignor Vescovo* 19. *Decembre* 1710.

Episcopo competit facultas ingrediendi in Sacram Cappellam cum Mozzetta, et Rocchetto detecto, nec non benedicendi Populo jure delegato. *Resol.* 10. *Julii* 1731.

Non licet autem ipsi Episcopo die Præsentationis Beatæ Mariæ Virginis, et aliis diebus, quibus Missa cantari solet in Sacra Cappella, illam canere in Ecclesia. *Lettere a Monsignor Vescovo* 28. *Novembre* 1701. 10. *Gennaro* 1702.

Cappellanus possessor Cappellaniæ Micucci, cujus nominatio spectat ad Venerabilem Societatem Sanctissimi Rosarii Laureti, Episcopo subjectam, gaudet exemptione, ex quo destinatos proventus prædictæ Cappellaniæ recipit ab Alma Domo, uti hærede supradicti Micuccii. *Dub.* 21. *ex* 33.

Carceres.

Personæ, quæ carcerantur de mandato Episcopi, vel ejus Vicarii procedentis jure delegato, detineri debent in Carceribus Almæ Domus, ad exclusionem illarum ipsius Curiæ Episcopalis. *Dub.* 9. *ex* 33.

Causa.

Non potest Gubernator, attento privilegio Sanctuarii, trahendi ad suum Tribunal omnes causas tam activas, quam passivas ejusdem Almæ Domus, procedere in Causis activis motis a Ministris, et Exemptis Almæ Domus contra Ecclesiasticos non privilegiatos; id autem spectat

ad Episcopum jure ordinario. *Lettere a' Monsignoi Vescovo, e Governatore* 1. *Marzo*, 1700. *Resol.* 10. *Luglio* 1731. *Dub.* 25. *ex* 33. N. III.

Quo vero ad Causas tam activas, quam passivas, in quibus agitur de interesse Almæ Domus, spectare debent privative ad Gubernatorem, *dict. Dub.* 25. *ex* 33.

Spectat autem ad Episcopum, jure tamen delegato, cognoscere Causas activas motas a Ministris, et Exemptis Almæ Domus contrá Ecclesiasticos privilegiatos nisi agatur de iis, quæ respiciunt eorum Ministerium, in quibus subesse debent Gubernatori. *Lettere a' Monsignori Vescovo, e Governatore* 1. *Marzo*, e 26. *Aprile* 1700. Instantia Cherubinorum, et Fratrum Alexandrinorum petentium, eorum Causam contra Sanctuarium coram Episcopo agitatam, et a Gubernatore reassumptam, iterum committi Episcopo, aut pro ea deputari Judicem in Curia Romana, rejecta fuit, ne inferretur præjudicium privilegiis ejusdem Sanctuarii. *Lettere a Monsignor Governatore* 11. *Maggio* 1699.

Coadjutores.

Coadjutores Officialium Almæ Domus gaudent et ipsi exemptione, dummodo Coadjutoria fuerit a Sacra Congregatione approbata. *Dub.* 18. *ex* 33.

Collegium Illyricorum.

Concessio Dimissorialium Alumnis Collegii Illyrici, et reliqua omnia concernentia eorum ordinationem, spectat privative ad Episcopum. *Lettere a' Monsignori Vescovo, e Governatore* 6. *Febraro* 1699.

Quoad Convictores vero ejusdem Collegii, Episcopus procedit jure ordinario. *Lettera a Monsignor Governatore* 30. *Agosto* 1700.

Ordinatio Alumni dicti Collegii est etiam licita, non obtentis Litteris Dimissorialibus

N. III. Episcopi Lauretani. *Lettera a Monsignor Vescovo 4. Aprile* 1709.

Concursus.

Concursus pro Curiæ Almæ Domus committitur per Sacram Congregationem Episcopo, et firmatur, Curatum esse perpetuum, et non ad nutum amovibilem. *Lettere a' Monsignori Vescovo e Governatore* 28. *Giugno* 1700.

Intimatio Concursus pro Ecclesia Parochiali Almæ Domus facienda est ab Episcopo jure delegato, et Acta Concursus transmittenda ad Sacram Congregationem. *Lettera a Monsignor Vescovo* 29. *Ottobre* 1729.

Concursui tamen non est necesse, quod Delegatio et inseratur, et indicetur peculiariter, cum habeatur vigore Bullæ. *Resol.* 20. *Decembre* 1729.

Acta Concursus Parochialis referuntur in Sacra Congregatione, et per Vota fit electio *ibidem.*

Confirmatio.

Episcopus, qui Sacramentum Confirmationis conferre potest subditis ordinario jure, exemptis vero delegato, ad hoc ut dicti ordinarii, et delegati juris differentia elucescat, declarare debet in actu Collationis per Acta Cancellariæ Gubernii, quoad Exemptos se procedere jure delegato: non tenetur tamen Exemptorum Nomina describere in dicta Cancellaria. *Lettere a' Monsignori Vescovo, e Governatore* 24. *Agosto* 1705.

Confluentes.

Expressione Confluentium a qualibet Mundi parte devotionis gratia ad Almam Domum, qui juxta litteram Constitutionis Innocentianæ §. *Ac primo quidem*, a jurisdictione Episcopi eximuntur, non comprehenduntur illi, qui petunt Lauretum propter eorum temporalia negotia,

vel in dicta Civitate remanent ultra decem dies. N. III.
Lettera a Monsignor Governatore 8. *Gennaro* 1738. *Dub*. 13. *ex* 33.

Hinc Confluentes illi, qui a Birruariis Episcopalibus apprehenduntur cum Mulieribus suspectis, Fures, aliique quomodolibet, gaudent privilegio confluentiæ, dummodo captura sequatur intra decem dies ab illorum adventu. *Lettera a Monsignor Vescove* 8. *Ottobre* 1713. *Dub*. 14. *ex* 33.

Quoad dictos tamen Delinquentes, Conscientia Gubernatoris oneratur eos puniendi prout de jure; additis pœnis arbitrio Sacræ Congregationis, et Summi Pontificis, in casu omissionis, *d. Dub*. 14. *ex* 33. *Cætera Vide* Licentiæ.

Constitutio.

Constitutio San. mem. Innocentii XII. nihil innovat quoad jurisdictionem privativam in Constitutione Sa. me. Pauli V. concessam Gubernatoribus in Causis activis, et passivis Sanctuarii, contra Debitores, et Possessores bonorum ipsius Sanctuarii. *Lettera a Monsignor Governatore* 7. *Agosto* 1699.

Minores Conventuales.

Quatuor ex Patribus Minoribus Conventualibus, qui sunt Cappellani addicti servitio Sanctuarii, ex gratia ipsis concessa a clar. mem. Cardinali Alterio Protectore, juxta Constitutionem San. mem. Pauli V., subsunt solum delegatæ Jurisdictioni Episcopi. *Lettere a' Monsignori Vescovo, e Governatore* 3. *Ottobre* 1702.

Nomina tamen dictorum quatuor Patrum, et aliorum Regularium similibus Cappellaniis fruentium, scribenda sunt in Rollo, et in Tabella, sicuti Nomina cæterorum Cappellanorum, et hoc ita, ut uno ex ipsis quomodolibet deficiente, Nomen alterius in ipsius locum subrogati, describatur: *ibidem ut supra.*

N. III.

Sanctæ Crucis Lignum.

Lignum Sanctæ Crucis, quod servatur in Cappella, occasione alicujus particularis Processionis ab Episcopo indictæ, subministrari debet, ad effectum illud exponendi in Altari Sanctissimæ Annunciationis, illudque processionaliter deferendi per Civitatem, et cum illo Populum benedicendi. *Dub.* 2. *ex* 33.

Custodes.

Custodes omnino obedire tenentur sine ulla exceptione licentiis ab Episcopo concessis Confluentibus, et Diœcesanis se muniendi Eucharistia in Sacra Cappella, et Episcopo conceditur facultas procedendi contra ipsos inobedientes, et crescente contumacia, ab officio removendi; hac tamen adjecta lege, quod ante remotionem, de voluntate Episcopi super hoc certior reddenda sit Sacra Congregatio. *Lettere a' Monsignori Vescovo e Governatore* 19. *Novembre* 1699., *e* 28. *Giugno* 1700.

Cæremoniæ. Vide Missa.

Cantinerius. Vide Campanarius.

Concursus. Vide Edicta.

Sacra Congregatio. Vide Jurisdictio, Solitum, Sede vacante.

Curatus. Vide Parochus, Concursus, Edicta.

Custodes. Vide Licentiæ.

Deputatio.

Deputatio trium Custodum Sacræ Cappellæ, duorum Sacerdotum Lampadariorum, duorum Ministrorum Cappellæ Sanctissimi Sacramenti, Ministrorum Sacristiæ, ubi subministratur Vinum, et Cera pro celebratione Missarum in Ecclesia Cathedrali, Campanarii, et Servientis pro pulsatione Campanarum, tam pro Sacra Cappella, quam pro Ecclesia Cathedrali, spe-

ctat privative ad Sacram Congregationem. *Lettere a' Monsignori Vescovo*, *e Governatore* 1. *Settembre* 1698. N. III.

Dimissoriales.

Litteræ Dimissoriales Cappellanis, et Ministris Sanctuarii concedendæ sunt ab Episcopo, jure delegato. *Lettere a' Monsignori Vescovo, e Governatore* 1. *Marzo* 1700.

Gubernator vero debet in dictum finem exhibere Cancellariæ Episcopali notulam Cappellanorum, et Privilegiatorum. *ibidem ut supra.*

Debitores Sanctuarii. Vide Constitutio.

Dimissoriales. Vide Collegium Illyricorum, Licentiæ.

Edicta.

Edicta super observatione Festorum sunt ex juribus Episcopi ordinariis quoad Subditos, quoad Exemptos vero sunt juris delegati. *Lettera a Monsignor Governatore* 2. *Ottobre* 1703.

Si in Edictis non exprimatur auctoritas delegata, non obligant Curatum Almæ Domus. *Lettera a Monsignor Vescovo* 1. *Decembre* 1704.

Edictum pro convocatione Concursus Ecclesiæ curatæ Almæ Domus faciendum est ab Episcopo jure delegato, et per acta Cancellarii Almæ Domus. *Lett. a Monsig. Vescovo* 28. *Febraro* 1701.

Episcopus, neque uti Delegatus, valet, inconsulta Sacra Congregatione, Edicta affigere in Sacrario Sacræ Cappellæ, nuncupato *La Sagrestia del Tesoro*, circa concernentia decentiam Sacrificii, tempus celebrandi, et similia. *Resol. ad Dub.* 4. 17. *Aprilis* 1708.

Eleemosynæ.

Ad formam Bullæ Innocentianæ, spectat ad Gubernatorem aperire Capsulas Eleemosynarum, et ad ipsum dirigendum est Breve pro facultate ipsas aperiendi. *Lettere a' Monsignori Vescovo, e Governatore* 20. *Decembre* 1700.

N. III.

SS. Eucharistia.

Ad formam Bullæ Pauli V., competit Episcopo facultas administrandi Populo, quotiescumque voluerit, Sanctissimam Eucharistiam ab Altari Sanctissimi Sacramenti. *Resol. ad Dub.* 2. 18. *Agosto* 1727.

Debet tamen idem Episcopus, ad evitandas confusiones, super hoc verbum facere cum Gubernatore. *Resol.* 24. *Luglio* 1711.

Ecclesiastici. Vide Causæ.

Exempti, exemptio. Vide Cappellanus, Causæ, Ordines, Status liber.

Extractio a Loco immuni. *Vide* Immunitas.

Familiæ. Vide Exemptio.

Exemptio.

Ministri, et gaudentes Literis patentalibus Sanctuarii, uni tantum Famulo exemptionem participare valent. *Lettera a Monsignor Governatore* 14. *Luglio* 1705. *et Dub.* 11. *ex* 33.

Pistores conficientes Panem in Civitate Laureti pro Inservientibus Almæ Domui, hoc est, qui panem conficiunt, quem Alma Domus Inservientibus facit distribuere, gaudent exemptione; Non gaudent vero, qui conficiunt Panem venalem ad usum publicum, et propriam utilitatem *Dub.* 24. *ex* 33.

Familiæ Servitorum, et Famulorum, qui inserviunt Ministris, Officialibus, aliisque Privilegiatis, non gaudent dicta exemptione. *Dub.* 11. *ex* 33.

Neque Famuli, aliique Inservientes Patentatis Sanctuarii, in Cauponis, et Apothecis. *Dub.* 19. *ex* 33.

Neque commorantes continuo in Civitate Lauretana, et habentes Litteras patentales Quæstuatorum, Denunciatorum Legatorum piorum Sanctuarii, et similium, in eorum Patriis ab eadem Civitate distantibus. *Dub.* 20. *ex* 33.

Neque Coloni, et Afflictuarii pro tempore existentes in Prædio sito in territorio Lauretano, spectante ad Venerabilem Societatem Sanctæ Annæ Recineti, tamquam Emphyteutæ Almæ Domus. *Dub.* 22. *ex* 33. N. III.

Neque Coloni, et Afflictuarii Venerabilis Societatis Laureti, existentes in Prædio, quod ipsa Societas possidet uti Emphyteuta Almæ Domus. *Ibidem.*

Exercitia Spiritualia.

Occasione Exercitiorum Spiritualium, concessa fuit Episcopo a Sacra Congregatione facultas exponendi Sanctissimum Sacramentum prima, et secunda Dominica Quadragesimæ in Altari Sanctissimæ Annunciationis, et cum eodem Benedicendi Populum. *Lettera a Monsignor Vescovo* 7. *Febraro* 1728.

Gabella.

Clerico Petro Philippo Riccardi convento a Gabellario Laureti pro Gabella Vini, decretum fuit, Causam spectare ad Episcopum, ipsique Episcopo injunctum, ut Sacram Congregationem super hoc instructam redderet. *Lettere a' Monsignori Vescovo, e Governatore* 10. *Luglio* 1699.

Hospitalarii.

Hospitalarii Hospitalis directi a Confratribus Sanctissimi Sacramenti, non spectantis ad Sanctuarium, subsunt ordinariæ Jurisdictioni Episcopi. *Lettera a Monsignor Governatore* 18. *Febraro* 1704.

Immunitas, seu Loca immunia.

Si contingat, Furtum committi in Sacra Cappella, et Furem confugere ad Loca immunia,

N. III. extractio dicti Furis a dictis Locis immunibus spectat ad Episcopum, in reliquis procedit Gubernator. *Lettere a' Monsignori Vescovo*, *e Governatore* 1. *Settembre* 1698. *e* 23. *Febraro* 1732.

Jurisdictio.

Episcopus, vigore Bullæ Innocentianæ, est Delegatus perpetuus nec est astrictus pro exercitio Jurisdictionis delegatæ recurrere ad Sacram Congregationem, salva tamen Superioritate ipsius Congregationis, et salva obedientia ab Episcopo eidem debita ad tramites ejusdem Bullæ. *Dub.* 32. *ex* 33.

Jurisdictio in Causis Civilibus Militum subjectorum in Civilibus, et Criminalibus, Gubernatori, competit Episcopo cumulative cum Gubernatore. *Lettera a Monsignor Governatore* 8. *Gennaro* 1738.

Jurisdictio Cappellæ Sanctissimi Sacramenti destinatæ ad solam Sanctissimæ Eucharistiæ administrationem, non spectat privative ad Episcopum. *Dub.* 3. 17. *Aprilis* 1708.

Inventarium. Vide Cancellaria.

Libri.

Episcopo competit facultas visitandi libros Baptizatorum, Desponsatorum, et Defunctorum Parochi Almæ Domus ad formam Bullæ. *Resol. ad Dub.* 4. 18. *Augusti* 1727.

Non potest tamen idem Episcopus inspicere libros, et inquirere circa adimplementum onerum Missarum, aliarumque Functionum Piarum. *Resol. ad Dub.* 12. 17. *Aprilis* 1708.

Licentiæ.

Episcopo, uti Delegato, privative competit licentias concedere Confluentibus, et Diœcesanis, sese muniendi Eucharistia in Sacra Cappella. *Dub.* 12. *ex* 33.

Et

Et hoc etiam post discessum trium Custodum discedentium ab Ecclesia post absolutum officium, id petentibus Confluentibus nobilioris conditionis. *Resol. ad Dub.* 8. 17. *Aprilis* 1708. N. III.

Excepto tamen Gubernatore, ejusque Familia. *Lettere a' Monsignori Vescovo, e Governatore* 1. *Settembre* 1698.

Competit etiam Episcopo, eodem jure delegato, approbare Dimissorias petentium licentiam celebrandi in dicta Cappella. *Resol.* 13. *Februarii* 1731.

Licetque ulterius recognoscere, an a Clericis, qui præsunt Sacristiæ dictæ Cappellæ, paritum sit licentiæ a se impertitæ : *Lettere a' Monsignori Vescovo e Governatore* 1. *Settembre* 1698.

Horam vero, et tempus assignare competit Ministris Sanctuarii. *Resol.* 13. *Februarii* 1731.

Ad Gubernatorem privative spectat impertiri licentiam tam Confluentibus, quam Diœcesanis, ingrediendi in parva Sacra Cappella, seu Camino : *Lettere a' Monsignori Vescovo, e Governatore* 1. *Settembre* 1698.

Pro cantandis Missis extraordinariis in Sacra Cappella cum invitatione Capituli, et Cleri, non debet præcedere licentia, vel assensus Episcopi, antequam invitetur Capitulum ; non potest tamen id peragi, nulla requisita dicti Episcopi licentia. *Resolut. ad Dub.* 11. 17. *Aprilis* 1708. Cætera *Vide* Cantores, et Custodes.

Missa.

Episcopo auscultanti Sacrum in Altari Sanctissimæ Annunciationis, vel in eo Sanctissimi Sacramenti, uti Delegato Apostolico, servari debent a Cappellanis Almæ Domus cæremoniæ servari solitæ in Missis, quæ celebrantur coram Episcopo in sua Diœcesi : eadem pariter servari debent ab Inservientibus, et signanter circa Evangelium porrigendum Episcopo ad osculandum. *Dub.* 1. *ex* 33. *Vide* Cappella.

Ministri. Vide Causa, Deputatio.

N. III. Exemptio, Synodus.

Mons Pietatis. Vide Visitatio.

Magister Cappellæ, Musici. Vide Cantores.

Officiales.

Episcopus, sive ejus Vicarius Generalis, procedens jure delegato, tam in Causis Civilibus, quam in Criminalibus contra Privilegiatos Almæ Domus, tenetur uti Officialibus ipsius Almæ Domus, ad exclusionem illorum suæ Curiæ Episcopalis. *Lettere a' Monsignori Vescovo, e Governatore* 1. *Settembre* 1698. *Dub.* 7. *ex* 33.

Ordines.

Episcopo non licet ordinare auctoritate delegata Exemptos Almæ Domus extra Ecclesiam Lauretanam. *Lettera a Monsignor Vescovo* 11. *Marzo* 1704. *Dub.* 10. *ex* 33.

Et servanda sunt ab ipso omnia, ex quibus dignosci possit, in Ordinatione processisse jure delegato. *Lettera a Monsignor Vescovo* 9. *Settembre* 1719.

Ordinationes. Vide Cancellaria, Collegium Illyricorum.

Paramenta.

Episcopo, juxta Constitutionem San. mem. Pauli V., debetur usus Paramentorum Ecclesiasticorum, in suo Sacrario separato assignandorum. *Dub.* 31. *ex* 33.

Non valet tamen ipsis Paramentis uti etiam in Functionibus explendis in Diœcesi Lauretana *ibid.*

Neque licet Episcopo uti Sacris Suppellectilibus Almæ Domus, tempore Visitationis; et ad mentem : Mens autem fuit, quod scriberetur Gubernatori, ut ratione urbanitatis ipsas suppellectiles tribueret dicto tempore. *Resolut.* 13. *Februarii* 1731.

Episcopo pro devotione sua celebrare volenti privatе in Sacra Cappella, aut solemniter in Ecclesia cum Paramentis ab R. P. D. de Carolis donatis, et a Summo Pontifice benedictis : dicta Paramenta a Gubernatore subministranda sunt. *Lettera a Monsignor Governatore* 28. *Gennaro* 1720. N. III.

Parochus.

Functiones Parochiales in Matrimonio contracto inter privignam Substituti Montis Almæ Domus, et Famulum Hospitalis Sanctuarii, spectant ad Parochum ejusdem Sanctuarii. *Resol.* 14. *Septembris* 1722.

Administratio Sacramentorum, et tumulatio Cadaverum Sororis Aromatarii, Matris Musici, et Matris Curati Sacræ Cappellæ, conviventium in eadem Domo cum iisdem respective Officialibus, prævia revocatione contrariarum resolutionum, firmatum fuit, spectare ad Parochum ejusdem Sanctuarii. *Lettera a Monsignor Vescovo* 10. *Gennaro* 1702.

Proclamationes Matrimonii Filiæ Promontistæ Sanctuarii, resolutum fuit, faciendas esse a Parocho ipsiusmet Sanctuarii; probationem vero status liberi Contrahentium, per Acta Cancellariæ Almæ Domus : attento quod Promontista est Minister dictæ Almæ Domus, ideoque Filia est de Familia exempta : juxta Constitutionem San. mem. Pauli V. *Lettere a' Monsignori Vescovo, e Governatore* 16. *Gennaro* 1703.

Proclamationes, et exhibitio Fidei status liberi Mulieris conviventis cum Fratre, qui non est Operarius stabilis, sed in dies conductus a Fabro lignario Almæ Domus, spectant ad Parochum Episcopalem : Mareschalli vero dictæ Almæ Domus, spectant ad Parochum Sanctuarii. *Lettere a Monsignor Vescovo, ed al Parocco della Santa Casa* 1. *Febraro* 1721.

Declarata fuit nulla, et attentata tumulatio Cadaveris Filii Pastoris habentis Literas patentales Almæ Domus, facta per Parochos Episco-

N. III. pales de licentia Vicarii itidem Episcopalis, pendente inhibitione quoad hoc de nihil innovando, et demandata fuit restitutio emolumentorum Parocho Almæ Domus. *Lettera a Monsignor Vescovo* 3. *Luglio* 1737.

Confluentibus Peregrinis, et Forensibus, intra decem dies eorum adventus ad Almam Domum, administranda sunt Sacramenta per Parochum Almæ Domus, et funera peragenda. *Lettera a Monsignor Vescovo* 29. *Maggio* 1737. Cætera *Vide* Baptisma, Armorum Custodes.

Pontificalia.

Episcopo Bussi concessa fuit ex gratia a Sacra Congregatione, die solemnis sui ingressus, facultas exercendi Pontificalia ad Altare Sanctissimæ Annunciationis. *Resol. ad Dub.* 1. 18. *Augusti* 1726. Cætera *Vide* Solitum.

Pradella.

Nihil est innovandum quoad Pradellam, qua utitur Gubernator dum assistit Sacris Functionibus prope Altare Sanctissimæ Annunciatæ. *Lettera a Monsignor Vescovo* 11. *Febraro* 1711. *Dub.* 27. *ex* 33.

Præventio.

In captura Philippi Angeli Palmerii, resolutum fuit, Gubernatorem fuisse ab Episcopo præventum, et ideo confectionem Processus ad eundem Episcopum spectare, et Reum ipsius Curiæ Episcopalis Carceribus esse tradendum. *Lettera a Monsignor Vescovo* 10. *Luglio* 1699.

Punctaturæ.

Episcopus jure delegato tantum potest cogere Cantores ad retinendum Librum Punctaturarum, illasque solvendum in casu deficientiæ,

ut practicatur in Patriarchalibus Urbis. *Dub.* 16. 17. *Aprilis* 1608. N. III.

Pecuniæ. *Vide* Administratio Bonorum.

Peregrini. *Vide* Confluentes.

Pistores Panis. *Vide* Exempti.

Possessores Bonorum Sanctuarii. *Vide* Constitutio.

Processio. *Vide* Candelæ, Lignum S. Crucis, Vicarii.

Proclamationes. *Vide* Parochus.

Sede Vacante.

Vacante Sede Lauretana, Sacra Congregatio subdelegat Vicarium Capitularem in concernentibus gubernium Spirituale Almæ Domus, secluso Gubernatore. *Lettera a Monsignor Governatore* 19. *Aprile* 1727.

Semestre scutorum viginti, quod Sanctuarium persolvit Episcopo partim pro stabulo, partim pro Coquina, decursum Sede Episcopali vacante, non debetur Episcopo. *Resolut.* 2. *Augusti* 1729.

Solitum.

Solitum semper servandum est, et si aliqua prætensio insurgat, antequam quidquam innovetur, exhibenda est Sacræ Congregationi, et ejus resolutio expectanda. *Lettera a Monsignor Vescovo* 28. *Novembre* 1701.

Solitum item servandum est quoad celebrationem Missarum in Pontificalibus ab Episcopo apud Altare Sanctissimæ Annunciationis.

Episcopo non licet, postquam Pontificaliter celebravit primas Vesperas Sanctissimæ Circumcisionis Domini, incedere cum Vestibus Pontificalibus, Pastorali, et Mitra, contra solitum, ad incensandum Altare Sanctissimæ Annunciationis, et Imaginem Beatissimæ Virginis in Sacra Cappella. *Lettera a Monsignor Governatore* 10. *Gennaro.* 1733.

N. III.

Status liberi Fides.

Probatio Status liberi unius Fratris, qui aliunde habet unde vivat, licet sit Socius Mensæ duorum aliorum exemptorum, facienda est coram Episcopo jure ordinario. *Lettera a Monsignor Vescovo* 1. *Marzo* 1700.

Synodus.

Licet Episcopo, occasione convocationis Synodi, vocare ad se Ecclesiasticos privilegiatos Almæ Domus, tam ad Concilium quam ad reliquos actus necessarios pro explenda dicta Synodo, eodem modo, quo se gerit respectu suorum subditorum. *Dub.* 28. *ex* 33.

Licet etiam, facultate delegata, renuentes debitis pœnis compellere. *ibid.*

E contra vero occasione Synodi promulgandæ in Ecclesia Lauretana, non tenentur Almæ Domus Ministri subministrare ea omnia, quæ necessaria sunt pro promulgatione. *Dub.* 29. *ex* 33.

Sacramenta. Vide Parochus.

Sacrarium. Vide Edicta.

Supellectiles Sacræ. *Vide* Paramenta.

Tumulatio Cadaverum. *Vide* Parochus.

Vicarius Generalis.

Vicarius Episcopi, in his, quæ respiciunt exercitium Jurisdictionis delegatæ, non debet procedere uti Subdelegatus Apostolicus, sed uti Subdelegatus Episcopi. *Dub. ultimo ex* 33.

Licet Vicariis Generalibus Laureti, et Recineti, processionaliter cum Capitulis ambarum Civitatum, ad Almam Domum, in Festivitate Sanctissimæ Annunciationis, vel alia die non impedita, ingredi in Sacram Cappellam indutis Mantelletta supra Rocchettum, dummodo habeant privilegium utendi dictis Mantelletta, et Rocchetto. *Dub.* 3. *ex* 33.

Visitatio.

Episcopo competit facultas visitandi Sanctissimum Sacramentum in ejus Altari, ad effectum recognoscendi, an asservetur debitâ decentiâ, ac veneratione. *Dub.* 2. 18. *Augusti* 1727.

Item visitandi Sanctissimum Sacramentum, quod asservatur in Hospitali ejusdemmet Almæ Domus, ac recognoscendi libros, in quibus notantur Infirmi, et Defuncti ejusmet Hospitalis, ibique facere absolutionem Defunctorum occasione suæ Visitationis. *Dub.* 5. *ut supra.*

Non potest autem jure delegato Episcopus visitare Montem Pietatis, ad solum effectum inquirendi, et recognoscendi, an adimpleantur Legata, et alia opera pia cum onere a Particularibus relicta. *Dub.* 3. 17. *Aprilis* 1708. Cætera *Vide* Arx Ecclesiæ.

Vicarius Capitularis. *Vide* Sede Vacante.

DUBIA

A BENEDICTO XIV.

SUMMO PONTIFICE

Decisa, et Resoluta.

Primum Dubium.

AN Episcopo auscultanti Sacrum in Altare Sanctissimæ Annunciationis, vel in eo Sanctissimi Sacramenti, uti Delegato Apostolico, servari debeant a Cappellanis Almæ Domus Cæremoniæ servari solitæ in Missis, quæ celebrantur coram Episcopo in sua Diœcesi; Et an ab Inservientibus eadem debeant servari, et signanter circa Evangelium porrigendum Episcopo ad osculandum?

Resolutio. Affirmative quoad utranque partem.

II. Dubium.

An quando in Ecclesia Lauretana de ordine Episcopi fit Communio generalis, vel fit aliqua Processio, aut Expositio Sanctissimi Sacramenti, ad implorandum Divinum Auxilium pro necessitatibus Populi, vel Ecclesiæ Catholicæ, debeant a Ministris Almæ Domus subministrari Ceræ, et alia necessaria pro supradictis Functionibus explendis, et præcipue Lignum Sanctissimæ Crucis, quod servatur in Sacra Cappella, occasione alicujus particularis Processionis, ad effectum illud exponendi in Altare Sanctissimæ Annunciationis, illudque processionaliter deferendi per Civitatem, et an liceat in hujusmodi Casibus Episcopo, uti Delegato, cum Sanctissimo Sacramento, vel Ligno Sanctissimæ Crucis, solemniter Populo benedicere in eodem Altari Sanctissimæ Annunciationis, vel in eo Augustissimi Sacramenti?

Resolutio. Affirmative in omnibus.

III. Dubium.

An liceat Vicariis Generalibus Laureti, et Recineti processionaliter cum Capitulis dictarum ambarum Civitatum, ad Almam Domum, in Festivitate Sanctissimæ Annunciationis, vel alia die non impedita, ingredi processionaliter, ut supra, in Sanctam Cappellam, indutis Mantelletta supra Rocchettum?

Resolutio. Affirmative, dummodo habeant.

IV. Dubium.

An Musicis, et Cantoribus se absentare petentibus a servitio Ecclesiæ ad breve tempus ob aliquod eorum negotium, sit concedenda licentia a Gubernatore, vel potius ab Episcopo, aut ejus Vicario Generali, jure delegato?

Resolutio. Negative quoad primam partem, et affirmative quoad secundam. N. III.

V. Dubium.

An ad Episcopum, privative quoad Gubernatorem, spectet præscribere Ordines Magistro Cappellæ, Cantoribus, et Organistæ, circa servitium Chori, et Functionum Ecclesiasticarum?

Resolutio. Affirmative.

VI. Dubium.

An Arx Ecclesiæ Lauretanæ existens super dictam Ecclesiam, ubi sunt Mansiones Clericorum Sacristiæ, et Inservientium Missarum, et Lampadariorum, sit sub Ditione Episcopi, ita ut possit ab eo visitari jure ordinario, quoad Clericos Sacristiæ, et supradictos Inservientes; quo vero ad Lampadarios jure delegato?

Resolutio Negative: Sed cum Personæ in Dubio descriptæ non habitent in Arce, sed Mansiones Arcis accommodentur illis, qui confugiunt ad Ecclesiasticam Immunitatem, Januam Arcis esse omnino claudendam.

VII. Dubium.

An Episcopus, sive ejus Vicarius Generalis Laureti, procedens jure delegato tam in Causis Civilibus, quam in Criminalibus contra Privilegiatos Almæ Domus, teneatur uti Officialibus Tribunalis Almæ Domus, seu potius uti valeat illis suæ Curiæ Episcopalis: Et quatenus affirmative quoad primam partem?

Resolutio. Affirmative quoad primam partem, et negative quoad secundam.

N. III.

VIII. Dubium.

An possit aliquando, et attenta aliqua suspicione, uti suo Cancellario Episcopali in examinandis Testibus, pro sumendis, et captivandis indiciis, dummodo tamen dicta Examina Testium reproducantur per acta Cancellariæ Almæ Domus, antequam Reus constituatur, et Processus per eadem acta Cancellariæ Almæ Domus prosequatur?

Resolutio. Affirmative, præviâ tamen licentiâ Sacræ Congregationis.

IX. Dubium.

An Personæ, quæ carcerantur de mandato supradicti Episcopi, vel ejus Vicarii, procedentis jure delegato, detineri debeant in Carceribus Almæ Domus, vel potius in illis ipsius Episcopalis?

Resolutio. Affirmative quoad primam partem, et negative quoad secundam.

X. Dubium.

An Dominus Cancellarius Almæ Domus possit ab Episcopo compelli ad conficiendum Inventarium omnium Processuum Beneficialium, Matrimonialium, Civilium, et Criminalium Actorum, et aliarum Scripturarum factarum, et respective exhibitarum in dicta Cancellaria coram Episcopo, vel ejus Vicario, tanquam delegato Apostolico, ad effectum asservandi dictum Inventarium in Archivo Episcopali, ad formam novissimi Concilii Romani, et Constitutionis Benedicti XIII?

Resolutio. Teneri, et in casu renitentiæ, compellendum esse a Sacra Congregatione Lauretana.

XI. Dubium.

An juxta prætensam dispositionem Constitutionis san. mem. Pauli V. §. *Nihilominus*, privilegio Exemptionis a Jurisdictione Episcopi gaudere debeant Familiæ Servitorum, et Famulorum, qui inserviunt Ministris Officialibus, aliisque Privilegiatis Almæ Domus?

Resolutio. Negative : Nihil tamen esse innovandum quoad jus exemptionis concessum Ministris pro uno tantum eorum Famulo.

XII. Dubium.

An Episcopo uti Delegato Apostolico, privative competat licentias concedere Confluentibus, et Diœcesanis, sese muniendi Eucharistia in Sacra Cappella ?

Resolutio. Affirmative.

XIII. Dubium.

An sub expressione Confluentium a qualibet Mundi parte devotionis gratia ad Almam Domum, qui, juxta Literam dictæ Constitutionis Innocentianæ §. *Ac primo quidem*, a jurisdictione Episcopi eximuntur, comprehendantur illi, qui petunt Lauretum propter eorum temporalia negotia, vel in dicta Civitate remanent per plures dies : Et quatenus affirmative, per quantum temporis durare debeat privilegium Confluentiæ?

Resolutio. Quoad primam partem negative ; et quoad secundam, privilegium confluentiæ durare per decem dies.

XIV. Dubium.

An hujusmodi privilegio Confluentiæ gaudeant Confluentes illi, qui a Birruariis Episcopalibus apprehenduntur cum Mulieribus suspectis, Fures, aliique quomodolibet Delinquentes?

N. III. *Resolutio.* Affirmative, dummodo captura sequatur intra decem dies, juxta responsionem ad Dubium præcedens : oneratâ quoque Gubernatoris conscientiâ, eos puniendi prout de jure ; additisque pœnis arbitrio Sacræ Congregationis Lauretanæ, et Summi Pontificis, in Casu omissionis.

XV. Dubium.

An eadem exemptione a jurisdictione Episcopi gaudere debeant Artifices, et Professores quicumque inservientes Almæ Domui intra annum in eorum Professionibus, non tamen continuò, sed juxta Sanctuarii necessitatem, absque constitutione annui Salarii, licet Literis patentalibus Almæ Domus cum inhibitione fuerint muniti ?

Resolutio. Negative.

XVI. Dubium.

An frui debeant eadem exemptione omnes Coloni, Affictuarii, et Emphyteutæ etiam parvorum Prædiorum Almæ Domus cum tenui Canonis responsione?

Resolutio. Negative.

XVII. Dubium.

An, qui habent Officia Almæ Domus, sed ea exercent per interpositas Personas, veluti Pulsator Nolarum, Cantinerius, et similes, frui debeant dicta exemptione tam ipsi uti Officiales, quam eorum Substituti?

Resolutio. Affirmative, dummodo facultas exercendi per Substitutum fuerit a Sacra Congregatione Lauretana approbata.

XVIII. Dubium.

An gaudeant dicta exemptione etiam Coadjutores Officialium Almæ Domus?
Resolutio. Affirmative, dummodo Coadjutoria fuerit approbata a Sacra Congregatione Lauretana.

XIX. Dubium.

An eadem exemptione gaudeant Famuli, aliique Inservientes Patentatis Sanctuarii in Cauponis, et Apothecis?
Resolutio. Negative.

XX. Dubium.

An aliqui commorantes continuo in Civitate Laureti, et habentes Literas patentes Quæstuatorum, Denunciatorum Legatorum piorum Sanctuarii, et similium in eorum Patriis ab eadem Civitate distantibus, eadem exemptione gaudere debeant?
Resolutio. Negative.

XXI. Dubium.

An Sacerdos Possessor Capellaniæ Micucci, cujus nominatio spectat ad Ven. Societatem Sanctissimi Rosarii Laureti Episcopo subjectam, eodem privilegio exemptionis fruatur, ex quo destinatos proventus prædictæ Cappellaniæ recipit ab Alma Domo, uti hærede supradicti Micucci?
Resolutio. Affirmative.

XXII. Dubium.

An Coloni, et Affictuarii pro tempore existentes in quodam Prædio sito in Territorio Lauretano, et spectante ad Ven. Societatem S.

N. III. Annæ Recineti, tanquam Emphyteutæ Almæ Domus, gaudeant supradicta exemptione?

Resolutio. Negative.

XXIII. Dubium.

An hujusmodi exemptione gaudeant Coloni, et Affictuarii Ven. Societatis Laureti existentis in Prædio, quod dicta Societas possidet uti Emphyteuta Almæ Domus?

Resolutio. Negative.

XXIV. Dubium.

An Pistores Panis venalis Civitatis Laureti gaudeant eadem exemptione?

Resolutio. Pistores Panis, quem conficiunt pro Inservientibus Almæ Domui, hoc est, qui Panem conficiunt, quem Alma Domus Inservientibus facit distribuere, gaudere; Secus illos, qui Panem venalem conficiunt ad usum publicum, et propriam utilitatem.

XXV. Dubium.

An liceat Gubernatori, attento privilegio Sanctuarii trahendi ad suum Tribunal omnes Causas tam activas, quam passivas ejusdem Almæ Domus, procedere contra Clericos, Ecclesiasticasque Personas, et Loca Pia, in dictis Causis Almæ Domus, uti Reos conventos, seu potius id competat Episcopo tanquam Delegato Apostolico, vel ejus Vicario uti Subdelegato?

Resolutio. Non posse Gubernatorem procedere in Causis Activis motis a Ministris, et Exemptis Almæ Domus contra Ecclesiasticos non privilegiatos, idque ad Episcopum pertinere jure ordinario; Et hoc ipsum quoque ad eundem pertinere jure delegato, in Causis activis motis a Ministris, et Exemptis Almæ Domus contra Ecclesiasticos privilegiatos, nisi agatur de iis, quæ respiciunt eorum Ministerium, in quibus subesse debent Gubernatori; Quo vero ad Causas tam activas,

quam passivas, in quibus agitur de interesse Almæ Domus, spectare privative ad Gubernatorem. N. III.

XXVI. Dubium.

An Episcopo liceat ubique in sua Diœcesi, ubi ordinationes habuerit, etiam extra Ecclesiam Lauretanam, ordinare auctoritate delegata Exemptos Almæ Domus, ita tamen, ut Episcopus teneatur registrare in Cancellaria Almæ Domus, tam Ordinationes Exemptorum, quam eorum Literas testimoniales?

Resolutio. Negative quoad primam partem, et affirmative quoad secundam.

XXVII. Dubium.

An reducenda sit ad mensuram præscriptam Pradella, qua utitur Gubernator, dum assistit Sacris Functionibus prope Altare Sanctissimæ Annunciatæ, ad instar Pradellæ, quæ pro eodem Gubernatore extat in Choro?

Resolutio. Nihil esse innovandum.

XXVIII. Dubium.

An occasione Convocationis Synodi liceat eidem Episcopo vocare ad se Ecclesiasticos privilegiatos Almæ Domus tam ad Concilium, quam ad reliquos Actus necessarios pro explenda dicta Synodo, eodem modo, quo se gerit respectu suorum Subditorum; Et an, facultate delegata, possit renuentes debitis pœnis compellere?

Resolutio. Affirmative quoad utramque partem.

XXIX Dubium.

An occasione Synodi promulgandæ in Ecclesia Lauretana, debeant Almæ Domus Ministri subministrare ea omnia, quæ necessaria sunt pro dictæ Synodi promulgatione?

Resolutio. Negative.

N. III.

XXX. Dubium.

An Episcopo, uti Delegato Apostolico, liceat Infirmis in Hospitali Almæ Domus degentibus impertiri Benedictionem in Articulo mortis?

Resolutio. Affirmative.

XXXI. Dubium.

An eidem Episcopo, juxta Constitutionem San. mem. Pauli V. debeatur usus Paramentorum Ecclesiasticorum in suo Sacrario separato assignandorum; Et an valeat ipsis uti etiam in Functionibus explendis in Diœcesi Lauretana?

Resolutio. Affirmative quoad primam partem, et negative quoad secundam.

XXXII. Dubium.

An Episcopus vigore Bullæ San. me. Innocentii XII. sit Delegatus perpetuus? sive potius: An, et in quibus casibus recurrere teneatur ad Sacram Congregationem Lauretanam?

Resolutio. Episcopum vigore Bullæ Innocentianæ esse Delegatum perpetuum, nec esse adstrictum recurrere ad Sacram Congregationem Lauretanam pro exercitio dictæ jurisdictionis delegatæ, salva tamen superioritate dictæ Sacræ Congregationis, et salva obedientia eidem ab Episcopo debita, ad tramites ejusdem Constitutionis Innocentianæ?

XXXIII. Dubium.

An Vicarius ejusdem Episcopi possit procedere uti Subdelegatus Apostolicus, sive ipsius Episcopi.

Resolutio. Vicarium Episcopi in his, quæ respiciunt exercitium jurisdictionis delegatæ, non

debere procedere uti Subdelegatum Apostolicum, sed uti Subdelegatum Episcopi. N. III.

Sequens XXXIV. Dubium jussu Sanctissimi Domini Nostri inter Partes concordatum, et ab eadem Sanctitate Sua, ut infra, resolutum.

XXXIV. Dubium.

An, et cui competat Electio Approbatio, et respective Expeditio Literarum Patentium Rectoris Ecclesiæ Parochialis Sancti Petri Castri Fidardi, in casu etc.

Resolutio. Electionem, et Litterarum Patentium Expeditionem pertinere ad Gubernatorem, nomine Congregationis Lauretanæ: Examen vero, ac Approbationem ad Episcopum, jure delegato.

APPENDIX

AD

SYNOPSIM LAURETANAM.

Cum post prælo traditam Synopsim Lauretanam, jussu ac auctoritate Sanctissimi Domini Nostri BENEDICTI XIV. in unum collectam, nonnullæ aliæ insurrexerint Controversiæ jurisdictionales inter Curiam Episcopalem, et alteram Domini Gubernatoris Lauretani, eas itidem definire Apostolico suo Oraculo dignatus est idem Pontifex Optimus Maximus; Ut vero Resolutiones hujusmodi in posterum pro quibuscumque similibus casibus inservire valeant, eo quo pollet zelo in dirimendis litibus, et dissensionibus pro publica utilitate, jussit præfatæ Synopsi hanc superaddi Appendicem, expresse decernens, decisiones, et resolutiones in ea contentas, vim, et efficaciam legis perpetuo obtinere, perinde ac si illæ impressæ, ac insertæ in ipsa Synopsi reperirentur.

N. III.

DUBIA

A BENEDICTO XIV.

SUMMO PONTIFICE

Resoluta post Annum 1743. quo evulgata fuit Synopsis Lauretana.

Primum Dubium.

An tumulatio Cadaverum, et administratio Sacramentorum, quoad Cappellanos, qui pro Principibus exteris Missam assidue celebrant in Sancta Capella, et ab Alma Domo mercedem non recipiunt, spectet ad Curatum Almæ Domus, seu potius ad Parochos Episcopales?

Resolutio. Affirmative quoad primam partem, et negative quoad secundam.

II. Dubium.

An Pictor Cereorum, qui die Purificationis benedicuntur, et Culcitrarum Confector pro servitio Almæ Domus, gaudeant exemptione a jurisdictione Episcopi?

Resolutio. Negative.

III. Dubium.

An privilegio Exemptionis frui debeat Affictuarius parvi Prædii Almæ Domus ad usum Fornacis lateritiæ, ex quo ipse tantum retrahit ab eodem Prædio, quantum sufficit ad illius, et Familiæ sustentationem pro toto anno, vel saltem pro ejus majori parte?

Resolutio. Affirmative.

IV. Dubium.

An cognitio furti commissi in Ecclesia Lauretana, extra tamen Territorium exemptum, pertineat ad Gubernatorem, seu potius ad Episcopum; et quatenus affirmative ad secundam partem:

V. Dubium.

An, ubi Fur sit confluens devotionis gratia, et non Clericus, idem Episcopus procedere possit jure delegato?

Resolutio. Ad primum, pertinere cumulative ad Gubernatorem, et ad Episcopum, ita ut sit locus præventioni: Ad secundum, negative.

VI. Dubium.

An, et quando Exteri censeri debeant Lauretum petere propter eorum temporalia negotia, seu potius devotionis gratia ad Almam Domum, ita ut intret privilegium Confluentiæ?

Resolutio. Omnes, et quoscumque Exteros ex quacumque Mundi parte Lauretum accedentes, censendum esse, illuc petere devotionis gratia, exceptis iis, qui in Civitate, vel Territorio bona possident; ita tamen, ut privilegium Confluentiæ duret dumtaxat per decem dies, nisi longior permanentia procedat ex causa gravis Infirmitatis contractæ infra decem dies.

VII. Dubium.

An Administratio Sacramentorum quoad Joannem Rubeum, ejusque Conjugem, conviventes quidem cum Gaetano Borgognoni privilegiato, sed tamen propriis eorum redditibus, spectet ad Curatum Almæ Domus, seu potius ad Parochos Episcopales?

N. III. *Resolutio.* Negative ad primam partem, et affirmative ad secundam.

VIII. Dubium.

An probatio status liberi Francisci Raffaelli continui Commensalis Antonii Nicoli patentati, qui etiam dictum Raffaelli tanquam unice proprio servitio adscriptum declaravit, fieri debeat per acta Cancellariæ] Almæ Domus, seu potius in Curia Episcopali?

Resolutio. Affirmative ad primam partem, et negative quoad secundam.

IX. Dubium.

An quoties de mandato sive Sacræ Congregationis Lauretanæ, sive Gubernatoris ejusdem Civitatis, aliquis ex Canonicis, Beneficiatis, seu aliis Capitularibus Basilicæ Lauretanæ, nullo ei assignato stipendio, eligitur pro servitio Almæ Domus, pro quo ipse, sive attenta absentia a dicta Civitate, sive aliter, præpeditus remaneat interessendi Divinis Officiis; taliter electus, et deputatus, possit percipere omnes distributiones quotidianas; ita quod a quodam nullo modo punctari possit?

Resolutio. Affirmative, quamdiu necessitas servitii Almæ Domus perduraverit: et quoad Custodes, et Sacristas observetur Constitutio San. mem. Pauli V. §. *Decernimus.*

NUM. IV.

Ad Const. LXXXIII. Vol. II. pag. 108.

DECRETUM

Quod SS. Apostolorum Principes PETRUS et PAULUS Urbis Romæ Patroni Principales nuncupentur.

Cum omnium communi æque, ac pio Ecclesiarum more institutum sit, ut quos e Sanctorum numero sibi singulæ Patronos elegerint, eos etiam, adjecto illustri Patronorum titulo, suis unaquæque Calendariis inscribant: Minime dubitandum est, quin Romana potissimum Ecclesia, Principum Apostolorum PETRI, et PAULI Martyrio consecrata, ac supra aliàs in summum honoris, et gloriæ culmen evecta, a Fidei primordiis eosdem Apostolos uti Patronos habuerit apud Deum, seque in illorum tutela positam jure putaverit. Clarum antiquæ huic traditioni perhibent testimonium tum Sanctus Leo Papa *serm.* 1. *de SS. Petr., et Paul.* ubi eos Romæ Patronos nominat speciales: *Sicut autem*, inquit, *et Nos experti sumus, et Nostri probavere Majores, credimus, atque confidimus inter omnes labores istius vitæ, ad obtinendam misericordiam Dei, semper Nos specialium Patronorum Orationibus adjuvandos:* tum quoque Sanctus Maximus Episcopus, Taurinensis *Homil.* 3. *de iisdem* ubi eos Romæ Patronos appellat peculiares: *Horum hodie concursu lætissimo recolit Roma Martyrium: et quorum dudum impia persecuta est sanguinem, eorum nunc peculiari devota Patrocinio gloriatur.* Eisdemque

N. IV. celebri Disticho concinit Sanctus Venantius Fortunatus :

A facie hostili duo propugnacula præsunt :
Quæ Fidei Turres Urbs caput Orbis habet.

At quia compertum est, in Ordine Divini Officii, debita hac nota, ac insigni titulo Patronorum principalium Almæ Urbis, Sanctos eosdem Apostolos nuncupari non consuevisse, eam fortasse ob causam, quod SS. PETRUS, et PAULUS Catholicæ Ecclesiæ Patroni cæteroquin Generales habeantur, eaque propter in communibus suffragiis ubique per Ecclesiam ipsam invocentur : Sanctissimus Dominus Noster BENEDICTUS PAPA XIV. solerter advertens, per hujusmodi Ecclesiæ universæ generale Patrocinium non effici, quominus iidem sint quamplurium per Orbem Ecclesiarum Patroni simul etiam peculiares, sive ut ajunt, Principales, et hoc nomine in earum Calendariis inscribantur; ratus est, non decere, ut quæ ipsorum Patrocinio Roma præ cæteris lætatur, eos, ubi maxime oportet, Sacris videlicet in Fastis, Patronos non appellet.

Qua de re Sanctitas Sua, ut imposterum debita honoris et obsequii ratio servetur in recolenda memoria Principum Apostolorum, quorum præsenti ope, ac tutela Christiana Respublica, undique procellis acta, ac gravioribus in diem ærumnis confecta, tandem erigatur : Mandat, ac præcipit, memoratos Apostolorum Principes SS. PETRUM, et PAULUM posthac Romano quoque Calendario, sive Ordini Divini Officii pro degentis in Urbe Cleri directione quotannis imprimendo, similiter inscribi, titulo scilicet principalium Urbis Patronorum non omisso.

Præterea eadem Sanctitas Sua, inhærens Decretis aliàs editis a Sacra Rituum Congregatione, et a Prædecessoribus suis Romanis Pontificibus approbatis, declarat, quod Commemorationi, quæ in unaquaque Civitate, et Diœcesi ex laudabili consuetudine, et Rubricarum dis-

positione, sit Sanctorum suorum Patronorum Principalium inter Suffragia Sanctorum, post Laudes, et Vesperas in Divinis Officiis, quando Commemorationes, sive Suffragia Sanctorum recitantur, tum Romæ, tum alibi, ubicumque Sancti Apostoli PETRUS et PAULUS uti Patroni principales coluntur, satisfactum censeatur per eam Commemorationem ordinariam, seu communem, quæ fit eorumdem in universa Ecclesia, post Commemorationem Beatissimæ Virginis Mariæ. Atque ita Sanctitas Sua mandat, decernit, et declarat. Hac die 16. Octobris 1743. N. IV.

Fr. J. A. Card. Guadagni
Pro-Præfectus.

Loco ✠ Sigilli.

T. Patriarcha Hierosolymitanus Secret.

NUM. V.

Ad Constitut. LXXXIV. Vol. II. pag. 117.

DE DELATIONE

Et usu Rocchetti.

Sacræ Congregationis Cæremonialis Decreta

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI PAPÆ XIV.

Jussu edita.

Cum de mandato Sanctissimi Domini Nostri BENEDICTI PAPÆ XIV. propositi fuerint in Sacra Congregatione Cæremoniali nonnulli abusus, qui de recenti irrepserunt, inter quos est, quod Prælati Rocchetti usum habentes, illo indiscriminatim induti per Urbem incedant, ac

N. V. insuetis, indebitisque lemniscis, vulgo *Fiocchi*, equos proprii currus exornent : brevioribus insuper nigris vestibus amicti Ecclesias adhuc lucente die, ingrediantur, Sacramentum publice expositum veneraturi, vel recurrentibus Sanctorum solemnitatibus Cultum adhibituri : atque debita erga Sacrum Cardinalium Collegium publica visitationis officia, aliquando non expleverint, tam in prima Prælatitii habitus susceptione, vel in nova Dignitatum, aut munerum assecutione, quam erga eosdem Eminentissimos extra Urbem degentes, dum per Civitates, ubi ipsi resident, Prælati iter agentes, quamvis tempus congruum id permitteret, eos invisere non sategerint.

Eadem proinde Sacra Congregatio ad eos omnino eliminandos, enunciatis die, et mense, ita decrevit.

I. Nulli Prælatorum, cujusvis ordinis, aut Collegii fuerit, qui Rocchetti prærogativa potitur, imposterum liceat eodem induto per Urbem incedere; cum hoc gestare unice ex Summorum Pontificum munificentia unà cum lemniscis nigris ad equos proprii currus appensis, præcipuorum suorum officiorum ratione ac præstantia, permissum sit Almæ Urbis Gubernatori Vice-Camerario, Generalibus Reverendæ Cameræ Apostolicæ Auditori, ac Thesaurario, nec non utriusque Sacri Palatii Apostolici Præfecto, atque insuper ob distincti habitus accessionem, Mozzettæ scilicet a San. mem. Benedicto XIII. quatuor Patriarchis, Constantinopolitano videlicet, Alexandrino, Antiocheno, et Hierosolymitano concessæ, dum Mantelletto, ac prædicta Mozzetta ornati processerint.

II. Prælati autem, qui Rocchetti prærogativa fruuntur, tunc tantum sument illud per Scalas Palatii Pontificii, Apostolicam Aulam, vel in antecedenti Cubiculo, illud Congregationum, aut Collegialium Actionum, quæ in eodem Palatio cum Rocchetto fient, ingressuri; nec non quando primum in promotione Sacro Senatui de

de novo adscriptos, et iterum Cardinalatus Insigniis decoratos, eos in suis Domibus visitabunt; quoties quemcumque ex DD. Cardinalibus primo invisent, vel Cardinali Rocchetto similiter induto in comitatus obsequiis erunt, sive Domi fuerit, sive extra: Conveniendo insuper cum Oratoribus Principum, qui Aula gaudent Regia, publica solemni pompa procedentibus, et in actu pariter dumtaxat cujuscumque alterius publicæ, vel privatæ actionis, in qua Rocchetti usus, Dignitatis, vel muneris ratione eis competere potest. N. V.

III. Jussit item, ut Lemnisci, vulgo *Fiocchi*, aut quid similis ornatus, quocumque prætextu, titulo, colore, aut forma, in Ephippiis Equorum Præsulum currus raptantium non apponantur. Et si forte apposita fuerint ornamenta, omnino amoveantur.

IV. Nulli præterea Prælatorum, nisi Prælatitio habitu induto, publicas Ecclesias, in quibus Sanctissimum Sacramentum Fidelium venerationi fuerit expositum, vel alia quæcumque solemnia inibi peragantur, diuturno tempore ingredi liceat.

V. Statuit insuper S. Congregatio ut Decreto aliàs per eam emanato die scilicet 16. Aprilis 1701., et a San. mem. Clemente XI. approbato, nempe: Prælati usum Rocchetti habentes, eodem induti, Eminentissimos Dominos nuper creatos visitabunt, quos denuo cum Rocchetto, ut supra, visitabunt, post suscepta Cardinalatus Insignia: adderetur, quod ipsi Prælati ejusdem visitationis officium explere teneantur, non solum statim ac Prælatitium sumpserint habitum; sed etiam cum aliqua distincta nova Dignitate, vel munere fuerint insigniti, et occasione publici alterius Officii sibi ab Apostolica Sede collati, pro quo explendo ab Urbe sint recessuri, et quando, illo adimpleto, in Urbem redierint permansuri.

VI. Utque suprema Cardinalatus Dignitas semper, et ubique debito non fraudetur honore,

N. V. decrevit itidem eadem Sacra Congregatio, quod Prælati tam privatâ, quam publicâ Causâ itinerantes, dum eos per Civitates, in quibus aliquis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis adfuerit, transire acciderit, erga ipsum, præfatum visitationis officium, prout tempus, et circumstantiæ ferent, explere non prætermittant.

Et facta per me Secretarium Sanctissimo Domino Nostro BENEDICTO Papæ XIV. de præmissis omnibus relatione, Idem Sanctissimus Dominus Noster prædicta Decreta, non solum approbavit, sed inviolabiliter præcepit servari, ac peculiariter Collegiis omnibus Prælatorum jussit significari, ne sub quovis prætextu, tolerantia, causa vel colore, quæ superius præscripta sunt, secus interpretando, variationi, vel omissioni subjaceant; sed omnino prout exprimuntur, ab omnibus servanda mandavit, et quatenus opus fuerit, pro eorumdem Decretorum executione ad omnia alia necessaria, et opportuna remedia se deventurum expressit. Hac die 23. Novembris 1742. Sanctissimi Domini Nostri Pontificatus Anno III.

✠ T. Episcopus Ostien., et Veliternen.
Card. Rufus. Sac. Collegii Decanus,
Vice-Cancellarius, Præfectus.

Loco ✠ Sigilli.

Ignatius Reali Secretarius.

NUM. VI.

N. VI.

Ad Constit. XCII. Vol. II. pag. 194.

ACTA CONSISTORIALIA

Pro Concessione Pallii Patriarchæ Antiocheno Græco-Melchitarum.

In Consistorio Secreto habito die 3. *Februarii* 1744.

ARGUMENTUM.

Seraphinus Tanàs, qui, juxta Græcorum morem, electus Patriarcha Antiochenus Græco-Melchitarum, Cyrilli nomen assumpserat, et jam a Sancta Sede Apostolica Electionis confirmationem obtinuerat, per Johannem Aminionem Sacerdotem ejusdem Ritus Procuratorem specialiter deputatum Pallii honorem instanter, atque humiliter postulavit. Itaque in Aulam Consistorialem, in qua Prælati, Nobiles plurimi, ac Collegiorum tam de Propaganda Fide, quam Græcorum Alumni jam frequentissimi convenerant, antequam fores Consistorii de more clauderentur, præcedentibus ad arcendum populum duobus ex servientibus armorum, qui et Mazzerii vocitantur, ab uno ex DD. Cæremoniarum Magistris D. Thomas Franciscus Scaramutius Advocatus Consistorialis, et præfatus Electi Patriarchæ Cyrilli Procurator introducti fuere, et e regione Pontificiæ Sedis flexis genibus antedictus D. Scaramutius Sanctitatem Suam sic fuit allocutus.

N. VI.

BEATISSIME PATER.

Ad Patriarchatum Antiochenum, qui a pluribus sæculis a Sanctæ Sedis unione desciverat, electus juxta Græcorum morem fuit sub anno millesimo septingentesimo vigesimo quarto R. P. Seraphinus Tanàs, qui Cyrilli nomen assumpsit, pietate, bonisque moribus, ac scientiis imbutus apud Collegium Urbanum de Propaganda Fide, cui inter Alumnos diu fuit adscriptus. Romano Pontifici B. Petri Successori obedientiam præstiturus, prompte ablegavit ad San. mem. Benedictum XIII. Joannem Amenionem Sacerdotem ejusdem Ritus Græco-Melchitarum, et Alumnum antea ejusdem Collegii, cum speciali mandato, ut suæ confirmationem Electionis a Sancta Sede, et a Summo Pontifice, a quo omnis Ecclesiastica potestas descendit, humiliter postularet, et pro concessione Pallii suo Nomine deprecaretur. Acta Electionis talia comperta fuere, ut confirmatione digna visa fuerit Electio. Sed ut certiora de perfecta unione, et obedientia erga Sanctam Sedem a Cyrillo haberentur testimonia, non prius confirmationis actus probato Religioso Viro delegatus, publici juris factus est quam idem Patriarcha Fidei Catholicæ professionem juxta præscriptam formam emitteret, ac mandatis Sanctæ Sedis parere jurejurando adfirmaret. Æquo libentique animo omnia implevit Cyrillus, et licet commissas sibi Gentes ad obsequium, et unionem Sanctæ Sedis alacrius excitans, persequutionem a schismaticis passus sit, adhuc vigilis Pastoris curas gerens, et novum sinceræ fidei erga Sanctam Sedem documentum exhibens, dubitationes in sui Gregis regimine exortas, ejus judicio submisit. Earum tamen discussio assumi non potuit ob superventam Apostolicæ Sedis vacationem. Reservatum sane erat, Deo Optimo Maximo sic disponente, hujus operis complementum Tibi, Beatissime Pater, qui summo zelo duce, et omni-

gena sapientia comite, ab illa die, qua ad supremam hanc Cathedram evectus fuisti, Catholicæ Fidei ubique servandæ studuisti, et in orbem totum diffundendæ. Idcirco Sanctitas Vestra dubitationes a Patriarcha exhibitas, coram se discussit, ac matura deliberatione composuit, prout in Litteris, quas ad eundem Patriarcham, eique suffraganeos Episcopos Græco-Melchitarum Ecclesiarum scribere dignata est, disertissime explicavit. Plene sic unione cum Sancta Romana Ecclesia constituta, Cyrilli Procurator spondens, quod ille Sanctitatis Vestræ mandatis erit omnimode pariturus, resumpsit intermissam Pallii postulationem; quæ cum non nisi in hoc loco, ubi auctoritate Sanctitatis Vestræ graviora negotia peraguntur, tractari possit, ideo supplicatio ista nunc reverenter exponitur: petitque Cyrillus Patriarcha Antiochenus, quo par est, obsequio, totaque animi submissione, Pallium, quod e Corpore Divi Petri sumitur, et in quo Pastoralis Officii plenitudo continetur; spemque fovet, ut voti compos fieri mereatur, quia Antiochenæ Ecclesiæ prærogativæ illi viam sternunt amplissimam, ac tali honore ipse Cyrillus se dignum exhibet, dum erga Sanctam Sedem semper fuit obsequentissimus. Decens propterea videtur, quod Eum Sanctitas Vestra hoc dignetur cumulare beneficio, pro quo idem Joannes Aminion hic præsens Orator legitimo suffultus mandato, supplicat instanter, instantius, et instantissime. N. VI.

Venerabiles Fratres.

MAGNUS Pontifex Innocentius Primus in Epistola ad Alexandrum Antiochenum, nunquam futurum affirmavit, ut Sedes Antiochena Romanæ cederet, *nisi quod illa in transitu meruit, ista susceptum, et apud se consummatum gaudet.* Primis quidem temporibus eam Sedem occuparunt Episcopi Sanctitate clarissimi, Evodius, Ignatius Martyr, Meletius, et Flavianus. At

N. VI. vero sæculo quinto vergente, dilacerato per Nestorii, et Eutychetis hæreses Oriente, Antiochena Ecclesia turpiter deformata est : quippe quæ divisa fuit inter eos, qui Concilii Chalcedonensis definitionibus sese opposuerunt, quique adhuc per hos dies Jacobitarum nomine subsistunt; et inter illos, qui e contrario Concilii dogmata ac decreta venerantes, Marciani Imperatoris edictis obsequentes fuerunt, atque hinc Melchitæ, hoc est Regii, nuncupati sunt. Cum vero subinde Antiochenam Ecclesiam Patriarchæ hæretica pravitate infecti invasissent, omnem lapidem Patriarchæ Constantinopolitani moverunt, ut illam sibi subjicerent; maxime vero postquam Œcumenici titulum sibimet arrogarunt : Neque id frustra. Nam occupatâ sæculo septimo Syriâ una cum proximis Provinciis a Saracenis, et inde sæculo decimo ab Imperatore Nicephoro Phoca ex eorum manibus ereptâ, in Græcorum Imperatorum potestatem Antiochia devenit : proinde Antiocheni Patriarchæ a Constantinopolitano selecti, ordinatique sunt; atque ita Melchitæ Græcorum schismatici sese immescentes, Melchitæ Græci mox appellati sunt.

Post hæc, ineunte sæculo undecimo, Petrus III. Patriarcha Antiochenus de more Antecessorum suorum, S. Leoni IX. Romano Pontifici se ad Patriarchatus dignitatem fuisse promotum significavit, in ea petens ab illo confirmari, sicuti revera confirmatus est, a schismate hac ratione secedens. Dorotheus I. cum Ecclesia Romana in Concilio Œcumenico Florentino sese conjunxit. Cum autem idem Patriarchatus rursus esset in schismatis tenebras delapsus, nulla resipiscentiæ lux affulsit, nisi labente sæculo decimo septimo, ad quam iter primo stravit Euthymius Melchita Tyri, et Sidonis Archiepiscopus : deinde Athanasius Patriarcha, quique ei Primus successit Cyrillus, transmissa ad hanc Sanctam Sedem Fidei professione : cui Sancta Sedes penitus

non acquievit, proinde nec Pallii dignitatem illis concedere opportunum judicavit. N. VI.

Unus id temporis Patriarcha Cyrillus alter est, qui præsenti sæculo ad Patriarchatum evectus, electionis suæ a Sancta Sede confirmationem obtinuit, cum suæ erga hanc Sanctam Sedem obedientiæ signa minime dubia dederit, fortissimumque se gesserit in ea asserenda adversus Sylvestrum schismaticum, qui Sedem Patriarchalem invasit; quamobrem in Monte Libano exulare cogitur. Præest insuper Cyrillus noster genti, quæ hodie Catholicos ingenti numero complectitur, quæque a decem Episcopis, qui ipsum tamquam legitimum Patriarcham venerantur et colunt, provide gubernatur. Atque in Melchitis hisce vere Orthodoxis Venerabiles Antiochenæ Ecclesiæ reliquiæ, jampridem consepultæ, reviviscunt. Huic itaque venerando viro huic præclaro Orthodoxæ Fidei propugnatori Nos in hoc ipso Consistorio honorem Pallii de Corpore Beati Petri sumpti, in quo Pastoralis Officii plenitudo continetur, postquam Orthodoxæ Fidei professionem coram eo, cui id delegabimus, emiserit, libenter impertimur; ut factis comprobemus, id quod Leo XI. dixit Petro III. Antiochenæ Patriarchæ respondens: » *Maxima Mater, Romana scilicet* » *ac prima Sedes, tam dilectæ sibi Filiæ: immo* » *Consociæ, nusquam, et nunquam deerit.* »

Peracta Oratione, Pontifex, benedictione signo Crucis eis impertita, dimisit, atque etiam omnibus aliis simul exclusis Aulæ Consistorialis fores de more clausæ fuerunt, et Sanctissimus cum DD. Cardinalibus solus remansit, ut quæ in Consistorio Secreto peragenda erant, absolveret; Sicque Antiochenæ Ecclesiæ Negotio, quoad Consistorium attinet, completo, quoniam laudati Patriarchæ Cyrilli Procurator desiderio flagrabat pro singulari impertito beneficio Sanctitati Suæ ejusdem Patriarchæ nomine gratias saltem privatim reddere, cum in publico id fa-

N. VI. *cere ei non licuerit, ideo post Consistorium, voti compos a Pontifice perhumaniter effectus in intimo suo Cubiculo, familiaribus tantum admissis, in hunc modum verba fecit.*

Est sane, BEATISSIME PATER, cur hodie Antiochenus meus electus Patriarcha Cyrillus III. et immortaliter gaudeat, et glorietur in Domino, et gratias amplissimas Tibi non agat modo, sed referat. Pallium Patriarchale, tamdiu ab illo desideratum, ac per tria et ultra lustra sine intermissione quæsitum, en tandem a Te, et per Te hodierno die summa cum celebritate consequitur; Causæ quamplurimæ, quæ ad Spirituale totius Patriarchatus sui regimen spectabant, et quæ nunquam tot annorum cursu ex omni parte expediri potuere, a Te felicissime expeditæ: omnia Rituum dissidia, quæ universam Græcorum Gentem exagitabant, et quæ nunquam hactenus componi valuerunt, a Te sapientissime composita, Patriarcha tandem, exul, afflictus, Patria, Domo, bonis cunctis expoliatus, undequaque vitæ periculis circumseptus, et ab omnibus destitutus, ita adjutus est a Te, ita defensus, et beneficiis, atque honoribus cumulatus, ut in Te uno invenerit, et Julium I., qui Sanctissimum Athanasium in Patriarchalem Sedem, e qua Arianorum fraudibus, ac perfidia dejectus fuerat, restituit; et Paschalem II., qui *nullo modo Antiochenæ Sedis dignitatem imminui passus est;* et Leonem IX., qui conatibus omnibus tutatus est honorem, *quem Antiochenæ Ecclesiæ reliquerunt omnia Sanctorum Patrum Concilia.* Quantum autem ponderis, accedit his omnibus, si pensetur, facta hæc esse a Te eo tempore, in quo publicæ, gravissimæque totius Orbis Christiani calamitates, et curæ sollicitum Te semper distentumque habent, ac momentis singulis agitatum? Tanta hæc profecto sunt, ut Cyrillus ab his potissimum excitatus, glorietur ad instar Apostoli in infirmitatibus, in contumeliis, in neces-

Breviar. Roman. die 2. Maji Baron. ad ann. 1113. Tom. 3. Epist. Rom. Pontif. Epist. 5.

sitatibus, in persecutionibus, in angustiis, pro Christo, et Sede Apostolica toleratis, paratusque sit ad majora in dies ex hac ipsa de causa toleranda. Quid autem dicam de Decretis, a Sanctitate Tua nuper publicatis? Sicut sexcenti Chalcedonensis Concilii Patres, auditis Leonis literis, exclamarunt: *Petrus per os Leonis loquutus est*: ita Cyrillus cum suis Episcopis, acceptis literis Tuis, exclamabit: *Petrus per os Benedicti loquutus est*. Filius scilicet ille est obsequentissimus Sanctæ Sedis a tenerrimis etiam unguiculis: In hac enim Urbe educatus, in hac sacris literis imbutus fuit, et in hac se totum Deo, et Sedi Apostolicæ consecravit, in Pontificio nimirum Collegio de Propaganda Fide, ubi per integrum decennium ad pietatis, et literarum studia totus incubuit. Hi sunt, Pater Sanctissime, genuini Cyrilli sensus; hæ totius Melchitarum Gentis, a Te in pristinum splendorem suum restitutæ, gratæ æternumque memores significationes, quas in hoc amplissimo Orbis terrarum, augustissimoque Consessu, omnium nomine Tibi contestor. Et quoniam pauperies nostra, debitas Apostolicæ Tuæ, qua nos complecteris, charitati, grates referre non potest; vices saltem referet Fides, Obedientia, Veneratio, Amor, Tuorumque in nos beneficiorum immortalis memoria. Augebitur scilicet in nobis omnibus, Religionis Catholicæ propagandæ studium, et indefessus erit in omnibus labor, ac vigilantia in extirpandis erroribus, in Ecclesiastica disciplina restituenda, et in Sedis Apostolicæ juribus defendendis. Prædicabitur a nobis nomen Tuum in sæcula, requiretur a generatione in gerationem; Sapientiam Tuam enarrabunt Gentes, et laudes Tuas enunciabit Orientalis Ecclesia.

N. VI.

N. VII.

NUM. VII.

Ad Constit. CI. et CII. Vol. II. pag. 299. *et* 302.

ACTA CONSISTORIALIA

Pro approbatione Synodi super obedientia præstita Patriarchæ Antiocheno Maronitarum, cum concessione Pallii dicto Patriarchæ.

In Consistorio Semipublico habito die 13. *Julii* 1744.

ARGUMENTUM.

Postquam R. P. D. Simon Petrus Evodius Patriarcha Antiochenus, et Archiepiscopi, atque Episcopi nationis Maronitarum, omnia quæcumque ipsis Sanctissimus Dominus Noster BENEDICTUS *Papa XIV. per suas Apostolicas Literas in forma Brevis die* 1. *Septembris* 1741., 14. *Februarii* 1742., 13. *et* 16. *Martii* 1743. *injunxerat et præceperat, exacte accurateque in Conventu Harissæ in Monte Libano mense Octobri anni* 1743. *exequuti sunt; Synodicas Literas rerum gestarum seriem complectentes ad Sanctitatem Suam, et ad Sacram Congregationem de Propaganda Fide scripserunt, quas Romam hoc anno* 1744. *die* 31. *Maji P. Desiderius de Domo Basciana, P. Jacobi Lucensis Ablegati Apostolici Secretarius, pertulit. His in Literis significant, teterrimum schisma, quod ex duplici in Patriarcham Maronitarum Electione conflatum fuerat, utroque Electo mandatis Pontificis obtemperante, penitus evanuisse; ac Simonem Evodium auctoritate Apostolica electum Patriarcham, ab universis Maronitis exceptum fuisse: Synodi*

præterea, Montis Libani a Sanctitate Sua probatæ, ac confirmatæ statuta, legesque sese adamussim servaturos, Patriarcham ipsum, Archiepiscopos, et Episcopos coram antedicto Ablegato Apostolico spopondisse. N. VII.

Tam læto accepto nuncio, Sanctissimus Dominus Noster statuit in proximo Consistorio facti tam memorabilis seriem Fratribus suis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus palam facere; eaque insuper peragere, quæ Electus Simon Petrus Patriarcha, et Præsules Maronitæ postulabant. Indictum itaque fuit de more Secretum Consistorium die 13. *Julii* 1744. *et peculiariter nomine Sanctitatis Suæ per R. P. Ignatium Reali primum Cæremoniarum Magistrum Collegiis tam Episcoporum Pontificio Solio Assistentium, quam Protonotariorum de numero Participantium, nec non Reverendæ Cameræ Apostolicæ Procuratore Fiscali hac de re admonitis, eadem die, postquam in Secreto Consistorio Ecclesiarum propositiones, ac alia occurrentia negotia fuerant absoluta, Aulæ Consistorialis foribus undequaque apertis in illam, præter prædictos Prælatorum ordines, quamplurimis etiam Nobilibus, et Collegiorum Pontificiorum Alumnis, aliisque Orientalibus, et præcipue Maronitis, introeundi patuit aditus.*

His dispositis, admonitisque Eminentissimis Marino, et Mosca antiquioribus ex præsentibus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus Diaconis, ut ad latus Sanctitatis Suæ accederent, eidem Assistentes, præcedentibus ad arcendum populum duobus ex servientibus armorum, qui et Mazzerii vocantur, ab uno ex DD. Cæremoniarum Magistris, per Aulæ portam e regione Pontificiæ Sedis in Consistorium introducti fuere D. Joseph Andreas Scaramutius Sacræ Consistorialis Aulæ Advocatus, R. P. Josephus Simonius Assemanus Procurator Electi Patriarchæ, et P. Desiderius de Domo Basciana ab antedicto Ablegato Apostolico cum literis ejusdem Patriarchæ, et Præsulum Maronitarum in Urbem adlegatus. Cum au-

N. VII. *tem ante Consistoriale scamnum anterius in Tetragoni exitu in genua provoluti essent, Dominus Scaramutius scilicet in medio, R. P. Assemanus a dextris, et P. Desiderius a sinistris, idem Dominus Scaramutius Sanctitatem Suam sic fuit alloquutus.*

Allocutio D. Advocati Sacræ Aulæ Consistorialis.

BEATISSIME PATER.

HABET SANCTITAS VESTRA ad sacros provolutum pedes Procuratorem Simonis Petri Electi Patriarchæ Antiocheni Maronitarum. Nunciat idem Procurator. Reverendus nempe Pater Joseph Assemani, quid ante, quid post Electionem tum ab Electo Patriarcha, tum ab Archiepiscopis, et Episcopis dictæ Nationis opportune gestum est, Deo Optimo Maximo annuente piissimæ SANCTITATIS VESTRÆ voluntati, quâ sicuti universis Catholicis gentibus prospicere indesinenter curat, ita sapientissima dedit mandata, quibus Maronitas ad Religionis, ac disruptæ inter ipsos pacis tranquillitatem restitueret; Et profert transmissa authentica documenta, SANCTITATI VESTRÆ exhibenda, quibus hæc omnia humillime significet, atque testetur.

Tum vero Sanctissimus de Maronitarum patria, origine, Patriarchatu, fide, et eximio in Sanctam Sedem obsequio præfatus, quid ante et post electionem Patriarchæ in Monte Libano a Maronitis Præsulibus, et hic in Urbe a Sanctitate Sua gestum fuerit, ornatissima et doctissima hac Allocutione exposuit.

Allocutio Sanctissimi Domini Nostri.

Venerabiles Fratres.

ANTEQUAM Vos certiores faciamus de iis, quæ contigerunt in electione Venerabilis Fratris Si-

monis Petri Patriarchæ Antiocheni, nonnulla Vobis in antecessum referre necesse est. N. VII.

Non dubitamus eruditioni vestræ compertum esse Maronitas Christianos Syros ad Patriarchatum Antiochenum pertinere : quippe qui Syriam, et Phœniciam maritimam ac mediterraneam, tum etiam Palæstinam, Cyprum, Ægyptum, aliasque Orientis partes incolunt; quorum tamen maxima pars in Monte Libano commoratur.

Eruditioni pariter vestræ notum esse censemus, quod sæculi septimi prope finem cum hæresis Monothelitarum in Patriarchatum Antiochenum grassaretur, Maronitæ, quo se ab ea contagione integros servarent, statuerunt sibi Patriarcham eligere, qui a Romano Pontifice confirmaretur, ab eoque Pallii dignitatem acciperet. Cum autem, pluribus deinde sæculis elapsis, Saraceni Antiochiam, depulsis inde Latinis, occupassent; cumque Latini ipsi Catholici in Montem Libanum, ubi a Patriarcha Maronitarum perbenigne recepti sunt, secessissent; Alexander IV. Romanus Pontifex Patriarcham ipsum Maronitarum Antiocheni Patriarchæ titulo decoravit : quem quidem titulum ad hanc usque diem Patriarchæ Maronitæ retinent, etiamsi in Monte Libano Sedem perpetuam habuerint.

Profecto Maronitæ fuerunt semper, quales et hodie sunt, integre Catholici, cum hac Sancta Sede conjuncti, et erga suum Patriarcham, tum etiam erga Romanum Pontificem obsequii ac reverentiæ pleni. Cum autem homines sint, mirandum non est, aliquando humani quicquam inter eos accidisse, et accidere, in eo præsertim, quod eorum Patriarcham spectat.

Recordari potest unusquisque Vestrum, quid acciderit in Pontificatu felicis recordationis Clementis XI. qui, Patriarcha Jacobo deposito, cum injuriam præclaro illi Præsuli, tum etiam Apostolicæ Sedis juribus, quæ electionem ejus confirmaverat, illatam nosset, Patrem Lauren-

N. VII. tium a Sancto Laurentio ex Minoribus Observantiæ, tum Sancti Sepulcri Custodem, deinde Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem, eo misit, ut, auditis iis, quæ Patriarchæ opponebantur, ad hanc Sanctam Sedem illa referret. Quo facto, cum in Congregatione de Propaganda Fide fuisset res mature discussa, Congregatio ipsa, optimi Præsulis innocentia cognita, in Patriarchalem Sedem, unde fuerat injuste dejectus, eum esse restituendum censuit. Cumque sententiam hanc Summus Pontifex ratam habuisset, ad optatum finem deducta res fuit. Quocirca Maronitæ hoc novum suæ erga Romanam Sedem obedientiæ dederunt argumentum.

Pontificatus quidem nostri tempore nullus fuit, Deo favente, apud eos Patriarcha depositus. Sed aliud contigit, quod molestia non exigua animum nostrum affecit. Decessit anno millesimo septingentesimo quadragesimo secundo Josephus Petrus Gazenus Patriarcha : et cum Archiepiscopi, et Episcopi Maronitæ ad Successorem eligendum de more convenissent, in factiones duas divisi sunt; quarum altera elegit, seu postulavit Patriarcham Eliam Archiepiscopum Arcensem, altera Tobiam Archiepiscopum Cypri. Facile erit unicuique vestrum animo concipere, qualis esset Maronitarum Catholicorum Montis Libani ex duplici illa electione conflictus animorum, ac perturbatio. Alii quidem uni, alii alteri electo adhærebant : et ecce dissensio, et schisma eo magis periculosum, quò magis regio illa ab Apostolica Sede remota est, et in medio Principum infidelium, immo, dici potest, in manibus Turcarum posita. Quare Nos ex his omnibus summam Catholicæ Religionis perniciem in ea regione metuebamus, in qua perpetuo, peculiari Dei gratia, incorrupta viguit.

Uterque electus, seu postulatus Romanæ Sedis auctoritatem imploravit : uterque nuntíum ad Nos ablegavit, precibusque institit, ut competitoris electione, seu postulatione rejecta penitus ac deleta, electionem, seu postulationem

sui firmam ratamque haberemus, cum utraque pars opportuna ad id documenta, et bene longas facti et juris Scripturas a Patronis et Advocatis utriusque partis Romæ compositas Nobis exhibuisset. N. VII.

Cum igitur de electione, aut postulatione in Oriente facta res ageretur, visum fuit Nobis expedire, ut Cardinales aliquot ex Congregatione Generali de Propaganda Fide seligerentur, qui coram Nobis congregati, utriusque competitoris jura rationesque accurate perpenderent. Examinatis itaque, quanta potuit diligentia, pro utraque parte juribus, et rationibus, una eademque fuit Cardinalium sententia, neutram electionem, seu postulationem posse a Nobis ex præscripto Sacrorum Canonum admitti, seu confirmari. Ex quo autem neutra subsisteret, propositum fuit, an, et quænam ex illis a Nobis sanari, seu Apostolica auctoritate roborari deberet. Sed communi pariter consensu decretum est, nullam esse sanandam. Consultum fuit denique, quid consilii in ejusmodi rerum statu capere expediret. Summa fuit, illud arbitrio, et prudentiæ nostræ relinqui.

Obversabantur animo nostro variæ, et graves cogitationes propter ejusmodi rei difficultates, quæ passim occurrebant. Communicata itaque re cum Venerabili Fratre nostro Vincentio Cardinali Petra Episcopo Prænestino, et Congregationis de Propaganda Fide Præfecto, cujus doctrinæ, et spectatæ in rebus Canonicis intelligentiæ atque usus, præter tot præclara Opera edita, nos certe Testes sumus, cum sæpe, dum in minoribus essemus, frequenti cum eo congressu convenerimus; statuimus aliquorum Pontificum Prædecessorum nostrorum vestigiis insistere: qui licet sedulo caverent, ne jus alienum læderetur, neque electionum canonicarum jure privarentur ii, qui illud obtinebant, cum nihilominus animadverterent, electum, nulla licet sua culpa, Ecclesiæ tamen bono minime profuturum; aut pluribus electis, si alter alteri

N. VII. præferretur, turbas nequaquam sedari, sed magis augeri; neque inde pacem populorum regimini adeo necessariam sperari ullo modo posse; alium quidem extra electos, seu postulatos assumpserunt, sive assumptum probaverunt.

Quocirca illustre satis exemplum Nobis in Annalium Ecclesiasticorum monumentis occurrit. Defuncto S. Eustachio Patriarcha Antiocheno, cum Ariani quemdam ex suis, Euzojum nomine, Catholici vero Meletium Patriarcham elegissent, Lucifer Calaritanus, et Eusebius Vercellensis Episcopus, qui id temporis in Oriente Sedis Apostolicæ legatione fungebantur, electionem utriusque nullam irritamque declararunt, et Patriarcham statuerunt Paulinum: id quod Summis Pontificibus Liberio, et Damaso confirmatum fuit, tum etiam Sancto Athanasio cum Ecclesia Alexandrina, et Divo Hieronymo, qui ab eodem Paulino ordinatus fuerat Presbyter, maxime probatum.

Hoc præclarum exemplum et nos secuti, ad elidenda discordiarum semina, pacemque inter Maronitas conciliandam, Simonem Petrum Evodium Damasci Archiepiscopum in Patriarcham Antiochenum Maronitarum elegimus, et constituimus. Fuit Evodius Romæ a puero in Collegio Maronitarum educatus, ibique liberalibus disciplinis institutus, clarum de se nomen reliquit. Est ille inter Episcopos Maronitas Decanus. Aberat longe a turbarum præsentium tumultu, quibus se minime miscuerat; seseque ab omni ambitu alienum ostenderat, cum omnem operam posuisset, ne Patriarcha eligeretur. Hunc itaque Patriarchatu præ cæteris dignum censuimus, atque illi Patriarchæ dignitatem contulimus, spe freti, hac ratione Nos Ecclesiæ illius bono maxime profuturos, et schisma omne penitus extinctum iri. Complures igitur Apostolicas Literas expediri mandavimus. easque Fratri Aloysio e Casali majori ex Ordine Minorum de Observantia, in Collegio Sancti Bartholomæi ad Insulam linguæ Arabicæ Lectori traditas,

per ipsum deferri curavimus ad Patrem Jacobum Lucensem ejusdem Ordinis in Terra Sancta Visitatorem, et Vicarium Apostolicum, quem quidem Nos ad Maronitas Apostolicæ Sedis Ablegatum constituimus. In iis autem Literis illud expresse declaravimus, hanc Patriarchæ electionem non a Nobis esse factam ad jus tollendum Episcopis Maronitis in futuris successive electionibus suorum Patriarcharum, sed ad dissensiones amputandas, eorumque Ecclesiæ pacem, ac tranquillitatem restituendam. N. VII.

Ecce, quod Vobis exponendum erat, antequam Patriarchæ electi, tum Episcoporum, et Archiepiscoporum Maronitarum literæ, tum etiam documenta perlegerentur, ex quibus quidquid in ejusmodi re factum sit, facile intelligetis.

Expleta Sanctissimi Allocutione, R. P. Assemanus Procurator, et P. Desiderius Literas Patriarchæ, et Præsulum Maronitarum in theca auro ornata repositas præ manibus gestans, comitante Cæremoniarum Magistro, ad deosculandum Sanctitatis Suæ pedes, consuetis emissis genuflexionibus, accessere. Et Assemanus quidem eductas e theca literas, ori prius in obsequii signum admotas, Sanctissimo Domino Nostro humillime obtulit: Sanctissimus autem illas R. P. Vincentio Lucchesinio Brevium Apostolicorum ad Principes Secretario tradidit, ut prius Arabice a D. Andrea Scander, linguæ Arabicæ in Urbis Archigymnasio, et in Collegio Urbano de Propaganda Fide Professore, atque Interprete, recitarentur; deinde Latine ab eodem R. P. Lucchesinio. Inde vero præfati R. P. Assemanus, et P. Desiderius redeuntes, in loco suo juxta D. Advocatum Consistorialem genuflexi constiterunt; donec Literæ, quo hic impressæ sunt ordine, legerentur.

N. VII.

ARCHIEPISCOPORUM, ET EPISCOPORUM Maronitarum Documentum.

IN NOMINE DOMINI AMEN.

Die septima mensis Octobris Anno 1743. hora quarta post meridiem, convenerunt Illustrissimi ac Reverendissimi Domini Archiepiscopi, et Episcopi Nationis Maronitarum in Ecclesia Sanctæ Mariæ et Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli Fratrum Minorum in Arissa, jussu Reverendissimi Patris Jacobi de Luca Ablegati Apostolici. Postquam autem idem Ablegatus antedictos Antistites adhortatus fuisset, eorumque animum ad hoc præparasset, ut debitam Decretis Sanctæ Sedis obedientiam, submissionemque exhiberent, invocato Sancto Spiritu jussit, primum quidem recitari, atque promulgari Ablegationis suæ Breve Pontificium: deinde alterum Breve, quo Illustrissimorum ac Reverendissimorum Episcoporum Eliæ, ac Tobiæ ad Antiochenum Nationis Maronitarum Patriarchatum Electiones irritæ, ac nullæ declarabantur. Tertium denique Breve, quo Simon Archiepiscopus Damasci a Summo Pontifice feliciter Regnante ad eumdem Patriarchatum evehebatur. Cumque hæc Brevia omnes auditione accepissent, ut propensiori quodam studio se obedientes, ac morigeros mandatis Pontificiis ostenderent, illico ad Aram maximam, cujus in medio Illustrissimus ac Reverendissimus electus ac declaratus Patriarcha sedebat, sese contulere, eique tamquam suo Patriarchæ se subditos subjectosque professi sunt.

His quiete tranquilleque gestis, agitari cœptum est de modo ac tempore peragendæ publicæ Ecclesiasticæ Cæremoniæ, quæ ab ipsis in Patriarcharum inauguratione servari consuevit. Ea vero ad undecimum ejusdem mensis diem, divino favente Numine, indicta fuit. Sacram autem illam functionem, qua majori optandum

esset pace ac tranquillitate, circa, horam N. VII.
diei septimam, in eadem Ecclesia inchoavit, perfecitque Illustrissimus ac Reverendissimus Dominus Elias, unà cum reliquis Illustrissimis ac Reverendissimis Archiepiscopis, et Episcopis, qui ut horum omnium indubium darent testimonium, præsentibus literis scripto chirographum, propriumque sigillum apposuere.

Datum in Arissa die 12. Octobris anno 1743.

Archiepiscopi, et Episcopi.

Elias Arcæ.
Philippus Lystræ.
Stephanus Botri.
Gabriel Ptolemaidis.
Ignatius Tyri.
Joannes Beryti.
Michael Paneadis.
Tobias Neapolis.

Epistola electi Patriarchæ ad Sanctissimum.

Sanctissimo ac Beatissimo Patri, ac Domino Nostro

BENEDICTO XIV.

PONTIFICI MAXIMO

Christi Domini Vicario, et Petri Apostoli Successori.

SANCTISSIME PATER.

Ego Simon Petrus Evodius, olim Damasci Archiepiscopus, nunc vero miseratione Dei, et Sanctitatis Tuæ beneficio Patriarcha Antiochenus, flexis genibus ad purissimos tuos Pedes submisse ac reverenter provolutus, Beatitudini Tuæ expono, Apostolicas me literas accepisse,

N. VII. quibus mihi demandasti, ut Patriarchalem Nationis Maronitarum Dignitatem susciperem. Tua igitur ipsius gratia, et in obsequium Apostolici mandati tui, id munus suscepi, tametsi nihil esse in me cognoscerem quare hoc mihi beneficium conferatur, aut quo pacto humeris meis onus istud portare queam. Venerabiles autem Fratres mei Archiepiscopi, et Episcopi non modo non sunt mihi reluctati, sed summa potius cum reverentia et obsequio, subjectionem, et obedientiam coram Reverendissimo Patre Jacobo de Luca, Sanctitatis Tuæ Ablegato, exhibuere. Oro itaque. quæsoque, pro tua illa Tibi insita erga omnes benignitate singulari, ut cœleste mihi auxilium precibus tuis a Deo implores, cujus in terris vices geris : sum etenim undequaque calamitatibus, ac molestiis circumseptus.

Porro nostrarum apud Sanctam Apostolicam Romanam Sedem causarum Procuratorem deputavi, ac præfeci R. P. D. Josephum Assemanum, Virum in Ecclesia Dei celebritate nominis clarum : qui Pallium confirmationis a Sanctitate Tua supplex nomine meo petat, impetret, atque recipiat : Quam mihi gratiam in Apostolicis literis, pro tua Te humanitate non denegaturum significasti. Eidem vero Procuratori ante omnia mandavi, ut debitam Sanctitati Tuæ, et Apostolicæ Sedi, quæ Orthodoxæ Fidei petra est, et fundamentum, sine quo salus æterna obtineri nequit, obedientiam omnino præstet ; et quoniam mihi procul agenti, quantum vellem, et optarem, fas non est, ipse coram maximas Beatitudini Tuæ gratias verbis accuratissimis agat, de collato mihi Patriarchalis Dignitatis beneficio, deque acceptis muneribus omnibus, quæ ad bonæ memoriæ Decessorem meum a Te transmissa fuerant : quæque per Ablegatum tuum sunt mihi tradita. His sane donis incredibilem tuum erga me amorem, ac singularem humanitatem, ut libenter agnosco, ita studio colam sempiterno.

Idem Ablegatus tuus recitavit mihi, et Venerabilibus Fratribus meis Archiepiscopis, et Episcopis alias Apostolicas literas, quibus nostram Synodum in Monte Libano nuper celebratam Sanctitas Tua confirmare dignata est. Reliqua præterea Decreta ad eam rem spectantia, quæ post confirmatam Synodum edita fuere. Hæc porro omnia, qua decet animi submissione, et excepimus, et probavimus: Nosque eadem ad exitum perducturos spopondimus: quod Apostolicis tuis Deo acceptis, gratisque precibus freti speramus. N. VII.

Antequam autem Patriarchalem Dignitatem inirem, orthodoxæ Fidei Professionem, ac juramentum fidelitatis de more præscriptum emisi coram Venerabili Fratre meo Elia Masebi, Archiepiscopo Arcensi, et coram Apostolico Ablegato tuo, quem commissi sibi muneris partes omnes prudenter, diligenter, accurateque implevisse testamur.

Obsecro itaque, ut me in tuorum servorum numerum amodo adscribas: sunt enim et alia quædam negotia, quæ ad Me, et ad nostram Antiochenam Sedem pertinent, quæque laudatus noster Procurator Sanctitati Tuæ est expositurus. Id quæso gratiæ mihi novellæ plantæ tuæ concede, ut quas ille nomine meo porriget, ne patiaris pro tua eximia, ac universum terrarum orbem complectente benignitate, irritas esse, et inanes preces.

Ipsius vero Procuratoris mei rationem habere velis. Sunt enim magna illius in Apostolicam Sedem merita, nec minora erga Antiochenam Ecclesiam nostram beneficia. Nos autem non fugit, extitisse quosdam, qui apud Sanctitatem Tuam ipsi labem infamiæ aspergere sunt conati. Te igitur etiam, atque etiam rogo, ut pro tua, quæ in universo mundo celebratur clementia, illius rationem habeas, neve fidem tribuas eorum dictis, qui eidem adversantur. Præclara etenim, quæ gessit opera, animique ipsius candor, ac fervens Religionis studium,

N. VII. eumdem declarant contra jus, et æquum ab adversariis insimulatum fuisse.

Hæc omnia, Sanctissime Pater, precibus a Te, quam possum, studiosissime contendo, tuisque iterum sanctis pedibus demississima oscula defigens, Deum oro, et obtestor, ut ad multos Te annos sanum, et incolumem servet.

Datum in Conventu Arissæ in Chesroano die 12. Octobris Anno 1743.

Sanctitatis Tuæ humillimus et obsequentissimus Servus, et Creatura,

Simon Petrus Evodius Patriarcha Antiochenus.

Epistola Archiepiscoporum, et Episcoporum ad Sanctissimum.

Sanctissimo ac Beatissimo Patri, ac Domino Nostro

BENEDICTO XIV.

PONTIFICI MAXIMO

Christi Domini Vicario, et Petri Apostoli Successori.

SANCTISSIME PATER.

Nos Archiepiscopi, et Episcopi Antiochenæ Sedis, Sanctitatis Vestræ Servi, ad puros Vestros Pedes submisse, ac reverenter provoluti significamus, Reverendissimum Patrem Jacobum de Luca Ablegatum Vestrum, statim atque huc pervenit, Apostolicas ad Nos literas Vestras pertulisse, quibus lectis et auditis, continuo Nos omnes Reverendissimo Domino Simoni Patriar-

chæ a Sanctitate Vestra constituto obedientiam exhibuimus, tanta cum animorum consensione ut nemo nostrum contra vel hiscere, vel unum verbum proferre ausus sit. Idque in obsequium Sanctitatis Vestræ, et Sedis Apostolicæ: est enim Nobis exploratum, et compertum, Apostolicam Sedem esse Petram Orthodoxæ Fidei, quam a Majoribus nostris accepimus: Nosque universi parati sumus sanguinem nostrum in illius gratiam profundere. Gratias igitur Sanctitati Vestræ agimus, quam possumus maximas de Apostolica, quam nostri gessistis cura, in hoc præsertim calamitoso rerum statu, in quo eramus constituti. N. VII.

Idem Reverendissimus Ablegatus Vester, qui munere suo apud Nos prudenter, sapienter, ac studiosissime defunctus est, alias Nobis tradidit Apostolicas literas Vestras, quibus Synodum nostram Libaniticam confirmatis: quas quidem literas, qua filios obsequentissimos decet, reverentia suscepimus: obsecrantes Deum Optimum Maximum, ut quæ in ea Synodo sunt constituta, opere impleamus, quod sanctis precibus Vestris, et Apostolica Benedictione freti, Nos facturos speramus.

Quod reliquum est, Te etiam atque etiam, Beatissime Pater, rogamus, ut antedicto Patriarchæ nostro unà cum reliquis consuetis spiritualibus muneribus Pallium confirmationis mittatis; atque iterum prono corpore ad terram procumbentes, Sanctos Pedes Vestros reverenter deosculamur, Deumque rogamus, ut Sanctitatem Vestram diu servet incolumem. Amen.

Datum in Conventu Arissæ in Chesroano die undecima Octobris Anno Christi 1743.

Sanctitatis Vestræ humillimi, et obsequentissimi Servi Archiepiscopi, et Episcopi.

Elias Arcæ.
Philippus Lystræ.
Stephanus Botri.
Gabriel Ptolemaidis.

N. VII. Ignatius Tyri.
Joannes Beryti.
Michael Paneadis.
Tobias Neapolis.

Absoluta antedictarum Epistolarum Arabica lectione, et Latina earumdem interpretatione, D. Advocatus Consistorialis hanc Allocutionem adjecit.

Allocutio D. Advocati Consistorialis.

Audivit ex his SANCTITAS VESTRA, quanta Electus Patriarcha se gesserit humilitate simul, atque solertia: quanta Archiepiscopi, et Episcopi obedientia, ut quæ sibi per Literas in forma Brevis injuncta fuerunt, sedulo exequutioni mandarent. Dum ergo obsequentissimos sese Filios præstiterunt, paternam SANCTITATIS VESTRÆ exorant clementiam, ut Apostolicam, quatenus opus est, confirmationem iis omnibus, quæ in ipsorum Synodo tam ante, quam post receptam præfati Patriarchæ Electionem acta sunt, elargiri dignetur.

Post hæc Sanctissimus, intermissam Allocutionem prosequens, Electum Patriarcham, et Præsules, totamque Maronitarum nationem, necnon ipsum Ablegatum Apostolicum, hoc laudum præconio exornare, simulque quæcumque ab ipsis in executionem Brevium Apostolicarum gesta fuerunt, benigne approbare, et quatenus opus sit, Apostolica auctoritate confirmare dignatus est.

ALLOCUTIO SANCTISSIMI.

Intellexistis jam, Venerabiles Fratres, omnipotentis Dei ope, Antiocheni Patriarchæ electioni finem summa cum pace impositum, et ea ratione, quam Nos, Deo ipso, ut putamus, inspirante,

inspirante, proposuimus. Simon Petrus Evodius Damasci Archiepiscopus ad Patriarchatum evectus est. Apostolica nostra Brevia singulari veneratione recepta sunt, et executioni mandata. Pater Jacobus Lucensis, Ablegatus Apostolicus, multa cum laude se gessit. Duo illi Præsules, Elias, et Tobias, qui, ut paulo ante audistis, in Patriarcham electi fuerant, vix audita Patriarchæ electione a Nobis facta, statim acquieverunt; et ipsimet Patriarchæ sese subjicientes, palam profecto fecerunt, quanta sit eorum erga hanc Sanctam Sedem obedientia. Commendatione pariter summa digni sunt Archiepiscopi, et Præsules Maronitæ, tum etiam tota Maronitarum gens. Proinde Nos amplissima illa elogia quibus Romani Pontifices Prædecessores nostri eam cohonestarunt, libenter subscribimus, cum Pius IV. in quibusdam suis Apostolicis Literis affirmaverit, tot millia hominum, quibus componitur, nunquam adorasse Baal; qui tametsi hæreticis, et schismaticis circumsessi, semper tamen in Christiana Fide, et Catholica Religione constantes perstiterunt: cum Clemens VIII. hoc ipsum confirmaverit, addendo, Maronitas Romanæ Ecclesiæ, Parenti omnium fidelium, et Magistræ, semper obedientiam præstitisse: cum Paulus V. in suis Literis Maronitas rosarum similes esse dixerit, quod, singulari Dei gratia, inter spinas infidelitatis in Oriente florerent: cum Urbanus VIII. in suis pariter Apostolicis Literis asseruerit, non concidisse Carmeli decus, neque extinctam esse Libani gloriam; quandoquidem Patriarcha, Præsules, et Sacerdotes Maronitæ in Apostolica Sede, ac Romano Pontifice Divi Petri auctoritatem venerantur; cum denique Clemens XI. in suis Apostolicis Brevibus in lucem editis similia, et alia plurima in Maronitarum commendationem congesserit. N. VII.

Utuntur Maronitæ Ritu huic Sanctæ Sedi probato, quique ad Ritum Romanum quamproxime accedit: cum et ipsi in azymo, non in fermen-

N. VII. tato conficiant: Sacras Vestes ad Ecclesiæ Romanæ formam adhibeant: Missas privatas, pluresque in diem super eodem Altari celebrent: neque in Missa aquam calidam, ut Græci, apponant; cum denique soli Episcopi Confirmationis Sacramentum conferant: et novum Calendarium juxta correctionem Gregorianam apud eos in usu sit. Quare nonnulla legentes ipsorum monumenta ad Nos hac occasione transmissa, mirati sumus, quod quæ circa novum suum Patriarcham, licet antea ordinatum Episcopum, præstant, ea Consecrationis nomine vocarent: At vero si conferantur, quæ ipsi faciunt cum Patriarcha, qui Episcopus non sit, cum iis, quæ facere solent cum Patriarcha ad Episcopatum jam promoto, facile erit intelligere, hanc quidem non esse Ordinationem, neque veram Consecrationem, sed solemnem potius benedictionem, ac publicæ obedientiæ protestationem, aut etiam Divini super ipsum Patriarcham, ejusque regnum auxilii implorationem. Et sane apud nostrates quoque Auctores, immo in quibusdam Pontificum Romanorum Literis Ordinatio, et Consecratio pro benedictione, electione, ac solemni auguratione usurpantur. Neque vero apud illos id novum ac recens inventum; sed ritus, et cæremonia ex vetusto Rituali Syriaco deprompta: quemadmodum Petrus Maronitarum Patriarcha ad Leonem X. retulit, et in ultima Libanensi Synodo ab hac Sancta Sede confirmata, tantoque, ut audistis, plausu recepta, explicatur.

Ut vero eo revertamur, unde discessimus, primum Deo immortali, bonorum omnium datori, gratias, quantum possumus, ex corde agimus. Deinde quæcumque gesta sunt in executionem Brevium nostrorum ab Episcopis, et Archiepiscopis Maronitis pro Simone Evodio Damasci Archiepiscopo, et a Nobis Patriarcha Antiocheno per Literas Apostolicas constituto, approbamus, et, quatenus opus sit, auctoritate Apostolica confirmamus.

Peracta Sanctissimi Allocutione, Dominus Scaramutius Advocatus Consistorialis instantissime, eidem Pontifici pro Pallio supplicavit, in hæc verba.

Instantia D. Advocati pro Pallio.

Non beneficentiæ Tuæ, PATER SANCTISSIME, hic finis est. Ecclesiam Antiochenam a dissidiis purgasti : Patriarcham ei dedisti acceptissimum, ac meritissimum : Quæ acta sunt, Tua benignitate, atque auctoritate confirmasti. Superest nunc, ut quod complementum est Patriarchalis Dignitatis, eidem pari humanitate concedas ; Pallium scilicet de Corpore Beati Petri Apostolorum Principis sumptum, in quo Pastoralis Officii plenitudo continetur, et pro quo obtinendo idem Rev. Pater Joseph Assemani hic præsens peculiari legitimo mandato suffultus, Electi Patriarchæ Simonis Petri nomine, instanter, instantius, et instantissime supplicat.

Cui postulationi Sanctissimus Dominus Noster benigne annuit, inquiens :

ALLOCUTIO SANCTISSIMI.

Non semel hac nostra ætate Archiepiscopi, et Patriarchæ Orientales honore Pallii donati sunt. Consimili celebritate Pallium a Clemente XI. pro Patriarcha Alexandrino Nos postulavimus, et obtinuimus, cum inter Advocatos Consistoriales ageremus. Nos item manibus nostris eodem ornavimus Petrum Abrahamum Armenorum Catholicorum Patriarcham. Nos ipsi hoc anno ad Cyrillum Patriarcham Antiochenum Græcorum Melchitarum electum illud solemni ritu misimus. Itaque libenter admittimus petitionem Pallii Nobis factam pro Simone Petro Patriarcha Maronitarum electo, statim ac ipse Fidei professionem rursus emiserit, erga hanc

N. VII. Sanctam Sedem juramento fidei de more præstito.

Quin etiam uberiora tam erga ipsum Patriarcham electum, quam erga Clerum universum, et Populum Maronitarum, benevolentiæ Nostræ argumenta exhibere cupientes, Pauli V. Prædecessoris Nostri exemplo, qui peculiari sua Constitutione ad Petrum Patriarcham Maronitarum Apostolicam Benedictionem misit, cum facultate Clero, et Populo Maronitarum benedicendi, et Indulgentias elargiendi, Nos quoque prædicto Simoni Patriarchæ Apostolicam Nostram Benedictionem amantissime impartimur, eique facultatem tribuimus, ut sive per se, sive per alium Episcopali dignitate fulgentem, dilecto Clero ac Populo Maronitarum, eorumque domibus, agris, prædiis, et bonis quibuscumque, solemni ritu semel benedicere; iis vero utriusque sexus, qui per Pœnitentiæ Sacramentum a peccatis expiati, et Sanctissima Eucharistia refecti, benedictioni hujusmodi præsentes interfuerint, Plenaria omnium peccatorum suorum Indulgentiam, eadem auctoritate nostra Apostolica largiri possit ac valeat.

Hac allocutione completa, Procurator Generalis Sanctitatis Suæ, et Cameræ Apostolicæ in Consistorio Cappa indutus, ad RR. PP. Protonotarios et Notarios Apostolicos conversus, in hunc modum interpellavit.

Ego Johannes Philippus Toppi Sanctissimi Domini Nostri, et Cameræ Apostolicæ Procurator Generalis rogo vos omnes Protonotarios, et Notarios Apostolicos hic præsentes, ut de omnibus gestis a R. P. Simone Petro Electo Patriarcha Antiocheno, ut ex authenticis Literis ejusdem nuper lectis, audistis; nec non de Actorum per eumdem Electum Patriarcham, Archiepiscopos, et Episcopos, gestorum approbatione, ac concessione Pallii eidem Patriarchæ a Sanctissimo Domino Nostro, Decretoque super illius concessione a Sanctitate Sua benigne edito,

unum, seu plura, publicum, seu publica conficiatis Instrumentum, vel Instrumenta ad perpetuam rei memoriam. N. VII.

Tunc antedictorum Protonotariorum Decanus subdidit : Conficiemus. *Et ad intimos Sanctitatis Suæ Cubicularios conversus, dixit :* Vobis Testibus.

Denique R. P. Assemanus electi Patriarchæ Procurator, pro singularibus a Sanctitate Sua collatis beneficiis, ejusdem Patriarchæ nomine gratias acturus, in hunc modum verba fecit.

Gratiarum actio nomine electi Patriarchæ.

BEATISSIME PATER.

Non uno Tibi nomine Simon Petrus Evodius, Consanguineus meus, a Te electus, et confirmatus Antiochenus Maronitarum Patriarcha, gratias agit immortales, et referet quotidie maximas. Nam Synodum Nationalem in Monte Libano Apostolica auctoritate celebratam, cujus ipse pars magna fuit, ejusque leges, atque Constitutiones, quibus *Ecclesiastica Disciplina facilius retineri possit, et omnis suspiciosa consuetudo a rebus sacris prorsus amoveatur*, supremo Tuo judicio decretoque probasti, ratas habuisti, servandasque jussisti. Quum vero Maronitarum Archiepiscopi, et Episcopi *duas in factiones divisi, ac duplici electo suæ Nationis Patriarcha, schisma conflassent, et Catholicum suum Gregem, Deo, et Apostolicæ Sedi fidissimum, in discrimen adduxissent, ne per domesticas discordias a vera pietate discederet*, huic malo sapientissime occurrere properasti, deleta utraque illa in Patriarchalem Sedem illegitima cooptatione. Cumulus denique eximiæ Tuæ in Maronitas omnes, et in ipsum præcipue Simonem Petrum, benevolentiæ ac benignitatis tum accessit, quum eundem, ad tantam Dignitatem

Breve SS. D. N. ad Josephi Patriarc. die 27. Sept. 1741 Brevia ejusdem die 1. Sept. 1741. et die 14 Feb. 1742. Brevia ejusdem die 13. Mart. 1743. et 17. April. 1744.

N. VII. Breve ejusdem die 16. Mar. 1743.

non modo sua studia non conferentem, sed ne cogitantem quidem, Patriarcham Antiochenum delegisti, eique honorem Pallii de Corpore Beati Petri sumpti, in quo Pastoralis officii plenitudo continetur, summa cum celebritate contulisti. Verum his omissis, quæ tantopere testata vulgataque sunt, illud plane verbis exprimere haud facile fuerit, quantum Sanctitati Tuæ debeat, quod cum ipsius, tum suæ Gentis fidem, et obedientiam tam diserta oratione, tamque incomparabili eloquentia, laudum præconiis exornasti. Quidquid autem hoc est, quod nuper Maronitæ fecerunt, Tui unius nutus omnes intuentes, et sequentes; id Tibi, BEATISSIME PATER, omni jure debebatur propter immortalia Tua, tuorumque Civium erga illos beneficia. Te enim admirante vehementissime, quod in tanta Dignitate vigil semper et intentus, quum maxima quæque totius Christiani orbis optime ac prudentissime regas atque disponas, in rebus etiam Montis Libani mira diligentia atque sedulitate, quasi id Tibi solum agendum esset, verseris. Bononiensium vero Civium Tuorum, qui de Maronitis optime sunt meriti, memoria nunquam apud ipsos consenescet; Gregorii, inquam, Tertii decimi Pontificis Maximi, Gabriëlis Palæotti Cardinalis, primi Bononiæ Archiepiscopi; et Joannis Baptistæ de Lambertinis Societatis Jesu, gentilis Tui, viri Dignitatum abdicatione clarissimi: quorum primus Collegium hic in Urbe pro Maronitis fundavit, ex quo Collegio, tanquam ex Equo Trojano, tot Patriarchæ. Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, et præstantissimi doctrina atque pietate Viri prodiere: in quo etiam electus meus Patriarcha a prima ætate literis humanioribus eruditus, cæteras facultates, cum humanas, tum divinas summa cum laude est adsequutus. Alter ejusdem Collegii Protector, Tertius denique Rector, cum laborum curarumque suarum fructum re-

Gregor. XIII. Bul. in fundat. Collegii Maronit. die 27. Junii 1584.

Gabriel Card. Paleottus Protector. Collegii Maronit. ab anno 1591. ad annum 1597. P. Joanne Baptista de Lambertinis Soc. Jesu, Rector ejusdem Collegii a die 17. Jun. 1594. ad diem. Feb. 1596.

tulere, ut complures insignis eruditionis, eximiæque probitatis Alumnos temporibus suis floruisse gauderent. Hæc igitur studiose, diligenterque meus Patriarcha apud se cogitans, Tuorumque magnitudine meritorum inductus, quod olim Decessori Tuo Leoni Decimo Petrus Maronitarum Antiochenus Patriarcha pietate ac religione conspicuus, exemplo Majorum, palam ac publice professus est: *quia sive vivimus, sive morimur, pro Dei, Ecclesiæ, ac* SANCTITATIS VESTRÆ *honore, quæcumque etiam durissima perpeti æquanimiter parati sumus: sumus namque sub perfecta obedientia* SANCTITATIS VESTRÆ, *et Sanctæ Romanæ Ecclesiæ in omnibus, quæ nobis præcipit, et imponit:* Eamdem ultro hodie Maronitæ omnes, eamdem Electus meus Patriarcha, in SANCTITATEM TUAM, et Apostolicam Sedem non verbis tantum, sed illustribus etiam factis ostendunt, et pollicentur obsequii significationem. Sibi enim, suæque Genti testantur devinctam beneficio voluntatem ob susceptam, gestamque perpetuam ab hac Sanctissima Sede curam fovendæ in ipsis Catholicæ Religionis, *quam a Petro Apostolorum Principe sibi traditam, integreque a majoribus suis conservatam, nec Infidelium jugum tam grave corrumpere, nec Hæreticorum, aut Schismaticorum propinquitas labefactare potuit.* Ita Electus meus Patriarcha, et Maronitæ omnes, de fide Catholica, deque suo erga Sanctam Romanam Ecclesiam obsequio, ac veneratione senserunt semper, ac sentire pergunt. Hac grati animi significatione studium Tibi suum agnoscendis, et prædicandis Tuis erga ipsos beneficiis in hoc Augustissimo Consessu declarant. Quod superest, SANCTISSIME PATER, *Nationem istam tot tantisque inter Hæreticos, Schismaticos, et Infideles, veluti rosam inter spinas, circumdatam angustiis, et calamitatibus* †, amplis-

Concil. Labbanen Tom. 14. p. 334. Vide Epist. Monach. S. Maronis ad Hormisdam Papam Tom. 4. Concil. Labb. p. 1461. et Responsionem ejusdem Hormisdæ Tom. 5. Concil. Labb. pag. 143. Pius IV. Epist. ad Moysem Maronit. Patriarc. 1 Sep. 1562 Clement. VIII. ad Sergium Patriarch. 1. Aug. 1595. Urb. VIII. ad Johann. Patriarc. 30. Aug. 1625. Clement. XI. ad Jacobum Patriarcham, Episcopos et Maronitas omnes 29. Jan. 1721.

† Breve SS. D. N. die 16. Mar. 1743.

N. VII. Innocentii III. Bulla ad Hieremiam Maronitarum Patriarcham die 3. Jan. 1715. Ps. 79.

simo SANCTITATIS TUÆ patrocinio, quod Innocentius III. Decessor Tuus fecerat, fulcire velis, et in clientem accipere, Tuo Patriarcham ipsum præsidio tuere. *Perfice eam, quam plantavit dextera tua: Fiat manus Tua super virum dexteræ tuæ, et super filium hominis, quem confirmasti Tibi.*

His expeditis, unà cum P. Desiderio idem R. P. Assemanus ad deosculandum Sanctitatis Suæ pedes, factis de more genuflexionibus, iterum accessit.

N. VIII.

NUM. VIII.

Ad Const. XX. Vol. I. pag. 101. *et CXX. Vol. III. pag.* 82.

DECRETUM

Sanctæ Universalis Inquisitionis super perpetua inhabilitatione Sacerdotum ad turpia sollicitantium, vel Sacrificio Missæ abutentium ad sortilegia.

Feria V. Die 5. *Augusti* 1745.

IN Generali Congregatione Sanctæ Romanæ, et Universalis Inquisitionis habita in Palatio Apostolico Quirinali coram Sanctissimo Domino Nostro BENEDICTO Divina Providentia Papa XIV., et Eminentiss., ac Reverendiss. DD. S. R. E. Cardinalibus adversus hæreticam pravitatem Inquisitoribus Generalibus a S. Sede Apostolica specialiter deputatis.

Sanctissimus Dominus Noster sollicite animadvertens, quam grave sit delictum illorum perditorum hominum, qui Sacrosancto Missæ Sacrificio, ac salutaris Pœnitentiæ Sacramento, ad Animarum reparationem a Christo Domino institutis, in illarum perniciem, et damnatio-

nem abutuntur, decrevit, quod in posterum Sacerdotes tam Sæculares, quam Regulares cujuscumque Ordinis, Instituti, Congregationis, et Societatis etiam de necessitate exprimendæ, vel in actu Sacramentalis Confessionis, sive illius occasione, aut prætextu, ad turpia sollicitantes, vel Sacrificio Missæ abutentes ad sortilegia, præter pœnas a Jure, et Apostolicis Constitutionibus, ac signanter san. mem. Sixti V., et Gregorii XV. contra eosdem inflictas, perpetuam etiam inhabilitationem incurrant ad præfati Sacrificii celebrationem; Quodque ejusmodi Decretum significetur singulis cujuscumque Ordinis Superioribus, ac Præpositis, ad hoc ut de illo, sicuti, et de prædictis, aliisque Summorum Pontificum Constitutionibus, juxta præscriptum in generali Decreto Supremæ Inquisitionis diei 15. Decembris 1633. semel saltem in Anno, Feria sexta post Octavam Assumptionis B. Mariæ Virginis in publica Mensa, vel in Capitulo ad hoc specialiter convocato, ac insuper in quocumque Generali, vel Provinciali Capitulo, vel alio quovis nomine nuncupato Capitulari Congressu suos Subditos, ac Religiosos commonendos curent, ejusdemque commonitionis coram Suprema Congregatione juratum Testimonium exhibeant. N. VIII.

Paulus Antonius Cappellanus S. Romanæ, et Universalis Inquisitionis Notarius.

Loco ✠ Sigilli.

Die 21. *Augusti* 1745. *supradictum Decretum affixum, et publicatum fuit ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum Palatii S. Officii, ac aliis locis solitis, et consuetis Urbis per me Petrum Romolatium Sanctissimæ Inquisitionis Cursorem.*

N. IX.

NUM. IX.

Ad Constit. CXXI. Vol. III. pag. 86.

CELEBRATIO CAPPELLÆ

Pontificiæ in Basilica S. Mariæ Majoris die Festo CONCEPTIONIS Beatæ Mariæ Virginis decernitur.

In Consistorio Secreto habito die 26. *Novemb.* 1742.

Venerabiles Fratres.

PATERNA animi nostri commiseratione non minus quam consilio vestro permoti statuimus, publicas in hac Urbe preces indicere, ut Pater Misericordiarum Deus dignetur vota Nostra respicere, quæ ad pacem Christianorum Principum unice tendunt, et ad optatam tranquillitatem Orbis, qui (quod nemo Vestrum ignorat) horribili malorum procella concutitur.

In plures itaque Urbis Ecclesias variæ distribuentur Missiones, ut per veram peccatorum pœnitentiam obsecrationes, et vota fiant coram Deo magis accepta, et unusquisque ad Sanctæ Indulgentiæ fructum percipiendum magis aptus ac paratus accedat. Cessabunt Sacræ Missiones pridie Festum CONCEPTIONIS Virginis Immaculatæ, in quo solemni die Nos Cappellam Pontificiam in Liberiana Basilica haberi volumus. Quod quidem non hoc anno tantum, sed singulis quibusque annis fieri mandamus, ac præcipimus, ut Cappella hæc Pontificia in honorem Immaculatæ Virginis quotannis celebranda cæteris annumeretur, ut nimirum ipsa Beatissima Virgo a Deo pro Nobis implorare di-

gnetur, quod petimus; suoque patrocinio non minus Catholicam Religionem, quam hanc Apostolicam Sedem benigne tegere velit ac fovere. Hoc Vobis significandum esse censuimus. N. IX.

Sequitur Decretum de Cardinali, a quo Missarum solemnia dicta die celebranda sint.

Cum Sanctissimus Dominus Noster BENEDICTUS PAPA XIV. *in Secreto Consistorio diei* 26. *Mensis Novembris proximi præteriti alloquutionem habuerit Eminentissimis Patribus, qua publicas in Urbe indictas preces, ut Pater misericordiarum Deus sua vota respiceret, quæ ad Pacem Christianorum Principum, et ad optatam Orbis tranquillitatem unice tendunt, significavit; Eosdemque de Missionibus in variis Urbis Ecclesiis distributis certioratos reddidit, ut quisque Fidelium per veram peccatorum pœnitentiam Plenariæ, quam indulsit, Indulgentiæ fructum uberiorem perciperet, nec non ut B. M. V. Intercessione, cujus* CONCEPTIONIS *Festum imminebat, ferventius Urbs tota deposceret, singulis annis in Basilica Liberiana Pontificiam Cappellam, ipsa recurrente* CONCEPTIONIS *die, perpetuo habendam decrevit. Ut autem de Cardinali celebrante in prædicta sic instituta Cappella in futurum consuleret; Pontificum Prædecessorum suorum exemplo, qui in recurrentibus anni solemnitatibus Missas celebrandas nonnullis S. R. E. Cardinalibus, quibus vel ordinis, vel muneris ratione id congrue competere videbatur, assignarunt, a Cardinali pro tempore Burghesiani Sacelli Protectore singulis annis die Festo* CONCEPTIONIS *B. Mariæ Virginis, sive dicta Cappella Papalis in Liberiana Basilica, sive propter obveniens aliquod impedimentum in Palatii Apostolici, vel Vaticani, vel Quirinalis, publico respective Sacello habeatur, semper, et ubique Pontificalem Missam fore concinendam, statuit: Hanc vero Sanctissimam suam voluntatem, perpetuis futuris temporibus valituram, idem Do-*

N. IX. *minus Noster suæ vivæ vocis oraculo in Diariis redigendam, ac in forma Decreti publicandam, ubi necessitas expostularet, ex injuncto mihi officio demandavit. In quorum omnium, et singulorum fidem præsens hoc documentum proprio charactere subscriptum, solitoque sigillo munitum dedi Romæ die* 3. *Decem.* 1742. *ejusdem Sanctissimi in Christo Patris Pontific. III.*

Ignatius Reali Apostolicis
Cæremoniis Præfectus.

N. X.

NUM. X.

Ad Constit. CXLVI. Vol. III. pag. 306.

ADMISSIO

Nonnullarum Familiarum inter alias Civium Nobilium Romanorum.

S. P. Q. R.

Cum post editam a Sanctissimo Domino Nostro Domino BENEDICTO PP. XIV. Constitutionem quæ incipit *Urbem Romam sub datum Romæ apud S. Mariam Majorem die* 4. *Januarii* 1746. porrectus fuerit Sanctitati Suæ per Illustrissimos et Excellentissimos Dominos Almæ Urbis Conservatores libellus supplex nomine aliquarum Nobilium Familiarum, quæ Magistratibus Capitolinis perfunctæ, in enumeratione Familiarum, quæ in antedicta Bulla ad Rom. Nobilitatem adsciscebantur, fuerant prætermissæ; Placuit Sanctitati Suæ dictis Dom. Conservatoribus rescribere, Constitutionem non obstare, quin immo consentaneum esse menti, et voluntati Sanctitatis Suæ, ut Familiæ prædictis honoribus olim

perfunctæ, demonstrata Personarum nunc existentium descendentia, absque aliis Nobilitatis probationibus Nobilium Romanorum libro adscribantur, prout de his omnibus constat ex dicto supplici libello cum rescripto ex Audientia Sanctissimi die 12. Januarii 1746. in Tabulario secreto Excellentissimæ Cameræ Capitolinæ asservato, ad quod etc. In horum igitur executionem, præviis probationibus ad formam supradicti rescripti fuerunt usque adhuc plures Familiæ de mandato Illustrissimorum et Excellentissimorum DD. almæ Urbis Conservatorum per me infrascriptum Sacri S. P. Q. R. Scribam in albo Nobilium Romanorum adscriptæ, nempe de anno 1746. die 25. Jan. Familiæ *Bonadies*, et *Boncompagni*, die 28. Apr. Familia *Cenci* bo. me. Joannis, 15. Sept. Familia *Brandani*, die 5. Octob. Familia *Gherardi*, die 14. Dec. Familia *Mazzini*; De anno vero 1747. proxime elapso die 30. Maji Familia *Olignani*, die 30. Augusti Familia *Orsini*, et die 2. Martii currentis anni 1748. Familia *Mazzanti*. De quibus omnibus plenissime constat ex publicis documentis in Tabulario secreto Excellentissimæ Cameræ Capitolinæ asservatis, nec non ex libro Decretorum penes me Scribam Senatus infrascriptum existente. Insuper attentis probationibus in prælaudata Bulla decretis coram quatuor ex Illustrissimis Nobilibus Conscriptis scrutatoribus singulis vicibus sortito electis per authentica documenta peractis, fuerunt aliquæ Familiæ in hujusmodi Nobilium Romanorum Ordinem per secreta suffragia cooptatæ, nimirum de anno 1746. die 21. Julii Familia *Roncioni*, die 10. Novembris Familia *Panemolle*, ac de anno proxime præterito 1747. die 30. Januarii Familia de *Particella*, et die 25. Maji Familiæ *de Laviniis*. De quibus pariter satis superque constat ex publicis Diplomatibus, ac Scripturis in prædicto Tabulario secreto Excellentissimæ Cameræ Capitolinæ repositis, ac etiam, ex libro præfato Decretorum penes me asservato. Ut autem de his omnibus et singulis veritas ubique pateat, has præsentes Literas

N. X.

N. X. manu mea subscriptas, et solito, quo utor, Sacri S. P. Q. R. Signo munitas, dedi, ac publicavi requisitus. In quorum fidem etc. Ex Capitolio anno ab urbe condita 2498. Ab Orbe autem redempto 1748. Quarto non. Martii.

Ita est Virginius Cincius
S. P. Q. R. Scriba.

Loco ✠ Sigilli.

FINIS TERTII VOL. ET TOMI PRIMI.

INDEX

INITIORUM SINGULARUM CONSTITUTIONUM

QUÆ IN HOC VOLUMINE CONTINENTUR.

IN APPENDICE.

FINIS INDICIS.

INDEX

ARGUMENTORUM EARUMDEM CONSTITUTIONUM

ANNO MDCCXLIV.

PONTIFICATUS ANNO V.

ANNO MDCCXLV.

PONTIF. ANNO VI.

IN APPENDICE.

FINIS INDICIS.

CONSTITUTIONES, EPISTOLÆ

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI PAPÆ XIV

Secundum Titulos

LIBRORUM DECRETALIUM

DISPOSITÆ

LIBER PRIMUS.

Numerus Romanus denotat Volumen : sequens u. arabicus indicat paginam.

De Summa Trinitate et Fide Catholica

Tit. I.

De Constitutionibus.

Tit. II.

De Temporibus Ordinationum, et qualitate Ordinandoru

Tit. XI.

De Ætate, et qualitate, et ordine Præficiendorum.

Tit. XIV.

De Sacra Unctione.

Tit. XV.

De Officio Vicarii.

Tit. XXVIII.

De Officio et potestate Judicis Delegati.

Tit. XXIX.

De Officio Judicis Ordinarii.

Tit. XXXI.

De Officio Judicis

Tit. XXXII.

De Majoritate, et Obedientia.

Tit. XXXIII.

LIBER SECUNDUS.

De Judiciis.

Tit. I.

De Foro competenti.

Tit. II.

De Feriis.

Tit IX.

De Confessis.

Tit. XVIII.

De Appellationibus, Recusationibus, et Relationibus.

Tit. XXVIII.

LIBER TERTIUS.

De vita, et honestate Clericorum.

Tit. I.

De Cohabitatione Clericorum, et Mulierum.

Tit. II.

De Clericis non residentibus in Ecclesia, vel Præbenda.

Tit. IV.

De Præbendis, et Dignitatibus.

Tit. V.

De Regularibus, et transeuntibus ad Religionem.

Tit. XXXI.

De Conversione Infidelium.

Tit. XXXIII.

De Voto, et Voti Redemptione.

Tit. XXXIV.

De statu Monachorum, et Canonicorum Regularium.

Tit. XXXV.

De Religiosis Domibus, ut Episcopo sint subjectæ.

Tit. XXXVI.

De Cappellis Monachorum, et aliorum Religiosorum.

Tit. XXXVII.

De Censibus, Exactionibus, et Procurationibus.

Tit. XXXIX.

De celebratione Missarum, et Sacramento Eucharistiæ, et Divinis Officiis.

Tit. XLI.

De Ecclesiis ædificandis vel reparandis.

Tit. XLVIII.

De Immunitate Ecclesiarum, Cœmeteriorum, et rerum ad eas pertinentium.

Tit. XLIX.

Ne Clerici, vel Monachi Sæcularibus negotiis se immisceant.

Tit. L.

LIBER QUARTUS.

De Sponsalibus, et Matrimoniis.

Tit. I.

De Desponsatione Impuberum.

Tit. II.

Constitutio LXXXIX. quæ incipit : *Inter omnigenas*, §. 15. *Specialiter*. II. 178.

De clandestina Desponsatione.

Tit. III.

Constitutio XXXV. quæ incipit : *Satis Vobis*. I. 182.

Qui Clerici, vel Voventes matrimonium contrahere possunt.

Tit. VI.

Constitutio LVII. quæ incipit : *Etsi Pastoralis*, §. 7. *De Sacramento*. num. 26. *Etsi expetendum* et seq. I. 368.

De Cognatione Spirituali.

Tit. XI.

Constitutio LVII. quæ incipit : *Etsi Pastoralis*, §. 8. *De Sacramento*. num. 6. *Item in cognationis*. I. 370.
Constitutio LXXXIX. quæ incipit : *Inter omnigenas*, §. 17. *Quod pertinet*. II. 179.

De Consanguinitate, et affinitate.

Tit. XIV.

Constitutio LVII. quæ incipit : *Etsi Pastoralis*, §. 8. *De Sacramento*, num. 5. *Et quoniam*. I. 370.

De Matrimonio contracto contra Interdictum Ecclesiæ.

Tit. XVI.

Constitutio XXXIV. quæ incipit : *Matrimonia*. I. 178.

LIBER QUINTUS.

De Pœnitentiis, et Remissionibus.

Tit. XXXVIII.

De sententia Excommunicationis, Suspensionis, et Interdicti.

Tit XXXIX.

FINIS.